

สำนักงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๐

เป็นพิเศษ

วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ เดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

สำนักกรรมการประชุมและชวเลข
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการตรวจแล้ว วันที่ ๓ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

สภารับรองในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๔๓/๒๕๕๐ เป็นพิเศษ วันเสาร์ที่ ๑๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

LIRT

Legislative Activities Repository of Thailand

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)
วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ เดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๐
ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๙ นาฬิกา
จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๙๐ คน

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านสมาชิกที่
เคารพครับ ขณะนี้มีสมาชิกลงชื่อประชุม ครบองค์ประชุมแล้วนะครับ ผมขอเปิด
การประชุม เพื่อดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ไม่มีนะครับ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ไม่มีนะครับ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... ซึ่ง
คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญจัดทำเสร็จแล้วนะครับ เราจะพิจารณาต่อจาก
เมื่อวานนี้นะครับ

ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านสมาชิกที่เคารพครับ ระหว่างที่ท่านคณะกรรมการเข้าประจำที่ ผมขออนุญาตหารือท่านนะครับ ท่านสมาชิกครับ เนื่องจากเวลาในการพิจารณาเรื่องนี้ครับ มีเวลาดิ้นสุดไม่เกินวันที่ ๖ กรกฎาคม นะครับ แล้วที่เราตกลงกันนี้นะครับ เราจะต้องพิจารณาให้เสร็จในวันที่ ๓๐ เพราะกรรมการยกร่างจะต้องไปขัดเกลาร่างอะไรนะครับ แล้วก็กลับมาดูกันอีกที แล้วจะต้องมาพิจารณารับ ซึ่งต้องเรียงตามรายบุคคลของสมาชิกนี้นะครับ ผมจึงอยากหารือว่า ผมตรวจสอบว่า การพิจารณานี้ครับ รวมทั้งเรามีเรื่องแทรกซ้อนมานี้ ทำให้เวลานี้เราผ่านไปแล้ว ๓ วันนะครับ ท่านครับ เราพิจารณาได้จำนวนมาตราน้อยมาก ผมไปตรวจสอบในการแปรญัตติ ในการสงวนความเห็น ปรากฏว่า อย่างน้อยท่านทั้งหลายนี้รวมกันจนถึงมาตราสุดท้าย รวมแล้วประมาณ ๕๐๐ ท่านนะครับท่าน หมายความว่าจำนวนที่ท่านจะเสนอพูด เพราะฉะนั้นระยะเวลาที่เราจะมีทำงาน ผมจึงเรียนท่านว่า อย่างที่เคยบอกไว้ว่า ถ้าจำเป็นนะครับท่าน วันเสาร์ วันอาทิตย์ เราก็จำเป็นจะต้องประชุม และเหตุที่ต้องประชุมเสาร์ อาทิตย์นี้ เนื่องจากว่า สมาชิกทาง สนช. นะครับ เขาต้องใช้เวลาบ้างวันหนึ่ง เช่น สัปดาห์หน้าเราอาจจะขอเขาเพียงวันเดียว ที่เว้นของเขา เขาประชุม สัปดาห์ละ ๒ ครั้ง เสาร์ อาทิตย์ ที่จะมีไปจนถึงวันที่ ๓๐ นี้นะครับ ต้องขอความกรุณาท่าน แล้วอาจจะไปถึงวันที่ ๑ ซึ่งเป็นวันอาทิตย์ของเดือนกรกฎาคม ก็สำรองไว้ด้วยนะครับท่าน กรุณาอย่าเพ่งนัดหมายอะไร ที่นี้ในการพิจารณาใน ๓ วันมานี้ เราก็ไม่กำหนดเวลานะครับ บางสมาชิกก็บอกว่า เราก็ให้ท่านเสนอได้เต็มที่ ที่นี้ที่ผ่านมาก็เรียนท่านตรง ๆ ว่า ก็เข้าใจนะครับ โอกาสในการที่จะพูดลงในเนื้อหา ท่านสมาชิกก็มีอยู่น้อย แต่เวลานี้ เงื่อนไขของเวลาที่มีความจำเป็นมาก จึงอยากจะหารือว่า เราคงจะต้องกำหนดเวลาในการพูด และเวลาที่ให้ไป ท่านก็อาจจะโอนให้แก่คนที่จะสนับสนุนได้ ซึ่งก็จะทำให้เราสามารถควบคุมเวลาได้ ท่านสมาชิกครับ วันที่เราพยายามประชุม เข้า สาย บ่าย และเย็น ถึงค่านี รวมแล้วเรามีประมาณ ๙ ชั่วโมงนะครับ ๙ ชั่วโมง ชั่วโมงหนึ่งเต็มที่คือ ๖๐ นาที ท่านลองคิดดู คำนวนว่า คร่าว ๆ ๕๐๐ คน ที่จะอภิปราย ยังไม่นับที่ท่านกรรมการจะต้องตอบและชี้แจง ซึ่งเป็นความจำเป็นที่ท่านจะต้องตอบและชี้แจงเพื่อให้เกิดความเข้าใจในร่างที่ท่านนำเสนอ เพราะฉะนั้นเราใช้เวลาตรงนี้ไม่เหลือแล้ว จึง

ขอหารือว่าเราจะกำหนดเวลา ท่านสมาชิกจะว่าอย่างไร ทั้งในการอภิปรายและในการ
สนับสนุน เชิญท่านวิชัยครับ เจ้าหน้าที่ช่วยด้วยนะครับ

นายวิชัย เรืองเรืองกุลฤทธิ์ : ท่านประธานครับ กระผม วิชัย เรืองเรืองกุลฤทธิ์
สสร. หมายเลข ๐๕๙ ท่านประธานครับ กระผมเคยกราบเรียนเรื่องนี้ในนอกรอบว่า
การที่จะให้ท่าน สสร. มาอภิปรายนะครับ ควรจะได้กำหนดเวลานะครับ ก็ได้เคย
กราบเรียนท่านแล้ว แต่ปัญหาที่กระผมพบนั้นก็คือว่า บางท่านนี้อภิปรายซ้ำซากอยู่ตลอด
แล้วก็ถูกชี้ให้พูดอยู่เสมอ ๆ ตรงนี้กระผมคิดว่า น่าจะต้องกำหนดให้ชัดเจนนะครับว่า
ในการอภิปรายนั้น ในแต่ละประเด็นนั้นนะ ควรจะใช้เวลาสักเท่าไร อันนี้คงจะอยู่ใน
ดุลยพินิจของท่านประธานนะครับ กระผมยกตัวอย่างบางประเด็นนี้ มันถึงเวลาที่ สสร.
บางท่านจะต้องอธิบายความในสภาแห่งนี้ แต่ก็ไม่ได้อภิปราย -----

ก็เกิดปัญหาว่า ถ้าเราไม่กำหนดที่ชัดเจนโดยกติกาณะครับ และทางปฏิบัติแล้ว กระทบ
 เกรงว่า ๑ เดือน ก็คงไม่น่าจะพอ เป็นที่น่าเสียดายนะครับว่า ระยะเวลาที่เราดำเนินการ
 มานั้น บางครั้ง ๓ ชั่วโมง ๒ ชั่วโมง ไม่ได้แม้แต่มาตราเดียว น่าเสียดายเวลานะครับ
 พูดซ้ำพูดซาก กลับไปกลับมา ก็ที่เดิมนั้นแหละ อาจจะมีเหตุผลประการใดก็ตาม กระทบ
 อยากจะกราบขอความกรุณาท่านประธานครับว่า เมื่อเป็นเช่นนี้ น่าจะต้องกำหนด
 หลักการให้ชัดเจนนะครับ ข้อตกลงที่ตกลงกันมานั้น บางครั้งบางคราวอาจจะ
 นอกเหนือจากกติการะเบียบข้อบังคับอยู่บ้าง ก็น่าจะต้องพูดกันให้ชัดเจน มิฉะนั้นแล้ว
 ท่านประธานครับ เราเสียเวลากันมามากเหลือเกิน และเนื้อหาสาระที่เราได้รับ
 จากท่าน สสร. ทั้งหลายนั้นนะ และพี่น้องประชาชนก็กำลังรับฟังอยู่ว่า ถึงวันนี้แล้วนี้
 เราดำเนินการไปถึงไหน ได้อะไรบ้าง ก็อยากจะกราบท่านประธานครับว่า น่าจะต้องได้
 กำหนดกติกาให้ชัดเจน ท่านประธาน ขอขอบคุณครับ

นายธนนิติ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เอาตรงเรื่องนี้
 นะครับ สั้น ๆ ท่านอาจารย์วิทธยาครับ

นายวิทธยา บริบูรณ์ทรัพย์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ
 ผม วิทธยา บริบูรณ์ทรัพย์ สสร. ครับ ท่านประธานครับ ผมเข้าใจที่ท่านประธานได้หารือ
 ประเด็นเกี่ยวกับเรื่องเวลา ซึ่งเรามีน้อย แล้วเราก็มีวาระ แล้วก็ผู้ที่แปรญัตติเยอะ เรื่องนี้
 บางทีในบางมาตราเราคิดว่า บางทีเราจะคุยกัน เพื่อให้มีเวลานอกกรอบอะไรเป็นส่วน
 เฉพาะที่ตรงประเด็นมาตราเดียวกันนี้นะครับ ซึ่งก็อาจจะมีข้อตกลงอะไรกันบ้าง ซึ่งผม
 เห็นด้วยครับกับที่ท่านกรรมาธิการยกร่างมาคุยกันบ้าง เพื่อที่จะให้มันเป็นการปรับมาตรา
 ซึ่งอาจจะใกล้เคียงกัน แล้วเราจะได้พูดน้อยลง ไม่ต้องพูดทุกคน หรือว่าพูดกันประเด็น
 เฉพาะ แบ่งกันพูดคนละจุด จุด จุดไป แต่ละจุดอาจจะใช้คนหนึ่งสัก ๑๐ นาที ไม่น่า
 จะเกิน ๑๐ นาที ก็น่าจะมาก หรือน่าจะพอ ก็เสนอแต่เพียงว่า อาจจะในบางมาตรา
 ในบางเรื่องที่ผมเห็นมันมีอยู่ในวาระของที่ทางสภาได้ทำมาแล้วนี่นะครับ ถ้าเราให้มี
 โอกาสได้พูดคุยกันก่อนนี้นะครับ ก็จะทำให้มันอาจจะใช้เวลาน้อยลง แล้วก็ช่วยให้
 ทุกอย่างนั้นดำเนินไปได้ด้วยความรวดเร็ว ขอขอบคุณครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : คืออย่างนี้ครับ เราจะประชุมต่อเนื่องไปอย่างนี้ แต่ว่า ท่านสมาชิกไปดู แล้วก็คุยกันข้างนอกนี่ไม่เป็นไร แต่คงต้องเข้ามาเสนอในห้องแล้วก็ตัดสินใจ รวมทั้งไปคุยกับคณะกรรมการธิการ ผมเรียนว่า ผมอ่านดูแล้ว ผมเชื่อว่า อีกหลายอย่างน่าจะตกลงได้ แม้แต่กับคณะกรรมการเอง และแม้แต่ผู้ที่แปร ผู้ที่สงวนทั้งหลายด้วยกันนะครับ ก็ฝากแต่อันนั้นเป็นสิทธิของท่าน สิ่งที่ผมหารือ ก็คือ อยากจะต้องกำหนดเวลา เพื่อสามารถควบคุมการทำงานให้ลงเอยได้ ในระยะเวลาที่เรามีอยู่จำกัดนะครับ เชิญท่านอาจารย์ศรีราชาครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช (กรรมาธิการ) : กราบขอบพระคุณ ท่านประธานครับ กระผมเห็นด้วยในบางประเด็น แต่อาจจะขอพิจารณาในบางประเด็น นะครับ คือ กรณีที่จะทำงานกัน ๗ วัน ทั้งเสาร์ อาทิตย์ นี่ครับ ผมคิดว่า คงจะลำบากตรง ที่ว่า จริงอยู่เราทำกันได้จริงครับ แต่ผมคิดว่าพวกเราจะมีเบิร์นเอาต์ (Burnt - out) คือหมดแรงกันไปตาม ๆ กัน ตามหลักสภาพธรรมชาตินะครับ มันคงจะต้องมีวันที่เว้นวรรคบ้าง อย่างเช่น อย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งก็ยังดีนะครับ ซึ่งอันนั้น เป็นข้อที่ ๑ นะครับ ประเด็นที่ ๑ ประเด็นที่ ๒ อยากกราบเรียนว่า เห็นด้วยกับท่านวิฑูรย์นะครับ ตรงเรื่อง ที่ว่าเราคงจะต้องพิจารณา ผมอยากกราบเรียนอย่างนี้อีกครับว่า ในกลุ่มของผู้ที่แปรญัตติด้วยกันนี่นะครับ โดยเฉพาะเรื่องหลัก ๆ ที่สำคัญ ๆ นี่นะครับ น่าจะมีการคุยกันนอกรอบ นะครับ อย่างกลุ่มการศึกษานี้ เราคุยกันนอกรอบไปแล้วนะครับ เพราะฉะนั้นอย่างวันนี้ แทนที่จะพูดกันยึดเยื้อนี่นะครับ ก็อาจจะจับประเด็นที่ได้เถียงกันหนัก ๆ แล้วก็ หลังจากนั้นนี่ครับ ได้ข้อยุติแล้ว ผมอยากให้มีการแขวนไว้ แล้วก็ไปนำบทบัญญัติที่ตกลง กันนี้ครับ มาร่างเป็นบทบัญญัติ แล้วก็มาเสนอ จะได้เร็วนะครับ แขวนไว้แล้วก็มาดู มาดูอีกทีหนึ่งว่า ที่ตกลงกันไปหมดแล้วนี้ ถ้าเพื่อเขียนเป็นบทบัญญัติอย่างนี้ ท่านเห็นชอบไหม ถ้าเพื่อประเด็นนี้จะเร็วครับ กรณีอย่างเช่น การศึกษานี้ครับ พูดกัน ให้ชัด จะเอา ๙ ปี ๑๒ ปี หรือเอา ๑๕ นะครับ จะขึ้นข้างบน ลงข้างล่าง ขึ้นข้างบน ๙ ปี ลงข้างล่าง ๓ ปี อย่างนี้เป็นต้น -----

เก็บค่าใช้จ่าย ไม่เก็บค่าใช้จ่าย ตัดสินเลยนะครับ แล้วเสร็จแล้วนี่ ก็ให้ฝ่ายยกร่างนี้ครับ ไปยกร่างมา แล้วมาดูกันอีกที ผมว่า ถ้าเผื่อเป็นอย่างนี้ครับจะไปได้เร็ว นะครับ อย่างนี้เป็นตัวอย่างนะครับ ในประเด็นอื่น ๆ ที่เป็นประเด็นโต้แย้งหลัก ๆ ก็เช่นเดียวกัน ผมว่ากรณีอย่างนี้จะทำให้เดินได้เร็วมาก ถ้าเผื่อท่านไม่ได้ทำอย่างนี้นะครับ ผมเชื่อว่า เข้าวันนี้ การศึกษา มาตรา ๔๘ ทั้งมาตรานี้ นะครับ ก็ครึ่งวันแล้วละ ยังไม่จบ แต่ถ้าเผื่อทำอย่างที่ กระผมได้กราบเรียนนะครับ เช่น ไปพรรคสองนี้ เห็นด้วยใหม่กับคนพิการ คนด้อยโอกาส จะต้องเสียค่าใช้จ่าย ไม่เสียค่าใช้จ่าย ก็ทำเลย ที่นี้บ๊อบ ไส้ไปพรรคสามอีกที ก็จบครับ จะเร็วขึ้นเยอะเลยนะครับ กราบเรียนครับ ด้วยความเคารพครับ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ขอบคุณครับ คือ เรื่องวันเสาร์ อาทิตย์นี้ ไม่จำเป็นจะไม่เอา แต่ที่เรียนไว้บอกว่า ต้องขอสำรองไว้ นะครับ หลักเห็นด้วย แต่ว่าเหตุที่ต้องขอสำรองไว้ ถ้าจำเป็นไม่จบ ต้องใช้ เพราะอะไร เพราะว่า เรานั้นถูกกำหนดว่า ถ้าไม่เสร็จ เราก็ไป แล้วมันคงไม่คุ้มที่ทำอะไรมาทั้งหมด เพราะฉะนั้น ที่ขอออกท่านล่วงหน้าว่า สำรองวันเสาร์ อาทิตย์ จนถึง วันที่ ๑ กรกฎาคมไว้ก่อนเท่า นั้น ถ้าทุกอย่างเป็นไปตามที่เราพยายามจัดเวลาแล้ว แล้วไปได้ดี จะไม่ใช้ครับ เรียนให้เข้าใจ โดยถ้วนหน้ากันนะครับ แต่ขอไว้ชนิดหนึ่ง ท่านกฤษฎาครับ

นายกฤษฎา ให้วัฒมนานุกูล : ขอบพระคุณครับท่านประธานครับ ท่านประธานครับ ผม กฤษฎา ให้วัฒมนานุกูล ท่านประธานครับ ผมเห็นด้วยกับแนวทางของท่านอาจารย์ศรีราชาครับ ผมอยากปรึกษาสภาแห่งนี้เลยนะครับ ถ้าเป็นไปได้ นะครับ ในประเด็นต่าง ๆ ที่มีผู้ยื่นแปรญัตติหลายคนร่วมกันนะครับ ถ้าเป็นไปได้ ก็คือว่า ปรึกษา ผ่านไปทางท่านประธานยกร่างด้วยนะครับว่า ถ้าเป็นไปได้ก็จัดเหมือนคล้าย ๆ ว่า ทำความเข้าใจกันก่อน แล้วก็ขอความเห็นใจจากบรรดาหัวหน้าชุดที่ม นะครับ ที่เป็นคนยื่นแปรญัตติ ถ้าจัดกระบวนการนี้ จะทำให้การขับเคลื่อนในเรื่องของแปรญัตติจะเร็วยิ่งขึ้น นะครับ ถ้าพูดง่าย ๆ ครับ ก็คือ ๘ ท่านนะครับ ถ้าเห็นพ้องกันนะครับ ถ้าหลักการนี้ ผมว่า ท่านประธานพึงเถียงเลยครับ ขอบพระคุณครับท่าน

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ขอขอบคุณครับ คืออย่างนี้ครับ เรื่องที่เสนอแนะมานี้สมาชิกด้วยกันได้ยิน สมาชิกด้วยกันซึ่งเป็นผู้ขอสงวนสงวนคำแปร สงวนความเห็น ก็ช่วยกันแล้วกันนะครับ แต่ว่า เราไปกำหนดบังคับท่านขนาดนั้นไม่ได้ เราจึงจะคุมด้วยเวลา แล้วถ้าเวลาเราปรับได้ดีขึ้น เราก็จะขยับขยายให้ ถ้าไม่ปรับดี เราต้องสตรัคต์ (Strict) หน่อยนะครับ ก็เรียนให้ท่านทราบ ท่านมีอีกไหมครับ เดี่ยวจะได้กำหนดเวลา

นายวิชัย เรืองเรืองกุลฤทธิ : ท่านประธานครับ กระผม วิชัย เรืองเรืองกุลฤทธิ สสร. ครับ กระผมกราบเรียนในเรื่องมาตรา ๔๘ นี้ครับ เมื่อวานนี้กระผมได้รับความกรุณาจากท่านประธาน ให้ขึ้นมาพูดในฐานะในกลุ่มที่ ๓ แทนท่านอุทิศ ชูช่วย นะครับ ในมาตรานี้จริง ๆ แล้ว ในที่เราได้แปรไว้ไม่เหมือนกับของรายอื่น แต่กระผมเองนั้น ได้ตกลงกันท่านกรรมาธิการยกร่าง เราได้ประชุมกันไปรอบหนึ่งแล้ว ท่านประธานครับ แล้วก็คิดว่าหลาย ๆ อย่างตรงกันอยู่ แต่ที่นี้ว่า บางครั้งนี่การอภิปรายความ การขอความร่วมมือในการที่จะไปประชุมใหม่นั้น กระผมไม่แน่ใจนะครับว่า จะร่นเวลาให้เร็วขึ้น หรือช้าลงไปอีก อันนี้ก็อยู่ที่ทุกท่านนะครับ แต่ผมนำกราบเรียนเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งพี่น้องประชาชนทั้งประเทศจะต้องรับรู้ เพราะเป็นวิถีชีวิต เป็นความจำเป็น แล้วก็ก็เป็นเรื่องที่เราได้นำไปสอบถามต่อพี่น้องประชาชน ตรงกัน ไม่ว่าจะเป็นหลักฐานเอกสารอะไรก็แล้วแต่ครับ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว กระผมคิดว่า ควรจะให้ผู้ขอขึ้นแปรญัตตินั้น ได้มีโอกาสกราบเรียนต่อสภาในส่วนหนึ่งด้วย นอกเหนือจากข้อตกลงนะครับ ท่านประธานครับ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เข้าใจว่าเดี๋ยวจะต่อด้วยเรื่องเมื่อวาน ผมเสนอเลยนะครับ ถ้าท่านเห็นว่า จะให้ท่านผู้แปร ผู้สงวนสัก ๑๐ นาที แล้วผู้สนับสนุน สัก ๕ นาที เวลาที่ให้ไปนั้น ถ้าท่านพูดไป ๘ นาที ท่านจะโอน ๒ นาที ให้ผู้สนับสนุนท่านเพิ่มขึ้นได้ ก็ได้ เสนอคร่าว ๆ อย่างนี้ ท่านสมาชิกว่าอย่างไรครับ ได้ไหมครับ เอาตามกติกาไป แล้วไปดูว่า จะมีปัญหาอย่างไร เพราะว่าที่ให้ ๑๐ นาทีนะครับ บางทีท่านพูดไปเลย ตอนจะกดให้ท่านลงตอน ๑๐ นาที มันอาจจะเกินไปอีกนาทีสองนาทีแล้วนะครับ ต้องขอความกรุณาจะใช้เกณฑ์อย่างนี้นะครับ จะได้เริ่มประชุมได้ ขอขอบคุณ ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ครับ ขอลดหรือขอเพิ่มอาจารย์ - ๕/๑

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ที่ท่านอาจารย์ศรีราชาพูดนี้ ผมว่าอันนั้นสำคัญนะครับ เพราะฉะนั้นถ้ากรรมการจับบุคคลที่เชี่ยวชาญด้านนั้น แล้วก็เอาบรรดาผู้แปรญัตติที่สนใจในแปรญัตติในแต่ละกลุ่ม ตัวแทนในแต่ละกลุ่ม แล้วไปคุยกันก่อน เหมือนกับว่า เรากำลังย่อนหลังนิดหนึ่ง เหมือนกับว่าไปทำกันในกรรมการแปรญัตติที่พวกผมเคยขอแปรญัตติ แล้วก็ตกลงกัน อะไรก็ อะไรเป็นอย่างไร เสร็จแล้วนี่ ก็จะเหลือเพียงแค่ ๑ หรือ ๒ เข้ามาให้เห็นในที่ประชุมนี้พิจารณา เพราะฉะนั้นถ้าในรูปแบบ ก็คือ อันนั้นถอน อันนี้ถอน เอา เป็นอย่างนี้กับอย่างนี้ ที่ประชุมรับได้ไหม ที่ประชุมก็ตัดสินใจขั้นสุดท้าย ผมว่า รีบทำอันนั้น ที่นี้รับทำนี้ ไม่อยากให้ทำแต่เฉพาะการศึกษา มันมีเรื่อง สส. สว. ที่ควรจะรีบ แล้วถ้าเป็นไปได้นี่นะครับ หาเวลา เช่น เสาร์ อาทิตย์ เป็นไปได้ไหม กลุ่มย่อยมันเพียงแค่ว่า ๑๐ คน กลุ่มกรรมการ ๒ คน กลุ่มแปร ๒ คน ๒ คน ๒ คน ที่เป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่ม แล้วก็อาจจะคุยกันในเวลา เสาร์ อาทิตย์ เพราะว่า เวลาธรรมดาเราก็ต้องเดินต่อไปนะครับ ตัวที่ประชุมใหญ่ก็ต้องเดินไปเรื่อย แต่จะขอให้เขาไปคุยข้างนอกนี้ ผมว่า ก็ไม่เป็นกรรมกับเขาอีก เพราะว่าเขาก็มีประเด็นอื่นที่เขาที่เป็นห่วง ก็พะวักพะวง ต้องดูเวลา อะไรอย่างนี้นะครับ ส่วนเวลา ๑๐ นาทีนี้ ท่านประธานครับ ผมคิดว่า พวกเราพูดกันไม่ยาวเท่าไรนะครับ ยกเว้นบางเรื่องเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นถ้าอะไรบางเรื่อง ท่านประธานก็กรุณา แต่ว่าบางเรื่องนี่ ๑๐ นาทีพวกเราพูดกันนิดเดียวแหละครับ ขอบพระคุณครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุตตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : พอได้เกณฑ์ เราจะได้ขยับนะครับ แล้ว ๑๐ นาที ถ้าเวลามันไปสักครึ่งวัน มันเห็นมันมีเวลาทတ်ไว้ ผมเข้าใจว่าพวกผมที่อยู่บนบัลลังก์ก็จะพยายามให้ ผมเรียนพื้นฐานว่า เข้าใจดีว่า ท่านสมาชิกมีโอกาสในการพูดที่ผ่านมา ในเนื้อเรื่องนี้ยังน้อย ก็พยายามจะให้ไปแล้ว ๓ วัน มีปัญหาขอความกรุณาด้วยก็แล้วกัน จะเอา ๑๐ นาที กับ ๕ นาที นี่นะครับ เชิญท่านสุรชัยครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ขอบคุณครับ ท่านประธานครับ ผม สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย ครับ ผมเห็นด้วยกับท่านประธานนะครับ ในเรื่องที่เราจะต้องช่วยกันบริหารเวลา ที่นี้มีอีกประเด็นหนึ่งที่ยากจะนำเสนอ ก็คือว่า เหตุที่ญัตติเข้ามาสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาค่อนข้างมากนั้น เนื่องจากว่า กรรมการร่าง

ไม่เห็นด้วยกับคำขอแปรญัตติของผู้แปรนะครับ ประเด็นนี้ ผมว่า เราสามารถที่จะแก้ได้ โดยการกรองงานส่วนหนึ่งนะครับ ก็กราบเรียนท่านกรรมาธิการยกกว้างผ่านท่านประธานนะครับ ท่านกรุณา จริง ๆ แล้วคำขอแปรญัตติทั้งหมดอยู่ในมือท่านก่อนวันประชุมแล้วนะครับ ท่านกรุณาทบทวนนะครับ อะไรที่ท่านคิดว่า มีเหตุ มีผล แล้วก็ก็เป็นประโยชน์ต่อประชาชนนะครับ ท่านมีสิทธิที่จะเห็นด้วยได้นะครับ ถึงแม้ถึงเวลานี้ก็ยังเห็นด้วยได้ ตรงนี้มันจะช่วยทำให้การพิจารณาของเรา นอกจากจะประหยัดเวลาแล้ว เราจะประหยัดปัญหาที่จะต้องมาอภิปรายกันในสภาได้ค่อนข้างเยอะนะครับ เพราะฉะนั้นที่ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์เสนอเนี่ย ผมเห็นด้วยว่า เราสามารถทำควบคู่กันได้ครับ ท่านประธานครับ ในห้องประชุมนี้ก็ประชุมไปนะครับ ยกกว้างก็เจียดบุคลากรส่วนหนึ่ง ผู้ขอแปรญัตติซึ่งแต่ละทีมก็มีผู้รับรองถึง ๑๐ คนนะครับ ก็สามารถเจียดบุคลากรส่วนหนึ่ง ทำควบคู่กันไป ไปถกกันนอกกรอบได้พร้อม ๆ กัน แล้วอันไหนรับกันได้ก็จะช่วยประหยัดเวลาได้ ผมว่า ด้วยวิธีการอย่างนี้ครับท่านประธาน ก็จะทำให้เราประหยัดเวลาได้อีกทางหนึ่งด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

นายธนนิติ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ขอขอบคุณครับ ผมอ่านดูทั้งที่ท่านสงวน ทั้งที่ท่านแปร ทั้งอะไรนะครับ ทั้งที่ท่านกรรมาธิการ ข้อเสนอของท่านนะครับ ก็ต้องทั้ง ๒ ฝ่าย ท่านคณะกรรมการก็คงรับไปดู ในขณะที่เดียวกันผู้แปรผู้สงวนก็คงดูบ้าง บางอันถ้าขัดแย้งกันได้นะครับ บางทีก็เรื่องถ้อยคำ ซึ่งอาจจะนั่นนี่ ถ้าเราตกลงกันได้เนี่ย ทุกอย่างมันก็จะเร็วขึ้น และกระชับขึ้น เชิญครับ ท่านอาจารย์วุฒิสารครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ต้นไชย (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม วุฒิสาร กรรมาธิการครับ ต่อความเห็นของท่านสมาชิก ในเรื่องของการหารือ แล้วก็พยายามที่จะทำให้เร็วเนี่ย กรรมาธิการเองก็ได้มีการหารือครับ แล้วก็ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า เราพยายามที่จะประนีประนอมเพื่อที่จะทำให้การเดินหน้านี้อไปได้ เพราะฉะนั้นหลักการใหญ่เนี่ย อะไรที่เป็นหลักการสำคัญเนี่ย ก็คงมีโอกาส กรรมาธิการก็คงชี้แจงแสดงจุดยืนของกรรมาธิการ รวมทั้งเหตุผลว่า ทำไมกรรมาธิการจึงยืนยันในเรื่องของหลักการไว้นะครับ เพราะว่า หลักการใหญ่ของในร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อพิจารณารายมาตราเนี่ยก็จะมีผลกระทบเยอะครับ เพราะฉะนั้นประเด็นที่ท่านสมาชิกหลายท่าน ผู้แปรญัตติได้

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

วสรินทร์ ๕/๓

ให้ความเห็นว่า ปัญหาใหญ่เกิดจากกรรมาธิการไม่ได้พูดชัดเจนว่า ทำไม่รับ หรือไม่รับ
แก้ หรือไม่แก้ -----

- ๖/๑

แล้วมาแก้ในประเด็นสุดท้าย ทำให้ต้องมีการสงวนนี้ ผมขออนุญาตกราบเรียนว่า ในชั้นของการพิจารณากันเองของกรรมาธิการเองก็มีปัญหาครับว่า เราไม่สามารถจะตอบท่านได้ทันทีหรอกครับว่า เรื่องใดจะแก้อย่างไร เพราะว่า ประเด็นปัญหาหลายเรื่องนี่ เมื่อแก้เรื่องหนึ่ง ก็จะไปกระทบกับทั้งรายมาตรา แล้วก็ไปกระทบกับสาระสำคัญ เพราะฉะนั้นกรรมาธิการก็กลับมาพิจารณาครับ และก็ด้วยความเข้าใจตรงกันว่า เมื่อเราปรับแก้เป็นเล่มใหม่แล้วนี่นะครับ ทางท่านสมาชิกก็คงไปดูครับว่า เรื่องใดบ้างที่สมาชิกเห็นว่าการกรรมาธิการรับแล้ว แต่อาจจะไม่ได้ใช้คำพูดหรือวลีที่ท่านเสนอนี้ แต่สาระตรงกันนี้ เราก็หวังว่าการกรรมาธิการที่สงวนนี้ก็จะไม่สงวน จะคุยกันได้ แต่อย่างไรก็ตามครับ เท่าที่ผ่านมาสองสามวันนี้ ทางผู้แปรญัตติท่านก็พยายามยืนยันในคำพูดตลอด เพราะฉะนั้นประเด็นปัญหาขณะนี้ ผมก็กราบเรียนว่า กรรมาธิการเห็นว่า ในส่วนของกรรมาธิการเองนี้ เราพร้อมจะปรับแก้ในเชิงถ้อยคำ ถ้าไม่เปลี่ยนแปลงหลักการนะครับ แต่ว่า ประเด็นหลักก็อยากขอความกรุณาท่านสมาชิกผ่านไปยังท่านประธานว่า ในการแก้ถ้อยคำนั้น ก็คงต้องหาถ้อยคำที่ไปด้วยกันได้ทั้งหมด เพราะว่า ในวิธีการเขียนของฝ่ายกรรมาธิการเองก็มีหลักยึดอยู่เหมือนกันว่า การเขียนคำที่ผูกมัดเกินไป หรือฟุ่มเฟือยเกินไปนี้ก็อาจจะมีปัญหา เพราะฉะนั้นก็อยากขอความกรุณาท่านผู้แปรญัตติทุกกลุ่มครับ ในส่วนนี้ ผ่านท่านประธานไปนะครับว่า ถ้าได้มีการหารือเรื่องถ้อยคำนี้ ท่านก็กรุณาลดความเห็นของท่านลง แล้วก็ลองมาปรับว่า ถ้อยคำอะไรที่จะไปได้ แล้วแก้ไขตรงกับหลักการที่เราต้องการ ถ้าเป็นอย่างนี้ผมคิดว่า การดำเนินงานจะไปได้ด้วยดีครับ ก็ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานครับ กราบขอบคุณครับ

นายธนนิติ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ขอบคุณครับ ท่านสมาชิกครับ อย่างนี้นะครับ คือ เมื่อกำหนดเวลาแล้ว ถ้าจำเป็นนะครับ ผมคิดว่า บางอันนี้ พูดกันไปอีกครึ่งชั่วโมง ครึ่งวัน ก็ตกลงกันไม่ได้ มันก็จำเป็นต้องออกเสียง เพื่อตัดสินใจ แล้วเราก็จะมีเวลา เพื่อไปดูภาพรวม แล้วกรอง ซึ่งรัฐธรรมนูญชั่วคราวก็ให้อีกโอกาสไว้ที่จะปรับอะไรได้บ้างอีกเล็กน้อย ผมว่า เราจะเดินตามนี้นะครับท่าน ๑๐ นาที ๕ นาที ตามที่ตกลงกันแล้ว ผมขออนุญาตต่อด้วยมาตรา ๔๘ เลยนะครับ ท่านเลขาครับ

นายวัชรินทร์ จอมพลาพล (รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๔๘ มีการแก้ไข เมื่อวานนี้ได้พิจารณาไปแล้วนะครับ ท่านศรีราชา กรรมการที่สงวนความเห็นได้นำเสนอไปแล้วครับ ก็เหลืออีก ๗ ท่าน ครับที่ยังไม่ได้นำเสนอครับผม

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายบรรณิทธิ เศรษฐบุตร ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบหมายให้ นายเสรี สุวรรณภานนท์ รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านสมาชิกครับ ในวาระที่ ๑ นี้ครับ ท่านอาจารย์ศรีราชาได้อภิปรายไปแล้วนะครับ ก็คือ ต่ำกว่า ๑๒ ปี ถ้าดูตามเอกสารที่กรรมการทำมานะครับ ในวาระที่ ๑ ก็มีของคุณวิทยา ของกลุ่มท่านพิเชียร ของกลุ่มท่านอุทิศนะครับ ที่นี้ ผมขออนุญาตเอาตามเอกสารนะครับ ของท่านวิทยา งานทวี ครับ ที่เป็นกรรมการที่สงวนความเห็นไว้ครับ เชิญครับ ท่านวิทยาไม่ตืดใจนะครับ

(นายวิทยา งานทวี ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ไม่อยู่ ผ่านนะครับ กลุ่มท่านพิเชียรครับ ตามเอกสารนะครับ เสนอว่า ไม่น้อยกว่าปริญญาตรี เชิญครับ ให้เหตุผลครับ

นายพิเชียร อำนางวรประเสริฐ : กราบเรียนท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญที่เคารพนะครับ กระผม นายพิเชียร อำนางวรประเสริฐ สสร. นะครับ เมื่อสักครู່ท่านวิชัย เรื่องเรื่องกฤตฤทธิ ท่านขอความกรุณาผมนะครับ กระผมอยากจะขอให้ท่านวิชัยได้ก่อนกระผมครับ ท่านประธานครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านวิชัยครับ กลุ่มท่านอุทิศครับ เชิญครับ

นายวิชัย เรื่องเรื่องกฤตฤทธิ : ต้องขอขอบคุณท่านประธาน และท่านพิเชียรครับ ท่านประธานที่เคารพครับ ในเรื่องการศึกษา มาตราที่ ๔๘ นี้ กระผมได้กราบเรียนไปเบื้องต้นแล้วว่า เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิตของพี่น้องประชาชน กระผมจะนำ

กราบเรียนว่าในหลาย ๆ พื้นที่ที่เราลงไปรับฟังความคิดเห็นจากพี่น้องประชาชนนั้น นะครับ บางครั้งพี่น้องประชาชนเดินทางมาด้วยความเหนื่อยยากลำบาก เพียงแต่จะมา บอกเราว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งรัฐเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายให้มันนะ ควรจะได้รับการดูแล แก้ไขปัญหาของคนที่ยากจนในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชายแดน หรือพี่น้อง ประชาชนที่เป็นกสิกร กสิกรรมที่มีรายได้น้อย ก็ควรจะได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง อยากรู้ ก็ตามครับ ท่านประธานครับ ในมาตรา ๑๑ รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ -----

- ๗/๑

ก็ได้ระบุไว้ชัดเจนเหมือนกันว่า ค่าใช้จ่ายนั้น รัฐจะต้องเป็นผู้ออกให้ เพราะฉะนั้นประเด็นนี้ กระผมอยากจะกราบเรียนว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีไว้เหมือนเดิม คือ รัฐจะต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ทำไมเอกสารหลักฐานที่เราออกไปสอบถามพี่น้องประชาชนนั้น ยืนยันเป็นเสียงเดียวกันว่า รัฐจะต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ทีนี้ในเมื่อคณะกรรมการยกเว้น ท่านอาจารย์บางท่านได้บอกว่า น่าจะต้องลงมาเป็น ๙ ปี หรือไม่เกิน ๑๒ ปี กระผมในนามของคณะชุด ๓ นี้ กราบเรียนครับว่า เห็นด้วยว่า ไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี นอกจากที่ผมเขียนแล้วเป็น ๑๕ ปี แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นแล้วนี่นะครับ จะต้องลงไปข้างล่าง แปลว่า จะต้องให้มีการดูแลเรื่องของอนุบาล หรือนักเรียนบางโรงเรียน ซึ่งมีภาษาท้องถิ่นว่า ตาตีกา อะไรพวกนี้ จะต้องดูแลตรงนี้อย่างน้อย ๓ ปีนะครับ ก่อนที่จะเข้าขั้นพื้นฐาน อาจจะเป็น ๙ ปี ก็ไม่ขัดข้องนะครับ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วนี้ อยากจะกราบเรียนว่า ถามว่า ทำไมจะต้องมีอนุบาล ผู้รู้บางท่านก็บอกว่า เด็กเข้าเรียนนั้น ถ้าเข้าเกิน ๒ ปี แล้วรู้สึกจะหายไปแล้ว เรื่องปัญญาของเด็ก ตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๖ ปี อะไรเหล่านี้ครับ ก็กราบเรียนว่า ด้วยเหตุผลประการที่ ๑ ที่จะต้องมีอนุบาลนะครับ ๑ ถึง ๓ ปีนี้ ก่อนขั้นพื้นฐานนั้น อย่างน้อยที่สุด ครอบครัวขยายที่แตกออกไปจากครอบครัวเดียวนี้ เมื่อมีลูกมีเต้าจะได้ฝากเข้าไปอยู่ที่โรงเรียน แล้วก็บุคคลเหล่านั้นจะได้ไปประกอบอาชีพ ทำให้มีรายได้ ครอบครัวก็จะดีขึ้น เด็กก็อยู่ในโรงเรียน ก็ไม่ต้องเป็นห่วง นั้นประการที่ ๑ ประการที่ ๒ เหตุผลในเรื่อง ๑ ถึง ๓ ปี นี้ครับ เราจะได้ค้นหาเด็กอัจฉริยะ แล้วก็จะได้ครูที่ดีเข้ามาสอนเด็ก ให้มีโอกาสได้มีความเจริญก้าวหน้าอยู่ในมาตรฐานของระบบ ระเบียบวินัย ทำให้เด็กมีคุณภาพ ก็เป็นการประหยัดงบประมาณของชาติ ของแผ่นดินในระดับหนึ่งด้วย อันนี้เป็นเรื่องที่กระผมได้นำกราบเรียนว่า พี่น้องประชาชนที่ยากจนนั้น เมื่อได้ลดค่าใช้จ่ายในหลาย ๆ ส่วน ในหลาย ๆ เรื่อง ก็จะทำให้สังคมของชาติ ของแผ่นดินดีขึ้นนะครับ อีกประการหนึ่งครับ ท่านประธานที่เคารพครับ ในเรื่องของครูบาอาจารย์ ที่นำมาสอนเด็กเล็ก ๆ นะครับ ซึ่งอยู่ในประเด็นนี้ จะต้องดูแลครูบาอาจารย์ให้มีคุณภาพด้วย ไม่ใช่ว่า มารับเงินเดือนโดยที่ท่านเหล่านั้นไม่ได้มีโอกาสได้มีความเจริญก้าวหน้าเลย จะต้องให้มีความเจริญก้าวหน้า มีการศึกษาต่อ หรือแม้แต่การยกย่องครูนี้ครับ อาชีพครูนี้ครับ ให้เป็นวิชาชีพที่พิเศษ เป็นที่ยอมรับนับถือ ยกย่องของสังคมโดยทั่วไป ยิ่งกว่าอาชีพอื่น ยิ่งไปกว่านั้นแล้วนะครับ

อาชีพครูนี้ เรื่องเงินดาวเงินเดือน เรื่องค่าตอบแทน จะต้องพิจารณาเป็นกรณีพิเศษด้วย เราจะได้คนเก่ง คนดีมาสอนเด็ก ให้เด็กของเราตั้งแต่วัยเล็ก ๆ นั้นเป็นคนดีด้วย ในประเด็นนี้ กระผมจึงนำกราบเรียนต่อท่าน สสร. ทั้งหลายว่า ในกลุ่มที่ ๓ นั้น มีหลายท่านที่จะต้องอภิปรายหลังจากกระผมจะระบุว่า เราขอให้เป็น ๑. ไม่เกิน ๑๒ ปี ๒. ให้ดูลงไปข้างล่าง ๓ ปี คือ ชั้นอนุบาลด้วย นั้นเป็นหลักการที่กระผมนำกราบเรียนต่อสภาแห่งนี้ ในประเด็นที่กระผมนั้นได้ขอแปรญัตติ คนต่อไป ก็คงจะต้องขออนุญาตท่านประธานครับ ให้ท่านอนุศาสน์ สุวรรณมงคล เป็นคนอภิปรายต่อครับ ขอบพระคุณท่านประธานครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ครับ เดียวนะครับ ของท่านวิชัยนี้ ถ้ารวมแล้วนี้ คือ เท่ากับ ไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี หรือเปล่าครับ

นายวิชัย เรืองเรืองกุลฤทธิ : มิได้ท่านประธานครับ กระผมนั้นได้ประชุม นอกรอบไปแล้ว กระผมเป็นคนรักษาคำพูดนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ไม่ใช่ครับ ตอนนี้

นายวิชัย เรืองเรืองกุลฤทธิ : ครับ ตอนนี้อยากเป็น ไม่น้อยกว่าสิบสองปี

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ผมจะแบ่งกลุ่มนะครับ

นายวิชัย เรืองเรืองกุลฤทธิ : กระผมนั้นก็ลงไปล่าง ๓ ปี เท่ากับ ๙ กับ ๓ ท่านประธานครับ คำว่า สิบห้า ขอตัดครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ครับ อย่างนั้นเข้าใจแล้วครับ อยู่ในกลุ่มที่ไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี นะครับ

นายวิชัย เรืองเรืองกุลฤทธิ : ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ของท่านอนุศาสน์นี้ เหตุผลเดียวกันไหมครับ

นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล : ครับ เหตุผลเดียวกันครับท่านประธาน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ถ้าเหตุผลเดียวกัน ผมว่าไม่ต้องอภิปรายมั้งครับ ถ้าเหตุผลเดียวกัน ถ้าคนละเหตุผล
ผมว่าสนับสนุน

นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล : ก็สุดแล้วแต่ท่านประธานครับ แต่ผมก็
เตรียมข้อมูลมา

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เปล่า อันนี้ผมถามท่านครับ ถ้ามันเรื่องเดียวกัน เหตุผลเดียวกันนี่นะครับ

นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล : ก็ ๑๒ ปี บวก ๓ ปี

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เหตุผลครับ พูดถึงเหตุผล ท่านลองอภิปรายเถอะครับ เพราะว่า ท่านไม่ค่อยอภิปราย
เชิญครับ

นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล : ผมจะพูด ท่านก็ ครับ ได้ครับ กราบเรียน ท่านประธานครับ กระผม นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล นะครับ สมาชิกสภาว่าง รัฐธรรมนูญ กระผมเป็นหนึ่งในผู้รับรองการแปรญัตติในกลุ่มที่ ๓ ของมาตรา ๔๘ พรรคหนึ่งนะครับ ส่วนมาตรา ๔๘ พรรคสาม การศึกษาตลอดชีวิตของบุคคล กระผมไม่ติดใจนะครับ สิ่งที่จะผมจะนำเรียนท่านประธานและเพื่อนสมาชิกผู้ทรงเกียรติต่อไปนี้ คือ สิ่งที่ผมได้รับการร้องขอมากที่สุด

ประการแรกที่สุด กระผมอยากจะนำเสนอ คือ สภาพความต้องการของ พี่น้องประชาชน เมื่อครั้งที่กระผมไปลงพื้นที่ เพื่อรับฟังความคิดเห็นใน ๓ จังหวัดชายแดน ภาคใต้ โดยเฉพาะที่จังหวัดปัตตานี ท่านประธานครับ ในครั้งแรกของการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญ ประเด็นหลัก ๆ ที่พี่น้องประชาชนนำเสนอมากที่สุด ก็คือ ประเด็นของการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเท่าเทียมของโอกาสระหว่าง ในเมืองกับชนบท ท่านประธานที่เคารพ พี่น้องประชาชนเขาพยายามชี้ให้เห็นว่า ความไม่เท่าเทียมทางการศึกษามันเกิดขึ้นในสังคม ไม่ว่าจะเป็นคุณภาพของการศึกษา โอกาสทางการศึกษา ความพร้อมทางการศึกษา หรือแม้กระทั่งการช่วยเหลือจากภาครัฐ ที่จะลงไปสู่การศึกษาก็ยังไม่เท่าเทียมกัน เพราะโอกาสของการศึกษาไม่เท่าเทียมกัน ความช่วยเหลือจากภาครัฐจึงไม่เท่าเทียมกัน รัฐจะให้ความสนับสนุนกับผู้ที่เข้าสู่ระบบ การศึกษาแล้วเท่านั้น พวกเขามองอย่างนี้ครับ แต่สำหรับผู้ที่ยังไม่ได้รับโอกาส ความช่วยเหลือจึงยังไม่ไปถึงครับท่านประธาน สิ่งที่จะผมอยากจะบอกท่านประธานและ เพื่อนสมาชิกในที่นี้ คือ ส่วนที่ ๘ สิทธิเสรีภาพทางการศึกษา มาตรา ๔๘ บุคคลย่อมมี สิทธิเสมอกันในการเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย นี่เป็นส่วนที่ภาครัฐจัดให้ตามรัฐธรรมนูญ แต่ส่วนที่อยากจะเพิ่มเติม เพื่อแก้ปัญหาในเรื่องของโอกาส ก็คือ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการเข้ารับการศึกษา ก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสามปี และการศึกษา ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บ ค่าใช้จ่าย ผมอยากจะให้ท่านประธานมองลงไปยังชนบทที่ห่างไกลออกไปสักนิด ท่านประธานก็จะพบว่า หากเราไม่เพิ่มในส่วนนี้ลงไป การสนับสนุนจากภาครัฐก็จะไป

ไม่ถึง เพราะไม่มีโอกาสที่คนในชนบท คนยากคนจน ชาวไร่ชาวนา จะเข้ามาในระบบได้
 ทำนุปรธานที่เคารพ บุตรหลานของคนที่มีโอกาส เมื่อเริ่มเข้าประถม ๑ เข้าเริ่มนับ
 จาก ๑๐ แต่สำหรับคนที่ด้อยโอกาส คนที่ไม่เข้าถึงระบบการศึกษา เขายังไม่ได้เริ่มนับเลย
 แม้แต่ ๐ ก็ยังไม่รู้จัก ทำนุปรธานที่เคารพ การศึกษาก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ
 ระดับชั้นอนุบาล เป็นการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาทรัพยากร แต่รัฐกลับให้การ
 สนับสนุนจากประถม ๑ โดยเขายังไม่พร้อม จึงเป็นการพัฒนาที่ไม่สอดคล้องกับการ
 พัฒนาการทางสมองของเด็กในวัยนี้ ในเมื่อรากหรือฐานยังไม่แน่นพอ เราจะต่อเพิ่ม
 ส่วนต่าง ๆ ให้กับเขาได้อย่างไร นี่คือประเด็น ทำนุปรธานที่เคารพ หากเรานำเด็กในเมือง
 หรือเด็กที่มีโอกาสมาเปรียบเทียบกับเด็กในชนบทที่เขาไม่มีโอกาส มาเปรียบเทียบกับ
 ผลออกมาอย่างชัดเจน เทียบกันไม่ได้ ทำนุผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษา เขต ๑๒
 บัณฑิตาธิ ยะลา นราธิวาส ทำนุประเสริฐ แก้วเพชร ขอภัยที่เอ่ยนาม ทำนุได้ชี้ให้เห็นอย่าง
 ชัดว่า ผลการสอบโอเน็ต (O-NET) เอเน็ต (A-NET) วิชาหลักของปีการศึกษาที่ผ่านมา
 เด็กนักเรียนใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่อันดับท้ายสุด ส่วนหนึ่งก็มาจากเหตุการณ์
 ความไม่สงบ แต่เราก็ยอมรับว่า ส่วนหนึ่งก็มาจากพื้นฐานที่ไม่ได้มีโอกาสเข้าสู่ระบบ
 การศึกษา ไม่เท่าเทียมกับเด็กส่วนอื่นของประเทศ ทำนุปรธานที่เคารพ เหตุผล หรือ
 ความจำเป็นที่เห็นสมควรให้เพิ่มข้อความว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการเข้ารับ
 การศึกษาก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสามปี และการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อย
 กว่าสิบสองปี นั้น ก็เพื่อแก้ปัญหาเรื่องโอกาสทางการศึกษา เพื่อสร้างทรัพยากรคนให้มี
 คุณภาพ หลายต่อหลายประเทศที่เป็นเพื่อนบ้านของเรา อย่างเช่น ประเทศมาเลเซีย
 เป็นต้น ซึ่งกระผมเองก็ค่อนข้างจะคุ้นเคย เขายอมลงทุนเพื่อการศึกษา เพราะผลที่ตามมา
 มันคุ้มกันครับทำนุปรธาน เพราะจะได้คนที่มีคุณภาพ และเมื่อเรา得人ที่มีคุณภาพ
 มันจะแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ในประเทศ มันจะแก้ได้แม้กระทั่งปัญหาความถูกชกุงไปใน
 ทางที่ผิด หรือแม้กระทั่งปัญหาความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้น
 ในเวลานี้และขณะนี้ ทำนุปรธานที่เคารพ อีกเหตุผลหนึ่งเห็นสมควรให้เพิ่ม
 ส่วนนี้ คือการแก้ปัญหาเรื่องโอกาส วัยของเด็กเองพร้อมที่จะเรียนรู้และรับการพัฒนา
 แต่ไม่ได้รับโอกาส ถ้าเราเพิ่มส่วนนี้ลงไป คุณภาพการศึกษาของเด็กไทยก็จะดีขึ้น --- ๘/๑

ผมไม่อยากจะนำเสนอในรายละเอียดมากนัก เพราะมันชัดเจน และเป็นທີ່ประจักษ์อยู่แล้ว อีกประการหนึ่งครับท่านประธาน ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการได้บอกไว้ว่า ในช่วงระยะเวลา ๐ ถึง ๖ ขวบ เป็นช่วงที่สมองของคนเจริญเติบโตมากที่สุด จึงควรได้รับการส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาตามความเหมาะสม ทั้งในเรื่องร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แต่ในเวลานี้รัฐกลับไปเริ่มนับ ๑ จากชั้นประถม ๑ ไปเริ่มเพิ่มอะไรต่อมิอะไรให้เขาในขณะที่ฐานเขายังไม่แข็งแรง ผมถือว่า เป็นการเริ่มพัฒนาที่ผิดขั้นตอนครับท่านประธาน ท่านประธานที่เคารพ หากเราย้อนไปดูจิตวิทยาพัฒนาการ เราก็จะพบว่า ช่วงระยะเวลา ๓ ถึง ๕ ขวบ เป็นช่วงของการพัฒนาด้านภาษา จินตนาการ การควบคุมอารมณ์ การรู้ถูกผิด การพัฒนาเรื่องกล้ามเนื้อใหญ่ เล็ก ประสาทสัมผัส การให้โอกาสแก่เขาในเวลานี้ เป็นการสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาทางสมองของเด็กให้มากที่สุด เหตุผลข้อนี้น่าจะเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด ช่วงระยะเวลา ๓ ถึง ๕ ขวบ ถือเป็นช่วงเวลาสำคัญในการพัฒนาเด็กต่อเนื่องจากครอบครัว การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กอายุ ๓ ถึง ๕ ขวบ บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาเด็กตามศักยภาพแห่งวัย ภายใต้บริบทของสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม ท่านประธานที่เคารพ ด้วยเหตุผลที่กระผมนำเรียนมานี้ กระผมจึงกล้ายืนยันเลยว่า หากเด็กไทยได้วางรากฐานมาดี เมื่อโตขึ้นเขาจะช่วยแก้ปัญหาให้กับชาติบ้านเมืองได้เกือบทั้งหมด ท่านประธานครับ การศึกษาจะช่วยสร้างคน และคนจะช่วยสร้างชาติต่อไป หากเราไม่กล้าลงทุน เพื่อสร้างคนมาตั้งแต่เยาว์วัย เมื่อไรครับชาติจะได้รับการพัฒนาให้เท่ากับประเทศเพื่อนบ้าน ขอขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบพระคุณครับ ท่านเสรี นิเมะยู ครับ

นายเสรี นิเมะยู : กราบเรียนท่านประธานสภาว่างที่เคารพ กระผม นายเสรี นิเมะยู สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ ความจริงผมคนหนึ่งได้ลงชื่อการแปรญัตติเกี่ยวกับหมวดการศึกษาในวันนี้ ในญัตติของผมนั้น ในมาตรา ๔๘ นั้น ก็ตามวรรคหนึ่งนั้น ก็รับ

ในหลักการตามที่คุณแปรญัตติได้แปรแล้วเมื่อสักครู่ นั้นนี้ของผมที่จะให้การเปลี่ยน
ถ้อยคำ ในการเพิ่มเติม นั้น อยู่ในวรรคสองของการแปรญัตติในครั้งนี้

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
วรรคสอง เดี่ยวว่าอีกทีนะครับ ท่านครับ เออวรรคหนึ่งให้จบก่อนครับ

นายเสรี นิมะยุ : วรรคหนึ่งนั้น เห็นด้วยเกี่ยวกับการ ๑๒ ปีครับ ๑๒ ปี
ตามที่ท่านอนุศาสน์ได้นำเสนอไว้ และก็ท่านวิชัย ที่นี้เกี่ยวกับการขยายการศึกษานั้น
ผมก็เห็นด้วยความจำเป็น เช่นลักษณะเดียวกันกับท่านอนุศาสน์ได้อธิบายเมื่อสักครู่
ความจำเป็นพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนหนังสือ การศึกษา คือ การวางรากฐานของชีวิต
ดังนั้น ภารกิจนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาในช่วงระยะเวลาขั้นพื้นฐาน
ไม่น้อยกว่า ๓ ปี เกี่ยวกับการศึกษา ญัตติในประเด็นในวรรคหนึ่งนั้น ผมเห็นด้วยเกี่ยวกับ
ผู้แปรที่แปรเมื่อสักครู่ ผมขออภิปรายในวรรคสองในลำดับต่อไปครับ ขอขอบคุณมากครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอพระคุณครับ ท่านหลักชัย ในญัตติของท่านวิชัยใช้ใหม่ครับ

นายหลักชัย กิตติพล : ใช่ครับ ท่านประธานครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ผม
ปรึกษาท่านได้ใหม่ครับ ถ้าหลักการเดียวกันนี้ครับ

นายหลักชัย กิตติพล : คนละเหตุผลครับท่านประธาน กระผมคอยมา
๓ วัน กับ ๓ คืนแล้วครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ เชิญครับ

นายหลักชัย กิตติพล : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม
นายหลักชัย กิตติพล สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ สืบเนื่องจากสภาให้กระผมไปรับฟัง
ความคิดเห็นที่ระยองนะครับ ทางจังหวัดระยองให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาเป็น
อันดับหนึ่ง กระผมเองก็คิดว่า สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญ แล้วตัวกระผมเองก็เห็นว่า การศึกษานั้น
เป็นอนาคตของชาติ กระผมเลยคิดว่า วันนี้ น่าจะเป็นวาระแห่งชาตินะครับ ที่เรามาพูดคุยกัน

กระผมก็เลยอยากจะมีโอกาสที่จะอธิบายให้กรรมการและท่านสมาชิกที่จะตัดสินใจ ได้ทราบถึงเหตุผลที่กระผมสนับสนุนรับรองในญัตตินี้ นะครับ การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ ในมาตราที่ ๔๘ นี้บอกว่า บุคคลย่อมได้รับสิทธิเสมอกัน ในการได้รับการศึกษา นะครับ ก่อนหรือไม่น้อยกว่าสามปี และพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี นะครับ ที่รัฐจะต้องให้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่มีค่าใช้จ่าย กระผมมีเหตุผลที่จะซัพพอร์ต (Support) ตรงนี้พอสมควรนะครับ ที่สำคัญก็คือว่า ทำไมก่อนปฐมวัย ก่อนพื้นฐานนี้จะต้องให้การศึกษาฟรีด้วยนะครับ เนื่องจากช่วงนั้น เป็นช่วงที่พ่อแม่อยู่ในวัยทำงานนะครับ แล้วก็อยู่ในวัยที่สร้างเนื้อสร้างตัว อันนี้ก็เป็นสิ่งที่สำคัญ ผมไปต่างจังหวัดหลาย ๆ แห่ง ได้เห็นลูกหลานเป็นจำนวนมากอยู่ในต่างจังหวัด แต่พ่อแม่ไม่ได้อยู่ที่นั่น ผมคิดว่า การศึกษาตรงจุดนี้เนี่ย ถ้ารัฐเข้ามาช่วยดูแล ไม่ว่าจะเป็นให้ทางท้องถิ่น หรือรัฐบาลกลางดูแลเนี่ย กระผมคิดว่า สิ่งนี้เป็นสิ่งที่สำคัญนะครับ แล้วอย่างที่ท่านอนุศาสน์ ขอร้องที่เอ่ยนามนะครับว่า ได้พูดแล้วว่า เป็นช่วง ทางกรมแพทย์บอกว่า ช่วง ๓ ขวบ ถึง ๖ ขวบ เป็นช่วงที่สำคัญที่สุดวัยอนุบาลนี้ก็คือช่วงนั้นนะครับ แล้วยังมีประเด็นที่สำคัญกว่านี้อีกนะครับว่า ในแง่ของการศึกษาว่า ท่านประธาน เนื่องจากว่า ทำไมประชาธิปไตยของประเทศไทยถึงไม่ก้าวหน้า เพราะว่าที่ผ่านมาเราไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษา เราไม่ได้ปูพื้นฐานตรงประชาธิปไตย และหลาย ๆ สิ่ง หลาย ๆ อย่าง เลยทำให้พวกเรามีวงไปวงมา ก็มีปัญหาอยู่นะครับ เพราะฉะนั้นกระผมถึงคิดว่า การที่เราจะส่งเสริมการศึกษา ๑๒ ปี เหมือน ๒๕๔๐ อันนี้ก็สมควรแล้ว แต่กระผมคิดว่า ต้องเพิ่มอีก ๓ ปี ก่อนขั้นพื้นฐานนะครับ คือก่อน ป. ๑ ก็คือ ช่วงอนุบาลนะครับ แล้วช่วงที่ผ่านมาก็คือว่า เราจะเห็นว่า ปัญหาของเด็กและเยาวชนของเรามีมากมาย เกิดการมั่วสุมในแหล่งอบายมุข แล้วก็มั่วสุมในทางเพศ อันนี้ก็เป็นประเด็นใหญ่ที่เกิดขึ้น ณ ปัจจุบัน และประเด็นต่อมา การใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย อย่างเช่น ทุกคนมีโทรศัพท์มือถือ นะครับ เดือน ๆ หนึ่งก็มีแต่ค่าใช้จ่ายโทรศัพท์มือถือสำหรับเด็กทั่ว ๆ ไปที่เรียนหนังสือ แล้วการแต่งกายที่ส่อไปในทางชั่ว การทำสีผมต่าง ๆ อันนี้ก็เป็นประเด็นที่เป็นปัญหาใหญ่ของสังคมนะครับ แล้วปัญหาเด็กที่เรียนเก่งก็ไม่สามารถเข้ากับเพื่อนได้ อันนี้ก็เป็นปัญหาที่พวกเราที่ประสบกันทุกท่านนะครับ

ได้ทราบแล้ว แล้วที่สำคัญ ก็คือ เอนทรานซ์ (Entrance) เ็นไม่ติด ผิดหวัง ทะเลาะกับแฟน ก็แก้ปัญหาด้วยการฆ่าตัวตายนะครับ อย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า สภาพความเป็นไปของสังคมไทยที่แสดงให้เห็นว่า ขณะนี้เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาอนาคต กำลังใช้ชีวิตที่มีแต่ความเสี่ยง และมุ่งไปสู่ความล้มเหลวในอนาคตนะครับ ในการที่จะให้การศึกษที่ถูกต้องและเหมาะสม จึงเป็นสิ่งที่เปิดโอกาสให้เด็กสามารถเข้าถึง และสอดคล้องกับสภาพสังคม และความเจริญด้านต่าง ๆ ในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้การศึกษขั้นปฐมวัย ดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ที่แปรญัตตินี้ ก็เพื่อเพิ่มเติม เป็นการศึกษาก่อนปฐมวัย ก็คืออนุบาล ๓ ปีนะครับ ท่านประธานที่เคารพ เนื่องจากเด็กอนุบาลเหล่านี้อยู่ในวัยกำลังเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างที่เคยพูดมาแล้วรอบตัวนะครับ มีการพัฒนาด้านสมองที่ดี ด้านความสามารถ การเรียน การรู้ต่าง ๆ ที่สูงก็ดี หากเด็กได้รับการดูแลที่ดี และเหมาะสม ย่อมได้เสริมสร้างความพร้อมที่ทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ให้พร้อมที่จะรับเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่ดีนะครับ -----

เด็กคือผลผลิตทางครอบครัว ซึ่งจะเกิดมาแข็งแรงสมบูรณ์หรือไม่ ไม่ขึ้นอยู่กับต้นแบบ คือ ความพร้อมและการดูแลเอาใจใส่ที่ดี และความเหมาะสมจากพ่อแม่ อันนี้ คือ สิ่งที่สำคัญ ครับ นักเรียน คือ ผลผลิตของโรงเรียน นักเรียนจะเป็นเด็กดี เด็กเก่ง ก็ขึ้นอยู่กับความพร้อม และการเอาใจใส่จากครูบาอาจารย์ครับ แต่เนื่องจากครูอาจารย์จะพร้อมหรือไม่ นั้น จะต้องได้รับการสนับสนุนที่ดี และเหมาะสมจากรัฐในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นสถานที่เรียน สื่อการเรียนการสอน งบประมาณ อันนี้สำคัญนะครับ งบประมาณ ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่สนับสนุนให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล นะครับ ดังนั้น หากรัฐสามารถจัดการศึกษา โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายนะครับ ตั้งแต่ก่อน ปฐมวัย ก็คือ อนุบาล ๓ ปี ด้วยนะครับ แล้วก็ขั้นพื้นฐาน ป.๑ ถึง ม. ๖ ๑๒ ปี ให้ออกมาของชาติ ย่อมเป็นหลักประกันได้เป็นอย่างดีว่า นับจากนี้ไปประเทศไทยจะได้ ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพมากขึ้นไปทุก ๆ ปี จากปีหน้าเป็นต้นไป ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติต่อไปนะครับ ซึ่งมีหลายท่าน ผู้หลักผู้ใหญ่ก็บอกกับผมว่า เป็นห่วงเรื่องงบประมาณ ผมกราบเรียนสภาแห่งนี้ว่า ไม่ต้องเป็นห่วง นายกรัฐมนตรี คนต่อไปจะต้องมีความสามารถในการหา ที่นี้เมื่อวานมีถามว่า ต้องใช้เงินเพิ่มขึ้นอีกเท่าไร ถ้า ๑๕ ปี ท่านผู้ใหญ่ก็บอกว่า ประมาณ ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท ผมว่า ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท ไม่ใช่ปัญหา เพราะงบประมาณของประเทศไทย ๑.๔ ล้านล้านบาท เพราะฉะนั้นเงิน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท ไม่ใช่ปัญหา แต่ว่าปัญหา ก็คือว่า พวกเราหรือนายกรัฐมนตรีจะต้องให้ความสำคัญในจุดนี้ นะครับ เพราะฉะนั้นเหมือนดังคำที่ว่า การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ ขอบพระคุณครับ ท่านประธานที่ให้โอกาสครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านสมาชิกครับ เรียนด้วยความเคารพท่านนะครับ ขอปรึกษาท่าน ยกตัวอย่างที่กำลังอภิปรายกันนี้นะครับ ท่านวิชัยกับท่านอนุศาสน์ ท่านอภิปรายครบถ้วนประเด็น ชัดเจน นะครับ ถ้าไม่ได้ฟังท่านอนุศาสน์พูดก็น่าเสียดาย แต่พอท่านพูดไปแล้ว สมาชิกในกลุ่มเดียวกันนี้ ท่านเตรียมตัวมา ๓ วัน นะครับ อันนี้น่าเห็นใจ แต่ท่านลองคิดดูนะครับ ถ้าเราไม่พยายามที่จะช่วยกันบริหารนี้ แล้วทุกท่านก็เตรียมมาทุกคนครับ ทุกคนมีสาระ ทุกคนนะครับ ทุกท่านละครับ แต่พอเราเตรียมมาแล้วเราไม่ได้พูดนี้ เราก็อึดอัดนะครับ

แต่พอได้พูดแล้วนะครับ มันก็เหมือนของพวกนั้นแหละ ของเพื่อนนั้นแหละครับ ผมว่า
 อย่างนี้เป็นตัวอย่างที่ว่า เราน่าจะช่วยกันบริหารใหม่ ผมเข้าใจครับ เนื้อหาสาระที่ท่าน
 เตรียมมานี้ มันมีความสำคัญ แล้วก็เตรียมมาตั้งนาน พอถึงเวลาไม่ได้พูดก็ดูอะไร แต่ถ้า
 เราไม่พร้อมจะช่วยกันตัดสินใจนะครับ ไม่ช่วยบริหารนี้ เวลาเราก็จะเดินเป็นแบบนี้ครับ
 ก็ยกเป็นตัวอย่างนะครับ ผมก็ไม่ได้ว่าอะไรท่านละครับ ท่านก็พูดดีนะครับ เพียงแต่ว่า
 เป็นตัวอย่างว่า เราน่าจะช่วยกันบริหารนะครับ ส่วนประเด็นที่เสนอไว้เนี่ยครับ นอกจาก
 ๑๒ ปีของท่านอาจารย์สมชัยเสนอไว้ ก็ไม่น้อยกว่า ๑๒ ปีนะครับ ของท่านพิเชียรเป็น
 เรื่องของไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี ของท่านพิเชียร ท่านชาติชายมีอะไรครับ

นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์ : ขออนุญาตเรียนท่านประธานสภา
 ร่างรัฐธรรมนูญที่เคารพ กระผม นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์ ผมอยู่กลุ่มอาจารย์สมชัยครับ
 ก็ไม่ทราบ ว่า ถึงคิว (Queue) เมื่อไรครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 คือ กลุ่มของท่านอาจารย์สมชัยเหมือนของท่านกรรมการ ถ้าเหมือนแล้วผมว่า

นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์ : จะมีบางส่วนที่จะชี้ให้เห็นถึงความแตกต่าง

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 เดี่ยวความแตกต่างส่วนอื่นขอเอาไว้ก่อนได้ไหมครับ เขาเวลาก่อนตอนนี้ จะเขาก็ปีก่อน
 เขาขอเขาก็ปีก่อน และให้ยุติตรงนี้ เดี่ยวอันอื่นมันก็จะง่ายนะครับ ของอาจารย์สมชัยนี้
 เหมือนกันครับ

นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์ : เรียนท่านประธานอย่างนี้ครับว่า

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ไม่เกิน ๑๒ ปี ท่านอภิปรายไป ก็คือ ไม่เกิน ๑๒ ปี

นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์ : ผมเรียนอย่างนี้ครับ ท่านประธานครับ
 ในกรณีมีการแปรญัตติ ~ กลุ่มนี้ เมื่อก็มีสมาชิกหลายท่านได้เรียนหาหรือว่า -----

ส่วนที่การที่จะได้หรือรอบนอกนี้ ก็ควรจะมีด้วย แต่ผมคิดว่า แนวทางนี้นะครับก็คงจะได้ไปแนวทางเดียวกันนะครับ ผมแปร ๑๒ ปี แต่ว่า เมื่อก่อนผมฟังอาจารย์ศรีราชา ท่านก็ไม่ฟังบ้างหรือครับว่า เข้า ๙ ปี นี่นะครับ การที่ศึกษา ๙ ปี ความเป็นไปได้นี้เป็นไปได้อย่างไร รัฐบาลจะมีงบประมาณให้อย่างไรครับในกรณีนี้

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ก็เดี๋ยวให้กรรมการเขาตอบท่านอาจารย์ศรีราชา ของท่านก็รักษาประเด็นของท่านไว้ ท่านไม่ต้องไปตอบแทนกรรมการเขา ถ้ากรรมการเขาตอบ แล้วไม่พอใจ ค่อยว่ากันอีกทีหนึ่ง

นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์ : ขออนุญาตประธานที่เคารพครับ จะชี้ให้เห็นว่า ทำได้ หรือทำไม่ได้ครับ ท่านประธานครับ ไม่ได้ตอบแทนกรรมการครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ครับ เดี่ยวฟังกรรมการเขาตอบก่อน ถ้ากรรมการเขาตอบไม่ดีนะครับ หรือทำแล้วไม่ตรงใจท่าน ท่านค่อยว่ากัน

นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์ : ขออนุญาตเรียนเพิ่มเติมครับ ท่านครับ ผมจะบริหารเวลาให้ดีที่สุดครับ ท่านไม่ต้องเป็นห่วงครับ ในเรื่องของเวลาครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ห่วงครับ

นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์ : ท่านห่วงมากครับ ผมไม่เคยอภิปรายเยาะเย้ย

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : เอละ เข้าใจแล้วครับ ขอบพระคุณครับ เอละของอาจารย์ที่ค้างอยู่นะครับ ท่านพิเชียรที่ค้างอยู่ เชิญครับ

นายพิเชียร อำนางวรประเสริฐ : กราบเรียนท่านประธาน (รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ได้ยื่นและยกมือขึ้น)

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เดี๋ยวก่อน ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ยื่นขึ้นครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ อาจารย์สมชัย
ได้มอบหมายให้ผมเป็นผู้อภิปราย แล้วก็ทำหนังสือถูกต้องถึงท่านประธานนะครับ
เพราะว่า รูปแบบของท่านอาจารย์สมชัยและคณะนี้ ถ้าฟังให้ดีภาพรวมแล้วไม่เหมือนเลย
กับคนอื่น แล้วผมคิดว่า จะเป็นประโยชน์อย่างมาก ๆ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
คือยังไม่ถึงครับ เดียวผมเรียกครับอาจารย์

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : พอเห็นคุณอุทิศ แล้วตามลิสต์
(List) แล้วมันถึง

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ไม่ครับ ของท่านอุทิศนี่นะครับ เขาขอแข่งท่านอาจารย์พิเชียร ท่านอาจารย์พิเชียรเขายอม
นะครับ อาจารย์พิเชียร เชิญครับ

นายพิเชียร อำนางวรประเสริฐ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพนะครับ
ท่านอรรถวิรัตน์ ซึ่งเป็นผู้แปร ในมาตรา ๔๘ นี้ ได้มาเรียนกับผมว่า ถ้าท่านอาจารย์
เจิมศักดิ์ปรารถนาจะอภิปรายก่อน ก็ยินดีครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ ไม่ต้องหรอกครับ เอาท่านเถอะครับ

นายพิเชียร อำนางวรประเสริฐ : ครับผม ของทางกลุ่มกระผมก็ได้เสนอ
คำแปรญัตติให้จัดการศึกษา โดยตัดคำว่า ขั้นพื้นฐาน ออกไป แล้วก็ขอเป็นว่า ไม่น้อยกว่า
ระดับปริญญาตรี ให้เป็นไปอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายด้วยนะครับ ซึ่ง
ตรงนี้ก็คำแปรญัตติของท่านอรรถวิรัตน์ รัตนจันทร์ กระผมขออนุญาตให้ท่านอรรถวิรัตน์
ได้เป็นผู้นำเสนอครับ ท่านประธานครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ คราวหน้าผมขอท่านอย่างนี้ได้ไหมครับ ถ้าท่านบอกท่านอรรถวิรัตน์ ท่านบอกเลย
จะได้ช่วยกันนะครับ ขอขอบคุณครับ ท่านอรรถวิรัตน์ครับ

นายอรรถครีตน์ รัตนจันทร์ : กราบเรียนท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญที่เคารพ กระผม นายอรรถครีตน์ รัตนจันทร์ สสร. ครับ ญัตติที่ผมได้กราบเรียนขอแปรญัตติ ผมขออนุญาตอ่านตรงนี้ให้ฟัง เนื่องจากว่า มันมีเพิ่มจากปริญญาตรีเข้ามาอีกนะครับ มาตรา ๔๘ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าระดับปริญญาตรี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และรัฐต้องส่งเสริมให้การสนับสนุนแก่ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และต้องการศึกษาเพิ่มเติมให้ได้รับการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกได้โดยง่าย ตรงนี้คือเพิ่มมาจากระดับปริญญาตรีนะครับ กราบเรียนท่านประธานครับ การศึกษาเป็นปัญหาที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และมีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อความเจริญรุ่งเรือง ความกินดีอยู่ดี และเป็นประโยชน์สูงสุดเรื่องหนึ่งของประเทศไทยอันเป็นที่รักยิ่งของเราทุกคน ก่อนมาเป็น สสร. ผมไม่เคยพูดในที่ประชุมในลักษณะอย่างนี้ แล้วก็ไม่ต้องพูดอภิปราย เช่นเดียวกัน แต่เนื่องจากเป็นการทำงานเพื่อประเทศชาติ ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ ทั้งในจังหวัดมุกดาหารและในจังหวัดอื่น ๆ ที่กระผมได้มีโอกาสไปรับฟังความคิดเห็นมา ประสงค์จะให้ผลักดันนำเสนอต่อที่ประชุม สสร. ผ่านทางท่านประธาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกราบเรียนนำเสนอต่อท่านประธานดังนี้ครับ ปัจจุบัน ประเทศไทยถูกมองจากนานาชาติว่า เป็นประเทศชั้นสอง คือ ประเทศที่กำลังพัฒนา มีการเร่งสร้างความเจริญให้กับประเทศ โดยเน้นความเจริญทางด้านวัตถุ เทคโนโลยี แต่ลืมนึกถึงคนส่วนใหญ่ของประเทศที่อยู่ในภาคเกษตรกรรมและมีฐานะยากจน ซึ่งถูกมองว่า ยังล้าหลัง ไม่มีคุณภาพ ศักยภาพ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ของเรายังมีข้อจำกัดในเรื่องการศึกษา -----

เพื่อเพิ่มคุณภาพของคนไทย ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนเป็นหลัก เน้นสร้างคนให้มีคุณภาพ โดยส่งเสริมให้มีการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ถึงแม้ว่า ในปัจจุบันคนไทยได้รับการศึกษาเฉลี่ยสูงขึ้น แต่จากการประเมินคุณภาพการศึกษาที่สามารถตอบสนองต่อการแข่งขันของประเทศ พบว่า ประเทศไทยยังล้าหลังกว่าประเทศมาเลเซียและอินเดีย จึงเป็นเรื่องที่ต้องเร่งปรับปรุงในเชิงคุณภาพของการศึกษา จากการที่มีผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านได้มองบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนว่า ยังไร้คุณภาพ เด็กไทยส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมที่จะได้รับการศึกษาในระดับที่สูงกว่าการศึกษาภาคบังคับ จึงเป็นการมองคนไทยในแง่ลบ ผมขออนุญาตกราบเรียนต่อท่านประธานว่า แนวความคิดดังกล่าว ถือเป็น การปิดกั้นโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา เราควรเปลี่ยนมุมมองเสียใหม่ โดยมองว่า เด็กไทย หรือเยาวชนไทยมีคุณภาพ สามารถได้รับการพัฒนาโดยการศึกษา สามารถส่งเสริมให้คนมีคุณภาพ และมีศักยภาพของประเทศไทยได้ ถ้าหากพวกเขาได้รับโอกาส เช่นนั้น โดยเริ่มจากการปลูกฝังสิ่งที่ดี ๆ ในห้องเรียน ตั้งแต่เด็กจนถึงระดับปริญญา บนพื้นฐานที่ไม่มีข้อจำกัดว่า พวกเขาจะยากดีมีจนเพียงใด ให้ได้มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนโดยเท่าเทียมกัน และสิ่งที่จะเอื้อให้ทุกคนมีโอกาสได้เล่าเรียนโดยเท่าเทียมกัน นั่นคือจะต้องให้โอกาสเยาวชนของประเทศได้เรียนฟรีตั้งแต่ในชั้นอนุบาลและจนถึงระดับปริญญาตรี ท่านสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญผู้ทรงเกียรติที่อยู่ในที่นี้ ก็คงมีความคิดเหมือนกันว่า การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งเหมือนกัน มิฉะนั้น ท่านก็คงไม่เล่าเรียนจนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท หลายท่านจบปริญญาเอก โดยในสภาแห่งนี้มีสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญที่จบปริญญาเอก ๑๗ ท่าน จบปริญญาโท ๔๖ ท่าน จบปริญญาตรี ๒๕ ท่าน ซึ่งท่านต้องใช้ความวิริยะอุตสาหะ ความมุ่งมั่น เสียสละมากมาย เพื่อให้สำเร็จการศึกษาดังกล่าว ในขณะที่ท่านก็ยังศึกษาเล่าเรียนจนจบการศึกษาในระดับปริญญา แล้วทำไมท่านถึงจะไม่เปิดโอกาสให้เยาวชนได้มีโอกาสบ้าง การช่วยเหลือสนับสนุน ช่วยกันส่งเสริมเยาวชนที่ด้อยโอกาสของเรามีอยู่มากมาย ในประเทศไทยให้ได้มีโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกัน อันจะส่งผลให้ประเทศไทยมีแต่คนที่มีความรู้ มีคุณภาพ มีศักยภาพ เช่นเดียวกับทุกท่าน ณ ที่นี้ จะไม่ดีต่อประเทศ

หรือครับ การให้การศึกษาในระดับปริญญาตรีจะส่งผลให้คนไทยเป็นคนที่มีความรู้ มีความสามารถ มีศักยภาพ สามารถพึ่งตนเองได้ และไม่เป็นภาระของสังคม รัฐก็ไม่ต้องทุ่มงบประมาณลงไปในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคม เช่น ปัญหาความยากจน และคาดว่าในอนาคตจำนวนคนยากจนที่ในแต่ละปีต้องหอบเสื่อผืนหมอนใบ เข้ามาเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ปัญหาความยากจนต่าง ๆ ก็จะลดลง และหมดไปในที่สุดอย่างแน่นอน เพราะคนที่มีการศึกษาถึงปริญญาตรีแล้ว ก็จะมีวิถีชีวิตที่ดีขึ้น การเปิดโอกาสให้คนในระดับรากหญ้าได้มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาในระดับปริญญาตรีนั้น แม้ว่ารัฐจะต้องใช้เงินงบประมาณมากยิ่งขึ้นบ้าง แต่ก็ไม่น่าจะกระทบกระเทือนกับรัฐบาลมากนัก เพราะในส่วนที่อยู่กับครอบครัวที่เป็นข้าราชการ ก็สามารถเบิกจ่ายเงินค่าเล่าเรียนได้อยู่แล้ว ในขณะที่การศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ขณะนี้ก็มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามาสนับสนุนบ้างแล้วเช่นกัน ท่านประธานครับ เจตนารมณ์ในการให้การศึกษาโดยไม่มีค่าใช้จ่ายจนถึงระดับปริญญาตรี ดังที่กระผมได้แปรญัตติไว้ ในมาตรา ๔๘ นี้ หมายถึง การไม่เสียค่าใช้จ่ายในสถาบันการศึกษาของรัฐ ทั้งในระบบมหาวิทยาลัยปิด และในมหาวิทยาลัยเปิด คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อไม่ให้กระทบต่อมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งจะเป็นทางเลือกสำหรับนักศึกษาที่สอบเอนทรานซ์เข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ และจะได้เลือกเรียนว่า จะเรียนฟรีในมหาวิทยาลัยปิด อย่างมหาวิทยาลัยรามคำแหง หรือสุโขทัยธรรมมาธิราช หรือจะจ่ายเงินเรียนเองในสถาบันเอกชน -----

การเปิดโอกาสให้ได้มีโอกาสเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยปิดดังกล่าว จะช่วยแก้ปัญหาในเรื่องของบุคลากรและสถานที่เรียน โดยสามารถใช้อาจารย์สอนเท่าเดิม แต่การสอนผ่านทางทีวีหรือดาวเทียม ซึ่งปัจจุบันนี้ก็ทำกันอยู่ ซึ่งนักศึกษาจะสามารถเรียนรู้ในระดับปริญญาตรีได้อย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะอยู่ ณ พื้นที่ใด ๆ ในประเทศไทย แล้วก็มีค่าใช้จ่ายที่ถูก ในขณะที่ในอดีตที่ผ่านมาเราสูญเสียงบประมาณของประเทศชาติไปในเรื่องต่าง ๆ อย่างมากมายหลายแสนล้านบาท โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไม่ได้รับประโยชน์อะไรด้วยเลย ในทางตรงกันข้าม กลับทำให้ชีวิตยากจนลง ประสบปัญหา มีการดำรงชีวิตอย่างแร้นแค้น เขาเหล่านั้นจึงควรที่จะได้รับการชดเชย ด้วยการส่งเสริมให้ครอบครัวเขาได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในครอบครัวของเขาเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและประเทศไทย ท่านประธานที่เคารพครับ นอกจากนี้ได้กราบเรียนในขั้นต้นแล้ว ยังมีความคิดเห็นที่สนับสนุนต่อการแปรญัตตินี้ของคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร และวิทยาลัยการอาชีพมุกดาหาร ซึ่งจะขออนุญาตกราบเรียนเหตุผล โดยสรุปคร่าว ๆ ต่อท่านประธานผ่านไปยังคณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ และสมาชิกสภาว่ารัฐธรรมนูญผู้ทรงเกียรติ ดังนี้ครับ การศึกษาทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย การเมืองของประเทศไทย โดยการศึกษาเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการพัฒนา ทำให้คนไทยมีความรู้ ความเข้าใจ สนใจ และเอาใจใส่ประเทศของตน รู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตน ทำให้อยากมีส่วนร่วมในการดูแลประเทศของตน ซึ่งจะทำให้ระบบการเมืองไทยเข้มแข็งขึ้น และมีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น ประชาชนกว่า ๘๐ เปอร์เซ็นต์ (Percent) มีฐานะไม่ดี จึงทำให้ขาดโอกาสในหลาย ๆ ด้าน และสิ่งที่สำคัญ คือ ขาดคุณภาพชีวิตที่ดี ความสำคัญในระดับสังคม หรือระดับประเทศเมื่อประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี ย่อมทำให้คุณภาพชีวิตในสังคมและประเทศดีขึ้น แต่ทั้งนี้รัฐต้องมีนโยบายที่จะเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรด้วย เช่น สภาพแวดล้อม การศึกษา การประกอบอาชีพ เป็นต้น การศึกษาจะช่วยให้บุคคลสามารถใช้ความรู้ ความคิด สติปัญญา นำมาแก้ปัญหาการดำรงชีวิตได้เหมาะสม ช่วยให้คุณ

สามารถใช้ความรู้ ความชำนาญ ที่เรียนมาประกอบอาชีพ มีความเพียร ความขยันอดทน รู้จักอดออม ประเทศใด หรือสังคมใด ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่ประชากร กระจายโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง จะทำให้ประชากรในสังคม หรือประเทศนั้นมีประชากรที่เรียนรู้หนังสือ อ่านออก เขียนได้ มีระดับการศึกษาสูง มีการรับรู้ และการสื่อสารความหมายได้ดี มีความสามารถในการประกอบอาชีพ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งทางด้านกายภาพ คุณภาพในด้านจิตใจ ประเทศนั้น ย่อมเป็นประเทศที่มีประชากรที่มีคุณภาพ และเป็นประเทศที่มีศักยภาพเป็นที่ยอมรับครับ ตามที่ได้กล่าวมาในช่วงต้น จะเห็นได้ว่า การศึกษามีอยู่ในทุกส่วน แสดงว่าทุกคนได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษา แล้วทำไมเราถึงจะไม่ให้ความสำคัญต่อการศึกษา เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนในส่วนของด้อยโอกาสให้ได้มีโอกาสทางด้านการศึกษาอย่างเท่าเทียม ทั่วถึงกัน ฉะนั้น จึงควรสนับสนุนให้เยาวชนไทยได้เรียนฟรีจนถึงในระดับปริญญาตรี โดยให้ได้รับการอุดหนุนจากภาครัฐบาลอย่างเต็มที่ กระผมยังมีอีกนิดเดียวครับ ท่านประธานครับ ผมมีตัวอย่างจากในประเทศเวียดนามซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้าน เราได้ให้การสนับสนุนการศึกษาครับ โดยมีป้ายติดทาง ทางเข้าของโรงเรียน สำหรับนักศึกษาที่เป็นคนที่เรียนเก่งนะครับ ในขณะที่เดียวกันในประเทศไทย ผมยังมองว่า เรายังปิดโอกาสการศึกษาค่อนข้างจะมาก แล้วเราค่อนข้างจะคิดไปว่า รัฐบาลจะทำได้ ซึ่งเราเป็น สสร. ผมมีความคิดว่า ภารกิจนี้ สสร. ควรจะเป็นคนที่นำยุทธศาสตร์ไปให้ รัฐบาลได้นำไปใช้ปฏิบัตินะครับ ซึ่งผมมั่นใจว่า รัฐบาลในอนาคตข้างหน้าจะสามารถทำได้ตามยุทธศาสตร์ หรือสิ่งที่เราบรรจุไว้ในร่างรัฐธรรมนูญครับ -----

โดยที่ผ่านมา เราก็จะเห็นในสิ่งที่เราได้รับบริการฟรีจากรัฐ ก็เช่นในส่วนของ ค่ารักษาพยาบาลนะครับ ที่เริ่มต้นจาก ๓๐ บาท เราก็คิดว่า เป็นไปไม่ได้แล้ว จนมาถึงขณะนี้ค่ารักษาพยาบาลก็เป็นเรื่องที่เป็นฟรีไปแล้ว เราก็สามารถทำได้ ผมจึงอยากจะขอเรียกร้องต่อท่านสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญผ่านไปที่ท่านประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญว่า สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่สำคัญซึ่งเราควรจะต้องผลักดัน เราไม่ควรจะเกิดความวิตกกังวลว่า อะไรทำได้ อะไรจะทำได้ ผมถือว่า เราควรจะให้โอกาสเด็ก ๆ เราควรจะต้องเปิดโอกาสให้ประเทศไทยเราได้มีการพัฒนาครับ แล้วก็ผมมั่นใจว่า ในสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นระบบปิด อย่างเช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง หรือมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สามารถจัดการศึกษาได้ แล้วจะทำให้ประเทศเราไม่ล้าหลังงบประมาณ แล้วก็เราจะได้บุคลากรของประเทศชาติที่มีคุณสมบัติที่มีศักยภาพอย่างท่าน สสร. ทุกท่านที่นั่งอยู่ใน ณ ที่นี้ครับ ขอกราบขอบพระคุณท่านประธานครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบคุณครับ ท่านเสวตครับ ตกลงท่านรับรองญัตตินี้ใช่ไหมครับ ท่านสนับสนุนหรือเปล่าครับ ไม่ช่วยกันประหยัดเวลาครับท่าน

นายเสวต ทินกุล : สนับสนุนครับ จริง ๆ เป็นสาระสำคัญ แต่ว่าผมพูดไม่มาก ปกติผมพูดไม่มากอยู่แล้ว ผมพูดแต่เรื่องนโยบายนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
ไม่ ตอนนี้งำลังพิจารณาอย่างนี้ครับ ท่านเสวตครับ

นายเสวต ทินกุล : เรื่องนี้แหละครับ เรื่องนี้ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
เปล่า ไม่ใช่ ผมกำลังจะบอกว่า ตอนนี้งำลังจะดูว่าเอากี่ปี ประเด็นนี้นะครับ เอากี่ปี

นายเสวต ทินกุล : ก็ปริญญาตรีตามที่ผมรับรองอย่างไรครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
นะครับ ท่านจะสนับสนุนกี่ปีครับ

นายเสวต ทินกุล : ปริญญาตรีนี้ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านเสวต ช่วย ๆ กันดีกว่าไหมครับ

นายเสวต ทินกุล : ครับผม ท่านประธานที่เคารพครับ ผม เสวต ทินกุล
ครับ สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ จังหวัดนครพนม คือผมอภิปรายในฐานะผู้รับรองยุติ
นะครับ เกี่ยวกับเรื่องของสนับสนุนการเรียนของนักเรียนจนจบปริญญาตรีครับ จะกี่ปี
ก็สุดแต่แต่ละครับ ท่านประธานครับ คือผมเน้นคำว่า ปริญญาตรี ไปเลยครับ แต่ผมเข้าใจ
ครับ ท่านประธานครับว่า รัฐบาลต้องจ่ายเงินเยอะนะครับ เพราะฉะนั้นเราออกแบบ
อย่างนี้ดีไหมครับ เราออกแบบว่าพื้นที่ เราจะมีสแตนดาร์ด (Standard) คือ มาตรฐานว่า
พื้นที่ไหนที่เขาจะเรียนตามที่รัฐกำหนดให้ก็เรียนไป อย่างเช่นว่า ตั้งแต่ระดับอนุบาลมา
เลย หรือว่าประถมก่อนวัยเรียน หรือว่าอะไรก็แล้วแต่ เด็กเล็กอะไรก็แล้วแต่ครับ
เพราะชุมชนของเรามันห่างกัน มันไม่เหมือนกันครับ ระดับของพี่น้องประชาชน
เรื่องเศรษฐกิจจะครับ พี่น้องประชาชนที่มีสตางค์ มีกำลังพอที่จะจ่าย ก็ไปอยู่ในโรงเรียน
อีกระดับหนึ่ง แบบหนึ่ง ไม่ว่าจะป็นของรัฐก็ดี ของภาคเอกชนก็ดีนะครับ อันนี้เก็บ
ค่าใช้จ่ายนะครับ อย่างเช่น ผมยกตัวอย่าง ในชนบท หรือว่าในเขตเทศบาลนี้ ใครมีเงิน
พ่อแม่มีเงินก็ให้ไปอยู่โรงเรียนรัฐหรือเอกชนก็แล้วแต่ ที่มีมาตรฐาน เช่น ติดแอร์ (Air
conditioner) หรือว่าทานอาหารดีขึ้น หรือว่ามีอะไร เครื่องไม้เครื่องมือดีขึ้น ก็ไปจ่ายเงิน
ซะ ถ้าเขาชอบอย่างนี้ ให้เขาเป็นการศึกษาทางเลือก ส่วนพี่น้องประชาชนอยู่ชุมชนแออัด
ก็ดี ชุมชนในชนบทก็ดี ก็ดูแลเขาตั้งแต่เรื่องเด็กเล็กขึ้นมา แล้วศูนย์เด็กเล็ก พี่น้องไปทำไร
ไถนาก็เอาลูกไปฝากศูนย์เด็กเล็กนะครับ รัฐก็จัดดูแลเรื่องเหล่านี้ เรื่องนม เรื่องอะไรให้เขา
ด้วย เพราะเขาลำบาก เดือดร้อน แล้วเมื่อเข้ามาสู่ขบวนการของมัธยมก็ดีนะครับ ประถม
มัธยมก็ดี ก็ทำเป็น ๒ สแตนดาร์ดอย่างนี้ พวกไหนที่โลว์ คอสต์ (Low cost) หน่อย ก็ไป
เป็นเด็กวัด เป็นโรงเรียนวัด หรือว่าเป็นโรงเรียนที่รัฐจัดให้ ที่เหมาะสม สมควรตามสภาพ
แก่เหตุ ก็ตั้งใจเรียน ก็เป็นคนดีได้ สามารถได้ เก่งได้ครับ เมื่อมาถึงระดับอุดมศึกษาครับ
ท่านประธาน อย่างเช่น ต่างจังหวัด ส่วนภูมิภาค ผมเริ่มเห็นที่นครพนมโมเดล (Model)
เป็นมหาวิทยาลัยนครพนม เขารวมเอาอาชีวะ เกษตร เขารวมเอาหลายภาคส่วน
ของโรงเรียนมารวมกันเป็นมหาวิทยาลัยนะครับ มหาวิทยาลัยพวกนี้ก็ไม่เลิศจะ

เพอร์เฟกต์ (Perfect) เหมือนกับที่ทั่ว ๆ ไป แต่ว่าก็เป็นทางออกหนึ่งที่ทำให้เขาได้จัดการเรียน การสอนการศึกษาในระดับปริญญาตรี เป็นโอกาสของพี่น้องคนยากคนจนนะครับ ใครอยากไปเรียนจุฬา ธรรมศาสตร์ ก็ไป มีเงินก็ไป ไปเรียนเอแบค (ABAC) อาร์แบค (RBAC) ไปที่ไหนไปเลยครับ พ่อแม่ชอบตรงไหนไป อยากเป็นหมอ เป็นแพทย์ ไปตรงไหน ไป แต่ต้องมีโอกาสหนึ่ง มีสแตนด์รด์หนึ่งที่บังคับเขาแต่ละจังหวัดเป็นเขตจังหวัดนั้น ให้เขา มาอยู่ที่นี่ มาเรียนที่นี่ ที่มุกดาหาร ผมก็ยกตัวอย่างดีมาก โรงเรียนจุฬาภรณนะครับ -----

- ๑๖/๑

เป็นโรงเรียนกึ่งนอนของรัฐบาล เอาเด็กความเป็นเลิศไปอยู่ที่นั่นหมดเลย ไปอยู่โรงเรียนประจำของรัฐ ดีมาก เก่งมาก ดี ผมไปดูงานแล้ว ชอบมากเลยครับ แต่ผมติดใจอยู่นิดหนึ่งว่า นักเรียนส่วนใหญ่นี้เป็นเด็กเรียนดี แต่ร่ำรวยนะครับ ผมติดใจตรงนั้น ผมบอกเด็กเรียนดี แต่ร่ำรวย มันน่าจะมีโรงเรียนอีกโรงเรียนหนึ่งนะที่เก็บสตางค์พ่อแม่เขา แล้วไปเรียนตรงนั้น ให้สร้างความเป็นเลิศไปเลย แต่โรงเรียนที่ผมพูดเมื่อกี้ น่าจะให้พวกเด็กยากจนแต่เรียนดีไปเรียนอย่างนี้ แล้วก็มาตรฐานอีกมาตรฐานหนึ่งก็ทั่ว ๆ ไป คือมันสมองคนไม่เท่ากัน เศรษฐกิจมันไม่เท่ากัน เพราะฉะนั้นจึงฝากท่านประธานไปยังกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญว่า น่าจะบังคับถึงขั้นปริญญาตรี แต่เราต้องออกแบบบังคับว่า อย่างบังคับทั้งหมด คือ การออกแบบรวมทั้งหมดนี้ทำให้คนโง่ด้วยกันทั้งหมดฉลาดด้วยกันทั้งหมด มันไม่ใช่ครับ เพราะฉะนั้นถ้าเราไม่บังคับ เราบังคับเฉพาะเรื่องเศรษฐกิจ แล้วก็หาทางออกไว้ อย่างที่ผมกราบเรียนนี้ ก็จะเป็นเรื่องดีครับ ขอพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอขอบคุณครับ พอดีอยู่ในเรื่องระยะเวลา นะครับ ที่นี้ของท่านอาจารย์สมชัยนี่นะครับ ท่านอาจารย์สมชัยไม่ได้แปรญัตติเกี่ยวกับเวลา ในวาระที่หนึ่งนะครับ แต่ไปแปรญัตติเรื่องถ้อยคำอื่นนะครับ อยากให้ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ครับ ท่านได้รับมอบมานี่นะครับ ท่านเอาญัตติของท่านอาจารย์สมชัยนี่ อภิปรายพร้อมกับของท่านได้ไหมครับ เพราะของท่านนี่นะครับ ไม่น้อยกว่า ๑๒ ปีจริง แต่ท่านมีความขยายว่า โดยที่เริ่มจากศึกษาระดับประถมวัยนะครับ ได้ไหมครับ ขอเป็นอย่างนี้ครับ ขอรวมไปเลยนะครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : เรียนท่านประธานที่เคารพ ผม เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ที่จะพูดต่อไปนี้ ไม่ใช่ในฐานะของกลุ่มผมนะครับ แต่ว่า ในฐานะของท่านอาจารย์สมชัย ฤชุพันธุ์ ผมก็เลยมายืนอยู่ที่นั่งของอาจารย์สมชัยวันนี้ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ครับ ถ้าของท่านอาจารย์สมชัยนี่ เขาไม่ได้แปรญัตติเรื่องไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ในวาระแรกครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ในวรรคแรกเขาไม่ได้แปรไว้เลยครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : เข้าใจครับ แต่ว่าเป็นเรื่องพัวพันกัน
เลยครับ เป็นเรื่องไม่เก็บค่าใช้จ่าย และเป็นเรื่องที่พัวพันกัน ท่านต้องฟังครับ
เพื่อการศึกษาของชาติ ท่านใจเย็น ๆ นิดหนึ่งเถอะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
คือ ผมใจเย็นอยู่แล้ว เพียงแต่ว่า ผมอยากจะหารือกับอาจารย์ว่า ที่อาจารย์จะอภิปราย
นั้นนะ เอาพร้อมกับของอาจารย์เลย จะได้ไม่ต้องซ้ำกัน

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ก็ผมไม่ได้ว่าอะไรนี้ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ อย่างนั้นเชิญครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ประเดี๋ยวผมจะไม่พูดของผมเลย
ด้วยซ้ำ เอาอย่างนั้นเลยนะครับ ผมจะไม่พูดของผมเลย

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เชิญครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ผมจะพูดของอาจารย์สมชัย
ส่วนของผมจะขอให้คุณสวิงพูด แล้วตัด ตัดในฐานะหัวหน้าทีมไงครับ หัวหน้าทีมมีสิทธิ
พูด แล้วก็ถูกทีม เพราะฉะนั้นหัวหน้าทีมไม่พูดเลยครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
คืออย่างนี้ อาจารย์เจิมศักดิ์ครับ สิ่งที่คุณสมชัยเสนอไว้นี้ นะครับ ไม่ได้แปรเรื่อง
ระยะเวลา แต่สิ่งที่เรากำลังพิจารณากันนี้ เรากำลังตัดสินใจว่า จะเอาเวลาเท่าไรนะครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ มันเกี่ยวพันกันว่า
จะเก็บค่าใช้จ่ายหรือไม่ ถ้าไม่เก็บค่าใช้จ่าย เวลาที่เป็นอย่างไรก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง ท่านฟัง
ปรัชญาการศึกษานิดหนึ่งสิครับ อาจารย์สมชัยไม่ได้มีอะไรที่มันไร้สาระนะครับ
แล้วผมคิดว่า เป็นความเห็นที่ดี ผมขอความกรุณาเถอะครับ ท่านฟังนิดหนึ่งแล้วท่านจะ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ผมให้สมาชิกเขาตัดสินใจแล้วกันนะครับ เชิญอาจารย์อภิปราย เอาเลยครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ที่เรากำลังจะพูดกันนี้ อยู่ในหมวดสิทธิและเสรีภาพในการศึกษา ต้องเข้าใจตรงนี้ก่อน เรากำลังพูดกันถึงสิทธิและเสรีภาพของคนเรียน และสิทธิเสรีภาพของคนจัดการการศึกษา ต้องเข้าใจประเด็นนี้ก่อน และสิทธิและเสรีภาพทั้งคนเรียนและคนจัดการศึกษา ก็เพื่อให้ได้คุณภาพของการศึกษาของประเทศไทยที่ดี นั่นคือเป้าหมาย ไม่ใช่เป้าหมายเพื่อเอาใจใคร แต่เป้าหมาย เพื่อให้มีสิทธิเสรีภาพของคนเรียนและคนจัด เพื่อให้ได้คุณภาพที่ดี อันนั้นเป็นหลักนะครับ เพราะฉะนั้นมาตรา ๔๘ นี้ ที่บอกว่า โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ท่านประธานครับ นี่คือวิธีการบริหารจัดการทางด้านซัพพลายไซด์ (Supply side) คือ มองทางด้านผู้ให้บริการทางการศึกษา ไปบริหารจัดการทางด้านนั้น แต่ของท่านอาจารย์สมชัยและคณะบอกว่า วิธีการนี้ไม่น่าจะถูกต้อง แต่ต้องมองทางด้านดีมานด์ไซด์ (Demand side) คือ มองในแง่ผู้เรียน แล้วจะได้คุณภาพที่ดีกว่า เขามองอย่างไรครับ เขามองว่า ที่เขียนว่า โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายนี้ เราทำมา ๑๐ ปีแล้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ ถ้าถามว่า ปฏิบัติได้ไหม ตอบว่าปฏิบัติไม่ได้ แล้วก็ไม่ได้ปฏิบัติด้วย -----

เพราะที่ผ่านมามันปฏิบัติไม่ได้ แล้วมันก็ไม่ได้ปฏิบัติ ผมนี่เดินสายไปฟังในต่างจังหวัดมากมาย ทุกคนบ่นตลอดเวลาว่า มันไม่ได้ปฏิบัติ เพราะเก็บโน้นเก็บนี่ เรียกเก็บอย่างนั้น อย่างนี้ อย่างนี้ อย่างนั้น ท่านประธานต้องเข้าใจว่า ผมนี่มีข้อมูลของผมมันมาจากประชาชนก็ส่วนหนึ่งที่บอกว่า ต้องพูดนะ ตรงนี้ไม่พูดนี่ลำบากนะ แล้วประชาชนก็บ่นจริงๆ ว่า มันไม่ได้ปฏิบัติ พอถามโรงเรียน เขาบอกว่า ปฏิบัติไม่ได้ ตกลงตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ มา ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ท่านประธานครับ ผมเคยผ่านการศึกษานในสแกนดิเนเวีย (Scandinavia) ผ่านการศึกษาในระบบสังคมนิยมที่เขาเป็นรัฐสวัสดิการ แต่ต้องรับกับระบบเศรษฐกิจ แต่เศรษฐกิจบ้านเราเป็นระบบเสรี พอเราดึงเอาเรื่องการศึกษามาเพียงอย่างเดียว เป็นระบบรัฐสวัสดิการ มันเดินได้ไหม เพราะระบบภาษีอากรของเราแหวด (VAT) ๗ เปอร์เซ็นต์ ท่านทราบไหมครับว่า ในสแกนดิเนเวียภาษีเท่าไร ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ภาษีแหวด เราเสียภาษี คอร์पोเรต อินคัม แทกซ์ (Corporate income tax) คือ ภาษีกำไรจากบริษัท กำไรจากนิติบุคคล ๓๐ เปอร์เซ็นต์ ในสแกนดิเนเวีย ๕๑ เปอร์เซ็นต์ ครับ บริษัทได้กำไรมา ๑๐๐ รัฐเอาไป ๕๑ เหลือ ๔๙ ท่านประธานครับ นี่คือตัวสำคัญที่สุด พอเราเอาอย่างเดียว จะเอาอย่างเขา โดยที่ไม่ดูทั้งระบบเศรษฐกิจ ถามว่า มันทำได้ไหม โรงเรียนเขาบอกว่า ปฏิบัติไม่ได้ ชาวบ้านบอกว่า มันไม่ได้ปฏิบัติ ตกลงคุณภาพมีปัญหา ท่านประธานครับ ถ้าคุณภาพมีปัญหา คุณภาพของโรงเรียนทั้งหลายก็พากันดูให้มันต่ำลง เพราะโรงเรียนที่หวังจะดี ก็บอกว่า เก็บไม่ได้ คนที่จะปฏิบัติ และอยากส่งเสริมคุณภาพ บอกต้องเก็บสตาจ์นักเรียน ก็เก็บไม่ได้ ก็กระมิดกระเมี้ยนเก็บโน้นเก็บนี่ เก็บไปเก็บมาก็ทำไม่ได้ ตกลงการเก็บค่าใช้จ่ายดังกล่าว เป็นการที่ทำให้นักศึกษาจากตระกูลที่พอมีปัญญาที่จะจ่าย ที่จะช่วยกันให้มาตรฐานการศึกษาดี ก็ทำไม่ได้ เขาไม่มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ เราไปปิดกั้น แล้วเราก็บอกว่า อยู่ในหมวดเสรีภาพของการศึกษา สิทธิของการศึกษา แต่พอเราเป็นอย่างนั้นนะครับ การไม่เสียค่าใช้จ่ายนี่เป็นการดึงโรงเรียนที่มีคุณภาพสูงและศักยภาพสูงลงมาให้เท่ากับโรงเรียนธรรมดา แล้วก็ต่ำพอ ๆ กัน ท่านประธานครับ การไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทำให้ปิดกั้นการมีส่วนร่วม เพื่อสนองทุน เพื่อการศึกษาของผู้ที่มีส่วนได้เสียที่สำคัญในวงการศึกษา คือ ผู้เรียนและพ่อแม่พี่น้องของผู้เรียนเอง ทำให้การสนองทุนเพื่อการศึกษาต้องผ่านการจัดเก็บภาษีเป็นหลัก

แล้วการจัดเก็บภาษี ผมกราบเรียนไปแล้ว เรายังใช้ระบบเดิมหมด แล้วมันจะไปด้วยกันได้
 อย่างไร เวลาเราไปตามชาวบ้าน อยากเอาฟรีใหม่ เขาเอาแน่ แต่พอลถามรัฐบาล รัฐบาล
 บอก ผมจะทำอย่างไรละ ก็พวกท่านร่างรัฐธรรมนูญมาให้ผมต้องทำนะ ผมทำอย่างอื่น
 ไม่ได้ ท่านประธานครับ ระบบเราจะเอาอย่างไรบ้านเมืองของเรา ท่านประธานครับ
 รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ แตกต่างกับปี ๒๕๔๐ ในเรื่องว่า รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ได้กำหนด
 รับรองสิทธิของประชาชนในการฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐ ที่ไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ
 ไว้ด้วย ในมาตรา ๒๐๘ มาตรา ๒๘ พรรคสอง ซึ่งเราเห็นว่า เป็นเรื่องดีที่บรรจตรงนั้นเป็น
 เรื่องดี แล้วเราก็กำหนดไว้อีกว่า โรงเรียนต้องไม่เก็บค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกับปี ๒๕๔๐
 ข้อเท็จจริง ก็คือ โรงเรียนที่นี้ก็ต้องถูกฟ้อง แล้วโรงเรียนก็บอกว่า ทำไม่ได้ ทำอย่างที่ไม่
 ไม่ได้ เพราะเงินไม่มี รัฐบาลบอกว่า ฉันทันไม่ทำก็ไม่ได้ เพราะรัฐธรรมนูญบังคับให้ทำ
 บอกว่า โรงเรียนบอกเอาเงินมาเยอะ ๆ อีกหน่อยสิ รัฐบาลบอก ก็มันไม่มีเงิน แต่มันต้อง
 จตั้งใจทำตามรัฐธรรมนูญ -----

ท่านประธานเห็นปัญหาใช่ไหมครับ เพราะเราไม่ดูทั้งหมด ระบบเศรษฐกิจเราอยากจะทำให้เป็นระบบเสรี แต่เราไปทำกันอย่างนี้ ท่านประธานครับ เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ นะครับ โดยเฉพาะอีกคำหนึ่งที่บอกว่า รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง กลายเป็นรัฐเป็นผู้จัดนะครับ การศึกษา ทำไมไม่ใช้คำว่า รัฐ ที่เขียนกันไว้นี้ นะครับ เขียนว่า รัฐจะต้องจัดการให้ประชาชนได้รับอย่างทั่วถึง รัฐเป็นจัดการนะครับ ท่านไปจัดการ และท่านบอกเสรีภาพในการศึกษา สิทธิในการศึกษา แต่รัฐจะเป็นผู้จัดการ ทำไมไม่แก้คำเสียให้มันดีกว่านั้นว่า รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง ไม่ใช่จัดการ ถ้าท่านประธานคุณนะครับ ท่านอาจารย์สมชัยท่านแปรไว้ ท่านขอแก้คำว่า จัดการ เป็น จัดให้อย่างทั่วถึง คำว่า รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง มีความหมายว่า รัฐจะต้องจัดการศึกษาให้ประชาชนได้รับอย่างทั่วถึง มีความหมายว่า รัฐจัด แล้วถ้ารัฐจัดให้ทั่วถึงแล้ว ก็ปิดช่องทางที่จะให้มูลนิธิ วัด ศาสนจักร และเอกชนจัด ท่านประธานครับ ความจริงหน้าที่ของรัฐนี้ คือ จัดการให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง คือเน้นที่จัดการให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงครับ ไม่ใช่สักแต่จะจัดให้ทั่วถึง แต่จัดอย่างมีคุณภาพอย่างทั่วถึง ส่วนใครจะเป็นคนจัดนะไม่ใช่สำคัญนะครับ การจัดการศึกษาอาจจะทำโดยรัฐบาลส่วนหนึ่ง โดยเทศบาล โดย อบท. หรือว่าโดยวัด โดยมูลนิธิ โดยศาสนจักร โดยองค์กรเอกชน หรือเอกชนอื่น รัฐมีหน้าที่เพียงกำกับดูแลกำหนดมาตรฐาน ส่งเสริมประชาชนให้ได้รับการศึกษาให้ได้อย่างทั่วถึง เพราะฉะนั้นใครไม่มีปัญญาเรียน ยากจน ยากไร้ ลำบาก รัฐต้องเข้าไปอุดหนุนตรงนี้ ตกกลางจ้านวนผู้อุดหนุนก็ไม่มากนัก ลดลง ให้คนที่มีปัญญาส่งลูกเรียนได้อุดหนุนตัวเอง แล้วเงินที่จะอุดหนุนก็จะน้อยลง รัฐก็สามารถจะทำได้ แล้วคุณภาพการศึกษาก็ไม่ตก ท่านประธานครับ เราอยากจะทำให้การศึกษาของบ้านเราทั้งหมด หัวใจ คือ เรื่องคุณภาพไม่ใช่หรือครับ หัวใจเราไม่ใช่นโยบายประชานิยม เน้นอนครับ ถ้าเราจะให้ประชานิยมนี้ ถามว่า ๙ ปี เอาใหม่ ไม่เอา ๑๒ ต้องดีกว่า ๙ ถามว่า ๑๒ ดีไหม ปริญาตรียิ่งดีกว่า ถ้าผมอยากจะประชานิยมนี้ ง่ายนิดเดียวครับท่านประธาน ผมไปเลยว่า รัฐจะต้องจัดการศึกษาให้ฟรีหมดทั้งประเทศถึงปริญญาเอก ใครอยากเรียนปริญญาเอกต้องเรียนฟรีหมด แต่ถามว่า ท่านทำในความเป็นจริงได้ไหม แล้วขณะนี้เราลองมาแล้ว ๑๐ ปี เป็นยาเสพติดแล้วครับ ถ้าท่านยังจะให้เสพต่อไปเหมือนคน

ติดยาเสพติด ๑๐ วัน แล้วท่านยังจะให้เสพต่อไปอีก ตกลง วันหลังลงแดงนะครับ ท่านแก้ไขอะไรไม่ได้ แล้วระบบการศึกษาของชาติจะตกต่ำอย่างยิ่ง ท่านประธานครับ ผมเสียตายเมื่อวานนี้ ท่านอาจารย์ศรีราชา เจริญพานิช กรรมการท่านหนึ่ง ท่านยืนพูดอยู่ตรงนั้น เวลาของท่านเป็นเวลาก่อนสองทุ่มเล็กน้อย ผมว่า ท่านอาจารย์ศรีราชามีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และการศึกษาที่ดีมาก ๆ ผมเสียตายว่า เวลานั้นไม่ค่อยเหมาะที่คนจะฟัง ผมอยากให้อาจารย์ศรีราชา ถ้าเป็นไปได้ ท่านกรุณาเถอะครับ ท่านเป็นกรรมการคนหนึ่ง อาจารย์ศรีราชามีความยึดหยุ่นด้วยว่า ถ้าเราจะต้องให้ยาเสพติดกันต่อไป ทำไมไม่ควรถึง ๑๒ ปี ทำไมบอกลดอย่างน้อย ๙ คำว่า อย่างน้อย ๙ แล้วนี่ มันจะ ๑๒ ก็ได้มากกว่านั้นก็ได้อีก แล้วเราทำคุณภาพการศึกษาให้มันดีอย่างไร ผมฟังท่านด้วยความชื่นชม นั่นก็เป็นอีกโมเดลหนึ่ง แต่กราบเรียนครับ อาจารย์สมชัย ฤชุพันธุ์ นั้น เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มองทั้งด้านการคลัง มองทางด้านคุณภาพการศึกษา มองทางด้านรัฐบาลในการบริหารจัดการ แล้วก็มองรัฐธรรมนูญด้วยว่า เราจะไปบังคับกันอย่างไรนี้คุณภาพการศึกษาจะเป็นอย่างไร -----

สุดท้ายครับ ท่านประธานครับ ขอให้เราพิจารณาครับ เราพิจารณาในส่วนที่ ๘ สิทธิเสรีภาพในการศึกษา สิทธิเสรีภาพของคนเรียน คนจัด และคุณภาพ สิทธิเสรีภาพ ก็เพื่อให้ได้คุณภาพการศึกษาใช่ไหมครับ ผมเชื่อว่า พวกเราทุกคนในห้องนี้ต้องการคุณภาพที่ดี นั่นคือ หัวใจเป็นหลัก สิทธิเสรีภาพของคนจัดและคนเรียนตามมาด้วย ต้องสำคัญ แต่ถ้าเราไปใช้ระบบที่มีปัญหา คุณภาพจะตกหมด แล้วเราก็ต่อไปในอนาคต เราก็จะบ่นว่า การศึกษาของไทยแพ้เพื่อนบ้านทั้งหมด เพื่อนบ้านทั้งหมดกำลังจะแซงหน้าขอบพระคุณครับ ท่านประธานครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : สมาชิกครับ ญัตตินี้เนอะครับ เพื่อความเป็นธรรมนะครับ ท่านชาติชายขอพูดตั้งแต่แรกก็ไปตัดสิทธิท่าน เชิญท่านชาติชายครับ เชิญเสนอความเห็นได้ครับ อยู่ในญัตติของท่านอาจารย์สมชัยนะครับ เชิญครับ

นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์ : ขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญครับ ขออนุญาตได้เรียนอย่างนี้ครับว่า ผมดีใจครับที่กรรมธิการยกร่าง แล้วก็สมาชิก สสร. ได้คุยเรื่องนี้นักอย่างมากมายและกว้างขวาง และเป็นกรณีพิเศษด้วยนะครับ ซึ่งเมื่อวานนะครับ ก่อนที่จะได้ปิดการประชุม ผมก็ได้ฟังอาจารย์ศรีราชา เจริญพานิช ได้กล่าวต่อที่ประชุม นะครับ แล้วก็ประโยชน์ด้วยนะครับ จริงครับ อย่างที่อาจารย์เจิมศักดิ์ได้เรียนครับว่า ในหมวดของสิทธิเสรีภาพในเรื่องของการศึกษานั้นเนอะครับ เราจะมองในเรื่องของคุณภาพเป็นหลักใช่ไหมเนอะครับ เพราะว่ามันจะคาบเกี่ยวกับว่า ๙ ปี ๑๒ ปี นะครับ เราต้องยอมรับข้อเท็จจริงครับว่า ในการที่เขียนกฎหมายรัฐธรรมนูญแล้วเนอะครับ ในปี ๒๕๔๐ นี้เขียนเรียนฟรี ๑๒ ปี แล้วสามารถที่จะได้ปฏิบัติจริงได้ไหมเนอะครับ ซึ่งในเรื่องของในรายละเอียดในอนาคตเองเนอะครับ รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งเนอะครับ ผมคิดว่า ก็คงจะต้องมาแถลงนโยบายต่อสภาแห่งนี้เนอะครับ หลายรัฐบาลครับ ที่ได้แถลงแล้วเนอะครับ ไม่ได้ปฏิบัติตามนโยบาย หรือไม่ได้ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญที่เขียนไว้เนอะครับ ซึ่งอาจจะอ้างด้วยว่า ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจเนอะครับ หรือไม่สอดคล้องต่อความต้องการของในสภาเวลานั้นเนอะครับ ขออนุญาตกราบเรียนในเบื้องต้นว่า เราเสียตายครับ มันสมองของนักเรียนในช่วง

ระยะเวลา ๑๐ ปี ที่ผ่านมา การที่จะได้ดูแลนักเรียนนะครับ เราขาดความดูแลที่ชัดเจน นะครับ ความสำคัญของการศึกษานั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งวดครับ ในเรื่องของการที่จะได้ให้เด็กเหล่านั้นนะครับไปอยู่ในสังคม ประเทศชาตินั้นจะมั่นคงนะครับ และจะเข้มแข็งได้ก็เพราะในเรื่องของการศึกษา ตัวผมเองนั้นนะครับ ผมไม่ได้มีส่วนในเรื่องของการศึกษา แต่ว่า ได้สัมผัสในพื้นที่ของภูมิภาคอย่างหลากหลายนะครับ ซึ่งวันนี้ เรา รวมกลุ่มมาประมาณ ๘ กลุ่ม ก็คงมาจะสรุปว่า ในกรณีของเมื่อเราเขียนรัฐธรรมนูญ ไปแล้วนี้ เราสามารถที่จะทำได้หรือไม่ได้อย่างไร ผมเห็นด้วยครับ ในบางเรื่อง ที่อาจารย์ศรีราชาได้นำเสนอเมื่อวานว่า ในกรณีของการที่จะต้องเข้าไปดูแลการศึกษา บางส่วน ๙ ปีนะครับ เหตุผลก็เพราะว่า ค่าเฉลี่ยต่อรายหัวนี้ ที่ท่านอาจารย์ศรีราชา นำเสนอมาเมื่อวานนี้นะครับ ก่อนวัยประถม ๑,๘๐๐ ก่อนชั้นประถม ๒,๐๐๐ ชั้นมัธยม ๔,๐๐๐ ชั้นมัธยมปลาย ๔,๐๐๐ ซึ่งตรงนี้ ผมคิดว่า ถ้าเรานั้น ระบุนะครับ ในเรื่องของ รายละเอียดแล้วนี้ รัฐบาลทำได้ไหม รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาทำได้ไหมนะครับ ที่นี้ผม ขออนุญาตที่จะได้เรียนท่านประธานครับ -----

ในเรื่องของการทำได้ใหม่นี้ นะครับ นอกจากที่กระทรวงศึกษาธิการจะได้รับงบประมาณจากรัฐบาลที่ได้ดูแลตัวเองแล้วนี่ นะครับ เรายังมีหน่วยงานองค์กรอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กทม. ก็ตาม เมืองพัทยา ก็ตาม องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด ก็ตาม แม้กระทั่งเทศบาลตำบล และองค์กรบริหารส่วนตำบล ซึ่งสามารถที่จะได้ช่วยกันในเรื่องของการเติมงบประมาณไปสู่การศึกษา เช่น ในเรื่องของการอุดหนุน การสนับสนุน กับการศึกษา ที่ผมพูดอย่างนี้ ก็ผมชี้ให้เห็นว่า บางท้องถิ่นนั้น นะครับ มีทรัพยากรธรรมชาติเป็นจำนวนมาก บางท้องถิ่นนั้น สามารถที่จะมีรายได้ไปช่วยในเรื่องของการศึกษา วันนี้กรมการศึกษานานาชาติก็เป็นคณะกรรมการกระจายอำนาจด้วย ตรงนี้ผมขออนุญาตทราบเรียนว่า มันจะมีความสัมพันธ์อย่างไรกับ ๙ ปี ๑๒ ปี องค์กรประกอบของการศึกษาที่อยู่ตามโรงเรียน ก็จะมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ๓ องค์ประกอบ ก็คือตัวนักเรียนเอง ตัวผู้ปกครอง แล้วก็ตัวบุคลากรผู้สอน ที่มีความสำคัญอยู่ในโรงเรียนตรงนั้น ถ้าโรงเรียนนั้น ขาดงบประมาณ ขาดสื่อการเรียนการสอนที่ดี เราไม่มีงบประมาณให้ โรงเรียนก็ไม่สามารถที่จะจัดการศึกษาให้ได้อย่างมีคุณภาพได้ ยังมีอีกครับ องค์กรเอกชนนะครับ ถ้ารัฐบาลนั้น คิดว่า ให้องค์กรเอกชนนั้น เข้าไปช่วยเหลือได้ โดยอาจจะใช้วิธีลดภาษี ซึ่งอาจารย์สมชัยก็เขียนอยู่ ตรงนี้ก็จะเป็นการช่วยเติมเต็มของการศึกษาได้อย่างหนึ่ง นะครับ ผมขออนุญาตทราบเรียนว่า ในเรื่องของระยะเวลาต่าง ๆ นั้น ที่กำหนดมานี้ เราคงจะต้องมานั่งวิเคราะห์กันให้ดี และเป็นข้อละเอียดอ่อน และมีความสำคัญมากครับ ที่ท่านบอกว่า ๙ ปี ๑๒ ปี ๑๕ ปี นี่ นะครับ การที่จะเรียน ๙ ปี ๑๒ ปี ๑๕ ปีนี้ มันจะต้องเดินด้วยงบประมาณใช่ไหมครับ ท่านประธานครับ เพราะฉะนั้นถ้าท่านบอกว่า เราจะมาสรุปอย่างไร ผมขออนุญาตทราบเรียนว่า ยังมีอีกหลายหน่วยงานครับ ที่สามารถที่จะได้เข้ามาช่วย เพียงแต่ว่า เราจะมองในเรื่องของคุณภาพการศึกษาอย่างไรอย่างหนึ่ง นะครับ ผมขออนุญาตที่จะได้เรียนครับว่า พื้นฐานของเด็กทั้งก่อนประถม ชั้นประถม หรือมัธยม ถ้าฐานเหล่านี้เราไม่ส่งเสริมให้เขาเรียนอย่างมีคุณภาพ พอมาถึงขั้นอุดมศึกษาแล้วนี้ เราก็มาตีวเข้มกันตรงนี้ ซึ่งบางครั้งนั้น นักเรียน เด็กก็ไม่สามารถที่จะรับได้ นะครับ ขออนุญาตทราบเรียนว่า ในเรื่องของการที่จะได้ส่งเสริมในเรื่องของการศึกษานั้น ให้เท่าเทียมกัน และโดยเสมอกันนั้น นะครับ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก และผมขออนุญาต

เรียนบันทึกเลยครับว่า ตั้งข้อสังเกตครับ ท่านประธานครับ โรงเรียนที่อยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ โรงเรียนที่อยู่ตามตำบลต่าง ๆ ประชากรของประเทศไทยเราเพิ่มขึ้น แต่นักเรียนนั้นน้อยลง กลับไปกระจุกอยู่ที่ตามอำเภอ ตามจังหวัด ทำไมถึงเป็นอย่างนั้นครับ ท่านประธานครับ บางโรงเรียนเขาอยู่ตามอำเภอ จังหวัด เขามีสมาคมศิษย์เก่าคอยประดับประดา เขามีกรรมการสถานศึกษา ซึ่งอาจจะได้มีฐานะ มีสื่อการเรียนการสอนที่ดีกว่า มีบุคลากรที่ดีกว่า ทำไมพี่น้องประชาชน เขาก็อยากให้ลูกหลานเขาเหล่านั้นได้เรียนที่ดีกว่า แบบมีคุณภาพ เขามีความตั้งใจอย่างนั้น เราทำอย่างไรเราจะส่งเสริมให้โรงเรียนที่อยู่ตามตำบลเหล่านั้นเขาได้มีงบประมาณที่เพียงพอ ผมคิดว่า ในเรื่องของข้อเท็จจริง จริง ๆ แล้วนี้ ผมได้ฟังรัฐมนตรีมาหลายคน บอกว่า ปัญหาเศรษฐกิจของเรานั้น เราไม่สามารถมีงบประมาณได้เพียงพออาจจะได้เรียนโรงเรียนดี แต่ผมขออนุญาตกราบเรียนครับ ในกรณี ๙ ปี หรือ ๑๒ ปี นั้น อาจจะเป็นข้อแตกต่าง แต่ว่า ในเรื่องของเราจะทำได้หรือไม่อย่างไรในเรื่องของคุณภาพการศึกษา เพราะฉะนั้นผมขออนุญาตกราบเรียนครับว่า -----

ยังมีอีกหลายหน่วยงานครับที่จะได้เข้ามาช่วยสนับสนุนหรืออุดหนุนในเรื่องของการศึกษามันจะมีผลให้กับ ๙ ปี และ ๑๕ ปี ต่อไปครับ ท่านประธานครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบคุณครับ กลุ่มต่อไปนะครับ ท่านสวิงครับ พรรคหนึ่งนะครับ

นายสวิง ต้นอุดม : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม สวิง ต้นอุดม ครับ ในญัตติที่เราขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขนี้ครับ ก็คือ เรื่อง ๑๒ ปี นี้ไม่ขัดกันนะครับ กับร่างของกรรมาธิการยกร่าง แต่ว่า สิ่งที่สำคัญอันหนึ่งที่ผมอยากจะขออภิปรายวันนี้นะครับ ก็คือเรื่องเกี่ยวกับว่า จะเริ่มนับแต่ไหนนะครับ เพราะว่า ในเรื่องของยกร่างนี้นะครับ ไม่ได้พูดถึงเรื่องเกี่ยวกับการนับ แต่ฟังดูแล้วโดยหลักการทั่วไป ตอนนี้อยู่ในเรื่องของการศึกษาก็มักจะนับตั้งแต่ระดับประถม ก็คือ ตั้งแต่ ป. ๑ เป็นต้นไป ดังนั้น ญัตติที่ขอแปร ก็คือ เรื่องที่จะขอเริ่มนับตั้งแต่ระดับปฐมวัย ซึ่งผมคิดว่า เรื่องนี้ผมอยากจะตั้งเป็นข้อสังเกตนะครับ ว่า หลายครั้งที่สำคัญ ตั้งเป็นข้อสังเกตว่า หลายครั้งเราเริ่มการศึกษาของเราเข้าไป ผมคิดว่า ตอนนี้อย่าว่าด้วยเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยใด ๆ ก็แล้วแต่ ทั่วโลกเองก็ยอมรับว่า ก่อนที่จะถึงอนุบาลก็สายเสียแล้ว ถ้าเราได้ศึกษาเรื่องนี้ เราก็จะเห็นเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์ พัฒนาของคน และตอนนี้ผมเข้าใจว่า คนที่อยู่ในแวดวงของการศึกษา หรือพ่อแม่ที่สนใจในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาการของมนุษย์ เรารู้ว่า แม้กระทั่งอยู่ในครรภ์ของมารดา ก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับต้องได้รับการพัฒนาการแล้ว ตอนนี้อาจจะจำนวนมากนะครับ พ่อแม่จำนวนมากนี่นะครับ ฟังเทป ฟังดนตรี ตั้งแต่ลูกอยู่ในครรภ์แล้ว นี่คือ ความเป็นจริง เพื่อที่จะทำ ให้พัฒนาการของเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ทีนี้ ถ้าเราไปเริ่มนับตั้งแต่ ๖ ปีนี้ครับ แล้วไปเริ่มการศึกษาตั้งแต่โน้นนี่นะครับ กระบวนการพัฒนาทางสมองก็ดี พัฒนาการทางด้านอารมณ์ก็ดี ผมคิดว่า อันนี้คือ เรื่องที่เราเข้าไป เพราะจริง ๆ แล้วพัฒนาการของเด็กนี่เริ่มตั้งแต่ต้นครับ ท่านประธาน ดังนั้นนี่ เอาละ ถึงอย่างไรก็ตาม ถ้าเราไปนับเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย ๓ ขวบ ก็ได้ครับ แต่ว่า เพราะทุกวันนี้ ผมคิดว่า เราปล่อยให้ปฐมวัยเป็นไปตามอะไร ยถากรรม ตามยถากรรม ปล่อยให้บริหารจัดการศึกษาในเรื่องนี้เอง ปล่อยให้โบสถ์ในชนบท จัดการศึกษาในเรื่องนี้เอง ปล่อยให้โรงเรียนในชุมชนจัดการศึกษาในเรื่องนี้เอง จริง ๆ แล้ว ในต่างประเทศให้ความสำคัญในเรื่องนี้มากครับ คุรุสภา ปฐมวัยได้รับค่าตอบแทน

สูงกว่าในมหาวิทยาลัยเสียด้วยซ้ำไป เพราะว่า ถือว่า เป็นการเริ่มต้นของพัฒนาการของมนุษย์ที่สำคัญ และผมคิดว่า ตอนนี้อะไรเราอภิปรายเรื่องเกี่ยวกับคุณภาพ คำว่าคุณภาพ ไม่ได้หมายถึงเรื่องเกี่ยวกับสติปัญญา เรื่องเกี่ยวกับทางด้านไอคิว (IQ – Intelligence Quotient) เท่านั้นเอง ตอนนีระบบของการศึกษาเราจะต้องไปคิดถึงเรื่องพัฒนาการในเรื่องของอีคิว (EQ – Emotional Quotient) คือเรื่องของอารมณ์ ตอนนี้อะไรเราจัดระบบการศึกษาของเราด้วยเรื่องเกี่ยวกับการแข่งขันครับ เราใช้วิธีการแข่งขันเข้าไปสู่เด็ก แข่งขัน แข่งขันกันจนถึงที่สุด เด็กเครียดครับ พอถึงที่สุด ตอนนี่นะครับ มีคำพูดที่เกิดขึ้น ก็คือว่า เด็กของเราตอนนี้สมองโตครับ แต่ว่าใจเล็กครับ ใจนี้เล็กลงเรื่อย ๆ แต่สมองโตขึ้นเรื่อย ๆ สอบไม่ได้เกรด ๔ โดดตึกตายครับตอนนี้ นั่นแสดงว่า ผู้ใหญ่เราเองจัดการศึกษาผิดพลาดครับ เพราะไปเน้นเรื่องการแข่งขัน และไปเน้นเรื่องเกี่ยวกับทางด้านสติปัญญา หรือเรื่องความรู้ เสียจนไม่ได้สนใจเรื่องเกี่ยวกับทางด้านอารมณ์ของเด็ก ซึ่งผมคิดว่า เรื่องนี้ผิดพลาดมาโดยตลอด ตั้งนั้นนี่นะครับ ถ้าเราถอยร่นลงไป เพื่อที่จะนับผมคิดว่า นับที่ ๑๒ ปี ก็ได้ เริ่มกันที่ตัวเลข ๑๒ ปี ก็ได้ แต่ทำอย่างไรถึงจะร่นลงมาว่าเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย เราจะเน้นกระบวนการนี้ เป็นการปูพื้นฐานในเรื่องของเด็ก แล้วพัฒนาการของเด็กนี่นะครับ ให้ได้รับการปูพื้นฐานมาอย่างดี หลายเรื่องนะครับ จำเป็นที่จะต้อง ตอนนี ถึงแม้ว่ารัฐจะไม่จัดให้ หรือกระบวนการอื่นไม่จัดให้ แต่ความจำเป็นทางด้านสังคมก็ทำไปแล้วนะครับ อยากรู้ก็ตาม ตอนนี่นะครับ พ่อแม่ออกไปทำงาน นอกบ้าน อายุ ๒ ขวบ ก็ต้องเอาไปฝากแล้วนะครับ ฝากโรงเรียน ฝากปฐมวัย ฝากอะไรทั้งหลาย ก็เริ่มตั้งแต่ตรงนั้นแล้ว โดยความเป็นจริง เพราะว่า สภาวะทางด้านเศรษฐกิจนี่นะครับ บีบให้เราต้องทำแบบนั้น เรื่องเกี่ยวกับที่จะต้องเตรียมการสำหรับในการที่จะทำเรื่องนี้ -----

เราปล่อยให้ลอยละลือเลย ครูที่จะมาดูแลเด็กในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ เราแทบจะไม่มีกระบวนการในแง่ของการที่จะเตรียมความพร้อมนะครับ ดังนั้น เราไปเน้นความสามารถ หรือสิ่งที่เรียกว่า ผู้สอน อยู่ที่ขั้นสูงขึ้นไป ระดับปริญญาตรี ปริญญาโท แต่ว่า พื้นฐานของเด็กเราปล่อยให้ไปไปตามยถากรรมจริง ๆ ดังนั้นนี่นะครับ ในการแปรญัตติในเรื่องนี้ ผมอยากจะให้ในเรื่องนี้ถูกบรรจุไว้ชัดเจนนะครับว่า เราจะเริ่มนับนะครับ แล้วคิดตั้งต้นเรื่องเกี่ยวกับปฐมวัยให้ชัดเจน และสิ่งที่สำคัญ ก็คือว่า ถึงแม้ว่าจะบีบเรื่องนี้ลงมา ให้เหลือตรงที่ ม. ๓ ก็ตามนะครับ แต่ว่า ขยับลงมาที่ฐาน แต่ว่า สิ่งนี้ สิ่งที่สำคัญที่แปรญัตติเพิ่มขึ้นมา ก็คือ เรื่องเกี่ยวกับไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ คำว่า ไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ในความหมายก็คือว่า ทุกวันนี้เราทำไม่ได้นะครับ โดยความเป็นจริง เราจะเปิดขึ้นไปถึงชั้น ๑๒ ปี ๑๕ ปี หรืออย่างไรก็แล้วแต่ เราทำไม่ได้ครับ เพราะว่างบประมาณอะไรต่าง ๆ ตอนนั้นก็ถือว่า เป็นเรื่องที่โกหกหลอกลวงประชาชนทั้งสิ้น ในเรื่องเกี่ยวกับว่าไม่เสียค่าใช้จ่าย เพราะว่าเป็นจริง ๆ หลายท่านก็ได้อภิปรายมาแล้วว่า เราปฏิบัติไม่ได้ แต่ถ้าจะปฏิบัติได้ในวงที่แคบ แล้วไปเริ่มต้นที่รากฐานของประชาชน และเน้นกระบวนการในแง่ของการที่จะทำให้การศึกษาที่เรียกว่า มีคุณภาพ ที่ไม่ใช่การแข่งขัน แล้วก็ไปเน้นในเรื่องเกี่ยวกับทำให้ความสุขเกิดขึ้นจากการศึกษาอย่างแท้จริง เพราะตอนนี้ปรัชญาในเรื่องเกี่ยวกับคำว่า คุณภาพของเราแตกต่างกันออกไปด้วยครับ ตอนนี้อาจสอนเด็ก เพื่อที่จะให้ไปหางาน เพื่อที่จะให้ไปเป็นลูกจ้างเขา นะครับ แต่ว่า ทำอย่างไรเราจึงจะทำให้เด็กไปสร้างงาน เปลี่ยนปรัชญาตรงนี้ให้ไปสร้างงาน เพื่อการพึ่งตัวเอง สามารถที่จะพึ่งตัวเองได้อย่างมีความสุข แล้วการเรียนนี่นะครับ ทำให้เป็นการเรียนที่มีความสุขนะครับ ซึ่งผมเองก็แปรไว้ตอนท้าย แต่ยังไม่ถึงในเรื่องเกี่ยวกับการศึกษา ในเรื่องเกี่ยวกับชุมชน ในเรื่องเกี่ยวกับที่จะต้องใช้กระบวนการของชุมชนมาพูดถึงเรื่องเกี่ยวกับการที่จะทำให้การศึกษาของเด็กมีชีวิตชีวาขึ้นในแง่ของชุมชน ซึ่งผมคิดว่า อันนี้คือ เรื่องที่สำคัญด้วย ดังนั้นผมคิดว่าในเรื่องนี้ก็จะต้องขอให้ข้อมูลนะครับว่า เราอาจจะต้องไปเริ่มต้นการศึกษาที่ก่อนหน้านี้ นะครับ เพราะว่าความจำเป็นนี่นะครับ ในเรื่องเกี่ยวกับทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก เรื่องเกี่ยวกับเด็กที่จะต้องมีความสุข แล้วถึงที่สุดแล้วนี่นะครับ เราจะช่วยเหลือในเรื่องเกี่ยวกับผู้ปกครองด้วยนะครับ เพราะว่า ตอนนี้โรงงานทั้งหลายก็คืนนะครับ ในสถานที่ต่าง ๆ ก็ดี เวลาที่ลาคลอดเสร็จ

เรียบร้อยแล้ว เลี้ยงลูกได้พักเดียว หลังจากนั้น ก็ต้องหอบลูกไปที่ทำงาน แล้วหลังจากนั้น จะต้องสร้างสถานดูแลเด็กในสถานที่ทำงานด้วย ดังนั้น กระบวนการนี้ถ้าเราเน้นด้วย และให้รัฐเข้ามาดูแลอย่างเต็มที่ ปูพื้นฐานของเด็กในเรื่องเกี่ยวกับทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก เตรียมความพร้อมในการที่จะเติบโตขึ้นไปเป็นผู้ใหญ่ที่ดี น่าจะเป็นเรื่องสำคัญ ผมอยากตั้งข้อสังเกตที่จะเพิ่มเติมอย่างนี้ครับ ท่านประธาน ขอบคุณมากครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ ของท่านวินัสเดียวเอาไว้ต่อญาติ ของท่านวินัส ของท่าน ๑๒ ปีเหมือนกันไม่ใช่หรือครับ

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ผม ๑๒ ปี ไม่เก็บค่าใช้จ่ายครับ แต่ว่า ท่านประธานครับ ผมใคร่หรือท่านประธานก่อนว่า ประเด็นที่ผมยื่นญัตติแปรนั้น ผมแปรทั้งหมดการศึกษา ก็แปลว่า ขอให้ได้หมวดการศึกษาแห่งชาติก่อน ในนี้ท่านประธาน ให้ลงรายละเอียด ในมาตรา ๔๘ ๔๙ วรรคหนึ่ง วรรคสอง มันก็ไปกระทบของผม คือ มาตราที่ ๘๒/๒ ถ้าลักษณะอย่างนี้นะครับ ท่านประธานครับ ผมรู้เลยว่า ผมจะไม่ได้ รับการพิจารณาในหมวดการศึกษาแห่งชาตินี้ครับ เพราะว่า ท่านจะต้องเทียบเคียง ผมรบ ๒ ที่ ผมรบกรรมาธิการ ๑ ที่ รบกับข้างล่างอีก ๑ ที่ ถ้าถามว่า ถ้าตรงนี้สู้บ ถึงสุดท้ายผมอภิปรายนี้ ผมอภิปรายรบไม่ได้ครับท่าน ปรีक्षाท่านนะครับ ด้วยความเคารพครับท่านครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
คือ ตอนนี้นำกำลังพิจารณาอย่างนี้ ท่านวินัสครับ กำลังพิจารณาว่า จะเอากี่ปีก่อน ไซ้ใหม่ครับ ตกลงเราจะเอาตรงนี้อย่างไร ของท่านมันก็มีที่ป้ออยู่ด้วย เพราะฉะนั้นเดี๋ยว พอกี่ปี ของท่านก็อยู่ในกลุ่มพวกนี้แหละ

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ไม่ใช่ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
แต่ส่วนรายละเอียดนี้นะครับว่า วิธีการจะจัดอย่างไร อะไร อย่างไรนะครับ เดี่ยวค่อยว่า อีกทีหนึ่ง

นายวินัส มานมุงศิลป์ : ไม่ครับ มิได้ครับ ท่านประธานครับ ผมกำลังเรียน
ท่านประธานว่า ถ้าท่านประธานจะใช้วิธีในการเทียบอย่างนี้ ของผมมันก็จะตกไป
โดยปริยายครับ ท่านครับ ของผม ผมจะรบ ๒ ที่ -----

- ๒๓/๑

อย่างที่ผมเรียนท่านประธานว่า ผมเห็นต่างจากกรรมาธิการ คือ ไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ก็อยู่ในมาตราที่ ๖๘/๒ ซึ่งตรงกับมาตราที่ ๔๘ นะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ไม่ตก ไม่ตก เพราะว่า เดี่ยวจะถามต่อไปว่า แล้วตกลงจะเก็บหรือไม่เก็บ ตอนนี้อาปีก่อน

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : แล้วหลังจากนั้นท่านประธานจะใช้วิธีไหนครับ
ในการที่จะต้องเทียบเคียงกับยกร่างครับ ท่านครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ก็เดี่ยวยกร่างเขาไม่ต้องเก็บใช่ไหมครับ

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : คือ ตอนนี้อยู่ที่ทิศทางก่อนว่าเราจะเทียบเคียง
ลักษณะไหน เพราะว่า แต่ละกลุ่มก็ได้อภิปรายกันไปหมดแล้วนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ยกร่างนี้เขาไม่เก็บค่าใช้จ่าย

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : แล้วประเด็น ก็คือ เราจะให้เทียบเคียงอย่างไรว่า
กลุ่มไหนควรจะได้รับการเทียบเคียง เราจะต้องโหวตใช่ไหมครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ใช่ครับ ก็ว่าที่ละมาตราอย่างไร

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ถ้าลักษณะนี้ ผมก็ไม่ได้พูดละครับในประเด็น
ของผม

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ได้พูดดี เดี่ยวให้พูดครับ เดี่ยวพอหมดของท่านสุรัชย์ ของท่านวัชรา แล้วก็จะขึ้นของท่าน

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ผมเสนอนิดหนึ่งครับ ท่านประธานครับ
ถ้าอย่างนั้นนี้ ผมขอรวบรวมตัดต่อนว่า ถ้ากรรมาธิการยกร่างเห็นสมควรว่า จะต้องมีการ
แก้ไขเรื่องของหมวดการศึกษาแห่งชาติตรงนี้ก่อน ถ้าทุกคนเห็นควรว่า ควรจะเป็นหมวด
การศึกษาแห่งชาติ แล้วค่อยมาว่าข้างในกัน อย่างนี้ดีไหมครับ ถ้าไม่อย่างนั้นหมวด
การศึกษาแห่งชาติผมจะตกไปโดยปริยาย

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
คือ ถ้าไปเอาตามท่านนี่นะครับ

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ผมพยากรณ์ล่วงหน้าได้เลยว่า เรื่องนี้ผมแพ้
แล้วก็ตก ไม่ได้รับการพิจารณาครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
คือเดี๋ยว เราอย่าเพิ่งดูแพ้ชนะ ถ้าไปบอกว่า เอาหมวดของท่านหรือนี่นะครับ มันก็ต้องไปดู
เนื้อหา อย่างนั้นสมาชิกก็ตัดสินใจไม่ได้ว่า จะเอาหมวดของท่านหรือไม่ ใช่ไหมครับ

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ผมถึงนำเรียนว่า จะต้องฟังผมก่อน คือว่า ถ้าจะ
จัดเป็นหมวดการศึกษาแห่งชาติ ผมต้องได้อภิปรายก่อนในเชิงบวก คือ เอาหมวดไปใส่หัว
แล้วถึงรู้ว่า ข้างในคืออะไร ทีนี้ท่านเอาข้างในออกมา ซึ่งของผมก็มีประเด็นข้างในด้วย
เช่นกัน เพราะฉะนั้นถ้าลักษณะนี้ ผมบอกได้ว่า ผมพยากรณ์ล่วงหน้า งานนี้ไม่มีหมวด
การศึกษาแห่งชาติ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
อย่างนี้ดีไหมครับ เดี่ยวอภิปรายให้เสรีจกก่อนนะครับ ให้ของท่านสุรัชย์ ของท่านวัชรา
เสรีจกก่อน แล้วก็มาถึงหมวดท่าน ท่านก็เสนอว่า จะให้เอาของผมมาลงโหวตก่อน อันนั้น
ค่อยว่าอีกทีหนึ่ง

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : มิได้ครับ คือ ท่านประธานยังไม่ได้ตอบคำถามว่า
หลังจากที่อภิปรายแต่ละกลุ่มแล้วเสรีจกนี้ ท่านมีแนวคิดในการที่จะเทียบเคียงกับยกร่าง
อย่างไร และจะเอามาตรการไหน เอวรรคไหนเข้าไปเทียบ ท่านก็ต้องโหวตในที่ประชุม
อย่างนี้อยู่ดีใช่ไหมครับ ท่านครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
คือ ของคนอื่นนี่เขาไม่มีปัญหา เพราะว่าเขากันรายวรรค แล้วเขาก็เอวรรคแต่ละวรรค
ที่เขาแก่นี่ เขาก็เอาของยกร่างเป็นหลัก ของคนอื่นไม่มีปัญหา แต่ของท่านนี่ คนอื่นนี่เขา
ยังไมู้เลยว่า ของท่านคืออะไร เพราะฉะนั้นฟังของท่านสุรัชย์กับท่านวัชราให้จบก่อน พอ
จบ แต่ยังไม่ได้อโหวตนะครับ ก็ฟังของท่านดูว่า เออ ของท่านนี่มันเหมือนกับของใครใหม่
นะครับ ถ้าหากว่าไม่เหมือน ท่านก็บอกว่า ผมขอโหวตกับยกร่างก่อนนะครับ

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : โอ.เค. (O.K. – Okay) ครับ เข้าใจครับท่าน
ประธานครับ ขอขอบคุณครับผม

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เข้าใจนะครับ เพราะยังไม่รู้รายละเอียดของท่านเป็นอย่างไร ไปโหวตก่อนไม่ได้
เชิญท่านสุรชัยครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ขอขอบคุณครับ ท่านประธานครับ ผม สุรชัย
เลี้ยงบุญเลิศชัย สมาชิกสภาว่าง ในฐานะผู้แปรญัตติ มาตรา ๔๘ นะครับ ในมาตรา ๔๘
กลุ่มของผมได้ยื่นขอแปรญัตติในประเด็นเรื่องระยะเวลาที่จะได้รับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานไว้ จากเดิม ๑๒ ปี เป็น ๑๕ ปี โดยให้เริ่มนับจากการศึกษาระดับปฐมวัย
เหตุผล กระผมจะไม่ขอลงในรายละเอียดของเหตุผล รวมทั้งจะไม่ขอลงรายละเอียด
เกี่ยวกับความสำคัญของการศึกษา เพราะว่า ผู้อภิปรายหลายท่านได้อภิปรายให้เห็นถึง
ความสำคัญของการศึกษาแล้วว่า การศึกษานั้น คือการสร้างคน ซึ่งจะนำไปสู่คนสร้าง
ชาติ แต่ผมจะขออนุญาตนำเสนอข้อมูลต่อท่านประธาน ท่านกรรมาธิการยกร่าง และ
เพื่อนสมาชิก เกี่ยวกับสภาพการศึกษาของประเทศไทยดั่งนี้นะครับ จากข้อมูลที่มีอยู่
ขณะนี้เรามีประชากรในวัย ๑๕ ปีขึ้นไป ประมาณ ๕๐.๕ ล้านคน ท่านเชื่อไหมครับว่า ใน
จำนวนประชากรจำนวน ๕๐.๕ ล้านคนนี้ เรายังคงมีประชากรในวัยที่ต้องควรได้รับ
การศึกษา แต่ไม่ได้รับการศึกษาอยู่ ๒.๖ ล้านคน เรามีประชากรที่ได้รับการศึกษาต่ำกว่า
ขั้นประถมศึกษาอยู่ ๑๗ ล้านคน เรามีประชากรที่ได้รับการศึกษาในระดับชั้นประถม
การศึกษาจำนวน ๙.๗ ล้านคน จบการศึกษามัธยมต้น ๘.๕ ล้านคน มัธยมปลาย ๖.๔
ล้านคน มีโอกาสได้เรียนการศึกษาจนกระทั่งจบชั้นปริญญาตรีอยู่เพียง ๕.๘ ล้านคน หรือ
คิดแล้วเป็นเพียงจำนวน ๑๑.๖ เปอร์เซ็นต์ ของประชากรวัยการศึกษา นั่นคือ ประเด็นที่
จะนำไปสู่ข้อพิจารณาว่า เหตุใดขณะนี้ประเทศไทยเรายังคงมีประชากรที่เข้าไม่ถึงระบบ
การศึกษาแห่งชาติอยู่เป็นจำนวนมาก นั่นคือประเด็นที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ ก็คือเรื่องของคุณภาพการศึกษา ในเรื่องของคุณภาพ
การศึกษานั้น มีปัญหาที่อยากจะนำเสนอให้ที่ประชุมได้มีโอกาสพิจารณาร่วมกันก็คือ ----

๑. คุณภาพของหลักสูตร ๒. คุณภาพของการเรียนการสอน ประเด็นที่ ๓ ประเด็นเรื่องของการบริหารการศึกษาแห่งชาติ ขณะนี้ เราต้องยอมรับว่า การศึกษาของชาติยังคงมีปัญหาเรื่องการบริหารจัดการ ซึ่งปัญหาเรื่องของการบริหารจัดการนั้น นำไปสู่ปัญหาของการศึกษาที่ไม่เท่าเทียมกัน นำไปสู่โอกาสของการศึกษาที่ประชากรเข้าไม่ถึง และไม่ทั่วถึง นำไปสู่ปัญหาเรื่องของคุณภาพของการศึกษา และท้ายที่สุด นำไปสู่ปัญหาเรื่องของคุณภาพ และคุณภาพของผู้ที่ทำหน้าที่ให้การศึกษา หรือที่เราเรียกว่า บรรดาพ่อพิมพ์ แม่พิมพ์ของชาติทั้งหลาย จากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น ในกลุ่มของกระผม จึงได้นำมาสู่การทำความคิดว่า เพื่อตอบสนอง และแก้ปัญหาทั้งหมดที่ได้ นำเสนอมา กลุ่มของผมจึงได้นำเสนอว่า เพื่อเพิ่มโอกาสในการศึกษา และเพื่อเป็นการพัฒนาเยาวชนของชาติ การศึกษาขั้นพื้นฐานจึงควรที่จะเริ่มต้นตั้งแต่ชั้นปฐมวัย หรือในชั้นระดับอนุบาลการศึกษา ไปจนถึงชั้นจบมัธยมปลาย รายละเอียดของเหตุผลว่า เหตุใดประเด็นเรื่องของจำนวนระยะเวลา กลุ่มของกระผมจึงได้เสนอมาว่า ควรที่จะเพิ่มจาก ๑๒ ปี เป็น ๑๕ ปี ผมจะขออนุญาตท่านประธานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมารับรองในคำแปรญัตติในกลุ่มของกระผมได้เป็นผู้นำเสนอ ซึ่งจะประกอบด้วย ท่านวิทยาท่านเกียรติชัย ท่านกฤษฎา ท่านประดิษฐ์ ท่านเจริญศักดิ์ แล้วก็ท่านสมเกียรติ คนละไม่เกิน ๓ นาทีครับ ขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่ารัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
 ครับ หมาดเลยครับ เกือบหมด ท่านลองเลือกดูก่อนดีไหมครับ คนอื่นจะได้อภิปรายญัตติ
 อื่นด้วย เอาตัวแทนสัก ๒ ท่านก่อนแล้วกันนะครับ แล้วจะเสริมค่อยว่ากันนะครับ
 ท่านวิทยากรครับ

นายวิทยา บริบูรณ์ทรัพย์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ
 ผม วิทยา บริบูรณ์ทรัพย์ สสร. ครับ วันนี้เรากำลังพูดกันถึงเกี่ยวกับเรื่องสำคัญของประเทศชาติ คือ เรื่องเกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชาชนทั่วประเทศ ตั้งแต่เยาว์วัย จนกระทั่งถึงเป็นผู้ใหญ่ เพราะการศึกษาเรามีตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งถึงการศึกษาตลอดชีวิต ท่านประธานครับ สำหรับการที่เรากำลังพูดขณะนี้ คือ มาตรา ๔๘
 วรรคหนึ่งเท่านั้นก่อน ซึ่งประเด็นที่ท่านกำลังให้พวกเรามาอภิปราย ก็คือ วรรคหนึ่ง

ซึ่งถ้าจะอ่านดูในวรรคหนึ่งนั้น ก็จะสามารถแยกได้ง่ายได้ว่า บุคคลนั้นย่อมมีสิทธิได้รับการ
 การเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในนี้เขาจะบอกว่า ก็ปี ซึ่งท่านอยากจะ
 ทราบว่า เขาก็ปีกันแน่ แล้วรัฐต้องจัดอย่างทั่วถึง แล้วก็มีคุณภาพ และก็ไม่ใช่ค่าใช้จ่าย
 ประเด็นที่ผมจะกราบเรียนท่านเกี่ยวกับเรื่องถึงจำนวนเวลาของการจัดการศึกษานะครับ
 ขณะนี้ถ้าเราพูดถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ผมอยากจะกราบเรียน
 ท่านถึงหลักฐานจริง ๆ ก็คือว่า ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับ ๒๕๔๒
 ในมือผมนี้ มาตรา ๑๖ จะบอกไว้ว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นจะต้องจัดไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี
 กำหนดไว้แล้วใน พรบ. ศึกษาแห่งชาติ ๑๒ ปีนี้หมายความว่า เราเริ่มจัดการศึกษาขณะนี้
 ตั้งแต่ชั้น ป. ๑ ถึง ชั้น ม. ๖ นะครับ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติครับ ป. ๑ ถึง ป. ๖ ขณะนี้เรา
 จัดอยู่แล้ว แล้วก็เราได้จัดดำเนินการไป ๑๐ ปี ตั้งแต่เราเริ่มดำเนินการกันมา ที่ผ่านมานั้น
 เราดำเนินการให้ โดยที่มีหน่วยงานต่าง ๆ รับผิดชอบกันออกไป แต่ว่าการจัดการศึกษา
 ขณะนี้นั้น ในกลุ่มของผมเองนี้ เราได้รับฟังมาจากประชาชนที่ในส่วนของภาคกลาง
 นะครับ และบางท่านที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก็ได้ชี้แจงว่า ประชาชนต้องการ
 อยากจะให้การศึกษาตรงนี้ได้ถึงบุตรหลานของเขาอย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ก็คือ
 เด็กที่ก่อนเข้าเรียนประถมศึกษา นั่นคือ อนุบาล หรือชั้นปฐมวัย จริง ๆ แล้วในวันนี้ ขณะนี้
 เดียวนี้ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรืออนุบาลนี้จัดกันอยู่แล้ว จัดกันอยู่แล้วครับ
 ทั้งของรัฐและของเอกชน แต่ว่ามันไม่มีระบบ คำว่า จัดอย่างเป็นทางการ ที่เราจะต้องไป
 บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ -----

แต่ถ้าเผื่อว่า เราสามารถที่จะตอบรับความต้องการของประชาชนที่เขาขอมาว่า รัฐลงมาดูแลถึงระดับชั้นก่อนปฐมวัยนะครับ อนุบาลเลยได้ไหม เพราะว่า ขณะนี้ถ้าพูดถึงเด็กเล็ก ๆ ลูกเล็ก ๆ เด็กเรียนอนุบาลนี่ จริง ๆ แล้วมักจะเป็นเด็กที่เป็นครอบครัว หรือว่า ครอบครัวเล็ก ๆ ครอบครัวใหม่ ๆ ที่มีลูกเล็ก ๆ ก็จะต้องอาศัยการเริ่มวางพื้นฐานในการศึกษา เพื่อให้เด็กของเขา ลูกหลานของเขานี้ะครับ มีพื้นฐานการศึกษาที่ดี แล้วก็จะได้ต่อยอดไปสู่ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษาต่อไป ดังนั้นเอง ทางกลุ่มก็จึงได้เสนอว่า อยากจะขอให้ดำรงจากสภาพการศึกษาไว้ ๑๒ ปี ตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติเหมือนเดิม แต่เพิ่มในส่วนที่เป็นการศึกษาปฐมวัย หรืออนุบาลเข้าไปอีก ๓ ปี การที่ทำอย่างนี้ อาจจะหลายท่านนะครับ หลายกลุ่มก็บอกว่าเป็นห่วงเป็นใยเรื่องงบประมาณที่อาจจะไม่สามารถสนับสนุนเพียงพอ แม้วันนี้ ขณะนี้ ๑๒ ปี รัฐก็จัดให้ แต่ก็ไม่พอไม่เพียงพอ ซึ่งจริง ๆ แล้วประเด็นตรงนี้ เราก็คงจะตอบแทนรัฐ หรือตอบแทนในชุมชนตอบแทนในสภานี้ได้แล้วครับ ว่า เพราะรัฐจัดไม่พอ แต่ขณะเดียวกัน รัฐก็ลงทุนในเรื่องอื่น ๆ มากมาย คมนาคมลงเป็นแสน ๆ ล้าน ถ้าเราเพิ่มในส่วนหนึ่งขึ้นไปเพื่อการศึกษาอีกส่วนหนึ่ง เพราะเราจะต้องคำนึงถึงว่า ถ้าเราจะให้ประเทศชาติของเราก้าวไกล ต้องการให้ประชาธิปไตยมันก้าวหน้า การศึกษาสำคัญที่สุด ถ้ารัฐจะต้องจัดการศึกษาให้เด็กของเรา เพื่อให้เด็กของเราเป็นเยาวชนที่จะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต มีความฉลาด มีความสามารถ และมีความรู้ ก็รัฐลงทุนอีกหน่อยได้ไหมครับ หลังจากที่ลงทุนไปแล้วเท่านี้ แต่ไม่พอ เมื่อไม่พอนี้ การจัดวางแผนในการจัดงบประมาณของชาตินั้น ก็จะต้องมาดูกันใหม่ว่า อะไรจริง ๆ ที่จะเกิดประโยชน์ต่อสังคม และเป็นความเรียกร้องต้องการของประชาชนที่อยากจะให้มีการศึกษาอย่างทั่วถึงและเพียงพอ เดียวนี้รัฐจัดเงินให้ ทางด้าน การศึกษานั้น จัดให้ครับ จัดให้ในส่วนหนึ่ง เรียกว่า เงินอุดหนุน ซึ่งเรานำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน แต่ว่า มันจัดมาในส่วนหนึ่งเท่าที่มี ขณะเดียวกัน ทางผู้ปกครองนักเรียนก็ไม่ต้องไปจ่ายเงินค่าลงทะเบียน หรือค่าหน่วยกิต หรือสมัยก่อนเรียกว่าเงินบำรุงการศึกษา นะครับ แต่เมื่อไม่พอ ก็จะมีกรรมการสถานศึกษา หรือโรงเรียนก็อาจจะไปขอสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ หรือขอระดมทรัพยากรขึ้นมา อันนี้เป็นความจริงครับ ถ้าเผื่อว่า รัฐจัดให้พอขึ้นมาอีกหน่อยนี่ะครับ โดยตัดงบประมาณจากที่อื่น ที่คิดว่า จะไป

เป็นเบี้ยบำนาญรายทางที่ต้องเสียหานี้ ให้กับการศึกษาเพิ่ม และถ้าเพิ่มแล้วนี้ ได้ประโยชน์กับคน ๑๒ ปี เหมือนเดิมที่เคยจัด อย่าไปแตะต้อง เพราะขณะนั้นขณะนั้นก็จัดให้เขาอยู่แล้ว เด็กที่เคย ครอบครัวที่เคยหนังสือมา รับการศึกษา ๑๒ ปี มาโดยตลอด วันนี้เราเหลือ ๙ เขาจะคิดอย่างไร แต่ถ้าเราเหลือ ๑๒ ปีเหมือนเดิม แล้วไปเพิ่ม ต่อลงไปถึงอนุบาล ถึงปฐมวัย เท่ากับว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นฉบับที่ให้ประโยชน์ เพิ่มประโยชน์ให้กับคน ให้กับลูกหลาน ให้กับเยาวชนของชาติอย่างแท้จริง ท่านประธานที่เคารพครับ เมื่อเราจัดอย่างนี้ ผมเสนอไปว่า เป็น ๑๒ ปี เหมือนเดิม บวกกับอนุบาล หรือชั้นก่อนปฐมวัยอีก ๓ ปี เพื่อให้เกิดประโยชน์ตามที่ประชาชนเรียกร้องต้องการมา ซึ่งหลายกลุ่มก็จะคล้ายกับผม ขณะเดียวกันเรื่องรัฐต้องจัดอย่างทั่วถึง ประเด็นที่ ๒ ในมาตรา ๔๘วรรคหนึ่งนั้น เรื่องการจัดอย่างทั่วถึงนั้น ขณะนี้รัฐก็ได้จัดการศึกษา จะเรียกว่า ทั่วถึงนั้น ก็แน่ใจว่าเป็นไปได้ เพราะว่ามีทั่วถึง ถ้าพูดถึงพื้นฐานนะครับ ขณะนี้เรามีโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาสามหมื่นกว่าโรงเรียน มีโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาเกือบสามพันโรงเรียน กระจายอยู่ทั่วทุกตำบล ทุกตำแหน่ง ทุกจังหวัด ทุกอำเภออยู่แล้ว เป็นแต่เพียงว่า ถ้าเราจัดอย่างนี้ ก็จะไปพูดถึงเรื่องคุณภาพ ซึ่งพวกเราในที่นี้ ผมได้ฟังท่านผู้มีเกียรติหลายท่าน ท่าน สสร. ทุกท่านได้บอกว่า เรื่องคุณภาพนั้นสำคัญที่สุด กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ถ้าเราพูดถึงคุณภาพการศึกษานั้น เราต้องพูดถึงคุณภาพเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนานะครับ การพัฒนา การพัฒนาคุณภาพอย่างแท้จริง ซึ่งจะไปเกี่ยวข้องกับมาตรา ๗๙ ต่อไป ผมกราบเรียนอย่างนี้คนเดียวครับ การพัฒนาคุณภาพนั้น มันต้องอยู่ที่การพัฒนาหลักสูตรให้มันเหมาะสม ทันสมัย การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน -----

ซึ่งอันนี้ทางโรงเรียนต้องดำเนินการ และครูต้องดำเนินการพัฒนากันใหม่ เราต้องพัฒนาครูครับ ตัวครู คือ ผู้ให้อย่างเพียงพอ และขณะนี้ตัวครูของโรงเรียนต่าง ๆ สถานศึกษาต่าง ๆ เองนั้น ก็ไม่เพียงพอ ขณะนี้โรงเรียนขาดแคลน และครูหลายโรงเรียน ท่านเชื่อไหมครับ ในโรงเรียนในภูมิภาคบางจังหวัด บางตำบล มีเด็กอยู่ ๘ ห้องเรียน คือ ตั้งแต่อนุบาล ๑ ไปถึง ป. ๖ แต่มีครู ๒ ท่าน มันไม่พอ เพราะฉะนั้นต้องพัฒนาปรับปรุง เพิ่มจำนวนครูให้เพียงพอ และต่อไปครับ พัฒนาเรื่องสื่อการเรียนการสอนเทคโนโลยี ซึ่งตรงนี้ก็เป็นส่วนในการส่งเสริม ทำให้การจัดการเรียนการสอนนั้น เป็นให้เกิดประโยชน์ เข้าใจง่าย แล้วก็ได้ประโยชน์อย่างแท้จริง แล้วก็ทำให้การพัฒนาการเรียนการสอนนั้น เด็กเรียนแล้วมีความลึกซึ้ง เข้าใจมากขึ้น ครูก็สอนได้อย่างดีขึ้น ถ้าเมื่อเรามีสื่อเพียงพอ ซึ่งขณะนี้เราก็ไม่พอต่อไปครับ ระบบการจัดการ นิดเดียวครับ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา อันนี้คือ ส่วนที่เราต้องทำ เพราะฉะนั้นไปพูดถึงเรื่องการไม่เก็บค่าใช้จ่า ย อันนี้เรื่องสำคัญครับ ที่มันอยู่ในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งทั้งหมด คือ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่า ย ผมกราบเรียนเมื่อวานนี้แล้วว่า นิดเดียวท่านครับว่า เราให้การศึกษาโดย ๑๒ ปีมา เป็นเวลาเกือบ ๑๐ ปีแล้วครับ ตั้งแต่ ๒๕๔๐ ถึงวันนี้เรายังให้เขาอยู่ ว่า ถึงปี ๒๕๕๐ นี้ก็ไม่เก็บค่าใช้จ่า ย ใน ๑๒ ปี คือ ถึงชั้น ม. ๖ โดยรัฐจัดเงินอุดหนุนไปให้ เมื่อรัฐจัดให้นี้ครับ ถ้าหากว่า ประชาชนได้รับการศึกษา แล้วก็ได้รับสิทธิ โดยเรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่า ยใน ๑๒ ปี เท่าเดิมนี่ ผมว่า ประชาชนคงไม่ว่าอะไร แล้วก็รับได้ เป็นสิ่งที่เป็นไปแล้ว เป็นอยู่ตามปกติ แล้วก็เป็นอย่างนี้ แต่ถ้าเมื่อเราไปตัดออกไป ประชาชนจะเดือดร้อนกันทุกจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ คนที่มีสตางค์น้อย จะต้องไปจ่ายอีกหรือ คนมีสตางค์มากไม่เป็นปัญหาครับ เขาพร้อมที่จะช่วยตัวเองและลูกเขาได้ ที่นี้การไม่เก็บนี้ครับ ถ้าหากว่า รัฐ ผมก็ไปกนิตเดียวครับ รัฐต้องจัดครับ ต้องจัดเงินให้กระทรวงศึกษาธิการครับ กระทรวงเองนั้น เป็นผู้บริหารจัดการด้าน การศึกษานะครับ ถ้ารัฐจัดเงินนี้ให้กับกระทรวง หรือกับหน่วยงานอื่นซึ่งมีเงินเพียงพอ มีเงินที่จะสามารถสนับสนุนโรงเรียนในท้องถิ่นได้ เช่น องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น ก็จะ สามารถสนับสนุนได้ ให้เงินบางส่วนที่จะไปช่วยเหลือการศึกษาให้กับลูกหลานของเขาเองในพื้นที่ ซึ่งขณะนี้ผมกราบเรียนว่า มีองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นหลายแห่งที่เข้ามาดูแลช่วยเหลือบ้างแล้ว ผมก็จึงถือโอกาสนี้ ขอกราบเรียนท่านว่า ในส่วนของ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินั้น ยังคงยืนยันอยู่ว่า ต้องจัดการศึกษา ๑๒ ปี แล้วเราก็ยังไม่ได้เปลี่ยนแปลงนะครับ แล้วก็ขอให้เพิ่มพื้นที่การจัดการศึกษานี้ให้กระจายโดยย้อนกลับไปถึงระดับชั้นอนุบาลด้วย เป็นรวมว่า ๑๕ ปีโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผมขอความกรุณาท่านนิดเดียวครับ บางโรงเรียนขณะนี้มีปัญหาเรื่องคุณภาพจริง ๆ ท่านครับ ในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งนี้ ผมกราบเรียนว่า ม.ปลายบางโรงเรียนของเราขณะนี้ ท่านเชื่อไหมครับ นักเรียนพอเข้าไปเรียน เรียนเสร็จ ที่นี่เปิดภาคเรียนมา ลาออกหมดทั้ง ม. ๔ ไม่อยู่เลย ผมสามารถจะบอกท่านได้ว่า โรงเรียนอะไร จังหวัดใด ในมือผม แต่ผมขออนุญาตไม่พูด

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ไม่ต้องพูดดีแล้วครับ

นายวิฑูรย์ บัญญัติทรัพย์ : ครับ ก็เรียนว่า เรื่องปัญหาคุณภาพนี้ต้องเร่งแก้ไข แต่จะทำอย่างไร ก็คือ ถ้าจัดอย่างนี้ แล้วก็ให้รัฐจัดอย่างเพียงพอ ซึ่งจะไปเกี่ยวข้องกับมาตรา ๗๙ เดี่ยวพูดคราวหน้าครับ ขอขอบคุณท่านครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบคุณครับ ท่านสมาชิกครับ เท่าที่ฟังท่านอภิปรายนี้ นะครับ แล้วผมก็ถามอาจารย์ปกรณ์แล้ว เห็นว่าจะมีเรื่องของการที่สามารถจะตกลงกันได้ ส่วนของท่านวินัสนี่ นะครับ ก็ยังคงรออยู่นะครับ ในขณะนี้ผมอยากให้ท่านที่เสนอความเห็นแตกต่างกันนี้ ไปเจรจากันด้วยตอนเที่ยงนะครับ เดี่ยวผมจะหยุดพักตอนนี้แล้ว แล้วท่านก็ไปรับประทานอาหารสำหรับท่านที่เป็นตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ นะครับ ขอเชิญพบกับกรรมธิการ ตอนเที่ยงครึ่งนะครับ ที่ห้องข้าง ๆ ไปนี่นะครับ แล้วถ้าตกลงกันได้ในจำนวนกี่ปี จ่าย หรือไม่ต้องจ่ายนี่นะครับ แล้วก็เอาเข้ามาอีกที แล้วมาพิจารณาร่วมกับของท่านวินัส แต่ถ้าหากว่าท่านวินัสเห็นจะไปร่วมตกลงด้วยก็จะดีนะครับ ช่วยไปร่วมตกลงกันด้วยนะครับ ส่วนในวรรคอื่นนะครับ ถ้าหากสามารถตกลงกันได้เสียในคราวเดียวกัน ก็จะขอบคุณอย่างยิ่งนะครับ ช่วงนี้พักการประชุมก่อนครับ

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๓.๑๐ นาฬิกา

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายเสรี สุวรรณภานนท์ รองประธานสภา
ร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นายเดโช สนวนานนท์
รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
สมาชิกครับ ระหว่างนี้เพื่อน ๆ เราบางคนกำลังประชุมตกลง เพื่อจะย่นระยะเวลาการ
อภิปรายอยู่ เพราะฉะนั้นคงใช้เวลาอีกไม่นานนักครับ ขออนุญาตเรียน ข่าวก้าวไปให้ทราบ
เสียก่อนนะครับ ท่านประธานนรนิติ ก็ได้บอกให้มาเรียนให้เพื่อนสมาชิกทราบว่า วันเสาร์
วันอาทิตย์นี้จะงด ก็ไม่มีประชุมนะครับ เราก็จะได้ทำธุระปะปังกันให้เรียบร้อย แต่ว่า
ขอเสาร์ อาทิตย์ ต่อไปนั้นต้องประชุม เพราะไม่อย่างนั้นจะไม่ทัน แล้วก็เตรียมการตั้งแต่
บอกให้ทราบตั้งแต่เนิ่น ๆ ตั้งแต่บัดนี้ว่า เฉพาะเสาร์ อาทิตย์ นี้จะงดประชุม แต่
เสาร์ อาทิตย์ ถัดไปนั้น ไม่งดครับ ส่วนอาทิตย์ถัดไปที่จะงดอีกวันหนึ่ง ก็คือ วันพุธ
เนื่องจากสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เขาจะต้องใช้ห้องประชุมนี้ เพราะฉะนั้นเราก็
ต้องงดประชุมในวันพุธไปด้วยนะครับ ถ้างดประชุมวันพุธ เพราะฉะนั้นเราอาจจะต้อง
ล่าช้าวัน เวลา ในกรณีที่ไม่สามารถทำให้เสร็จในวันที่ ๓๑ ได้นะครับ เราก็ต้องดู ถ้าไม่
สามารถเร่งรัด เราก็ต้องขยายต่อไปในวันที่ ๑ วันที่ ๒ ต่อไปนะครับ เพราะอย่างไร ๆ ต้อง
ทำให้เสร็จแน่นอน แล้วก็เป็นอย่างอื่นไปไม่ได้นะครับ จึงเรียนเพื่อทราบ และนี่เป็นข้อ
เข้าใจว่า เป็นข้อตกลงขั้นสุดท้ายแล้วนะครับ กลุ่มย่อยขอเวลาอีก ๑๕ นาที เพราะฉะนั้นก็
ระหว่างนี้จะให้ทำอย่างไร จะพักก่อนไหมครับ ขอเวลาอีก ๑๕ นาที จะเดินหน้าต่อไปก็
ไม่ได้ นอกจากว่า ขณะนี้กลุ่มย่อยคือขอเวลา ๑๕ นาที คือ เฉพาะวรรคแรกเท่านั้น
ใช่ไหมครับ หรือเปล่า ที่ตกลงกัน เฉพาะวรรคแรก เรามีเรื่องวรรคสอง ยังอีกยาวนานอีก
ใช่ไหมครับ ในกรณีนี้เราจะเดินหน้าพูดเรื่องวรรคสองต่อไปไหมครับ เพราะว่า ถ้าใครอยู่
ในที่ประชุมนี้ ก็จะได้ไม่เสียเวลา พูดกันไปเลย ทั้งมาตราเลย ถ้าทั้งมาตราเลย ก็คงต้องรอ
ครับ เพราะว่าวรรคสองเขาจะไปตกลงกันด้วย จะได้ประหยัดเวลา ขอเวลาอีก ๑๕ นาที

ดีกว่าต้องใช้เวลาพูดกันอีกยาวนานนะครับ ระหว่างนี้ ก็เพื่อไม่ต้องการพักอะไรทั้งสิ้น เมื่อเข้ามาแล้ว ใครจะมีเรื่องอะไรปรึกษาาก็เชิญได้เลย เชิญครับท่านเกียรติชัยครับ

นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ กระผม เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ ที่จริงผมอยู่ในรายชื่อซึ่งจะต้องเป็นผู้พูดต่อ แต่ว่า บังเอิญก็มีเหตุต้องพักรับประทานอาหาร และมีเหตุที่รวบรัดจนเกินไป เพราะว่า สมาชิกอภิปรายไม่หมดถ้อยกระทงความอะไรเลย ก็ไปตกลงกันเองว่า จะเอาอย่างไรเสียแล้ว และให้รออีก ๑๕ นาที ผมจึงไม่ทราบว่า และไม่แน่ใจว่าคิวที่ผมที่ต้องพูด ซึ่งจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับที่เรื่องไปแอบงุบงิบพูดกันอยู่นั้น จะฟังผมบ้างไหม หรือว่าจะไปตกลงกันเองอย่างนั้น ผมกราบเรียนที่จะถามว่า จะให้ผมพูดต่อได้ไหม หรือว่า จะให้ผมรออีก ๑๕ นาที ให้เขาไปตกลงงุบงิบว่าจะเอาอย่างไรกัน แล้วก็มาบอกผม อย่างนั้นหรือเปล่าครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : กราบเรียนว่าอย่างนั้นนะครับ ว่าคงจะไม่งุบงิบ คงไม่ได้นะครับ คงไม่งุบงิบ เพราะว่า เป็นมติของที่ประชุมนี้ ถ้าจะไปประชุมนอกกรอบสักพัก ตกลงกันนะครับ คงจะไม่เป็นข้อผูกพันที่บอกว่า จะตัดสิทธิของท่านสมาชิก ที่มีสิทธิขอยื่นอภิปราย ขอยื่นนะครับ จะชี้แจงหรือครับ เชิญท่านไพโรจน์ครับ เชิญครับ

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ผมไพโรจน์ พรหมสาส์น สสร. นะครับ ก็คงจะใช้เวลาช่วงนี้เป็นทำนองในเชิงปรึกษาหารือที่ประชุม นะครับ ท่านประธานและที่ประชุมว่า ผมดูแล้วนะครับ ขนาดเมื่อเช้าเรากำหนดเวลาว่า ผู้แปรญัตติ ๑๐ นาที ผู้สนับสนุน ๕ นาที คิดดูครึ่งวันไปแล้วเรายังไม่ได้สักมาตราเลยครับ แล้วงานข้างหน้าเรายังอยู่อีกเยอะเลยครับ ถ้าเป็นอย่างนี้ ผมว่าอาจจะต้องประชุมกันตึกตื้นที่ยังคืน ไม่เว้นวันเสาร์ อาทิตย์ นะครับ ผมก็เลยมีข้อคิดเห็นข้อสังเกตอีกอย่างหนึ่ง จะเป็นไปได้ไหมครับว่า ในการนำเสนอนี้ ความจริงแล้วกรรมการร่างของเรา ๒๕ คน ที่ท่านเลือกเราไปก็ดี อีก ๑๐ คน ที่ คมช. ตั้งมา ๓๕ คนนี้ก็ทำงานมามากพอสมควรนะครับ มากพอสมควร จริงอยู่ครับ ก็มีการสงวน มีการแปรญัตติ เราก็มาว่ากันนะครับ แต่ถ้าการว่ากันนั้น เสนอผู้แปรญัตติ ๑ ผู้รับรองอีก ๑๑ คน และพูดทุกคน ท่านลองคิดดูสิครับ ในเรื่องเดียว มาตราเดียวแล้วมาตราหนึ่งมีหลาย ๆ พรรคด้วย เพราะฉะนั้นจะเป็นไปได้หรือเปล่าครับว่า อาจจะปรับเข้าหากัน แล้วก็อาจจะไม่ตรงข้อบังคับเป๊ะเลยที่เดียว นะครับ ผมคิดว่า เมื่อผู้แปรญัตติได้นำเสนอต่อที่ประชุมประมาณสัก ๕ นาที ๑๐ นาทีแล้ว แทนที่จะให้ท่านผู้รับรองทั้งหลาย ซึ่งรอ อาจจะต้องเสนอตาม คนละ ๕ นาที มันก็เป็น ๑๐ คน ก็ ๕๐ นาที ชั่วโมงหนึ่ง นะครับ รวมแล้ว นะครับ ผมก็อยากจะคิดว่า กรรมาธิการ เวลาเราพิจารณาก็พิจารณากันรอบด้าน ประชุมกันนอกกรอบ บางเรื่องได้มีการประชุมหารือร่วมกันระหว่างผู้แปรญัตติกับกรรมาธิการไปบ้างแล้ว ในบางเรื่องก็ตกลงกันแล้วว่า โอ.เค. เห็นชอบด้วยกันนะครับ แต่ว่า ท่านเลขาก็บอกว่า เพื่อไม่ให้มัน ก็ให้สงวนเอาไว้ ปรากฏว่า พอสงวนไปแล้วก็พูดกันทุกเรื่องครับ ถ้าเป็นอย่างนี้ ผมรับรองเลยครับ วันที่ ๓๐ ไม่ได้เห็นครับ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ถ้าร่างไม่เสร็จ ก็เดี๋ยวลับบ้านพร้อมกัน นะครับ ผมก็เลยคิดว่า ๑. ถ้าเป็นไปได้ อยากให้ผู้แปรญัตติเสนอสักตามเวลา ๑๐ นาที เสร็จแล้วในระหว่างนั้น ให้ฝ่ายกรรมาธิการมีเหตุมีผลอะไร อย่างไร ว่าไปเลย นะครับ ให้เป็นที่เข้าใจเลย เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้ว ท่านที่จะขึ้นมาพูด อาจจะพูดสักสองสามนาที หรืออาจจะไม่พูดเลยก็ได้ ถ้าท่านเห็นด้วยกับกรรมาธิการ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ท่านไพโรจน์ครับ

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น (กรรมาธิการ) : เพื่อความรวดเร็วนะครับ อันนี้เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอครับ ขอบพระคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ครับ ท่านไพโรจน์ครับ ก็เป็นข้อเสนอที่เราตกลงแล้วเมื่อเข้านี้ะครับ สภาเป็นผู้ตกลงว่าจะมีการพูดกันไว้ ระยะเวลาผู้เสนอ เจ้าของญัตติ ๑๐ นาที ผู้ร่วมแปรญัตตินั้น คนละ ๕ นาที นั่นคือ ข้อตกลงของสภา แล้วก็ไม่มีข้อตกลงอื่นที่นอกเหนือไปจากข้อตกลงนี้ ผมยึดอย่างนี้ะครับ เมื่อตกลงสภาเป็นอย่างนั้น เป็นเอกสิทธิ์ของสมาชิกทุกท่านที่จะร่วมแปรญัตติก็ดี จะพูด หรือไม่พูด จะไปมีมติอย่างอื่นมาลบล้างมติข้อนี้คงไม่ได้ แต่ถ้าท่านเต็มใจจะไม่พูด ก็ไม่เป็นปัญหา แต่ถ้าท่านยังคงเต็มใจพูดนั้น ท่านจะพูด ส่วนว่าถ้าเราคำนวณแล้วว่า ไม่ทันแน่ ๆ ก็ขอได้โปรดปล่อยไว้ในฝ่ายบริหาร ซึ่งจะต้องบริหารเวลากันใหม่ ถึงเวลานั้น เมื่อเราคำนวณแล้ว เราก็อาจจะต้องขอเวลาให้ท่านพูด ๓ นาที แทนที่จะเป็น ๕ นาที ก็ได้ะครับ หรือมีฉะนั้นอาจจะขยายวันเวลาเพิ่ม ขยายเวลาเพิ่มจาก ๔ ทุ่ม เป็นเที่ยงคืนก็ได้ แต่ว่า ที่จะไม่ให้ท่านไม่พูดนั้น คงไม่สามารถจะขอรับรองได้ะครับ เป็นเอกสิทธิ์ตามชอบธรรมครับ เชิญครับท่านกฤษฎาครับ ท่านกฤษฎาก่อนครับ

นายกฤษฎา ให้อัฒนาภูกุล : ขอบพระคุณครับ ท่านประธานครับ ท่านประธานที่เคารพครับ ผม กฤษฎา ให้อัฒนาภูกุล ครับ อยากนำเรียนท่านประธานอย่างนี้ครับว่า โดยข้อเท็จจริงนะครับว่า เราต้องมาคำนึงถึงข้อเท็จจริงกันนะครับว่า ทำไมต้องมีผู้แปรญัตติ แล้วทำไมต้องมีการสงวนคำแปรญัตติ ก็เหตุเนื่องจากว่า การตกลงในชั้นนอกรอบนั้น เป็นการตกลงกันไม่ได้ะครับ ซึ่งผมเคารพในความคิดของทุก ๆ คนนะครับ และแม้ความคิดของตัวเอง ผมก็ต้องเคารพความคิดตัวเองด้วยเหมือนกันนะครับ ซึ่งระบบทั้งหมดทั้งสิ้นนั้น เป็นเรื่องของระบบความคิดนะครับ ซึ่งบางครั้งในสภาแห่งนี้ อาจจะมีมองว่า มาตรฐานนี้ไม่มีความสำคัญ มาตรฐานนี้สำคัญกว่ามาตรฐานนี้ แต่เท็จจริงแล้วไม่ใช่ ทุกมาตรฐานมีความสำคัญเหมือนกันหมด เพราะอะไรครับ ขึ้นอยู่กับมุมมองและดุลยพินิจของแต่ละบุคคลนะครับ ตรงนี้ผมคิดว่า เพื่อนสมาชิกทุก ๆ ท่าน บางคนไม่ได้

แปรมาตราหนึ่ง เพราะเห็นเนื่องจากอีกกลุ่มหนึ่งแปรมาตรานั้นแล้ว ก็เลยถอนออกมา
ถอนให้ณะครับ แต่เหตุบางครั้ง อย่างกรณีของการศึกษานี้ ทำไมถึงมีการแปรถึงตั้งหก
เจ็ดชุดคำแปร ก็เหตุเนื่องจากว่า มีมุมมองที่แตกต่างกันมากมายใช่ไหมครับ เพราะฉะนั้น
วิธีการในการออกมขอมกันตรงนี้ ผมก็ว่า จะทำให้สภาฯก็เดินเร็วไปครึ่งหนึ่ง แต่สิ่งหนึ่ง ผม
อยากให้สภาฯที่ทรงเกียรติแห่งนี้ครับ เพราะพวกเรามาด้วยความทรงเกียรตินี้ครับ
ข้อเท็จจริงอย่างหนึ่ง คือ เราควรที่จะเคารพในความคิดของแต่ละบุคคลในระบบความคิด
นี้ครับ อย่างน้อยยกติกาที่เป็นเครื่องมือ ก็คือ เราให้เวลาเป็นตัวจำกัดพอสมควรแล้ว ผม
ว่า ณ วินาทีนี้ก็เริ่มปีบแล้วนะครับ -----

- ๒๘/๑

พอสมควรในบางเรื่องนะครับ เพราะเนื่องจากอะไรครับ ยกตัวอย่างครับ เช่น ในส่วนของนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐนี่นะครับ ตัว สสร. ไม่มีโอกาสนำแถลง หรือคุยนอกรอบกับทางยกกว้างเลยนะครับ เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็ยังมีห่วงอยู่นะครับ อาจจะเป็นข้อวิตกกังวลนี้เข้ามาไปถึงในส่วนของท่านไพโรจน์พูดเหมือนกัน แต่ตรงนี้ผมคิดว่า ถ้ามีการตอกย้ำเสมอในเวลานะครับ ก็ขอให้ สสร. ทุกท่านนี่ที่จะต้องอภิปราย ในเชิงความคิด ด้วยความเคารพซึ่งกันและกันนี่นะครับ ควบคุมหรือดูเวลาให้เหมาะสมนะครับ ซึ่งเราอาจจะเห็นได้ชัดว่า ในบางครั้งนี่มีการอภิปรายวกวน ซ้ำซากตรงนี้ หรืออาจจะเป็นประเภทแบบ ขอดฉันเป็นดารา อยู่เสมอนี้ ก็อาจจะลดบทบาทสักนิดหนึ่ง อะไรประมาณนี้นะครับ แล้วก็ความคิดของทุกคนผมคิดว่า มีค่าะครับ ตรงนี้แหละครับ ผมเห็นอยู่อย่าง การทำรัฐธรรมนูญฉบับนี้นะครับ ข้อดีของรัฐธรรมนูญฉบับนี้เห็นได้ชัดว่า ขณะนี้มีการรณรงค์ต่อต้านพวกเราก็จริง นะครับ แต่เราจะเห็นได้ชัดว่า พวกเรามาด้วยความหลากหลาย แต่ความหลากหลายตรงนี้แหละครับ จะก่อให้เกิดความสมบูรณ์ที่สุดของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ครับ และกระบวนการวิถิต่างๆอย่างนี้ จะเป็นสิ่งที่ทำให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นของประชาชนที่แท้จริง ถึงแม้ว่าจะอยู่ในลักษณะของสิ่งที่เรียกว่า รัฐาธิปไตย นะครับ ขอนำเรียนท่านประธานแก่นี้ครับ ขอบพระคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอบพระคุณครับ คุณเกียรติชัยครับ เชิญครับ

นายเกียรติชัย พงษ์พานิชย์ : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมเกียรติชัย พงษ์พานิชย์ อีกครั้งหนึ่ง จริง ๆ ผมคงจะไม่มีอะไรพูดมากมายเกินไปกว่าเวลาที่กำหนดให้พูด แต่ว่า เรื่องของเรื่อง คือ มันไม่ได้พูด ทั้ง ๆ ที่พูดกันมาแต่ใก้ให้ว่า เรื่องการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญเหลือเกิน เป็นหัวใจของประเทศ เป็นวาระของชาติ แต่แล้วก็รวบรัดกัน โห้ย รีบ ๆ ทำ รีบ ๆ ทำ สภาเนี่ยแสดงให้เห็นถึงความเกียจคร้านมากขึ้นอย่างนั้นหรือ ผมพูดตั้งแต่วันแรกแล้วว่า ถ้าหากจะต้องนอนกันที่นี้ ๓ วัน ๔ วัน ทำให้มันเสร็จก็ต้องทำ ใ้เสร็จ ๆ รีบ นี่มาตราบนี้ยังไม่ทันจะเริ่มตั้งแต่เช้า คุณไพโรจน์ท่านมาบอกผมว่า จะยื่นตาม ๑๒ ปี ของคณะกรรมการยกกว้าง ผมจะเอาตามนี้ เสร็จแล้วก็รีบ ๆ ไป ตกลงกันก็แล้วกัน ไม่เป็นไร ถ้าจะเอาอย่างนั้น ถ้าคิดว่า เรื่องซึ่งพูดกันมา เป็น

วาระแห่งชาติมีความสำคัญอย่างยิ่งยวด ที่เราจะต้องให้ความสนใจอย่างจริงจัง ท่านจะรวบรวมเอาตาม ๑๒ ปี อย่างนั้นก็ จริง ๆ แล้วผมก็จะพูดว่า ๑๒ ปีมันคืออะไร สปิริต (Spirit) ที่มีอยู่ใน ๒๕๕๐ เป็นอย่างไร แต่คนเหล่านี้เขาอยากจะฟัง อยากจะรวบรวมตรีบ ๆ ทำเสร็จ มันก็เกี่ยวกันมากขึ้น เพราะเหตุว่า มันต้องการให้เสร็จเร็ว ๆ แล้วจะได้รีบกลับไปทำอย่างอื่น ผมบอกกว่า นอนกันที่นี้ ๓ วัน ๔ คืน ต้องทำ ก็ต้องรอ ต้องทำกันให้เสร็จ จะไปกลัวอะไร นี่รีบบอกไม่เอาแล้ว ลดเวลา ลดอะไรไป รีบ ๆ ทำกัน ก็ไม่เป็นไร เดี่ยวลองมาว่ากันว่า สรุปมาว่าอย่างไร ในที่สุดแล้วผมจะต้องต่อต้านวิธีการเหล่านี้แล้ว

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ขอบพระคุณครับ ก็คงไม่มีใครจะมีจุดมุ่งหมายจะคิดเห็นอย่างนั้นนะครับ เพียงแต่ว่าเจตนาประสงค์ดีด้วยกันทั้งนั้น อยากจะให้มันเสร็จทันตามกำหนด ผมว่า เรื่องนี้เราคงจะเป็นการรออภิปรายรอเวลา ๑๕ นาทีที่เขาขอ ถึงหรือยังครับ ยังไม่ถึงอีกหรือครับ ผมว่า มันเกินไปแล้วนะ ๑๕ นาที ที่เขาขอไว้ครับ ถ้ายังไม่เข้า ผมจะตัดใจแล้วนะครับ จะเริ่มดำเนินการต่อไป เพราะรอไม่ได้หรือครับถ้าเป็นอย่างนี้ อย่าตอบโต้เลยนะครับ พอแล้วครับ เพื่อเจตนาดีนะครับ เพราะว่า การชี้แจง เขาคงพูดกับประธานมากกว่าครับ ก็จะเสนอแนะอะไรนะครับ ไม่ใช่เรื่องกรรมวิธีการต้องชี้แจงนะครับเรื่องนี้ครับ ไม่เกี่ยวครับ ไม่เกี่ยวกรรมวิธีการชี้แจงครับ เชิญครับ ถ้าเรื่องนี้ก็คงยุติได้แล้ว เอาเรื่องอื่นดีกว่านะครับ ท่านวิทยากรครับ เชิญครับ

นายวิทยา คชเชื่อน : ท่านประธานที่เคารพครับ ก็ขอบคุณครับ คงจะต้องเริ่มทยอยเข้ามาแล้วนะครับ ก็ขอคืนเวลาสักกนิตหนึ่งนะครับ เพราะต้องรอเวลาครับ ท่านประธานที่เคารพครับ ก็เข้าใจทั้ง ๒ ฝ่ายนะครับว่า ฝ่ายหนึ่งก็ต้องการให้เกิดความละเอียดอ่อน เพราะเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนที่หลายฝ่ายที่จะต้องทำความเข้าใจกัน แต่ขณะเดียวกัน ผมก็เชื่อว่า ทางกรรมวิธีการร่างก็ได้เตรียมเอาไว้ และประชุมกันหลายครั้งนะครับ คงจะมีรายละเอียดในส่วนนั้นพอสมควร -----

ขณะที่ทางฝ่ายแปรรูปก็อยากจะแสดงความคิดเห็นให้มันหลากหลาย เพื่อประกอบการพิจารณานะครับ อย่างไรก็ตาม ถ้าหากเวลามันสั้นเข้ามาจริง ๆ ก็ยอมรับในสภาว่า มันจะต้องเห็นด้วยกับกรรมวิธีการมากขึ้นนะครับ เพราะนั่น ก็จะลดเวลาลงมาได้ เรื่องนี้ก็ขอฝากท่านทั้งหลายว่า อยากให้เห็น อยากให้พิจารณาในเรื่องของกรรมวิธีการยกกว้างว่า ท่านได้ทำ ท่านได้ประชุมกันถี่นะครับ ทำความเข้าใจโดยละเอียด เพราะว่า การแก้มาตราหนึ่ง มันจะเกี่ยวข้อไปถึงอีกมาตราหลาย ๆ มาตรา ซึ่งมันทำให้เกิดความยุ่งยากนะครับ มันอาจจะแก้ได้ในส่วนของคณะ สสร. ข้างล่าง แต่ว่า เวลาที่เข้าไปแก้ในกระบวนการของกรรมวิธีการยกกว้างแล้วจะทำให้เกิดปัญหามากมายตามมานะครับ ก็ขอเรียนฝากที่ประชุมด้วย กราบขอบพระคุณท่านประธานครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ขอบพระคุณครับ ก็เห็นทยอยเข้ามาแล้ว ขอเริ่มนะครับ ท่านเลขาครับ เดี่ยวสิทธิของผู้ที่จะสงวนคำแปรญัตติไว้ นะครับ แล้วก็สิทธิที่จะต้องพูด ท่านเกียรติชัยครับ เรียนเชิญเลยของท่านครับ

นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ : ก็มันถึงได้สืบสน เพราะบอกว่า เดี่ยวให้รอฟังว่า จะมีมติอะไรออกมา

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ไม่ต้องรอครับ ท่านมีความเห็นอย่างไรว่าได้เลยครับ เต็มที่ครับ

นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ : ก็ไม่มีอะไรมาก กระผมเห็น ไม่มีอะไรมาก นี่แหละต้องจะกันหนักหน่อย จะไปตกลงกันอย่างไรก็ได้แล้วแต่ เราอยู่แล้วว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ร่างขึ้นจากฐานของรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๔๐ และโดยเฉพาะมาตรา ๔๘ ซึ่งเป็นมาตราที่พูดถึงเรื่องสิทธิของการที่จะได้รับการศึกษา โดยเฉพาะเราพูดถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน และในมาตรานี้พูดไว้ชัดเจน ตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๔๐ ที่กำหนดจำนวนปีของการศึกษาพื้นฐานไว้ ๑๒ ปี ซึ่งจะจัดให้อย่างทั่วถึง อย่างมีคุณภาพ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ เพราะฉะนั้นประเด็นหลักของมาตรานี้ มันจึงอยู่ที่เรื่องจำนวนปี ๑๒ ปี ที่ว่านี้ กับเรื่องค่าใช้จ่าย ถ้าหากเราจะพูดถึงฐานของรัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๔๐ เราได้

พิจารณากันถึงรัฐธรรมนูญฉบับนี้หรือเปล่าว่า แท้จริงแล้วสปีริตของรัฐธรรมนูญฉบับ ๒๕๔๐ ในเรื่องการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างไร เรา รู้ เราเข้าใจหรือเปล่าในการที่จะมาปรับฐาน ในการที่จะมาเขียนรัฐธรรมนูญใหม่ ที่ใช้ฐานของรัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๔๐ นี้เป็นฐานหลัก และจริง ๆ แล้ว มันไม่ใช่ปัญหาเรื่องจำนวนปี และจริง ๆ ผมก็ไม่คิดว่ามันเป็นปัญหาของเรื่องค่าใช้จ่าย มันอาจจะมีข้อบกพร่องในเรื่องค่าใช้จ่ายที่จัดให้อย่างไม่เพียงพอ ในช่วงระยะเวลา ๑๐ ปีของการนำรัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๔๐ ในมาตรา ๔๘ นี้มาใช้ และประเด็นเรื่องปีก็ไม่ใช่ประเด็นหลัก เพราะจะเห็นว่า คำแปรญัติต่าง ๆ นี้ ในที่สุดก็ยังอยู่ในขอบเขตของจำนวนปี ๑๒ ปี จะเป็น ๑๒ ปี ที่ตัดยอดข้างบน แล้วลงคลุมฐานข้างล่าง เหมือนอย่างที่ท่านศรียาชาแนะนำเสนอไว้ นั่นก็เป็นอีกแนวคิดหนึ่ง หรือจะเป็น ๑๒ ปีที่คงไว้ได้อย่างเดิม ซึ่งเป็นแนวคิดของคณะกรรมการยกกว้าง หรือจะเป็น ๑๕ ปีที่คลุม ๑๒ ปีเดิม และก็ลงมาคลุมฐานล่างตรงการศึกษาระดับมัธยม มีเท่านั้นที่จะต้องพิจารณาคำแปรญัติที่ขึ้นไปถึงค่าใช้จ่ายฟรีถึงระดับปริญญาตรีนั้น เป็นเรื่องนอกเหนือซึ่งผมคิดว่า นอกเหนือ เป็นเรื่องที่เสนอมาใหม่ แล้วก็คงเป็นต้นเรื่องที่จะต้องไปพูดกันในแง่ของปรัชญาการศึกษา ทฤษฎีที่จะใช้ในเรื่องเหล่านี้ เฉพาะเรื่อง ๑๒ ปี ที่ว่านี่จริง ๆ แล้วฐานเดิมซึ่งเป็นสปีริตในรัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๔๐ ในเรื่องการศึกษา ในความเห็นที่ผมเห็นชัดเจน แล้วก็ได้เข้ามีส่วนร่วมในเรื่องนี้มาตั้งแต่แรก -----

ก็ได้มองเห็นสปีริตในอันที่จะแก้ไข พัฒนาบุคลากรของชาติ โดยให้ส่งเสริมให้มีการเรียนสูง ๆ ขึ้นไป เพราะฉะนั้นฐานของการจัดเรื่องการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น มันจึงยกตั้งแต่ระดับประถมไปถึงมัธยมปลาย นั่นเป็นสิ่งที่ปรากฏชัด รวมทั้งปรากฏให้เห็นชัดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒ ด้วย เพราะฉะนั้นประเด็นที่ได้แย้งกันว่า ๑๒ ปี ควรจะเริ่มที่ไหน ในช่วงนั้นก็พูดถึงการศึกษาปฐมวัย ซึ่งเป็นช่วงสำคัญที่สุดของอายุ เพราะมันรวมถึงเรื่องอารมณ์ สติปัญญา อารมณ์ สรีระ แล้วการจัดการศึกษา ๑๒ ปี เมื่อครั้งนั้น ไม่ได้รวมเรื่องจะเอาฐานจากปฐมวัยขึ้นมา ข้อเสนอคราวนี้จึงได้มีเรื่องปฐมวัยขึ้นมา ผมเองก็เห็นความสำคัญเรื่องปฐมวัย เพราะฉะนั้นในกลุ่มของผม จึงได้เสนอเป็น ๑๕ ปี ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมเอาเด็กปฐมวัยเข้าไปด้วย ในขณะที่เดียวกันผมก็เห็นว่า จริง ๆ แล้วเรื่องการศึกษาปฐมวัยนั้น มันไม่ควรจะจัดเข้าอยู่ในรูปแบบของการศึกษาในโรงเรียน เพราะฉะนั้นฐานของการศึกษา ๑๒ ปี ในการศึกษาพื้นฐานที่ทำไว้แต่เดิม และเป็นสปีริตที่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๔๐ แล้วก็ลอกเอามาทั้งดุ้นในฉบับที่กำลังร่างกันอยู่นี้ ในความเห็นผม เห็นว่าดีอยู่แล้ว แต่เมื่อจะต้องร่างรัฐธรรมนูญ แล้วเราได้เห็นข้อบกพร่องของรัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๔๐ ซึ่งเป็นฐานสำหรับรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เราก็จะต้องร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะต้องแก้ไข ทำการศึกษาปฐมวัยให้มันเข้มแข็งขึ้น คำถามมันอยู่ที่ว่า เราจะทำให้เข้มแข็ง โดยดึงเข้ามาอยู่ในระบบการศึกษาในโรงเรียน เป็น ๑๕ ปี เข้าการศึกษาพื้นฐานอันนี้ หรือควรจะแยกออกไป ในข้อเสนอของท่านอาจารย์ศรียาชา ซึ่งผมก็เห็นว่าดีมาก แล้วผมก็เห็นด้วยว่า หากแม้ว่าเราจะทำ ๑๒ ปี โดยให้รวมการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแยกการศึกษาขั้นพื้นฐานออกไปโดย ๑. มันจะต้องให้ความสำคัญกับการศึกษาของเด็กเล็กในวัยช่วงนี้ อันที่ ๒ ก็คือ จะต้องไปกำหนดนโยบายให้แน่ชัดในเรื่องของการให้การศึกษอบรม เรื่องดูแลเด็กในวัยนี้ ซึ่งจริง ๆ แล้วเราก็ต้องไปดูว่า มันไปเกี่ยวโยงในมาตรา ๗๙ (๑) ตรงนั้น เราก็มีการแปรที่รัฐจะต้องให้สิทธิคุ้มครองสิทธิเด็ก ในการเข้าถึงการศึกษาตรงนั้น ซึ่งเป็นเรื่องดี อันที่ ๓ ก็คือ เราทำอย่างไรถึงจะกำหนดนโยบายเรื่องการมีส่วนร่วมของสังคม ในการที่จะไปดูดูแลบรมการศึกษาปฐมวัยเหล่านี้ เพราะขณะนี้ คือ เรื่องการศึกษาปฐมวัย มันไม่ใช่เรื่องที่ผลกระทบ เอาเด็กไปทิ้งไว้กับครู เรา นักการศึกษาที่รู้ดีว่า พ่อแม่ยังจะต้องดูแลเด็กในวัยกลุ่มนี้อยู่ มันมีเรื่องของสุขศึกษา

เข้ามาเกี่ยวข้อง พอเรื่องของอารมณ์ เรื่องอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ จำเป็นที่จะต้องกำหนด เราจะต้องกำหนดมาเป็นนโยบายชัดเจน ให้อย่างที่ท่านอาจารย์ศรีราชาเสนอว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาดูแลส่วนนี้ให้การศึกษาปฐมวัยมันเข้มแข็งขึ้นได้ไหมงบประมาณ ๓๕ เปอร์เซ็นต์ ที่จัดให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านั้น กำหนดลงไปให้ชัดเจนว่า สัดส่วนตรงไหนที่จะต้องเข้ามาจัดทำการศึกษาปฐมวัยในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดีขึ้น ถ้ากำหนดลงไปอย่างนี้ มันก็แก้ไขข้อบกพร่องจากที่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๔๐ ซึ่งแม้แต่ บอกให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำ ก็เพียงบอกว่ามีมีส่วนร่วม แต่คราวใหม่นี้ต้องบอกว่า ต้องทำด้วย ถ้าอย่างนี้เราก็เขียนรัฐธรรมนูญ ซึ่งปรับปรุงแก้ไข แล้วก็ยังคงสปีริตของรัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๔๐ ไว้ แล้วก็เพิ่มความเข้มแข็ง ซึ่งเป็นข้อบกพร่องจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ นั้นไว้ได้ ถ้าอย่างนี้มันก็จะ เป็นแนวสำหรับคิดว่า ๑๒ ปีที่ท่านไปตกลงกันนั้น มันควรจะเริ่มอย่างไร

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ท่านเกียรติชัยครับ ท่านใช้เวลาเกินไปแล้วครับ

นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ : หหมดแล้วก็ยังต้องพูดอีก เรื่องใหญ่อย่างนี้ผมขอเวลาอีก ๒ นาที ก็ได้

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
คงไม่ได้แล้วครับ ถ้าได้อีก ๑ นาทีได้ ตามที่ขอตกลง แต่ ๒ นาที ไม่ได้ครับ

นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ : ก็ไม่เป็นไร ไม่ได้ก็ไม่ได้ แล้วคนอื่นก็ต้องไม่ได้ด้วย รวมทั้งกรรมาธิการก็อย่ามากำหนดอะไรมากมายกับเราอย่างนี้

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
 แน่นอนครับ ขอบพระคุณครับ ตามบัญญัติจริงๆ แล้วก็เข้าใจว่า มีถึงท่านวัชราใช้ไหมครับ
 ตามสิทธิที่จะต้องพูด ที่ยังไม่ได้พูด ยังขอใช้สิทธินะครับ

นายวัชรา หงส์ประภัสสร : ยังขอใช้สิทธิครับ แล้วผมขอให้คุณจตุรินทร์
 เชิญครับ คุณจตุรินทร์

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
 คุณจตุรินทร์หรือครับ เชิญครับ

นายจตุรินทร์ ภิรมย์ภักดี : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม
 จตุรินทร์ ภิรมย์ภักดี สสร. นะครับ จากที่วันนี้ได้มีโอกาสฟังอภิปรายนี้ ก็เชื่อว่า ที่อภิปราย
 ผ่านไปก็มีประเด็นที่คล้ายคลึงกัน แล้วก็ความเห็นแตกต่างกันก็มีนะครับ ทั้งนี้ทั้งนั้น
 ในส่วนของคณะผมนี้ เราแปรญัตติว่า เกี่ยวกับสนับสนุนการศึกษา ๑๕ ปี โดยที่เริ่มตั้งแต่
 แนวปฐมวัย แต่นั่นมันแค่ส่วนหนึ่งของวรรคหนึ่ง ส่วนที่ ๒ ซึ่งสำคัญพอๆ กัน ก็คือ ส่วนที่
 เปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาสนับสนุนนะครับ ทางด้านงบประมาณการศึกษานะครับ ทั้งนี้
 ผมคงจะไม่ขอเข้าไปลงรายละเอียด ในการที่บอกว่า สำคัญในการที่จะต้องให้
 ความสำคัญกับประถมศึกษา เพียงแต่จะบอกว่า เป็นที่ยอมรับว่า ปัจจุบันนี้ช่วงเวลา
 ๓ ขวบ ถึง ๕ ขวบ เป็นช่วงเวลาที่มีการพัฒนาทางด้านสมองและจิตใจมากที่สุด
 นั่นคือ ไอคิว และอีคิว ขออนุญาตใช้ภาษาอังกฤษนะครับ ทั้งอินเทลลิเจนซ์ โควเชียนต์
 (Intelligence Quotient) แล้วก็อีโมชันเนล โควเชียนต์ (Emotional Quotient) นะครับ
 ซึ่งในส่วนนี้ก็เชื่อว่า มีคนได้อภิปรายไปแล้ว ผมเองอยากจะเสนอเหตุผลอื่น ๆ นะครับ ซึ่ง
 มาสนับสนุนในส่วนนี้ ก็คือ เรื่องของสังคมไทยในปัจจุบัน ปัจจุบันสังคมไทยนี้ นะครับ
 มีการแข่งขันสูงมาก ทั้งพ่อและแม่มีความจำเป็นที่จะต้องออกนอกบ้าน เพื่อไปทำงาน
 นะครับ ในการที่จะฝากเด็กวัยปฐมวัยอยู่ที่บ้าน นะครับ ไม่ว่าจะฝากไว้กับครอบครัว ญาติ
 ผู้ใหญ่ ซึ่งเดี๋ยวนี้โอกาสก็น้อยลง เพราะเขาเองก็ต้องไปทำงาน ฝากไว้กับพี่เลี้ยงหรือ
 คนรับใช้ หรือว่าไปฝากไว้ตามสถาบันเลี้ยงดู นะครับ ซึ่งมาตรฐานพวกนี้ไม่สามารถจะ
 กำหนดได้ว่า มาตรฐานสูงหรือต่ำ ผลที่จะเกิดขึ้นก็คือว่า เราไม่สามารถจะรับประกันได้ว่า

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ท่านสมาชิกครับ ขอความกรุณาท่านสมาชิกครับ ขอความกรุณาอย่าประชุมข้อประชุม
ในห้องนี้ครับ

นายจตุพันธ์ ภิรมย์ภักดี : เด็กพวกนี้จะได้รับการพัฒนาในมาตรฐาน
เดียวกันหรือเปล่านะครับ ซึ่งจะนำไปถึงเหตุผลต่อไปนะครับ ซึ่งยังไม่มีใครเอ่ยอภิปราย
ก็คือว่า ในช่องว่างที่เกิดขึ้นในสังคม โดยเฉพาะช่องว่างระหว่าง ถือว่า เป็นรายได้ก็แล้ว
กันนะครับ รายได้สูงและรายได้ต่ำ ช่องว่างซึ่งตอนนี้เป็นที่ยอมรับว่า สูงขึ้น ช่องว่างนี้
มากขึ้นอย่างตลอดเวลานะครับ ในกรณีนี้ผมคิดว่า ถ้าเผื่อเราไม่กำหนดมาตรฐานนะครับ
ให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้มาตรฐานเดียวกัน โอกาสที่ในอนาคตช่องว่างของรายได้
จะยิ่งเพิ่มขึ้นมากนะครับ สุดท้ายเลย ส่วนที่สองของมาตรา วรรคหนึ่งนี่ครับ ที่อยากจะ
ให้ความสำคัญ ก็คือ อยากจะให้รัฐสนับสนุนให้เอกชนมีบทบาทนะครับ ในการที่จะเข้า
มาช่วยเรื่องงบประมาณ เพราะฟังดูแล้ว รู้สึกว่า งบประมาณนี่จะเป็นประเด็นสำคัญใน
การตัดสินใจ ซึ่งเราบอกว่า ในปี ๒๕๔๐ เองนี้ เราไม่สามารถที่จะกำหนดงบประมาณให้
ได้นะครับ คือ ๑๒ ปี ที่เคยกำหนดไว้ แต่ตอนนี้เราเสนอ ๑๕ ปี นี่จะอย่างไร ผมคิดว่า
อยากจะขอตัวอย่างว่า ถ้าเผื่อรัฐบาลเปิดโอกาสให้เอกชนสามารถนำการสนับสนุนมา
หักภาษีได้นะครับ อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยนี้ หรือลดหย่อนภาษีได้เต็มที่นี้ ผมเชื่อว่า
บริษัทเอกชนยินดีที่จะทำ เพราะจุดสำคัญตอนนี้ บริษัทเอกชนเราไม่ได้แข่งขันกันด้วย
ราคาหรือการตลาด แต่ใช้ในระบบที่เรียกว่า ขออนุญาตใช้ภาษาอังกฤษนะครับ ซีอาร์เอ็ม
(CRM) คือ คอมมูนิตี เรสพอนซิบิลิตี แมเนจเมนต์ (Community Responsibility
Management) นะครับ ซึ่งบริษัทนี้ให้ความสำคัญกับทางนี้มาก ถ้าเผื่อรัฐจะเปิดโอกาส
นะครับ ให้เอกชนมีบทบาททางนี้ ผมคิดว่า จะทำให้วัตถุประสงค์ของพวกเราสำเร็จ
ลุล่วงไปด้วยดีนะครับ ที่จะพัฒนาเด็กระดับปฐมวัยให้มีพื้นฐานการพัฒนาที่มีมาตรฐานที่
ดีครับ ขอขอบคุณครับ

นายวัชร หงส์ประภัสร์ : ท่านประธานที่เคารพครับ คุณวุฒิชชาติ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
เดี๋ยว ๆ ผมยังไม่ได้ออกให้พูดเลยครับ ขอประทานโทษครับ มีเรื่องอะไรครับ

นายวัชร หงส์ประภัสร์ : มิได้ครับ ผมอยากจะกราบเรียนว่า ใช้เวลา
ไม่ครบ กระผมขอใช้เวลาต่อครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ต่อ ยังไม่ครบ ของท่าน ๑๐ นาทีใช่ไหมครับ

นายวัชร หงส์ประภัสร์ : ใช่ครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ท่านจะให้ใครพูดต่อครับ

นายวัชร หงส์ประภัสร์ : ครับ กระผมขอกกราบเรียนเล็กน้อยครับว่า

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ไม่ จะกราบเรียน จะให้ใครพูดต่อ ท่านจะพูดเอง หรือว่าท่านจะให้ใครพูดต่อ

นายวัชร หงส์ประภัสร์ : พูดเองครับ กระผมพูดเอง

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ถ้าพูดเอง ท่านจะใช้เวลาอีก ๕ นาทีเท่านั้นครับ

นายวัชร หงส์ประภัสร์ : ครับ กระผมจะใช้เวลาเพียง ๒ นาทีเท่านั้นเอง
ครับ กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม วัชร หงส์ประภัสร์ ในมาตรา ๔๘ นี้
ทางคณะกรรมการได้ระบุไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน คำว่า ขั้นพื้นฐาน นี้มีความหมายไม่รวมถึงขั้นปฐมวัย เพราะฉะนั้นกระผม
จึงจำเป็นต้องจะต่อแปรญัตติในประเด็นนี้ โดยที่ขอเน้นย้ำว่า สิ่งที่สำคัญที่สุด ก็คือ
ต้องการให้มีการให้การศึกษถึงขั้นปฐมวัยเป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชนด้วย
ขอขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอขอบคุณครับ เชิญคุณสมเกียรติครับ แล้วก็กรรมการครับหลังจากนั้น

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ท่านประธานครับ ผมเป็นคนตกค้าง
คนสุดท้ายมั้งครับ ของมาตรานี้ นะครับ ขออนุญาต ๕ นาที ใหม่นะครับ ท่านประธานครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ใช้ครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ครับท่านประธานครับ ขออนุญาต

นายกฤษฎา ให้วฒนานุกูล : ท่านประธานครับ ขออนุญาตนิดหนึ่งครับ
ก่อนท่านสมเกียรติครับ คือ เมื่อเข้ามีรายชื่อผม และท่านสมเกียรติด้วยครับ ท่านประธาน
ครับ แล้วยังท่านเจริญศักดิ์ค้างอยู่ครับท่าน

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ถ้ามีชื่อ ไม่มีปัญหาครับ เชิญท่านต่อครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ขอขอบคุณครับ ท่านประธานครับ ผม สมเกียรติ
รอดเจริญ สสร. ครับ ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกครับ ผมฟังจากเหตุผลของ
อาจารย์สมชัย ฤชุพันธุ์ ตั้งแต่เข้าที่นำเสนอ โดยท่านอาจารย์เจิมศักดิ์แล้วนะครับ แล้วก็
ฟังของท่านอาจารย์ศรัทธาที่เสนอไปตั้งแต่เมื่อวานนี้แล้วนะครับ บอกได้เลยว่า ถ้าเป็น
ผมนะ และครอบครัวของผมในสถานะแบบนี้ ผมบอกว่า ก็ยอมรับได้ แต่บังเอิญขณะนี้
ผมไม่สามารถที่จะเห็นด้วยได้ตามความคิดเห็นของผม เพราะผมลงไปรับฟังความคิดเห็น
ของประชาชนภาคกลางมานะครับ ภาคกลางซึ่งมีทั้งหมด ๒๕ จังหวัด บวก กทม. ด้วย
นะครับ เขาบอกว่า ในกรณีที่มาตรา ๔๘ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา
ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี นะครับ คำว่า ไม่น้อยกว่าสิบสองปี และไม่เสียค่าใช้จ่าย
ใด ๆ นี้เขาบอกว่า ข้อเท็จจริงจริง ๆ แล้วนี่ ๑๒ ปีนี้ ตามมาตรฐานที่เราดำเนินการกันไว้
ก็คือ ตั้งแต่ ป. ๑ ถึง ป. ๖ ๖ ปี ม. ๑ ถึง ม. ๓ อีก ๓ ปี ม. ๔ ถึง ม. ๖ อีก ๓ ปี ก็คือ
๑๒ ปี ในลักษณะแบบนี้ นะครับ ทางคณะเราก็เลยได้รับความเห็นมาจากพี่น้อง
ประชาชนบอกว่า เอาอย่างนี้ได้ไหม ในเมื่อมันเป็น ๑๒ ปี อยู่แล้วนี่ ขอขยายเพิ่มอีก ๓ ปี
อีก ๓ ปี ท่านประธานครับ ท่านนึกถึงลักษณะของหนังสือติ๊ก นะครับ หรือตัววาย (Y) ภาษา
อังกฤษนะครับ ตั้งแต่ข้างล่างขึ้นไปข้างบนนะครับ ๑ ถึง ๖ ก็ตัวดำนั่นละครับ แล้วก็
ขยายไปทางซ้ายก็ ๓ ปี เหมือนกัน ก็ไปถึง ม. ๖ หรือขยายจาก ม. ๑ เป็น ปวช. ๑ ปวช.
๒ ปวช. ๓ มันก็ ๓ ปี เหมือนกัน รวมแล้ว ๑๒ ปี เหมือนกัน แต่เราอยากให้อุดมครับ

ด้ามหนึ่งสติ๊ก หรือตัววาลลงมาข้างล่าง อีก ๓ ปี คือ ระดับอนุบาลนะครีบ อยากต่อมา
ตรงนี้เป็น ๑๕ ปี เหตุผลมีไหมครีบ มีครีบ ด้วยในลักษณะของ ๓ ปี ที่ว่านี่นะครีบ
ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้นะครีบ ผมว่า ตั้งแต่วันนี้ไป จนจะเข้าไปในอนาคตข้างหน้า
เราไม่สมควรที่จะบอกว่า เราจะมืงบ หรือไม่มืงบ ผมมีความมั่นใจว่า ตั้งแต่ยุคนี้เป็นต้นไป
อีกนะครีบ ในอนาคตข้างหน้าที่รัฐธรรมนูญเราคาดว่า จะใช้ไปนานเท่านาน ผมว่า รัฐบาล
นี้น่าจะมีการดำเนินการพัฒนาไปสู่ในลักษณะที่เป็นรัฐที่มั่งคั่งเพิ่มขึ้นนะครีบ ก็คงจะต้อง
บอกว่า น่าจะมีการจัดสรรงบประมาณได้พอสมควร สำหรับที่จะสนับสนุนในเรื่องการ
ขยายลงมาข้างล่าง ๓ ปี นี่นะครีบ -----

- ๓๔/๑

แล้วก็อีกเรื่องหนึ่งครับ ขณะนี้งบประมาณ ๓๕ เปอร์เซ็นต์ที่ทางส่วนกลางโอนไปให้ส่วนท้องถิ่นนะครับ ๓๕ เปอร์เซ็นต์นี้มันยังไม่หมด ไปไม่หมด แต่ส่วนท้องถิ่นก็ขยับขยายสนับสนุนภาคด้านอนุบาลนี้ได้แล้วนะครับ โรงเรียนวัด โรงเรียน อบต. ต่าง ๆ ทั้งหลายแหล่เขามีส่วนตรงนี้เพิ่มขึ้นแล้ว ขยายได้ รับผิดชอบได้ แล้วถ้าเพื่อส่วนเปอร์เซ็นต์ที่ยังดำเนินการโอนไปให้เขาไม่ครบนี้ละครับ ถ้าเพื่อโอนไปครบเขาจะมีกำลังสำหรับสนับสนุนพอสมควรนะครับ สำหรับการบริหารส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ไม่ว่าจะ อบต. อบจ. หรืออะไรทั้งหลายแหล่นะครับ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง น่าจะสนับสนุนในส่วนตรงนี้ อนุบาล ๓ ปีได้นะครับ

แล้วก็อีกเรื่องหนึ่งนะครับ เป็นเหตุสนับสนุนที่น่าจะเป็นเหตุผลสำหรับมาพิจารณา เพราะว่า ในชนบทขณะนี้ละครับ คนหนุ่ม คนสาวในหมู่บ้านแทบจะไม่เหลือแล้วครับ ที่ไปดู ไปสัมผัสอยู่ จะมีแต่ผู้เฒ่า ผู้แก่ ปู่ย่า ตายาย กับเด็กเล็ก ๆ แล้วท่านก็เป็นคนเลี้ยง แต่ถ้าเมื่อถึงเวลาจริง ๆ แล้ว ขณะนี้มีสถานรับเลี้ยงทางด้านนี้ ก็ได้ไปฝากไว้ที่นั่น เพราะว่า คนหนุ่มสาวก็เข้าสู่ขบวนการแรงงานทางด้านภาคอุตสาหกรรมกันส่วนมากเกือบจะหมดแล้วนะครับ และในส่วนนี้ก็มีผู้ได้อภิปรายแล้วว่า เป็นส่วนของคนวัยหนุ่มวัยสาวนะครับ รายได้มันก็ยังม่จุนเจือในด้านนี้น้อยนะครับ ถ้าเมื่อรัฐบาลจะมีเหตุที่จะสนับสนุน ก็คงจะเป็นคุณอนันต์สำหรับการศึกษาของบ้านเรา นะครับ ก็คงจะมีแค่นี้ครับ ๕ นาที ตามเวลาที่ท่านประธานได้กำหนดไว้ ขอบพระคุณอย่างสูงครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
เป็งเลยครับ ออน เดอะ ดอต (On the dot) ท่านกฤษฎาครับ ๕ นาทีครับ เชิญครับ

นายกฤษฎา ให้วัฒนานุกูล : ขอบพระคุณครับ ท่านประธานที่เคารพครับ ผม กฤษฎา ให้วัฒนานุกูล อีกครั้งหนึ่งนะครับ ท่านประธานครับ ต้องยอมรับความเป็นจริงนะครับว่า จุดขายหนึ่งของรัฐธรรมนูญฉบับเราที่กำลังร่วมร่างนี้ นะครับ ตอนที่เราไปรับฟังความคิดเห็นนะครับ ในเรื่องของการศึกษานี้ เป็นสิ่งที่สำคัญนะครับ เพราะว่า ถ้าการรับฟังความคิดเห็นนั้น ได้รับฟังมาแล้วนี่ละครับ ไม่ได้มีส่วนร่วมที่แท้จริงกับการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ผมคิดว่า อาจจะมีปัญหา นะครับ เพราะว่า พี่น้องประชาชนส่วนใหญ่ นั้นนะครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเห็นได้ชัดครับ จังหวัดราชบุรีนี่นะครับ ประเด็นพุทธศาสนาไม่สนใจเลยครับ สนใจอันดับ ๑ คือ เรื่องการศึกษาครับ เพราะฉะนั้นตรงนี้

ผมคิดว่า สภาแห่งนี้ควรจะต้องเป็นที่ที่ให้คำตอบว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้นสามารถตอบคำถามพี่น้องประชาชน แล้วก็เรียกว่า เป็นรัฐธรรมนูญที่กินได้จริง ๆ ครับ ฉะนั้น หมวด ๑ ในเรื่องการศึกษาจะเป็นคำตอบว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นฉบับที่กินได้ นะครับ ประเด็นที่สำคัญอย่างหนึ่งครับว่า ที่ผ่านมานะครับ รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ นั้น ระบุใช้คำว่า การศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี ตรงนี้แหละครับเป็นตัวก่อให้เกิดปัญหา และมีกระบวนการในการดำเนินการต่อจนเป็น พรบ. การศึกษานะครับ ซึ่ง พรบ. การศึกษาแห่งชาติก็เกิดขึ้นมานะครับ ตรงนี้ทำให้การขับเคลื่อน หรือรูปแบบการศึกษานั้นนะครับ แทนที่จะพัฒนาไปตามความน่าจะเป็นไป แต่กลับเป็นว่า ไปสร้างกระบวนการทางเรื่ององค์ประกอบเฉย ๆ ก็คือรูปแบบของวิธีการการบริหารเท่านั้นเอง แต่ไม่ได้สร้างผลสัมฤทธิ์ต่อกระบวนการทางการศึกษา เราจะเห็นได้ชัดว่า ลูกหลานของเราทุกวันนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานั้นลดน้อยถอยลงอย่างมหาศาลนะครับ เนื่องจาก ๑. เห็นชัดเจนอย่างที่สุดต้องขอขอบคุณท่านอาจารย์ศรียาชา งบประมาณที่ลงมาสนับสนุน ตรงนี้เป็นสิ่งสำคัญที่สภาแห่งนี้ต้องพิจารณานะครับ เพราะเหตุจากอะไรครับ เพราะเหตุจากการบริหารงานที่ผ่านมานั้น รัฐบาลนั้น ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาในการจัดสรรงบประมาณนะครับ แต่เราไม่สามารถที่จะยุติ หรือลบแนวทางเดิมจากรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ที่ระบุไว้ว่า ต้องให้การศึกษาระดับขั้นพื้นฐานไม่ต่ำกว่า ๑๒ ปี นะครับ ตรงนี้เป็นประเด็น แต่สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ เป็นสิ่งที่เพิ่มขึ้นจากการเรียกร้องทุกภาคส่วน ก็คือ ต้องการให้รัฐนี้เข้ามาให้การสนับสนุน ส่งเสริม ในระดับก่อนประถมศึกษา ก็คือ ระดับปฐมวัยนะครับ ซึ่งตรงนี้จะทำให้เห็นได้ชัดว่า โดย พรบ. การศึกษานะครับ ได้ระบุว่า การศึกษาภาคบังคับนั้น ตั้งแต่เด็กอายุ ๗ ขวบนะครับ ก็คือ ตั้งแต่ ป. ๑ จนถึง ม. ๓ นี้คือ ถือว่า เป็นการศึกษาภาคบังคับ คือ ยืนยันไว้เลข ๗ ก็คือ ๗ ปี เมื่อมารวมกับคำว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานนะครับ ก็บวกอีก ๓ ก็จะเป็น ๑๒ ปีนะครับ แต่ในขณะนี้ ความต้องการอยากให้มีอีก ๓ ปี เริ่มต้นข้างล่าง นั่นคือ ระดับปฐมวัยนะครับ จะเห็นได้ชัดว่า ณ วันนี้เราอย่ามองแต่เฉพาะกรุงเทพมหานคร ผมเป็น สสร. บ้านนอกครับ สสร. ต่างจังหวัดครับ จะเห็นได้ชัดว่า พี่น้องประชาชนทั่วประเทศนั้น ทุกหย่อมหญ้าให้ความสำคัญกับบุตรหลานของตัวเองครับ -----

ตั้งแต่ในระดับปฐมวัย ซึ่งตรงนี้ค่าใช้จ่ายนั้น ที่ผ่านมานั้น อาจจะมีสูง แต่แท้ที่จริงแล้วไม่ได้สูงเลยครับ ในต่างจังหวัดนั้นถูกมาก แต่ที่สูงนั้น มันเป็นเพราะเราเอาความเป็นมาตรฐานของกรุงเทพมหานครเป็นหลัก นั่นเป็นเรื่องของเอกชน เป็นเรื่องส่วนตัวครับ แต่ตรงนี้ผมคิดว่า ในประเด็นของพรรคที่ ๑ นี่นะครับ การที่ผู้แปรญัตติได้เพิ่มคำว่า การศึกษาก่อนปฐมวัย นั้น ผมคิดว่าเป็นสิ่งที่สภาควรจะนำมาพิจารณา และสิ่งที่สำคัญถัดมา ก็คือ เป็นสิ่งที่คงค้างไว้ตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๔๐ นั่นก็คือ การใช้คำว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานสิบสองปี ตรงนี้เป็นโจทย์ใหญ่ครับ ที่เป็นเรื่องซีเรียส (Serious) กันอยู่พอสมควร

แล้วถัดมาก็ประเด็นหนึ่งนะครับ ก็คือ เรื่องของค่าใช้จ่ายนะครับ รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ระบุว่า โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายนะครับ แต่พี่น้องประชาชนบอกว่ามีการเก็บในรูปแบบอื่น จึงต้องการให้ระบุว่า ไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นตรงนี้นะครับ ผมคิดว่า ก่อนที่จะพิจารณาอะไร อยากเอาประเด็นตรงนี้นะครับ นำเสนอสภาแห่งนี้ ผ่านท่านประธานนะครับ เพื่อให้สมาชิก สสร. ทุกท่านได้ร่วมกันพิจารณาอย่างถ่องแท้ครับ ก่อนที่จะตัดสินใจในพรรคที่ ๑ ออกมาครับ ผมคงใช้เวลาเท่านี้ ขอบพระคุณมากครับ ท่านประธานครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ขอบพระคุณครับ เชิญท่านกรรมาธิการปรกณณ์นะครับ ผมจะขอเป็นชื่ออาจารย์คนสุดท้ายนะครับ ของสมาชิก แล้วก็มีสมาชิกอีก ๒ ท่านนะครับ ที่ขึ้น ขณะนี้ท่านรัฐไช้ไหมครับเชิญครับ

นายรัฐ ชุกลิน : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ท่านกรรมาธิการเพื่อนสมาชิกผู้ทรงเกียรติครับ ผมเป็นผู้ขออนุญาตร่วมแปรกับท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ นะครับ ที่ว่า เรื่องว่าด้วยว่าไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี เริ่มด้วยจากปฐมวัยนะครับ ผมขออนุญาตชี้แจงสั้น ๆ เพราะท่านให้เวลาแค่ ๕ นาที นะครับ ผมขออนุญาตยกประเด็น ๓ ประเด็น ชัด ๆ ท่านได้เห็นเลยนะครับว่า ประเด็นที่ ๑ ครับ เราควรจะต้องดูแลเด็กตั้งแต่อนุบาล เพราะว่าอะไรครับ เพราะว่าพ่อแม่ หรือว่าตัวเด็กเอง ตัวเด็กเองนี้จะได้รับการดูแลที่ถูกต้อง ได้รับความปลูกฝังที่ถูกต้องนะครับ พ่อแม่จะได้สบายใจว่า สิ่งนี้เด็กได้ถูกเตรียม

เพื่อจะไปเรียนชั้น ที่เราบอกว่า จะมี ป. ๑ ถึง ม. ๖ ทั้งหลายนะครับ อย่างที่เราบอกกันว่า
 ฐานดีกทำด้วยอิฐ ฐานชีวิตต้องเป็นการศึกษา ถ้าฐานมันไม่ดีแล้วนะครับ ผมเชื่อว่า ก็ไป
 ไม่รอด ดีก็พังอยู่ดีนะครับ ประเด็นที่ ๑ นะครับ ประเด็นที่ ๒ ประเทศชาติจะได้ประโยชน์
 เพราะอะไรครับ เพราะเดี๋ยวนี้มากเหลือเกินที่แม่ แม่ นะครับ ผู้หญิงจะเป็นส่วนใหญ่ที่ต้อง
 ดูแลลูกระดับปฐมวัยอยู่ที่บ้าน แปลว่าอะไรครับ ถ้าเรามีที่สามารถดูแลเด็กระดับอนุบาล
 ปฐมวัยขึ้นมา เราก็จะเปิดโอกาสให้พ่อแม่เหล่านั้นไปทำงาน ซึ่งเขาจะมีเงินมาดูแล
 ครอบครัวเขา นั่นคือไม่ใช่สิ่งที่เราต้องการหรือครับ ให้ประชาชนมีรายได้มากขึ้นนะครับ
 แล้วสิ่งที่ ๓ สิ่งนี้คือ สิ่งที่เกิดกับจังหวัดหนองคาย ที่ผมเห็นชัด ๆ เลยนะครับ คือเกี่ยวกับ
 สถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันหลัก สถาบันแรกที่จะก่อตั้งให้เกิดประเทศ ประชาชน
 และประชาธิปไตย สถาบันครอบครัว แปลว่าอะไรครับ ผมมีคนรู้จักหลายคนพยายามมา
 ทำงานที่กรุงเทพฯ ตอนจบ พอมีลูก ส่งกลับไปต่างจังหวัด ให้ตาบยายเลี้ยง ปู่กับย่า
 เลี้ยงบ้าง ความอบอุ่นในครอบครัวอยู่ตรงไหนครับ ผมคิดว่า ไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะบอก
 เขาว่า เขาจะมีความอบอุ่นที่ได้แยกกับลูกเขานะครับ แต่ถ้ามีระบบตรงนี้ขึ้นมาแล้ว
 นะครับ ดูแลเด็กตั้งแต่ปฐมวัย ตั้งแต่อนุบาลอะไรขึ้นมาเนี่ย แปลว่า ตอนกลางวันเขาไป
 ทำงาน เขายังสามารถเอาไปฝากไว้ที่โรงเรียนได้ เขามีความมั่นใจได้ว่า โรงเรียนจะดูแล
 อย่างมีหลักการ มีการปลูกฝังสิ่งที่ถูกต้อง ไม่ต้องรวมสิ่งที่ท่าน สสร. บางท่านได้พูดว่า
 มีการปลูกฝังไอคิว อีคิวทั้งหลาย นี่คือหัวข้อหลัก ๆ นะครับ ที่ผมจะขออนุญาตพูด แต่ที่
 สำคัญที่สุดนะครับท่าน เนื่องจากเราบอกว่า ในสมัย ๒๕๔๐ เราบอกว่า ๑๒ ปี ป. ๑ ถึง
 ม. ๖ นะครับ ปัจจุบันนี้ ตอนนี้ทางกระผมขออนุญาตเปลี่ยนเป็นปฐมวัย -----

เพราะฉะนั้นตอนนี้ก็ไปไม่ถึง ม. ๖ แล้ว ตอนนี้ขออนุญาตนะครับว่า เราจะไปบอกประชาชนได้อย่างไรว่า ตอนนี้เราจะสนับสนุนให้เขาเรียนไม่ถึง ม. ๖ แล้ว เราจะไปบอกเขาได้อย่างไรว่า รัฐธรรมนูญใหม่ของเราผลักดันคนไม่ถึง ม. ๖ เขาจะไม่ดูหรือครับว่า รัฐธรรมนูญนี้แยกว่าเดิม ผมขออนุญาตฝากไว้แค่นี้ครับ ขอบพระคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอบคุณครับ ใช้เวลาน้อย แล้วก็ผมในฐานะที่เป็นนักการศึกษาเก่า ครูเก่าครับ ขออนุญาตชื่นชมกับคำพูดที่ว่า สานตึกทำด้วยอิฐ สานชีวิตทำด้วยการศึกษา ครับ ขอขอบคุณมากครับ เคารพท่านต่อไปนะครับ ท่านประดิษฐ์ครับ

นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม : กราบเรียนท่านประธาน ท่านกรรมาธิการ ท่านสมาชิกที่เคารพครับ ผม ประดิษฐ์ เหลืองอร่าม สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญครับ กระผมขอเพิ่มเติมในความเห็นบางประการ ในเรื่องของมาตรา ๔๘ วรรคแรกนะครับ ขณะนี้มีข้อสรุปได้คร่าว ๆ นะครับว่า จะมีการจัดอยู่ ๒ แบบนะครับ ก็คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานฟรี ๑๒ ปี แบบที่ ๑ ก็คือ เริ่มตั้งแต่อนุบาล ๑ จนถึง ม.๓ จากนั้นเป็นทางเลือก แต่ว่า ต้องเสียสตางค์เอง อีกแบบหนึ่งคือ ตั้งแต่ ป.๑ ถึง ม.๖ อันนี้เรียนฟรีนะครับ ผมอยากกราบเรียนท่านประธานว่าอย่างนี้ครับว่า ถ้าเราจัดอย่างนี้ปัญหาจะเกิดแน่นอน คือ พี่น้องในชนบทที่ยังมีฐานะไม่ค่อยดีนี่นะครับ โดยธรรมชาติแล้ว เด็กอายุสามสี่ขวบนี้ พ่อแม่ก็คงอายุยังน้อยอยู่ ประมาณยี่สิบกว่า ๆ รายได้ก็ยังไม่ค่อยดี ผมเชื่อว่า ทุกคนส่วนใหญ่จะเลือกฟรีอนุบาล ๑ ไว้ก่อนนะครับ สุดท้ายพอถึง ม. ๓ พอจะเข้า ม. ๔ นั้น พ่อจะต้องเสียสตางค์เอง ผมเชื่อว่า ส่วนใหญ่แล้วก็จะออกจากโรงเรียน แล้วจะไปช่วยพ่อแม่ประกอบอาชีพ ซึ่งนั่นเท่ากับว่า พี่น้องส่วนใหญ่ในชนบทนั้น การศึกษาจะแย่ง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาในอนาคตนะครับ ส่วนถ้าจะให้มีการเลือกในเรื่องของผู้ยากไร้ นั้น ผมมองว่า การกระทำนั้น ไม่มีความชัดเจนในการปฏิบัติ อย่างเช่นว่า ถ้ารัฐมีเงินไม่เพียงพอ ทางโรงเรียนก็จะมีเงื่อนไขในคำว่า ผู้ยากไร้ ยากไร้แค่ไหน บางครั้งก็ถูกโรงเรียนปฏิเสธ ซึ่งตรงนี้ทำให้ผู้ปกครองประสบภาวะในการส่งเสียลูก ก็จะทำให้เด็กเหล่านั้นก็ขาดโอกาสในการเรียนหนังสือที่จะจบชั้น ม. ๖ ท่านลองคิดนะครับว่า เด็กที่จบชั้น ม. ๖ นั้น จบไปแล้วเมื่อไรพร้อม ยังไปต่อการศึกษาในระดับปริญญาตรีได้ เว้นวรรคได้นะครับ หรือไม่ก็ไปสอบ

เข้าเป็นนายทหารชั้นประทวนก็ได้ นะครับ แต่ถ้าเกิดว่า เขาจบแค่ ม. ๓ แล้วไม่มีเงินเรียนต่อ ม. ๔ ทุกอย่าง อนาคตเขาจบเลยครับ แล้วโดยความเป็นจริงแล้ว พี่น้องในชนบทนั้น ถ้าเป็นอย่างนี้ ส่วนมากแล้ว ท่านลองคิดดูนะครับว่า ประชากรการศึกษาที่ไม่สูงขึ้นจากเดิม สส. จะสูงขึ้นจากเดิมได้หรือไม่ครับ อันนี้คือ ประชาชนเป็นเครื่องสะท้อนของผู้แทนราษฎร เพราะฉะนั้นเราจึงให้ประชาชนเรียนสูงเท่าไรนะครับ ผู้แทนราษฎรนั้น ก็ยังมีคุณภาพมากเท่านั้น เพราะฉะนั้นกระผมขอกราบเรียนว่า ถ้าหากว่า เราไปใช้ลักษณะว่า เรียนถึงแค่ ม. ๓ ผมว่า เกิดปัญหาแน่นอนครับ อันนี้ผมไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งเลยนะครับ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่า อย่างน้อย ๆ ก็ขอให้เรียนจบ ม. ๖ แล้วถ้าเป็นไปได้ อยากให้ ความสำคัญระดับอนุบาลด้วยนะครับ เพราะว่าเด็กในวัยนี้ ผู้ปกครองยังต้องเลี้ยงดู บางครั้งไม่มีเวลาเลี้ยงดู ก็ปล่อยเด็กทิ้งขว้างอยู่ ซึ่งขาดการดูแลในเรื่องของสุขภาพอนามัย และการศึกษา สติปัญญาด้วย ก็ฝากท่านประธานไว้แค่นี้ครับ ขอขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอบคุณมากครับ ใช้เวลาน้อยกว่าที่กำหนดครับ เป็นรายละเอียดท้ายนะครับ ท่านวิชัย
ต่อไปผมตัดแล้วนะครับ จะให้กรรมธิการชี้แจง เชิญท่านรายสุดท้ายครับ & นาที ครับ

นายวิชัย เรื่องเรียงกฤษฎี : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผมคิดว่า
ในมาตรานี้ เราได้ร่วมอภิปรายมาตั้งแต่ตอนเช้า ซึ่งกระผมเองเป็นรายแรกนะครับ
แล้วก็หัวหน้ากลุ่มทั้งหลายเราเข้าไปร่วมคิด ร่วมกันคิดว่า เราจะหาทางออกอย่างไรที่ดี
ก็มีการตกลงกันในระดับหนึ่งแล้วนะครับ กระผมจึงกราบเรียนท่านว่า ในประเด็นนี้นั้น
ถ้าตกลงเช่นไร ก็น่าจะเป็นเช่นนั้น จึงกราบว่า ขอให้ยุติในเรื่องการอภิปรายได้แล้ว
ขอกราบขอพระคุณท่านครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ก็มีผู้เสนอให้ยุติการอภิปรายนะครับ ไม่มีผู้คิดเห็นเป็นอย่างอื่นใช่ไหมครับ เชิญครับ

นายวิฑูรย์ บัญญัติทรัพย์ : ท่านครับ ผมขอชนิดเดียวครับ ผม วิฑูรย์
บัญญัติทรัพย์ สสร. ครับ ท่านครับประเด็นเรื่องเกี่ยวกับการไม่เก็บสตางค์ค่าใช้จ่ายนี้เป็น
เรื่องหนึ่งที่ผมอยาก

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ไม่ได้ครับ ไม่ได้ครับ คุณวิททยาครับ เขาเสนอญัตติให้ปิดการอภิปราย ท่านจะไม่เห็น
ด้วยใช่ไหมครับ ท่านจะขอเปิดอภิปรายต่อไปหรือครับ

นายวิททยา บริบูรณ์ทรัพย์ : ท่านประธานครับ ผมขออีกเพียง ๑ นาที
นะครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ไม่ได้ครับ ไม่ได้ครับ ขอโทษครับ ขอเชิญกรรมาธิการปรกณชี้แจงทั้งหมดเลยครับ เชิญ
ครับ

นายปรกณ ปรียากร (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ ผม ปรกณ
ปรียากร กรรมาธิการ เรื่องของการเขียนรัฐธรรมนูญในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง นี่นะครับ
ผมเรียนชี้แจงต่อที่ประชุมนี้ว่า ในการเขียนนั้นเราคำนี้ถึงองค์ประกอบสำคัญในการเขียน
ข้อความในส่วนนี้หลายประการด้วยกัน ในประการที่ ๑ นั้น ก็ตรงกับที่ท่านสมาชิกได้
อภิปรายนะครับ ก็คือ เป็นเรื่องสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล เป็นเรื่องที่ประชาชนในบ้าน
เรา นี้ จะต้องได้รับหลักประกันในเรื่องนี้ ซึ่งอันนี้ถือว่า เป็นเรื่องที่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ได้
กำหนดไว้โดยชัดเจน และเจตจำนงนั้น ก็คงจะต้องการที่จะผลักดันให้ประชาชนโดยรวม
ได้รับการศึกษาครบถ้วนสมบูรณ์ และมีอัตราการรู้หนังสือเพิ่มสูงขึ้น ในประการที่ ๒ นั้น
เราพิจารณาว่า ถ้าเราดูจากหลักคิดของรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ แสดงให้เห็นว่า เรา
พยายามที่จะผลักดันให้เรื่องนี้เป็นประหนึ่งรัฐสวัสดิการ ก็คือ ไม่มีเรื่องของการเก็บ
ค่าใช้จ่ายในการศึกษา และเป็นเรื่องที่จะทำให้เกิดขึ้น ก็คือว่า ไม่น้อยกว่า
๑๒ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ในลักษณะเช่นนี้นี่นะครับ ก็ไปคำนึงถึงข้อเท็จจริงในเรื่องของ
การปฏิบัติที่เกิดขึ้นว่า ๑๒ ปีโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายนั้น สามารถที่จะดำเนินการได้หรือไม่ ก็
พบว่า ในลักษณะของการดำเนินการที่ผ่านมา ตลอดระยะเวลา ตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ จนถึง
ปัจจุบัน ก็สามารถที่จะดำเนินการได้ โดยสามารถที่จะจัดสรร อุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวนี้
นะครับ ไปถึงในขณะนี้ ๑๔ ปี ก็คือ ตอนประถมศึกษาอีก ๒ ปี ประถมศึกษา ๒ ปี นั้นก็
เป็น อนุบาล ๒ กับอนุบาล ๓ ยังไม่ได้รวมอนุบาลปีที่ ๑ ที่นี้ในลักษณะเช่นนี้ ก็มี
ความเห็นกันว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการรับฟังความคิดเห็นของพี่น้องประชาชน ก็คือ ใน

ความเป็นจริง ไม่ได้หมายความว่า ประชาชนไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่ยังคงต้องเสียค่าใช้จ่ายด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น จากที่รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัว ซึ่งก็มีการเพิ่มเงินอุดหนุนรายหัวตลอดมา จนถึงขณะนี้ครับ แต่ก็ยังไม่พอเพียงกับค่าใช้จ่ายด้านต่าง ๆ ที่อยู่ในส่วนของการบริหารการศึกษาให้เกิดคุณภาพที่ดี อย่างที่สังคมพึงประสงค์ ความยากในการเขียนกฎหมายฉบับนี้จึงเกิดขึ้น เหมือนอย่างที่ท่านสมาชิกได้พยายามที่จะแปรญัตติทางด้านต่าง ๆ เข้ามา ไม่ว่าจะเป็สมาชิกที่แปรญัตติในลักษณะที่จะพูดถึงเรื่องของความเป็นไปไม่ได้ในการที่จะผลักดันเรื่องนี้ต่อไป รวมทั้งเรื่องของความพยายามที่จะให้ค่านึงถึงความเป็นจริงว่า ถ้าจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น วิธีการเช่นนี้จะสามารถดำเนินการได้หรือไม่ ในอีกประการหนึ่ง เมื่อเราไปรับฟังความคิดเห็นของพี่น้องประชาชนจากทั่วประเทศ ทุกตำแหน่งแหล่งที่ ทุกคณะกรรมการ ไม่ว่าจะเป็ภาคใด ๆ ประชาชนก็ยืนยันในเรื่องของความพึงพอใจที่เขาจะได้รับในลักษณะของการดำเนินการทางด้านต่าง ๆ ที่ผ่านมา แต่ว่า ก็ปัญหาที่ถูกเรียกร้อง หรือว่าวิจารณ์ในเชิงของการที่จะพูดถึงว่า การปฏิบัติที่ไม่เป็นจริง ไม่เสมอภาค และไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้น ก็ยังคงมีอยู่ เพราะฉะนั้นเมื่อมาพิจารณาจากคำแปรญัตติของบรรดาสมาชิกร่างรัฐธรรมนูญทั้งหมดนี้ นะครับ ผมอยากจะเรียนว่า ในภาพที่เราได้รับนี้ เป็นภาพที่ค่อนข้างกว้างมาก ก็คือ ในประเด็นเรื่องเวลานี้นะครับ -----

มีความแตกต่างกัน ตั้งแต่เรื่องของ ๙ ปี ไปจนถึงถ้าจบปริญญาตรี ก็คือ ๑๖ ปี ๑๖ ปีนั้น ไม่รวมก่อนประถมศึกษาหรือปฐมวัยนะครับ เรามีเวลา ๙ ปี ๑๖ ปี ๑๕ ปี ๑๕ ปีนั้น ก็มี อยู่ ๒ กรณี ก็คือ ๑๒ บวกกับก่อนประถมศึกษา หรือปฐมวัยอีก ๓ นะครับ แล้วก็ ๑๕ ปี ไปเลยนะครับ โดยที่ไม่ได้ไปรวมแยกแยะ ส่วนในเรื่องของการเริ่มเมื่อใดนี่ เริ่มเมื่อใด นะครับ ก็มีตั้งแต่ไม่ระบุลำดับขั้นนี้ะครับ ไปจนถึงส่วนใหญ่ ก็คือระบุในเรื่องของปฐมวัย ส่วนในเรื่องค่าใช้จ่าย ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาประกอบกันไปด้วยนี้ ก็ส่วนใหญ่ที่ขอให้ไม่ เก็บค่าใช้จ่ายเหมือนเดิม ยกเว้น ยุติติ ๒ ยุติติเท่านั้นที่ไม่ระบุ ก็คือว่า ไม่ควรจะไประบุ ในกฎหมายรัฐธรรมนูญว่า ควรจะเก็บค่าใช้จ่ายหรือไม่ ความยากลำบากที่เกิดขึ้นของการ ที่จะพยายามที่จะทำให้กฎหมายฉบับนี้ลงตัวกันในทุกประเด็น มันก็อาจจะเป็นเรื่องที่เรา จำเป็นต้องไปพิจารณาร่วมกัน เพราะในร่างของกรรมาธิการนี้ะครับ ถ้าท่านทั้งหลายดู ก็จะเขียนไว้กลาง ๆ และค่อนข้างจะสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญเดิมะครับ ก็คือ บุคคล ย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพราะฉะนั้น เมื่อเรามองในแง่นี้ เราก็จะ เห็นว่า โดยหลักการโดยรวมตรงกันของทุกยุติติที่เสนอเข้ามาะครับ ยกเว้น ขอร้อยที่ แอ่ยชื่อ ก็คือ ยุติติของท่านอาจารย์ศรีราชา กับยุติติของท่านอาจารย์สมชัย แต่ที่ประชุม นี้ เมื่อพิจารณาร่วมกันแล้ว จากการนำเสนอความเห็นของทั้ง ๒ กลุ่ม ที่มีความต่างกันในเรื่องของการไม่เสียค่าใช้จ่าย ดูเหมือนว่า ที่ประชุมก็จะเห็นด้วยในบางส่วน และก็ได้มีการ นำเข้ามาพูดในเรื่องของการอภิปรายในเวลานี้อย่างค่อนข้างมากทีเดียว พอมาถึงเรื่องของการเริ่มต้นนะครับว่า จะเริ่มจากที่ใดนี่ กรรมาธิการ ไม่ใช่ผมนะ กรรมาธิการเห็นว่า โดยส่วนใหญ่ก็คงจะไปคิดถึงเรื่องของปฐมวัย แต่ก็มาติดขัดอยู่ ในกรณีของการ ดำเนินการที่เราจัดมาแล้ว ๑๒ ปี ซึ่งเริ่มจากประถมศึกษา ประถมศึกษา นั้น หมายถึง ประถมปีที่ ๑ ถึงประถมปีที่ ๖ แล้วก็มีมัธยมศึกษาตอนต้น ๓ ปี กับมัธยมศึกษาตอน ปลายอีก ๓ ปี ยกเว้นว่า นักเรียนจะเลือกไปเรียนหลังจากจบมัธยม ๓ แล้วนี่ะครับ ไป ต่ออาชีวศึกษาอีก ๓ ปีนะครับ เมื่อเป็นอย่างนี้เนี่ยะครับ เราก็มาดูว่า ทำอย่างไรที่จะทำให้ เกิดภาวะของการที่จะลงตัว ลงรอยกันได้ ความจริงในระหว่างการที่พิจารณากันอยู่นั้นถึง เวลาเที่ยงนะครับ ท่านประธานที่ประชุมก็ขอให้พักการประชุม แล้วก็ให้กรรมาธิการกับ

สมาชิกลองไปคุยกันดูในเบื้องต้นว่า จะสามารถทำอะไรได้หรือไม่ เพราะฉะนั้นการไปคุยกัน ขออภัยท่านผู้อภิปรายบางท่านนะครับ ที่บอกว่า เราไปมูบมิมันนั้น ก็คงไม่ใช่ครับ เป็นเรื่องความพยายามที่จะทำให้การประสานความคิดเห็นนั้นมันหาข้อยุติในลักษณะที่ไม่ยืนยันทะหว่างทั้ง ๒ ฝ่าย คือ ไม่ยืนยันทั้งในส่วนของร่างกรรมาธิการ และไม่ยืนยันจุดยืนของร่างของสมาชิก นั่นก็คือหาจุดที่ลงตัวที่ดีที่สุด ในอันที่จะผลักดันให้การศึกษาของชาตินี้ครับก้าวหน้าต่อไป โดยคำนึงถึงสิทธิของบุคคลโดยรวม และได้รับประโยชน์โดยทั่วถึง และขณะเดียวกัน ก็มีช่องทางที่จะทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระยะยาวต่อไปด้วย เมื่อเป็นอย่างนี้นี่นะครับ ในขั้นต้น ซึ่งก็ยังไม่มียุติใด ๆ นะครับ ที่ประชุมก็ยังสามารถพิจารณาได้นะครับ ในขั้นต้นเราก็ไปพิจารณาว่า ถ้าจะทำให้การศึกษาของประเทศนี้นะครับ ลงมาจนถึงระดับปฐมวัยจะได้หรือไม่ ในขณะนี้ถ้าเรามองจากการจัดสรรงบประมาณของรัฐนี้ มันก็น่าจะได้ เพราะสามารถที่จะเพิ่มไปอีก ๑ ปี โดยความเป็นจริง เพราะขณะนี้รัฐจัดสรรให้จนถึงก่อนประถมศึกษา ๒ ปีอยู่แล้ว -----

ก็คือ อนุบาล ๒ กับอนุบาล ๓ บังเอิญมีเอกสารที่เมื่อสักครู่นี้มีผู้ที่แจกไปในที่ประชุมนี้ ท่านทั้งหลายจะเห็นนะครับ อันนั้นเป็นมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๐ ที่ตั้งงบประมาณไว้ในปี ๒๕๕๐ ๒๕๕๑ ๒๕๕๒ ก็คือ ตั้งแต่ ๑ พฤษภาคม ปีนี้ นะครับ จนถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ปี ๒๕๕๓ ก็ จะเห็นการจัดสรรงบประมาณที่มันเพิ่มสูงขึ้นตามอัตราที่เป็นลำดับไป

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ต้องกระชับหน่อยนะครับ ๑๐ นาทีแล้วครับ

นายปกรณ์ ปรียากกร (กรรมาธิการ) : เพราะฉะนั้นเมื่อมองอย่างนี้นี้ ข้อความที่ออกมาในวรรคที่ ๑ ก็คือ ตรงนี้ก็ให้สมาชิกช่วยขัดเกลาข้อความตรงจุดนี้ได้ อีก นะครับ ก็คือ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการเลือกรับการศึกษาระดับพื้นฐานตั้งแต่ระดับ ปฐมวัยหรือระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมี คุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ข้อความยังต้องไปขัดเกลา เพื่อจะทำให้เป็นภาษาที่ถูกต้อง ตามหลักของการจัดการศึกษาด่วนนะครับ เพราะอันนี้เป็นข้อความที่เราเขียนในลักษณะ ที่เป็นเรื่องที่จะทำให้ที่ประชุมมีโอกาสพิจารณาได้ จากนั้น ก็ต่อข้อความไปนิดหนึ่งนะครับ ว่า แต่ไม่กระทบสิทธิของบุคคลในการมีส่วนร่วมสนับสนุนค่าใช้จ่าย เพื่อรับการศึกษา เพิ่มเติมตามความต้องการของตน ในกรณีนี้ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่า ในการศึกษา ของโรงเรียนบางส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนที่มีความต้องการจากผู้ปกครองค่อนข้าง สูงนี้ ผู้ปกครองก็จะไปกดดันให้มีการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นกรณีพิเศษ ค่อนข้างมาก เช่น การเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติม โดยครูต่างชาติ การเรียนวิชา คณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ที่เข้มข้นมากยิ่งขึ้น โดยจัดให้มีการเรียนรู้เพิ่มเติมใน ลักษณะเช่นนั้น รวมทั้งในบางกรณีนั้น ก็เป็นลักษณะที่มีการสนับสนุนค่าใช้จ่าย ด้วยการ ระดมทรัพยากรที่เกิดขึ้นจากข้อกำหนดในกฎหมายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปี ๒๕๔๒ เพราะฉะนั้นเมื่อมองอย่างนี้ ผมคิดว่า ที่ประชุมก็อาจจะพิจารณาในประเด็นนี้ ต่อไปได้ แล้วก็อาจจะให้เราได้พิจารณากันต่อไปได้ด้วยว่า จะมีข้อความที่ตกแต่งเพิ่มเติม หรือไม่ อย่างไรนะครับ ซึ่งอาจจะให้ท่านอาจารย์วุฒิสภาพูดต่ออีกนิดหนึ่งนะครับ เพื่อ ความเข้าใจเพิ่มเติมนะครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
เมื่อท่านตกลงกันไม่ได้ นะครับ ก็คงจะต้องมีรูปเดียวเท่านั้นล่ะครับ ปิดการอภิปรายกัน
หมดแล้ว ไม่มีการอภิปรายต่อ นะครับ คือถ้าตกลงกันไม่ได้ มีทางเดียว ก็คือ โหวต (Vote)
จะเห็นด้วยตามกรรมาธิการหรือไม่ ถ้าตกลงกันได้ ผมก็ไม่ขอโหวต แต่เนื่องจากขณะนี้คำตอบ
คือ ตกลงไม่ได้ ผมก็ต้องฟังจากกรรมาธิการเท่านั้นครับ เพราะว่า จะฟังจากผู้อื่นไม่ได้
เพราะว่ากรรมาธิการเท่านั้นที่จะเป็นผู้บอกว่า ตกลงรับหลักการอันนี้ทั้งหมดแล้วแก้
มาตรฐาน ก็ไม่ต้องโหวต แต่ถ้าหากกรรมาธิการบอกว่า ยังขอปรับปรุงอีก ก็แสดงว่า ยัง
ตกลงกันไม่ได้ ถ้าตกลงไม่ได้ ผมก็ขอใช้เวลานะครับ ใช้สิทธิเลย

(นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง)
มีสัตญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
เชิญครับ

นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม : ขออนุญาตท่านประธานครับ มีนัยอยู่
๒ ความหมาย นะครับ คือ ตามร่างเดิมของกรรมาธิการ กับตามที่ท่านอาจารย์ปกรณ์ได้
กล่าวสักครู่ เรากำลังสับสนครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
คงไม่สับสน นะครับ กล่าวเมื่อสักครู่ นั้น ไม่ได้เป็นทางการ และยังคงตกลงกันไม่ได้
เพราะฉะนั้นจะต้องถือเอาตามร่างที่เสนอนี้เป็นหลัก จะเอาตามร่างนี้ หรือไม่เอาตาม
ร่างนี้ คำถามก็ต้องถามอย่างนั้น เท่านั้น ถ้าไม่เอาตามร่างนี้ จะเอาร่างของใคร นั่นก็เป็น
คำถามชั้นที่ ๒ นะครับ เชิญอาจารย์เจิมศักดิ์ครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ผมขอหารือ
ท่านประธาน นะครับ ที่ท่านประธานพูดมาก็ถูก นะครับ ถ้าเดินไปตามท่านประธาน
ก็อาจจะจบ แต่ว่า เราอยากจะทำอย่างไรที่จะให้ได้คุณภาพที่ดีที่สุด นอกจากว่า โหวตจะ
เอาแบบไหน ที่นี้ที่กรรมาธิการยกร่างนี้ เขาเมื่อก็ก็พูดคุยกับพวกผมก็เกือบชั่วโมงหนึ่ง
แล้วก็คิดว่า ลงตัวพอสมควรจะมีอะไรเล็ก ๆ น้อย ๆ อาจจะต้องตักตวงกันบ้าง ถ้าเราใช้

เวลานี้ ผมว่า เวลาอาจจะไม่มากกว่าที่เราจะไหวตกัน เพราะว่าไหวตนี้มันมีหลายแบบมาก จะต้องชนทีละเรื่อง ทีละเรื่อง ทีละเรื่องไป เพราะฉะนั้นลองนึกเดี่ยวให้กรรมมาธิการ ยกร่างท่านพูด คุณวินนี่ก็พยายาม เมื่อก็คุณวินนี่สบอกว่า มาถึงข้างล่างบอกว่า ไม่เอาด้วย เสร็จแล้วคุณวินนี่ก็พยายามไปตกแต่ง เปลี่ยนแปลงถ้อยคำ เพิ่งเสร็จเดี๋ยวนี้ ให้คุณวินนี่พูดหนึ่งนะครับ แล้วยกร่างฟังแล้ว ขอแก้ไขถ้อยคำแบบนี้ พอจะรับกันได้ไหม ถ้าได้นี้ ผมว่ามันอาจจะไม่ต้องไหวตครับท่านประธาน ฟังนิดเดียวครับ

- ๔๐/๑

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

ประไพพิศ ๔๐/๑

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอพระคุณครับ แต่ว่ามันค่อนข้างสายไปแล้วครับ เพราะว่า มีผู้เสนอให้ปิดการอภิปราย
ครับ

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ไม่ได้ครับ ท่านประธานครับ ผมมีข้อคิดเห็น
เพิ่มเติมครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
มิได้ครับ มีผู้เสนอให้ปิดการอภิปราย

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ยังไม่มีผู้รับรองครับท่านประธาน

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
มิได้ครับ ผมได้ให้โอกาสท่านอาจารย์ขึ้นพูด แล้วท่านก็ไม่ขอเปิดการอภิปราย

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ผมยกมือแล้ว ท่านประธานไม่ให้ผมพูดครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ตอนนั้นถ้าไม่เห็นก็ช่วยไม่ได้ครับ แต่ว่าไม่ได้แล้วครับ มันปิดการอภิปรายไปแล้ว จะเปิด
การอภิปรายใหม่ไม่ได้ครับ

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ถ้าอย่างนั้นนะครับ ท่านประธานครับ ก็เท่ากับ
ว่า ท่านปิดกั้นสิทธิเสรีภาพของสมาชิกในการที่จะอภิปรายเพิ่มเติมในญัตติที่เห็นว่าต่าง
ผมประท้วงท่านประธานตรงนี้ครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : มิได้
ครับ ผมทำตามระเบียบข้อบังคับ

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ไม่อย่างนั้นวงการศึกษานี้ของประเทศไทยจะเสียหาย
ถ้าท่านใช้วิธีโหด ซึ่งไม่ได้เป็นผลสะท้อนในการแก้ปัญหาการศึกษาของชาติครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
มิได้ครับ เดียวนะครับ คุณวินัสครับ ถ้าจะประท้วง ประท้วงว่าประธานทำผิด ต้องทำผิด
ข้อบังคับข้อไหนนะครับ ถ้าบอกว่า ผมไม่ให้อภิปรายนั้น ผมได้ถามแล้ว เป็นญัตติ มีผู้
เสนอปิดการอภิปรายให้หรือเปล่าครับ เมื่อมีผู้เสนอให้ปิดการอภิปราย ไม่มีความเห็นของ
ที่ประชุมเป็นอย่างอื่น การอภิปรายก็ยอมปิดลง มีท่านอาจารย์ลุกขึ้นยืนคัดค้านอยู่

แล้วก็ขอฟุด ๑ นาที ผมก็ไม่ให้ฟุด แล้วก็ถามว่า คัดค้านหรือไม่ แต่ถ้าท่านบอกว่า ท่านยกมือแล้วผมไม่เห็นตอนนั้น มันจบไปแล้วครับ ปิดการอภิปรายแล้ว ถ้าขึ้นเปิดให้มีการอภิปรายใหม่ ต่อไปนี้ไม่มีวันสิ้นสุดครับ เมื่อปิดอภิปรายแล้ว ก็เปิดอภิปรายใหม่ ท่านมีทางทำได้อย่างเดียวครับ คือ เสนอในรูปเพิ่มเติมนะครับ เสนอในรูปเพิ่มเติม แล้วก็ต้องใช้เสียงของในสภาสามในห้า เมื่อนั้นทำได้ครับ แต่ว่า ขณะนี้สำหรับญัตติข้อนี้จบครับ มีอยู่อันเดียวเท่านั้น ก็คือ ที่ท่านกรรมาธิการวุฒิสารนะครับ ที่ขอชี้แจง เชิญครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม วุฒิสาร กรรมาธิการครับ ด้วยความเคารพท่านประธานครับ ผมคิดว่าประเด็นนี้เป็นประเด็นที่มีความเห็นที่แตกต่าง หลากหลาย แล้วก็คณะกรรมการเองก็พยายามที่จะหารือกับท่าน สสร. ทั้งหมด เพื่อรวบรวมเอาข้อดีของทุกคำแปรญัตติข้อจำกัด และปัญหาต่าง ๆ เอามาปรับปรุง แก้ไข โดยยึดหลักเกณฑ์ไว้ว่า หลักการใหญ่จะไม่เสียไป ซึ่งจริง ๆ ท่านประธานครับ ด้วยความเคารพ ผมคิดว่า ไกล้วจะได้ข้อยุติจริง ๆ ถ้าท่านประธานจะกรุณาให้เวลาอีกสักเล็กน้อยนะครับ ที่จะให้ได้มีโอกาสอภิปรายเพิ่มเติม ชี้แจง แล้วก็ปรับปรุงถ้อยคำนี้ นะครับ ผมคิดว่า อาจจะไม่จำเป็นต้องใช้มติโหวตครับ ท่านประธานครับ แล้วก็ทำให้

นายเดโช สวณานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : เดี่ยว ๆ ผมขออย่างนี้เลยครับ เรื่อง การอภิปรายใหม่ ไม่มี ถ้าท่านขอพักการประชุมไปตกลงกันก่อนสัก ๕ นาที ๑๐ นาที อนุญาต แล้วไปตกลงกันเอง แล้วมารายงานให้สภาว่าจะต้องโหวตหรือไม่ แต่จะขออภิปรายใหม่ไม่ได้อีกแล้ว เพราะฉะนั้นก็ขอพักการประชุมสัก ท่านจะขอเวลาเท่าไร

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย (กรรมาธิการ) : ๑๐ นาทีครับ

นายเดโช สวณานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ขอ ๑๐ นาที จริง ๆ นะครับ พักการประชุม ๑๐ นาที แล้วไปตกลงกันนะครับ ไม่เห็นด้วยหรือครับ

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๔.๒๙ นาฬิกา

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่สอง) :
เชิญนะครับเชิญนะครับ เข้าที่ครับ จะได้เริ่มเลยนะครับ ก็ขอเรียนเชิญท่านวุฒิสารชี้แจง
นะครับเชิญครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย (กรรมาธิการ) : กราบเรียน
ท่านประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ ผม วุฒิสาร ตันไชย กรรมาธิการ และสมาชิกสภาว่าง
รัฐธรรมนุญครับ ผมต้องขออนุญาตกราบขอพระคุณท่านประธาน ที่กรุณาให้โอกาส
คณะกรรมาธิการได้มีโอกาสหารือกับเพื่อนสมาชิกอีกครั้งหนึ่งนะครับ -----

- ๔๒/๑

เพื่อที่จะหาข้อยุติที่คิดว่า จะเป็นความสมบูรณ์ และเกิดประโยชน์กับบุคคลโดยรวมของประเทศ แล้วก็เป็นสิ่งที่เป็นไปได้จริงในสิ่งที่เรากำลังจะกำหนดในรัฐธรรมนูญในเกี่ยวข้องกับการศึกษา คณะกรรมาธิการมีความเห็นว่า จะขอปรับปรุง แก้ไขถ้อยคำณะครับ ในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งนะครับ โดยมีการขอแก้ถ้อยคำดังนี้ครับ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการเลือกรับการศึกษาดังแต่ระดับปฐมวัย หรือระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และ คณะกรรมาธิการขออนุญาตเพิ่มเติมวรรคที่ ๒ นะครับ คือ ถือว่าเป็น วรรคที่ ๑/๑ นะครับว่า บุคคลย่อมมีสิทธิในการมีส่วนร่วมกับการศึกษา เพื่อจัดการศึกษาเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่รัฐจัดขึ้น ผมขออนุญาตท่านประธานกราบเรียนไปยังเพื่อนสมาชิกสั้น ๆ ครับว่า หลักการนี้ก็หลักการที่ได้เรียนหรือกัน และกรรมาธิการเห็นว่า เป็นความพยายามที่จะรับเอาข้อเท็จจริง ปัญหา แล้วก็หลักประกันที่ประชาชนเคยได้อยู่แล้วในเรื่องของการจัดการศึกษามาร่วมกัน นั่นก็คือ ความพยายามที่จะบอกว่า หลักประกันในเรื่องการได้รับการศึกษาฟรี ๑๒ ปีของประชาชนนั้นยังอยู่ เพียงแต่ว่า ความสำคัญ หรือระดับความสำคัญของการศึกษานั้นจะเริ่มที่ใด ระดับปฐมวัย หรือระดับประถมศึกษานั้น ถือว่าเป็นทางเลือกของประชาชน เนื่องจากว่า มาตรา ๔๘ นี้ อยู่ในหมวดของสิทธิของประชาชนในการได้รับการศึกษานะครับ ดังนั้น ข้อความที่เปลี่ยนใหม่จึงเปิดให้เป็นทางเลือกของประชาชนในการที่จะเลือกรับการศึกษ โดยรัฐจะจัดให้ ๑๒ ปี อย่างมีคุณภาพนะครับ

ประการที่ ๒ การที่เพิ่มเติมข้อความในวรรค ๑/๑ ก็เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีความพร้อมสามารถที่จะมีส่วนร่วมกับการศึกษาในการจัดการศึกษาเพิ่มเติมได้ นอกเหนือที่รัฐจัดให้ นั่นก็แปลว่า เป็นการส่งสัญญาณว่า รัฐจะต้องให้ความสำคัญกับการศึกษาที่มีหลักประกันในเชิงคุณภาพขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายนะครับ นั่นก็คือ รัฐหรือผู้จัดการศึกษาทั้งหมดจะต้องให้ความสำคัญ บทบาทของรัฐจะให้ความสำคัญกับการจัดเอง หรือการส่งเสริมให้คนอื่นจัดก็ได้ แต่รัฐจะต้องให้ความสำคัญในเชิงของสร้างหลักประกันในคุณภาพ ซึ่งจะสะท้อนว่าสิทธิของประชาชนนั้น ในเรื่องการศึกษาไม่ได้อยู่ที่การได้รับการเรียนโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

เท่านั้น แต่ความสำคัญของการศึกษาภายใต้สิทธิ ภายใต้รัฐธรรมนูญนี้ ประชาชนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพนะครับ คณะกรรมาธิการจึงเรียนขอเสนอความเห็นที่ขอแก้ไขตามมาตรา ๔๘ บรรทัดหนึ่ง และบรรทัดหนึ่งทับหนึ่ง ดังนี้ครับ กราบขอบพระคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอบพระคุณมากครับ เดี่ยวท่านเกียรติชัยยกมือชี้ใหม่ครับ ท่านเกียรติชัยก่อนนะครับ

นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ : ท่านประธานที่เคารพครับ ผมคิดว่า จำเป็นจะต้องพูดให้ปรากฏบันทึกไว้ในสภานี้ แต่สิ่งที่เราพยายามจะทำในเรื่องซึ่งถือว่า มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อประเทศชาติ เราใช้เวลาในการพิจารณากันอย่างไร ประการแรก ที่ผมพูดถึงเรื่องงูบงิบ ก็เพราะมันเกิดจากการซุบซิบ มันซุบซิบกันอยู่ตั้งแต่ข้างล่างแล้ว

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ผ่านไปแล้วครับ ผ่านไปแล้วเรื่องนั้นครับ

นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ : ผมจำเป็นจะต้องแก้ไขข้อต่างอันนี้ครับ โปรดกรุณาอย่าเคร่งครัดในเรื่องซึ่งบอกว่า มีความสำคัญ และเคร่งครัดเสียจนกระทั่งที่เรื่องอื่นไม่เห็นเคร่งครัดอย่างนี้เลย

ประการแรก เองง่าย ๆ เพื่อจะได้ไม่ต้องเสียเวลากันมาก สภานี้จะได้บันทึกให้รู้ว่า สิ่งที่เราพยายามแก้ไขในรัฐธรรมนูญฉบับนี้มันดีหรือเลวกว่าฉบับ ๒๕๔๐ ในเรื่องการศึกษา เมื่อออกไปแล้ว ผลต่าง ๆ จะได้พิสูจน์กัน นั่นเป็นประการหนึ่ง

ประการที่ ๒ เองง่าย ๆ แล้วจะไม่ต้องเสียเวลา ทางผมไม่เห็นด้วยทั้งหมด กับสิ่งที่เสนอมา หรือว่าไปตกลงอะไรกันมา แล้วก็มาบอก เพื่อจะให้เรารับรับกัน หรือไม่รับกัน มันต้องศึกษากันด้วยว่า ที่เขียนมานั้น มันมีผลกระทบกว้างไกลไปถึงไหน แค่ไหนอย่างไร ไม่ใช่อ่านเสร็จแล้วบอกว่า จะเอา ไม่เอา รับ ไม่รับ ใ้วิธีการอย่างนี้ใช้ไม่ได้ ต้องขอศึกษาอีกหน่อย แต่เมื่อไม่ให้ศึกษา ก็บอกว่า ไม่รับ แล้วมาโหวตกันดีกว่าว่าจะเอาตรงไหน อย่างไร ขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ท่านศิวะหรือครับ เชิญครับ

นายศิวะ แสงมณี : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม ศิวะ แสงมณี สสร. ผมเห็นที่กรรมาธิการได้เสนอมายกใหม่ ผมก็ยังมีข้อที่อยากจะสงสัยว่าในวรรค ๑/๑ อะไรนี่ เป็นการส่งเสริมให้เก็บแป๊ะเจี๊ยะโดยชอบตามรัฐธรรมนูญหรือเปล่า เพราะว่ากฎหมายเดิมเขาไม่มีการเขียนเอาไว้ครับ ๒. ที่ผมแปลกใจก็คือว่า กรรมาธิการยกร่างก็เป็นคนที่มีการศึกษาสูงนะครับ จบปริญญาเอกส่วนใหญ่ครับ แต่ไม่ค่อยสนับสนุนการศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อให้คนได้สามารถฉลาดเฉลียวเหมือนกรรมาธิการยกร่างนะครับ เพราะว่าไปเขียนให้มีเลิก

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
อย่าว่าเขาเลยนะครับ ขอโทษเถอะครับ

นายศิวะ แสงมณี : ขออภัยครับ ขอถอนนะครับ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าการที่ไปปล่อยให้มีการเลิก แล้วก็ปล่อยให้มีการเรียกแป๊ะเจี๊ยะโดยชอบนั้น ผมคิดว่ามันไม่น่าจะใช้ รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนด ๑๒ ปี แต่พวกเราที่อภิปรายกันวันนี้ ผมคิดว่าหลายจำนวนมากนั้น สนับสนุนให้ดูแลตั้งแต่ขั้นปฐมวัยขึ้นมา เพราะว่า เราจะต้องสร้างอนาคตของชาติ ก็ต้องเริ่มตั้งแต่ปฐมวัยนะครับ แล้วก็อีกอย่างหนึ่งไปเขียนเอาไว้โดยความจริงว่า เนื่องจากเกรงรัฐบาลจะไม่บังคับประมาทนั้น ผมคิดว่า เป็นหน้าที่ของคนที่จะมาบริหารประเทศที่จะต้องสนับสนุนการศึกษาต้องจัดหางบประมาณมาให้ อย่าไปหวังว่าเขาจะหาไม่ได้ครับ เพราะเราไม่ได้มีหน้าที่เข้าไปบริหารประเทศ แต่เรามีหน้าที่กำหนดหลักของประเทศ ในเรื่องของการที่จะสนับสนุนให้มีสิทธิทางการศึกษานะครับ เพราะฉะนั้นเราอย่าตีตน เราอย่าไปสมมุติว่า เราเป็นรัฐมนตรีใหม่ที่จะต้องกลัวว่า จะหาเงินมาทำไม่ได้ ผมคิดว่า เงินของประเทศมีมาก สำคัญอยู่ที่ว่าเราจะใช้ไปในทางทิศทางใดนะครับ เพราะฉะนั้นผมยังมองเห็นเหมือนกับพี่เกียรติชัยว่า เราคงจะต้องโหวตไปเลยนะครับ แล้วก็ผมสนับสนุนการศึกษา ๑๕ ปีนะครับ ตั้งแต่ปฐมวัย โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และโดยไม่เก็บค่าแป๊ะเจี๊ยะที่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอขอบคุณครับ คงไม่ต้องอภิปรายแล้วมั้งครับ เพราะว่า หรือคงจะทำอย่างไร ก็ตกลง
กันได้แล้วครับ ชัดเจนใช้ไหมครับ ยังยืนยันหรือครับ เชิญครับ

นายอรรถรัตน์ รัตนจันทร์ : กราบเรียนท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ผม อรรถรัตน์ รัตนจันทร์ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ครับ ที่ว่าตกลงกันนะครับ ของผม
ในนามกลุ่มของท่านอาจารย์พีเชียร ยังมีได้ไปตกลงกับท่านใดนะครับ กลุ่มผมเสนอให้
จัดการศึกษาถึงในระดับปริญญาตรีนะครับ แล้วก็สนับสนุนให้มีการศึกษาสำหรับผู้จบ
ปริญญาตรี ไปถึงปริญญาโท และปริญญาเอก ซึ่งทางกลุ่มเราให้ความสำคัญกับ
การศึกษาดังนี้ แล้วก็ผมขอกราบเรียนว่า เมื่อได้เห็นท่านประธานบอกว่า จะให้ถามว่า
จะเห็นชอบกับทางคณะกรรมการร่างหรือไม่ ซึ่งกระผมขอกราบเรียนว่า ควรจะให้
สอบถาม คือ ถ้ามีการโหวตเลย ลงมติอะไรก็ควรสอบถามตามญัตติ เริ่มต้นจากมติ
ท่านใด หรือว่าจะทางญัตติผม แล้วก็ทั้งนี้ทั้งนั้น เนื่องจากการศึกษาเป็นเรื่องของ
ความสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ก่อนที่จะมีการลงมติ กระผมใคร่ขอพูดสักครั้ง
นาที่แค่นั้นนะครับอาจารย์ เนื่องจาก

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ตอนผู้อภิปรายคงไม่ได้แล้วครับ อภิปรายไม่ได้ครับ ถ้าพูดถึงเรื่องมติ ได้ครับ

นายศิวะ แสงมณี : มีได้ครับ ท่านประธานครับ ก็คืออย่างนี้ครับ ทางเรา
พูดนะครับ แล้วก็ท่านกรรมาธิการพูดตรงนี้แล้ว เมื่อทางกรรมาธิการพูดแล้ว ท่านพูดถูก
พูดผิดอย่างนี้ ผมคิดว่า ประชาชนทางบ้าน หรือว่าสมาชิก ณ ที่นี้ก็ควรจะได้รับทราบ
รับยินว่า สิ่งที่แตกต่างกันพูดมาเป็นความถูกต้องชัดเจนหรือไม่ ท่านประธานครับ
รัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับไม่ใช่เฉพาะ สสร. เราที่นั่ง ๑๐๐ คนนะครับ ใช้บังคับกับประชาชน
ทั่วทั้งประเทศนะครับ เป็นการคุ้มครอง ปกป้อง และการให้สิทธิเสรีภาพ ผมขอเวลาเพียง
สั้น ๆ เล็กน้อย และผมเข้าใจดีทีกาครับ ขอขอบคุณครับ ท่านประธานครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ท่านวินัสครับ

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ท่านประธานครับ ผม วินัส ม่านมุงศิลป์ ครับ สสร. ครับ ท่านประธานครับ ผมคิดว่า เรื่องนี้คงจะหาข้อยุติวันนี้ยากนะครับ ผมเองก็เห็นต่าง ซึ่งมีข้อชี้แจงให้กับท่านกรรมาธิการยกกว้างด้วยนะครับ ก็จะขอเสนอให้ท่านประธานแขวนมาตราวรรคนี้ไว้ก่อน แล้วค่อยพิจารณากันอีกที ด้วยความใจเย็น ๆ และก็หันหน้ามาคุยกันอย่างมิตรภาพ แล้วเราจะมองเห็นที่ตั้งของพี่น้องประชาชน ตลอดจนครูบาอาจารย์ นักเรียน นักศึกษาที่จะใช้รัฐธรรมนูญนี้ไปใช้ครับ ท่านประธานครับ ขอให้ท่านวินิจฉัยด้วยครับ ขอให้ใช้เวลา

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ท่านเสนอเป็นญัตติให้แขวนไว้ใหม่ครับ

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ไม่ครับ คือ แขวนไว้ก่อน พຼ່ງนี้เราอาจจะได้การเรียงคำที่ดีกว่านี้ครับ ท่านประธานครับ อย่าเพิ่งลงมติ หรือว่าให้ผ่านตรงนี้ไปว่าให้บังคับใช้ครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ยิงไม่ได้ครับ เพราะว่า มันต้องเรียงไปตามลำดับมาตรา

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ถ้าอย่างนั้นผมก็ต้องอภิปรายเพิ่มแล้วครับ
ท่านครับ ยังไม่จบนะครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
อภิปรายสำหรับความเห็นใหม่ที่เขาไปตกลง ได้ครับ เพราะว่า กรรมการได้เขียน
ความคิดใหม่ ไม่ใช่ของเดิมนะครับ มาเสนอว่า ตกลงกันได้ แต่ถ้าท่านเห็นว่า ไม่เห็นด้วย
กับกรรมการที่เสนอใหม่ มีสิทธิครับ เหมือนที่ ๒ ท่านได้พูดแล้ว

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ถ้าอย่างนั้น ท่านประธานกรุณาอ่านทั้งหมดก่อน
ว่า ที่เห็นด้วยคืออะไร ไม่เห็นด้วยคืออะไรครับ เพื่อให้สมาชิกได้ตัดสินใจครับ ท่านครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
อีกครั้งหนึ่งครับ ท่านอาจารย์วุฒิสารอ่านอีกครั้งได้ไหมครับ

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ขอบพระคุณครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ต้นไชย (กรรมการ) : ท่านประธานครับ
ผม วุฒิสาร ต้นไชย กรรมการครับ ก่อนที่ผมจะอ่าน สิ่งที่กรรมการได้นำเสนอไป
ครั้งแรก ที่เป็นการแก้ไข ผมขออนุญาตใช้สิทธิพาดพิง ที่ท่านคิดจะ ขอประทานโทษที่
เอ่ยนามว่า กรรมการพยายามจะเขียนรัฐธรรมนูญ ให้เรียกเก็บแป๊ะเจี๊ยะโดยถูก
กฎหมาย กระผมคิดว่า อันนี้เป็นการสื่อสารที่อาจจะทำให้ประชาชนเข้าใจผิด ผมคิดว่า
สิ่งที่กรรมการ แล้วก็เพื่อนสมาชิกได้พยายาม ก็คือ การคิดบนพื้นฐานของความจริงว่า
รัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่ใช่รัฐธรรมนูญที่อยากเขียนอะไรก็ได้ แล้วทำไม่ได้ ผมคิดว่า หลักการ
นี้เป็นหลักการสำคัญที่เราพยายามที่จะเขียนรัฐธรรมนูญให้อยู่ในกรอบกติกา เป็นไปได้
และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงกับประชาชน กระผมคิดว่า กรรมการทุกท่านไม่มี
ความคิดหรือครับ ที่จะเขียนรัฐธรรมนูญ เขียนวรรค เพื่อให้เปิดโอกาสให้เกิดการใช้
อำนาจในทางไม่ถูกต้องกับประชาชน เพราะฉะนั้นผมจึงคิดว่า คำกล่าวที่ท่านคิดจะพูดถึงนั้น
เป็นคำกล่าวที่รุนแรงเกินไป ต่อไปนี้ ผมจะขออ่านนะครับว่า มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง เราแก้
ว่าอย่างไร เราแก้แบบนี้ครับว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการเลือกรับการศึกษ ตั้งแต่
ระดับปฐมวัยหรือระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง
และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มาตรา ๔๘/๑ ที่ขออนุญาตเพิ่มเติม ก็คือบุคคลย่อมมี

สิทธิในการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา เพื่อจัดการศึกษาเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่รัฐจัดขึ้น
กราบขอบพระคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่สอง) :
ชัดเจนแล้วนะครับ มีผู้ไม่เห็นด้วย ๒ นะครับ แล้วก็ไม่มีทางตกลงกันได้ เพราะฉะนั้น
ก็จำเป็นจะต้องขอลงมติครับ การลงมติในครั้งนี้ ก็คงจะต้องถามว่า เห็นด้วยกับ
กรรมวิธีการที่เปลี่ยนครั้งสุดท้ายนี้หรือ ไม่เห็นด้วยกับกรรมวิธีการที่เปลี่ยนหลังสุด
ถ้าไม่เห็นด้วย ก็จะได้มาคุยกันต่อไปว่า ท่านจะเลือกเอาประเด็นใด เพราะมีหลายประเด็น
หลายญัตติด้วยกันที่เสนอ แต่เอาเสนอในขั้นแรกก่อนว่า ตามกรรมวิธีการ หรือไม่เอาตาม
กรรมวิธีการ เชิญท่านสมเกียรติครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ครับ ขอบพระคุณครับ ท่านประธานครับ
ถ้าเผื่อจะรวบรวมตัวอย่างท่านประธานว่า ก็ได้ครับ แต่กลัวว่า จะสับสน เอาอย่างนี้ไหม
ครับท่านประธาน ขอปรึกษาท่านประธานครับ เริ่มต้นมันมีร่างเดิมที่ท่านกรรมวิธีการได้
ร่างไว้แล้วนะครับ แล้วพวกเราจึงไม่เห็นด้วย ถึงขอแปรไปนะครับ ขอเอาที่ละสเตป (Step)
อย่างนั้นก่อน เห็นด้วยกับกรรมวิธีการใหม่ ถ้าเผื่อไม่เห็นด้วย ก็ค่อยไม่เห็นด้วย แล้วเสร็จ
ค่อยมาถึงสเตปที่ ๒ นี้ ขอบพระคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่สอง) :
ขอบคุณอย่างมากครับ ถูกต้องตามคุณสมเกียรติว่า นะครับ คำถามแรก จะถามว่า
เห็นด้วยกับร่างของกรรมวิธีการที่ปรากฏในเล่มอันนี้นะครับ เรียกไม่ถูกเหมือนกัน เล่มนี้
นะครับ เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยกับกรรมวิธีการ หมายถึงว่า อาจจะไม่เห็นด้วยใน
ลักษณะต่าง ๆ กัน

(นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่สอง)
มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่สอง) :
ถ้าท่านเห็นด้วยกับกรรมวิธีการ โปรดกด เห็นด้วย ถ้าท่านไม่เห็นด้วยกับกรรมวิธีการ
โปรดกด ไม่เห็นด้วย ขอเชิญลงคะแนนครับ

(รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย ได้ยื่นและยกมือขึ้น)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : มีอะไร
ครับ ประท้วงอะไรครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย (กรรมาธิการ) : ผมอาจจะไม่ค่อย
เข้าใจว่า คือ กรรมาธิการเสนอร่างเดิมที่อยู่ในสภานะครับ แล้วก็กรรมาธิการเสนอแก้ไข
วันนี้ครับ ไม่ทราบว่า ท่านพูดว่า ร่างกรรมาธิการนี้คือร่างไหนครับ ขอความชัดเจนครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ผมยกให้ดูแล้วครับ คือร่างอันนี้ครับ อยู่ในนี้ที่ไม่ได้แก้ไขเพิ่มเติมทั้งสิ้น ถูกไหมครับ
ร่างเดิมที่ท่านเสนอมาให้สภาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณา ขั้นตอนที่ ๑ นะครับ ร่างนี้
ส่วนร่างของท่านจะถามอีกทีหนึ่ง ทีหลังจะถามอีกทีหนึ่งนะครับ ว่าเอาร่างนี้ก่อนนะครับ
อันนี้ชัดเจนนะครับ มีใครยังไม่ชัดเจนบ้างครับ ถ้าชัดเจนกรุณาลงคะแนนนะครับ เสร็จ
หรือยังครับ เสร็จแล้วก็ขอปิดการลงคะแนนนะครับ ขอรวมคะแนนลงมาเลยครับ

นายสุนทร จันทรวงศ์ : ท่านประธานครับ ผมยังไม่ได้ลงครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ยังไม่ได้ลง เจ้าหน้าที่ครับ

นายสุนทร จันทรวงศ์ : ปิดก่อนครับ กำลังพิจารณาอยู่ รีบปิดครับ สุนทร
จันทรวงศ์ ครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
มีไหมครับ ใครยังไม่ได้ลงอีกไหมครับ เชิญนะครับ ผมไม่ทราบจะพบกับใคร ขณะนี้จอยไม่
ขึ้น ถ้าอย่างนั้นเจ้าหน้าที่ครับ ขอเคลียร์ (Clear) ผมเอาใหม่ นะครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ไม่ได้ครับ ท่านประธานครับ ไม่ได้
ครับ เต็ดขาดครับ โหวตแล้วนี้ ท่านโหวตใหม่ไม่ได้ เขาขอเพิ่มเติมได้ของเขาเองครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ได้ครับ ขอขอบคุณครับ ถ้าอย่างนั้น ใครยังไม่ได้ มีที่ท่านครับ โอ.เค. ครับ หนึ่ง สอง สาม สี่

นายเกียรติชัย พงษ์พานิชย์ : ของผมไม่ติด ไม่เห็นด้วยครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
เดี๋ยวผมจะถามอีกทีหนึ่งนะครับ รวมคะแนนเสียก่อนได้ไหมครับ แล้วทีหลังใครยังไม่ได้
ลงก็จะได้ถามไปที่ละราย ได้ไหมครับ เพราะฉะนั้นก็ต้องรวมคะแนนมาสิครับ ยังไม่โผล่
นะครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ท่านประธานครับ ขณะนี้รวมคะแนนไปแล้ว
ครับ แต่สำหรับคนที่ยังมีได้ลงคะแนน ก็ขออนุญาตบอกขานชื่อเพิ่มเติมแค่นั้นครับ
ขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ใช่ครับ ผมเข้าใจครับ แต่ว่าขณะนี้ที่ผมมันไม่มีครับ จอเสียแล้วหรือครับ

นายอรรถรัตน์ รัตนจันทร์ : จอด้านหลังท่านครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
อ้อ ครับ ขอโทษ ถ้าอย่างนั้นใครจะลงคะแนนเพิ่ม ผู้ที่ยังไม่ได้ลงนะครับ กรุณาช่วยลุกขึ้น
กันทีละคน แล้วบอกเลยครับ ท่านการุณครับ อยู่หรือเปล่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยครับ

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

รัศมี ๔๕/๒

นายการุณ ไสงาม : ผมขออนุญาตลงไม่เห็นด้วย คือตอนนี้ไม่เห็นด้วย ๔๕ เยอะกว่าก็เลยเอาอันนี้ครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่สอง) :
ไม่เห็นด้วยหรือครับ เชิญครับ

รองศาสตราจารย์กิตติ ตีระเศรษฐ์ : ของผมก็ไม่ติดนะครับ ของผมไม่เห็นด้วยครับ

นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ : ของผมไม่เห็นด้วย เกียรติชัย ไม่เห็นด้วยครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่สอง) :
ท่านเกียรติชัยไม่เห็นด้วยครับ เป็นเท่าไรแล้วครับ มีใครอีกไหมครับ เชิญครับ

นายศักดิ์ชัย อุ่นจิตติกุล : ศักดิ์ชัย อุ่นจิตติกุล ไม่เห็นด้วยครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่สอง) :
ไม่เห็นด้วยหรือครับ

นายศักดิ์ชัย อุ่นจิตติกุล : เอาใหม่ นะครับ ท่านประธานครับ ศักดิ์ชัย
อุ่นจิตติกุล ไม่เห็นด้วยครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่สอง) :
คุณศักดิ์ชัยไม่เห็นด้วยครับ ๓ แล้วนะครับ เชิญครับ คุณหมอบครับ

นายชูชัย สุภวงส์ (กรรมาธิการ) : เห็นด้วยครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่สอง) :
คุณหมอเห็นด้วยนะครับ ๓ กับ ๑ เพิ่ม เลขาคณะครับ ท่านไพโรจน์ครับ

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น (กรรมาธิการ) : ไพโรจน์ พรหมสาส์น นะครับ
เห็นด้วยครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่สอง) :
เห็นด้วยครับ มีใครอีกครับ ที่ยังขาดครับ ท่านสุนทรครับ

นายสุนทร จันทรังสี : สุนทร จันทรังสี ขอเปลี่ยน ไม่เห็นด้วย จาก
๔๕ เป็น ๔๖ ครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ไม่เห็นด้วยนะครับ มีอีกไหมครับ ไม่มี ท่านเลขาครับ คะแนนจริงเป็นอย่างไร คะแนนจริง
ก็ เห็นด้วย ๑๗ ไม่เห็นด้วย ๕๐ เป็นอันว่าไม่เห็นด้วยนะครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
คราวต่อไปก็ต้องถามว่า จะเอาไม่เห็นด้วยในรายการใดบ้าง ซึ่งมีทั้งหมด ๔ เข้าใจว่า ๔
ญัตติด้วยกัน ถ้าผมผิด กรุณาหักท้วงนะครับ อันแรกคือ ข้อตกลงร่วมของทางฝ่าย
กรรมวิธีการ ท่านอาจารย์วุฒิสาร อันแรก อันที่ ๒ ญัตติของท่านพิเชียร ถึงปริญญาตรี
อันที่ ๓ ญัตติของท่านวัชรหรือครับ ท่านวัชรา ซึ่ง ๑๕ ปี เรื่อง ๑๕ ปี ท่านวัชรา ถูกไหม
ครับ ๑๕ ปีมีร่วมกับท่านสุรัชด้วย ท่านสุรัช ๑๕ ปี ท่านวัชรา ก็ ๑๕ ปี นอกนั้น ๑๒ ปี ก็
ตกลงมี ๑๒ ปี ๑๕ ปี ปริญญาตรี แล้วก็มีอีกไหมครับ เป็นอย่างไรครับ เชิญครับ

- ๔๖/๑

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช (กรรมาธิการ) : ครับ ท่านอุทิศก็ ๑๕ ปีเหมือนกันครับ ของกลุ่มภาคใต้ครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่สอง) : กลุ่มภาคใต้ ๑๕ ปีเหมือนกันนะครับ ผมจะถามอย่างนี้นะครับ จะพูดจำนวนปี ๑๒ ปี ๑๕ ปี ปริญญาตรี มีของท่านอาจารย์ มี ๙ ปีนี้ครับ ใช่ไหมครับ อาจารย์ศรีราชา ๙ ปี ใช่ไหมครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานครับ คือ ผมไม่ทราบว่า โหวตครั้งนี้จะครับ จะโหวตตามข้อตกลงใหม่ ที่รวมกับกรรมาธิการใช่ไหมครับ เพราะฉะนั้นถ้าเผื่อรวมกับกรรมาธิการแล้วนี้ ผมเห็นว่า มันเป็น ๒ ประเด็นเท่านั้น คือ เอาตามที่กรรมาธิการปรับใหม่จะครับ กับไม่เห็นด้วย เพราะฉะนั้นกรณี ๑๕ ปี หรือปริญญาตรีนี้ ก็ไม่ต้องพูดถึง เพราะลำพังเอง ผมเองซึ่งยืนยัน ๙ ปีมานี้ ก็ตอนนี้ ผมก็ยอมที่จะปรับว่า ๙ ปี เป็นบวกพื้นฐาน ๓ เป็น ๑๒ นี้ ผมก็ยอมรับได้ครับ เพราะฉะนั้นตรงนี้ จึงอาจจะมียู่แค่ ๒ ประเด็นใช่ไหมครับ โหวตตามประเด็นที่กรรมาธิการได้ปรับใหม่ โดยหารือร่วมกันนี้นะครับ กับกรณีที่ท่านอื่นที่ไม่เห็นด้วยกับที่กรรมาธิการปรับใหม่ ก็เท่านั้นเองครับ เป็น ๒ ประเด็นครับ ขอบพระคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่สอง) : คงไม่ใช่ ๒ ประเด็นหรอกครับ เพราะว่าผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับกรรมาธิการปรับใหม่แล้วด้วยนะครับ และท่านยังไม่ได้บอกว่า ของท่านเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นถ้าจะมีเป็นอย่างนั้นก็ไม่ใช่ยุติธรรม เพราะของท่าน ท่านจะเอา อาจจะเป็น ๑๕ ปี ซึ่งไม่ตรงกับกรรมาธิการที่เสนอ เพราะฉะนั้นไม่มีทางที่จะโหวตได้ ๒ ทางนะครับ เพราะไม่ตกลง ถ้าตกลงกัน ก็ไม่ต้องโหวตใด ๆ ทั้งสิ้น แต่เนื่องจากไม่ตกลง เพราะฉะนั้นท่านเกียรติชัย เชิญครับ ท่านเกียรติชัยครับ

นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ : ท่านประธานครับ กระผม เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ ครับ คืออย่างนี้ เมื่อคณะกรรมการเสนอร่างที่คณะกรรมการเสนอมาแล้ว เราก็แปรญัตติไม่เห็นด้วย และเมื่อผลคะแนนออกมาอย่างนี้ว่า ไม่เห็นด้วย

ก็แปลว่า ร่างที่คณะกรรมการยกร่างตกไปแล้ว แล้วก็มาเสนอใหม่ว่า ไปตกลงกันแล้ว ตกลงกับใคร ตกลงกันเองกับใคร ก็คน ตกลงกันแค่นั้น ผมถึงได้บอกว่า ผมไม่รับการตกลงอันนั้น เพราะผมก็ไม่สนใจที่จะไปตกลงด้วย เพราะฉะนั้นตรงนั้น ไม่ควรจะเป็นประเด็นที่เข้ามานำเสนอว่า จะเห็นด้วยกับการที่ไปตกลงกันเองกับใคร อย่างไร ที่ไหน เพราะฉะนั้นถ้าจะโหวตตรงนั้น ไม่ต้องโหวต แล้วร่างที่เสนอเข้ามาตกไปแล้ว ก็ต้องมาโหวตร่างที่แปรว่า จะเอาของใคร ผมคิดว่า เป็นอย่างนั้นเสียมากกว่าครับ ขอขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : เนื่องจากนะครับ เดี่ยวผมขออนุญาตชี้แจงหน่อยนะครับ เนื่องจากท่านเสรีซึ่งดำเนินการเป็นประธานในช่วงนั้น ได้พักการประชุม โดยมีมติบอกให้ไปตกลงกัน ก็เป็นมติของสภาไม่ได้ไปทำโดยพลการ ส่วนว่าไปตกลงกัน ไม่ตกลงนั้น ก็เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ เพราะฉะนั้นจะบอกว่า เขาไปมูบมิบ ไม่ได้ เพราะเป็นมติของสภาให้พรรคไปตกลงกัน เพราะฉะนั้นผมต้องยืนยันเพิ่มเติม คือ เมื่อไปตกลงแล้ว มีบางส่วนไม่เห็นด้วย ถูกต้อง เป็นสิทธิของท่านถูกต้อง ก็ต้องถามประเด็นนี้ให้ตกไปเสียก่อนว่า จะเห็นด้วยกับปรับใหม่ หรือเห็นด้วยกับแต่ละญัตติที่มีมา ที่เสนอนี้ครับ มีหลายท่านเสนอ ซึ่งแตกต่างกัน ก็จะทำให้ถามไปที่ละท่านก็ได้ ที่ละกลุ่มก็ได้ จะเอาข้อนี้ เอาข้อนี้ ข้อนี้ ก็ได้ แต่ว่าจะไปละเลยมติของกรรมการยกร่างที่ปรับแก้ใหม่คงไม่ได้ เพราะเป็นมติของสภา คุณเกียรติชัยก็คงเข้าใจผมนะครับ ผมยืนยัน เชิญคุณอรรถรัตน์ ครับ

นายอรรถรัตน์ รัตนจันทร์ : กราบเรียนท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญที่เคารพ ผม อรรถรัตน์ รัตนจันทร์ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญครับ เพื่อความเป็นธรรมครับ อย่างนี้ครับ คือว่า ของกลุ่มผมนะครับ กับท่านอาจารย์พิเชียรไม่ได้มีการไปตกลงกัน เพราะอันนั้นก็อยู่นอกเหนือตรงนั้น แต่ในขณะเดียวกัน ทางกลุ่มใด ท่านประธานอาจจะสอบถามว่า กลุ่มใดที่มีการตกลงกับยกร่าง แล้วถ้าเขาตกลงกันได้ ก็ให้เป็นไปตามนั้น ก็มาโหวตกันตามนั้น แต่ว่าสำหรับกลุ่มที่ไม่ได้มีการตกลงกับยกร่าง อย่างเช่น กลุ่มผมกับท่านอาจารย์พิเชียร ก็ให้มีการโหวตครับ ขอขอบคุณครับท่าน

นายเดโช สนวนนนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ก็มี
อีกหลายท่าน ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ เรื่องที่หารือกันอยู่
ในขณะนี้ ผมคิดว่า -----

- ๔๗/๑

๑. ไม่มีใครจับ แต่ท่านประธานเสริบอกว่า ด้วยความปรารถนาดีของท่านประธานเสริ จะให้กรรมาธิการยกร่างกับผู้แปรญัตติไปดูกันสิว่า นี่จะแก้ไขกันอย่างไร รับกันได้ไหม ก็เลยไปดูกัน ๒. เมื่อกลับเข้ามาแล้ว ไม่ได้มัดมือชกว่า สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ จะต้องเห็นตามที่ผู้ไปตกลง เป็นแต่เพียงแค่ว่าไปตกลง แล้วก็ถือว่า เมื่อกรรมาธิการยกร่างเขายินดีที่จะแก้เช่นนั้น ต้องถือว่า เป็นการแปรญัตติของกรรมาธิการยกร่างเอง เป็นร่างใหม่ของกรรมาธิการยกร่าง ซึ่งเขามีสิทธิที่จะแปรญัตติ แต่ว่า จะมาบอกว่า เป็นของทุกคนในห้องนี้ไม่ได้ เขาก็ไม่เคยบอก เพราะฉะนั้นผมคิดว่า ที่อาจารย์วุฒิสารอธิบายกับอาจารย์ปกรณ์นี่ เป็นการอธิบายของกรรมาธิการยกร่าง ซึ่งเขามีสิทธิที่จะนำร่างของเขาอันใหม่มาเทียบเคียงกับพวกเรา อันที่ ๓ เวลาที่จะโหวตนี้ ขอมตินั้น จะขอมติแต่เฉพาะของกรรมาธิการยกร่างเฉย ๆ ไม่ได้ เพราะว่าถ้าอย่างนั้น บอกว่า เอาหรือไม่เอา พอบอกไม่เอา แล้วจะไปไหนล่ะ มันก็ต้องเทียบกันเป็นเรื่อง ๆ ไป ว่าเราจะเอากันอย่างไร ถูกไหมครับ ตกลงเราก็ต้องเทียบว่า เราจะเอาแบบไหนกับแบบไหน ที่นี้บังเอิญมันมีหลายแบบขณะนี้ มันมีอยู่สี่ห้าแบบด้วยกัน ก็คือ ๑. แบบยกร่าง ต้องถืออันใหม่ เพราะอันเก่ามันตกไปแล้ว เอาอันใหม่ ๒. แบบกลุ่มคุณพิเชียร เพราะฉะนั้นคุณอรรถรัตน์ไม่ต้องตื่นตื่น ของคุณได้เทียบแน่ เอาปริญญาตรีนี้ได้เทียบแน่ ๓. ประเภทของแต่ละอัน แต่ละอัน แต่ละอัน เทียบหมด รวมทั้งของอาจารย์สมชัยด้วย อาจารย์สมชัยก็ไม่ตก ผมนี้ต้องพูดแทนอาจารย์สมชัย เพราะอาจารย์สมชัยฝากไว้ กลุ่มท่านผู้ว่าวิชัย อาจารย์สมชัยหลายคนนี่นะครับ ก็มาเทียบ ส่วนจะเทียบอย่างไร ถ้าเดินไปอย่างนี้บ๊อบจะเทียบอย่างไร จะเทียบใครกับใครอย่างไรนี้ ท่านประธานคิดเอาที่แล้วกันตรงนี้ ขอบพระคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ท่านสมเกียรติครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ขอบคุณครับ ท่านประธานครับ ก็ขอปรึกษาท่านประธานครับ ผม สมเกียรติ รอดเจริญ สสร. ครับ ก็คือ ขณะนี้ตั้งแต่วันแรกเลยนะครับ เท่าที่ผมจำได้ ท่านประธานเสริ ท่านจำแนกไว้เรียบร้อยเลยนะครับ ว่า มี ๙ ปี มีของท่านอาจารย์ศรีราชา เจริญพานิช ๑๒ ปี ก็มีของคุณอุทิศ ชูช่วย คุณสมชัย ฤชุพันธุ์ คุณเจิมศักดิ์ นี้ ๑๒ ปี เดิมทีของคุณอุทิศเป็น ๑๕ ปี เพราะมีก่อนพื้นฐาน บวกกับ ๓ ปี

แต่ตอนหลังท่านวิชัย ท่านบอกผมจำไม่ผิดนะครับ ก็ย้อนกลับมา ๑๒ ปี แล้วก็มีท่านสุรชัย ๑๕ ปี ท่านวัชรา ๑๕ ปี ปริญญาตรี ก็มี ๒ ชุดครับ ของคุณวิทยา งานทวี กับคุณพิเชียร ดังนั้น ก็คงจะต้องมีประเด็นที่เราจะต้องมาทำความเข้าใจกันว่า ข้อความของกรรมาธิการ ร่างที่มาดำเนินการเขียนใหม่ ร่างกันใหม่ ตามข้อตกลงเมื่อไหร่ จะรับหรือไม่รับ ป. ตรี ของท่านวิทยา งานทวี กับท่านพิเชียร จะรับหรือไม่รับ ท่านสุรชัย ๑๕ ปี ท่านวัชรา ๑๕ ปี หรือของเดิมที่ท่านอุทิศ ชูช่วย บอกไว้ ๑๒ ปี บวก ๓ ปี ๑๕ ปี แล้วย้อนกลับมาเป็น ๑๓ ปี จะรับหรือไม่รับ ท่านสมชัย ท่านเจิมศักดิ์ ๑๒ ปี แล้วก็มีท่านอาจารย์ศรียาชา ก็คงต้องแยกเป็นประเด็น ๆ แบบนี้ครับ ท่านประธานครับ ขอบพระคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายเสวี สุวรรณภานนท์ รองประธานสภา ร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ได้กลับมาขึ้นบัลลังก์เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

นายเสวี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภา ร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ ท่านสมาชิกครับ ที่จริงมติเมื่อคืนนี้ครับ มันก็เป็นอย่างที่ท่านอาจารย์ เจิมศักดิ์พูดถึงนะครับ ว่า มันเปลี่ยนไปแล้วนะครับ ร่างกรรมาธิการเปลี่ยนไปตามที่ได้ แลกให้ท่านไปแล้วนะครับ ถ้าอย่างนั้นผมจะถามแล้วนะครับ

(นายเสวี สุวรรณภานนท์ รองประธานสภา ร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายเสวี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภา ร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านฟังผมถามก่อนดีไหมครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ (กรรมาธิการ) : ผมจะเรียนตามนัดหนึ่งครับ คือ ท่านประธาน ผมขอพูดขออนุญาตครับ ผม อัศววิทย์ สุมาวงศ์ กรรมาธิการนะครับ คือ ที่จะถามนี้ครับ ก็กำลังจะเรียนถามประธานว่า น่าจะเป็นว่า ร่างกรรมาธิการนี้สมาชิก เห็นด้วยไหม ทั้งหมดนะครับ

นายเสวี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภา ร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : เดี่ยว ทำตามผมก่อนดีกว่านะครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ (กรรมาธิการ) : ที่แก้ไขแล้ว ถ้าหากว่าไม่เห็นด้วย ถึงจะไปสู่ประเด็นแต่ละคน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านฟังผมก่อนนะครับ ถ้าผิดแล้วค่อยว่ากันนะครับ ของท่านอาจารย์ศรีราชาเนี่ยครับ
ญาติของท่านอาจารย์ศรีราชา ท่านไปตกลงกับกรรมาธิการยกร่างเป็นร่างใหม่ไปแล้ว
ถูกต้องไหมครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช (กรรมาธิการ) : ท่านประธาน
ผม ศรีราชา เจริญพานิช ครับ ผมยอมตามที่ตกลงกันใหม่ เนื่องจาก เลื่อนลงไปถึงปฐมวัย
นะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ เป็นไปตามร่างกรรมาธิการใหม่แล้วนะครับ ของท่านวิทยา งานทวี นี่ไม่มีนะครับ
ของท่านพิเชียรนี่ ไปเริ่มว่า รับการศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาตรี ใช่ไหมครับ ท่านพิเชียร
ครับ

(นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง)
มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ผมจะถามท่านว่า ถ้าท่านเห็นด้วยกับที่กรรมาธิการแก้ไขตามร่างใหม่ กับที่ท่านพิเชียร
สงวนญัตติว่า ให้ได้รับการศึกษาไม่น้อยกว่าปริญญาตรีนะครับ ๒ ญัตตินี้ครับ แต่เอา
ทีละเรื่อง

นายพิเชียร อัจฉรวรประเสริฐ : คือ จะขออนุญาตท่านประธานสั้น ๆ
นิดเดียวก่อนนะครับ เพราะว่า ตรงนี้ผมว่า เพื่อนสมาชิกยังไม่ค่อยเข้าใจครับ คือ
ขออนุญาตสักสองสามนาที ให้พวกเราได้เคลียร์สั้น ๆ สักนิดหนึ่งครับ ท่านประธาน
ใจเย็น ๆ นิดหนึ่งนะครับ เดี่ยวให้ท่านอื่นได้กรุณา

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เดี๋ยวก่อนครับ ตอนนี้อยู่เดี๋ยวก่อน เอาร่างกรรมาธิการก่อน ท่านเห็นร่างกรรมาธิการ
หมดหรือยัง ท่านคิดจะครับ

นายศิวะ แสงมณี : ที่ผมจะกราบเรียนท่านประธาน ขอภัยครับ ผม ศิวะ
แสงมณี ที่ผมจะกราบเรียนท่านประธาน ก็คือว่า ร่างกรรมาธิการที่อ่านนี้ ผมคิดว่า บาง
คนอาจจะจับไม่ทันว่าเขียนไว้อย่างไร ผมคิดว่า น่าจะพิมพ์มาก่อน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ไม่แจกหรือครับ

นายศิวะ แสงมณี : ยังไม่ได้แจกครับ เพราะว่าเมื่อกี้คงจะยังไม่ทัน
จะแจก

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
อ้าว ผมนี่กว่าแจกไปแล้ว

นายศิวะ แสงมณี : ผมหวังว่า กลัวว่าเราไม่รู้ว่ ไม่ใช่พูดแต่เฉพาะเรื่องปี
เพราะมันมีเงื่อนไขเพิ่มเติมมาด้วยครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ไม่แจกหรือครับ ผมก็นึกว่าแจกท่านไปแล้ว จริง ๆ มันต้องแจกครับ ไม่อย่างนั้นท่านก็มอง
ไม่เห็น

นายศิระ แสงมณี : ครับ ก็เลยจะกราบเรียนท่านประธานไว้ครับผม

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ เจ้าหน้าที่แจกหน่อยครับ ร่างใหม่นี้ครับ ท่านสุนทรครับ

นายสุนทร จันทรังสี : ท่านประธานครับ ผม สุนทร จันทรังสี
เพื่อประหยัดเวลา ไม่ต้องพิมพ์แจกนะครับ เอาข้อความขึ้นบนจอเลยนะครับ เอาข้อความ
ขึ้นบนจอ แล้วสมาชิกจะได้ดู จะได้เข้าใจกัน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
มองเห็นหรือเปล่าครับ

นายสุนทร จันทรังสี : เห็นสิครับ ไม่อย่างนั้นจะทำจมาทำไมละครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ผมก็ห่วงท่าน เพราะในสภานี้ตาไม่ดีเหมือนท่านทุกท่านหรอกครับ ท่านสวิงครับ
ยกมือครับ ระหว่างรอเอกสารนะครับ เดี่ยวครับท่านประดิษฐ์ครับ

นายสวิง ตันอุดม : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม สวิง ตันอุดม ครับ
ท่านประธาน ผมคิดว่า ตอนนีเราโหวตอันแรกนี้นะครับ ร่างของกรรมาธิการเดิมก็ได้ตกไป
แต่ที่นี้เราจะมีประเด็นอยู่ประมาณสามสี่ประเด็น ซึ่งผมคิดว่า เราไล่ไปที่ละประเด็นนี้
นะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
กำลังไล่ครับ ท่านครับ

นายสวิง ตันอุดม : ครับ ที่นี้ไล่ไปที่ละประเด็น หมายความว่า คือถามแบบ
คือ ผมคิดว่า ประเด็น ท่านฟังผมชนิดหนึ่งนะครับ คือ ๑. ประเด็นที่ว่านี้ มันไปขัดกันอยู่ที่
ปีนะครับ เพราะว่า มี ๙ มี ๑๒ ๑๕ แล้วก็ปริญญาดรึนะครับ อันนี้ที่ถามประเด็นนี้ก่อน
นะครับว่า คือ หมายความว่าไล่ประเด็น อันที่ ๒ นี้มันขัดกันตรงที่ว่า เริ่มจากไหน
เพราะว่า ตอนนี้นันมีเริ่มจากประถมกับปฐมวัยนะครับ ผมคิดว่า อันนี้ถ้าตกไปก็จะง่ายขึ้น

นะครับ อันที่ ๓ ก็คือว่า ของร่างของกรรมาธิการมีใช้คำว่า รับเลือก รับเลือกนะครับ รับเลือกด้วย ซึ่งอันนี้รับหรือเปล่า คำว่า รับเลือก หรือว่าจะเลือกเลยนะครับ แล้วส่วน อันที่ ๔ ก็คือ เรื่องเกี่ยวกับประชาชนมีการร่วมจ่าย หรือว่าจะฟรีทั้งหมดนะครับ เพราะว่า ในร่างใหม่นี้มีเรื่องเกี่ยวกับร่วมจ่ายนะครับ คือ หมายความว่า พร้อมทั้งจะจ่ายให้ด้วย ซึ่ง ผมคิดว่า ๔ ประเด็นนี้ ถ้าได้ไปให้ตรงทั้งหมด ก็จะได้ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : เดี่ยวรายละเอียด ตรงกันหมดแล้วครับ ท่านสวิงครับ นะครับ ยิ่งเสนอไปมันก็จะพันไป หลายเรื่องนะครับ ตอนนี้อย่าไปก่อนนะครับ เอาปี กับที่ร่างเขาเป็นหลักก่อนนะครับ แล้ว เดี่ยว ถ้าท่านจะปรับเปลี่ยนนะครับ ในส่วนที่ไม่ตรงกันนะครับ ท่านก็เสนอเข้ามานะครับ เป็นเรื่อง ๆ ไปดีกว่านะครับ ครับ ท่านประดิษฐ์ครับ

นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม : กราบเรียนท่านประธานครับ ผมขอเรียนถาม ท่านนิดนะครับว่า กรณีที่มี ๒ ญัตตินะครับ ระหว่างของยกร่าง กับของอีกท่านหนึ่งนี้ ปรากฏว่า ผมไม่ชอบทั้งคู่เลย ผมจะอย่างไร

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : เช่น ท่านไม่ชอบ ท่านไม่ชอบเลย ท่านต้องสงวนของท่านไว้ มีไหม

นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม : คือ ขณะนี้อย่างของผมนี่นะครับ คือ ๑๕ ปี ตั้งแต่ปฐมวัย ไข้ไหมครับ แต่ว่า พอมีปริญญาตรีกับของยกร่าง มันไม่ตรงกับของ ผมนี้ครับ ผมควรจะทำอย่างไรครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ถ้าไม่ตรงนี่นะครับ ท่านก็ต้องไม่เห็นด้วยกับยกร่างเขา ถูกไหมครับ แต่ของท่านจะต้องไป ตรงอยู่ตรงไหนด้วยนะครับ แต่อยู่ ๆ ไม่เอาเลยสักอย่างหนึ่งก็คงไม่ได้ ต้องเอา เสียอย่างหนึ่ง เดี่ยวผมว่า ดูร่างก่อนดีกว่า พอเห็นปั๊บ ท่านจะตัดสินใจได้ ตอนนี้อย่าไม่เห็น ท่านนี้ไปได้เยอะเยอะ อาจารย์เจิมศักดิ์ครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ของยกร่างที่เขา ไปร่างมาใหม่นี้ มันมีอยู่ ๒ พรรค พรรคแรกเกี่ยวกับจำนวนปี -----

แต่พรรคที่ ๒ นี้เกี่ยวกับการเปิดให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการศึกษา ตกลงถ้าท่านจะเทียบ
 นี้ อาจจะต้องเทียบแต่เฉพาะพรรคแรกก่อนใช้ใหม่ครับ เพราะท่านบอกจะเอาแต่จำนวนปี
 ที่นี้ปัญหาที่มีอยู่ว่า ที่เราต้องช่วยกันคิด ก็คือว่า ถ้าท่านหยิบเอาทั้งของกรรมาธิการเทียบ
 กับกลุ่มคุณพิเชียร สมมุติ นะครับ แต่โอกาสน้อย สมมุติว่า คุณพิเชียรชนะ ที่นี้ นะจะเอา
 อะไรล่ะ สมมุติ นะครับ โอกาสไม่มาก แต่ว่า ถ้าชนะขึ้นมา แล้วที่นี้จะทำอย่างไร จะเอา
 อะไรไปเทียบกับพิเชียรล่ะที่นี้ ใช้ใหม่ครับ มันก็จะมีปัญหา แต่ถ้ากรรมาธิการชนะ เอา
 กรรมาธิการยื่นเป็นแชมป์ (Champ) ไว้ ก็เอาคนอื่นสู้แชมป์ต่อ อันนั้นก็ยิ่งพอไปได้ แต่ถ้า
 เกิดคุณพิเชียรชนะขึ้นมา ซึ่งโอกาสพอมีบ้าง แต่น้อย แล้วเราเอาเลยอย่างนั้นหรือ แล้ว
 พวกผมไปเทียบกับเขาได้อย่างไรล่ะ นี้ อันนี้คือตัวปัญหา แล้วผมเคย ท่านประธานมาถึง
 แล้ว ที่ผมเคยบอกท่านว่า ตกลงเราจะเทียบกันอย่างไร ท่านจำได้ไหม วันแรก ๆ เลย แล้ว
 ท่านบอกเอาไว้ก่อน ให้ถึงปัญหาก่อน ช่วยคิดนิดหนึ่งเถอะครับ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : คือ
 ได้ดูญาติพี่น้องนะครับ ก็จะมีของท่านพิเชียรไม่เหมือนคนอื่นนะครับ แต่คราวนี้มันก็มีอีก
 กลุ่มหนึ่ง ก็คือ มันก็จะมี ๑๒ ปี กับ ๑๕ ปี นะครับ แต่ตอนเริ่ม ตอนอะไรต่าง ๆ ไม่เป็นไร
 นะครับ เอาไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี ก็จะมีกลุ่มของท่านสุรชัยกับท่านวัชรานะครับ ถ้าหากว่า
 ไปเทียบแล้วนี่นะครับ มันก็จะมี ๑๒ ปี กับ ๑๕ ปี อะไรก็ได้ครับ แล้วแต่สมาชิกส่วนใหญ่
 จะเห็นว่า จะเอากี่ปี นะครับ แล้วพอได้ก็ปีแล้ว เราก็มาดูรายละเอียดกันนะครับ อย่างนี้
 ดีไหมครับ ในส่วนของ เดี่ยวถ้าเห็นร่าง มันจะมี ๒ ปัญหา ก็คือ ปัญหาเรื่องปี กับเรื่องจ่าย
 หรือไม่จ่าย นะครับ แต่ถ้าทุกคนบอกว่า ไม่ตั้งใจเรื่องจ่ายหรือไม่จ่ายแล้ว ประเด็นนี้ก็จะ
 หหมดไป แต่เรายังไม่เห็นร่าง นะครับ ตอนนี้อย่างเดียวเราดูร่างแล้ว เรามาค่อย ๆ ใจเย็น ๆ ดูว่า
 จะถามอย่างไรให้ญาติแต่ละท่านนี้ไม่ตก ท่านวัชราประท้วงหรือครับ

นายวัชรานนท์ : ครับ ขอปรึกษาท่าน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ไม่ ท่านประท้วงหรือเปล่าครับ ท่านยื่นคือประท้วง นะครับ

นายวัชร หงส์ประภัสร์ : ขอเปลี่ยนเป็นปรึกษาครับ เพื่อประโยชน์ของที่ประชุมครับ คืออย่างนี้ครับ ถ้าท่านประธานถามว่า จะเอาญัตติของกรรมาธิการที่ขอแก้ไข หรือจะเอาญัตติอื่น เป็นคำถามแรกจะดีไหมครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : คือ ถ้าเป็นญัตติอื่นนี่นะครับ ญัตติอื่นทุกญัตติมันจะมารวมตรงที่เดียวกันหมดนะครับ แล้วมันก็จะกลายเป็นว่า ต่อไปก็ไม่รู้อะไร อย่างที่อาจารย์เจิมศักดิ์พูดถึงนะครับ นอกจากมันเป็นกลุ่มเดียวกัน หรือเรื่องเดียวกันนี่นะครับ มาถามพร้อม ๆ กันนี้จะได้ มันจะได้ไม่ตกไป ท่านอาจารย์สมเกียรติครับ โทษที่ ท่านอาจารย์เกียรติชัยครับ เดี่ยวท่านสมเกียรติ เดี่ยวก่อนครับ เกียรติ ๆ เหมือนกัน ผมเลยจะงงตามไปด้วยแล้วครับ

นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ : ผมเสียดังหน่อย ท่านประธานเรียกชื่อผมไม่ถูกเลยหรือครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ถูกครับ ถูก

นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ : คืออย่างนี้ครับท่านประธาน ผมได้พูดไว้แต่แรกแล้วว่า ที่ไปเขียนใหม่ อะไรใหม่มานี้ แล้วอยู่ ๆ ก็มาบอกให้เราว่า เห็นด้วยไม่เห็นด้วย แล้วตอนนี้ ที่ไปปรับกันใหม่แล้ว ก็ยังไม่ได้มาแจกจ่ายกันให้เห็นว่า จริง ๆ เนื้อถ้อยกระทงความมันเขียนเป็นภาษาหรือเปล่า แล้วมันมีผลอะไร ซึ่งให้ คือ ถ้ามาเห็นแล้วนี่นะ แล้วมาบอกกันว่า เออ ที่เขียนอย่างนี้พวกเราเห็นกันอย่างไร เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย อภิปรายกันสักหน่อย หรืออย่างที่เขียน ซึ่งเรื่องเงิน มีส่วนร่วมค่าใช้จ่าย ส่วนร่วมนี่นะ ใน ๒๕๔๐ เขาก็เขียนไว้แล้ว อะไรก็ว่าไป แล้วมันไปเปิดโอกาสให้มีการเรียกเงินอะไรต่ออะไรกันง่ายไปหรือไม่ เออ มาพูดกันสักหน่อยว่า ที่เขียนใหม่นี้ จะคิดเห็นเป็นอย่างไร แล้วค่อยมาบอกว่า ถ้าอย่างนั้นจะเอา หรือไม่เอา นี่มาถึง เห็นไหม ตกกลางจะเอาตามนี้ไหม ผมว่า มันง่ายไป และนี่บอกว่า เรื่องสำคัญ อยากจะให้มันเสร็จเร็ว ๆ เสร็จเร็วได้เมื่อไรเดี๋ยว ผมเอาไว้อีก ๒ ชั่วโมง เอ้า

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ อย่างไรก็ตามเกียรติชัยก็ช่วยเป็นหลักให้พวกเราหน่อยนะครับว่า ควรจะเอาอย่างไรดี
นะครับ ท่านเสรีมเกียรติครับ

นายเสรีมเกียรติ วรดิษฐ์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ
ท่านกรรมาธิการ ท่าน สสร. ผู้ทรงเกียรติครับ ผมต้องการให้มีการโหวตอย่างถูกต้องตาม
กฎ ระเบียบ โดยเฉพาะข้อบังคับของสภา แล้วก็เป็นธรรมเนียมด้วยนะครับ -----

- ๕๐/๑

ในความเห็นของผมนั้นนะครับ ผมเห็นว่า ประเด็นของกรรมาธิการยกร่างที่ปรับปรุงใหม่ นั้น ควรจะแยกเป็นวรรคหนึ่งกับวรรคสองเสียก่อนนะครับ เพราะวรรคสองนี้เป็นเรื่องใหม่ที่แปลกใหม่ ซึ่งไม่ใช่เป็นประเด็นที่กลุ่มแปรรูปหลาย ๆ กลุ่มเสนอเลย ส่วนวรรคแรกนี้สามารถมาเปรียบเทียบได้กับทุกกลุ่มเลย ที่นี้ว่าเมื่อมีการโหวตนี้ ต้องอ่านดูว่า ถ้าเอาของกรรมาธิการวรรคแรกมาเปรียบเทียบกับทุกกลุ่มแล้วนี้ ก็ต้องไปดูข้อบังคับ ข้อที่ ๖๑ วรรคสอง ข้อบังคับ ข้อ ๖๑ วรรคสอง บอกว่า ถ้าหากว่า มีแปรรูปอยู่ ๒ ฝ่าย ก็ต้องเอาเสียงข้างมาก ฝ่ายที่มากกว่า แต่ถ้าเกิดเกิน ๒ ฝ่าย ก็ให้ถือจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุดที่นี้ถ้าท่านประธานโหวต ถือ กรรมาธิการปรับปรุงใหม่วรรคแรก เทียบกับคนอื่นแล้วนี้ คนที่มีสิทธิโหวตในร้อยละนี้ สมมุติว่า รวมของใหม่แล้ว มีประมาณ ๕ กลุ่ม หรือ ๖ กลุ่มก็แล้วแต่ สสร. ๑ คน มีสิทธิโหวตได้เพียง ๑ ครั้งเท่านั้น จะเอา ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ นี้ ได้ครั้งเดียว แล้วถึงจะเอาทั้งหมด ๖ กลุ่มนี้ คะแนนไหนมาก ก็จะเป็นข้อบังคับ เมื่อผ่านไปแล้ว ถ้าของกรรมาธิการยกร่างยุคปรับปรุงใหม่วรรคแรกเกิดชนะ ถึงจะมาโหวตวรรคสองว่าจะเอา หรือไม่เอาด้วย ก็น่าจะถูกต้องตามกฎหมายข้อบังคับ แล้วเป็นธรรมด้วยครับ

(นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) มีสัตยาธิปไตยให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านสมาชิกครับ ผมจะถามท่านสมาชิกนะครับ โดยเอาปีเป็นหลักก่อน ตอนเริ่มนี่นะครับ ว่า ตั้งแต่เมื่อไหร่ เอาไว้ทีหลัง ตอนนี้นี่นะครับ ไม่ว่าจะท่านใดก็ตาม จะเห็นว่า ๙ ปี ๑๒ ปี หรือ ๑๕ ปี ก็แล้วแต่ ให้คิดไว้ในใจได้เลยนะครับ ผมจะถามเอาปีก่อนนะครับ แล้วท่านพิเชียรนี้ ผมจะถามให้ครับ ปริญญาตรี เดี่ยวจะถามให้ เอาปีก่อนนะครับ

นายพิเชียร อำนางวรประเสริฐ : ขอบคุณมากครับ ท่านครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ถ้าหากว่า สมาชิกท่านใดนะครับ เห็นควร ดูเอกสารตามกรรมาธิการนี้นะครับ เห็นควรว่า ให้นักคที่มีสิทธิเสมอกัน เกี่ยวกับการศึกษานะครับ ถ้อยคำอื่นผมไม่ได้ถามนะครับ การศึกษานะครับ ไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี นะครับ ให้กด เห็นด้วย นะครับ ๙ ปีไม่มีแล้วนะครับ

ถ้าหากว่า ท่านใดเห็นว่า การศึกษาดังกล่าวจะต้องได้รับการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี ให้
กต ไม่เห็นด้วย เอาปีก่อนนะครับ อย่างนี้ได้ไหมครับ เอาปีก่อน

(นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง)
มีสัตญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เชิญลงคะแนนได้ครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เดี๋ยวลงคะแนนก่อนนะครับ ท่านสมเกียรติ กดอีกครั้งหนึ่งหรือครับ

(นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง)
มีสัตญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ให้ท่านประธานพูดใหม่อีกครั้งครับ คำถาม
ของท่าน

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : พูดกติกาใหม่อีกครั้งหนึ่งครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ การศึกษานี้ ถ้าหากว่าท่านเห็นด้วยว่า ไม่น้อยกว่า ๑๒ ปีนี้ครับ ให้กต เห็นด้วย
ถ้าเห็นด้วยว่า ไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี ให้กต ไม่เห็นด้วย มีท่านใดยังไม่ลงคะแนน มีไหมครับ
ไม่มีนะครับ เจ้าหน้าที่ปิดการลงคะแนน รวมคะแนนด้วยครับ เห็นด้วย ๔๐ ไม่เห็นด้วย
๓๒ งดออกเสียง ๑ นะครับ ก็คือ เป็นไปตามกรรมาธิการนะครับ คือ ไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี
นะครับ

ที่ในส่วนที่เริ่มนี้ นะครับ ส่วนที่เริ่มนี้ กรรมการเสนอมาว่า ตั้งแต่ระดับปฐมวัย หรือระดับประถมศึกษา มีท่านสมาชิกท่านใดไม่เห็นด้วย มีไหมครับ ตอนเริ่มเลยนะครับ ท่านประดิษฐ์ไม่เห็นด้วยใช่ไหมครับ เริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย หรือระดับประถมศึกษา

นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม : ขออนุญาตท่านประธานครับ มีนัย ความหมาย คือ ถ้าตัดตั้งแต่ปฐมวัย ก็จะได้แค่ ม. ๓ ถ้าตั้งแต่ประถมศึกษา ก็ถึง ม. ๖ ครับ เพราะฉะนั้นมันมี ๒ นัยอยู่นะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : คือ ถ้าเริ่มตรงนี้ นะครับ ก็คือ ๑๒ ปี ไม่น้อยกว่า ไม่น้อยกว่านั้น มันอาจจะมากกว่าก็ได้ นะครับ อันนี้คือ ไม่น้อยกว่า เอาตอนเริ่มนี้ นะครับ ของเดิมไม่รู้เริ่มเมื่อไร ไม่ได้บอก แต่ ตอนนี้กรรมการบอกว่า อ้าว อย่างนั้นท่านสมาชิกแปรมา ก็เห็นด้วยกับการให้มีการเริ่ม ตั้งแต่ระดับปฐมวัย หรือระดับประถมศึกษา มีสมาชิกท่านใดไม่เห็นด้วยมีไหมครับ ท่าน เสวตไม่เห็นด้วยหรือครับ ผมเอาไม่เห็นด้วยนะ ไม่ต้องอภิปรายนะครับ เห็นด้วยไหม

นายเสวต ทินกุล : ไม่ใช่อย่างนั้นครับ เมื่อกี้ทางกรรมการนะครับ เขา บอกให้เลือกเอานะครับ เป็นเรื่องของการเลือกเอาว่า จะเลือกบริหารครอบครัวตัวเอง จะ เอาลูกหลานตัวเองนี้ จะเลือกเอาปฐมวัย หรือว่าไม่เอาปฐมวัย แต่ว่ายึดออกไปข้างบน หรือเอาลงข้างล่างนะครับ เพราะฉะนั้นท่านประธานต้องถามใหม่ นะครับ ไม่อย่างนั้น ถามกรรมการดู ไม่เชื่อกครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ระดับปฐมวัย เริ่มครับ เริ่มตั้งแต่ระดับปฐมวัย หรือระดับประถมศึกษา เริ่มครับ

นายเสวต ทินกุล : เลือกครับ ไม่ใช่เริ่มครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : เลือกจะเริ่มตอนไหน

นายเสวต ทินกุล : เลือกจะเริ่มตอนไหน ใช่ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : อ้อ คืออย่างนี้ ถ้อยคำแรกนี้ นะครับ เอ้า อย่างนั้นผมถามรวมไปเลยนะครับ ถ้อยคำอื่นที่ กรรมการเขาเสนอมานี้ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการเลือกรับการศึกษาระดับ ปฐมวัยหรือระดับประถมศึกษา มีท่านสมาชิกท่านใดไม่เห็นด้วยมีไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
ไม่มี ผ่านนะครับ ส่วนวรรคหนึ่งมีเรื่องว่า โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มีท่านใดเห็นเป็นอย่างอื่นใหม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
ไม่มีนะครับ ในวรรคที่ ๑ นี้ มีใครเห็นเป็นอย่างอื่นใหม่ครับ ทั้งหมดเลย ถ้อยคำที่เขียน
นี้ครับ ไม่มีนะครับ

นายพิเชียร อำนางวรประเสริฐ : มีครับ ของผมปริญญาตรีครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
ของท่าน ขอโทษที

นายพิเชียร อำนางวรประเสริฐ : บอกให้ไปถึงปริญญาตรีเลยครับ

(นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง)
มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
ถ้าหากว่า ท่านใดเห็นด้วยกับร่างกรรมาธิการที่เสนอมาstückนี้ให้กด เห็นด้วย ถ้าหากว่า
สมาชิกท่านใดเห็นด้วยกับการที่มีผู้แปรญัตตินะครับว่า ในการรับการศึกษาดังกล่าวนั้น
ให้กำหนดว่า ไม่น้อยกว่าระดับปริญญาตรีนะครับ ให้กด ไม่เห็นด้วย เชิญลงคะแนนครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
มีท่านใดยังไม่ได้ลงคะแนนมีไหมครับ ลงคะแนนครบถ้วนแล้ว ปิดการลงคะแนน
เจ้าหน้าที่รวมคะแนนด้วยครับ

นายธวัช บวรวิชัยกูร : ผมกดผิดครับ ขออนุญาต

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
เดี่ยวครับ ท่านธวัชครับ ดูคะแนนก่อนครับ เห็นด้วยกับกรรมาธิการนะครับ ๕๒
ไม่เห็นด้วย ๑๖ งดออกเสียง ๔ ครับ

นายธวัช บวรวิษยกุล : ครับ ๑๖ นั้น เป็นของผม ๑ ครับ ผมต้องการจะ
ให้ เห็นด้วย แทนครับ ผมขอแก้ครับ ขออนุญาตครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านอะไรนะครับ

นายธวัช บวรวิษยกุล : ท่านถามผมเร็วครับ ผมก็เลยกอดผัดไป
นิดหนึ่งครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านกอดผัด

นายธวัช บวรวิษยกุล : ครับ เปลี่ยนเป็น เห็นด้วย ครับผม

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ เลยไปแล้วครับ ไม่ทันแล้วครับ วรรคที่ ๒ ของกรรมาธิการนะครับ บุคคลย่อมมีสิทธิ
ในการมีส่วนร่วมกับการศึกษา เพื่อจัดการศึกษาเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่รัฐจัดขึ้น
นะครับ มีสมาชิกท่านใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ ให้ขึ้นใจด้วยหรือครับ ไม่ได้แจกไปหรือ
ครับ แจกแล้วครับ ไม่มีท่านใดเห็นอย่างอื่นนะครับ ท่านศักดิ์ชัยเห็นอย่างอื่นหรือครับ

นายศักดิ์ชัย อุ่นจิตติกุล : ผมไม่ค่อยเข้าใจที่พูดกันตรงนี้นะครับ
เพราะฉะนั้นผมคิดว่า น่าจะอธิบายนิดหนึ่ง เพราะว่า บุคคลย่อมมีสิทธิในการมีส่วนร่วม
กับการศึกษา แปลว่าอะไรครับ บุคคลไหนครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
กรรมาธิการที่แจกหน่อยครับ อย่างนั้น เดี่ยวฟังข้างล่างอีกนิดหนึ่ง จะได้ตอบทีเดียว เอา
สั้น ๆ นะครับ สั้น ๆ เอาทำความเข้าใจกัน

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ความเข้าใจของ
ผมนี้เพื่อที่จะบันทึกไว้ในเจตนารมณ์ด้วย ถ้าหากว่า เราเห็นตรงกันนะครับ -----

คือ ผมคิดว่า ที่กรรมการเต็มในวอร์ดที่ ๒ จะเป็นเหตุในการที่จะอ้างเพื่อที่จะไปเรียกเก็บแป๊ะเจี๊ยะหรือเก็บค่าเล่าเรียนเพิ่มเติมไม่ได้ ผมคิดว่า ข้อความอันนี้ จึงแยกวรรคออกมา แต่เดิมนี่ กรรมการประดิษฐ์ โดยการเอาวอร์ดที่ ๒ นี้ ใส่เข้าไปในวอร์ดแรก แล้วก็มีเพื่อนสมาชิกเกรงว่า จะเป็นเหตุให้โรงเรียนอ้างที่จะไปเก็บอะไรเพิ่มเติมจากบุคคล เพราะฉะนั้นในวอร์ดที่ ๒ นี้ จึงมีความหมาย ๑. ห้ามไม่ให้ไปเป็นเหตุในการอ้าง เพื่อที่จะไปเก็บเงินเพิ่มเติม ไม่ว่าจะเก็บค่าแป๊ะเจี๊ยะ หรือเก็บอย่างหนึ่งอย่างใด เพราะในวอร์ดที่ ๑ นั้น จำเป็นที่จะต้องให้ประชาชนได้รับการศึกษาเสมอกัน คราวนี้มาวอร์ดที่ ๒ นี้ เป็นการบอกว่า ถ้าหากว่า บุคคลหนึ่งบุคคลใดจะมีการศึกษาเพิ่มเติมของเขาเอง หรือจะรวมกันโรงเรียนก็ดี กับสถานศึกษาที่จะมีอะไรเพิ่มเติม ถ้าผมยกตัวอย่าง เหมือนกับทุกคนจะต้องได้รับการรักษาพยาบาลฟรี คือ ไปอยู่ในแผนกสามัญ ฟรีแน่ คุณไปรักษาพยาบาล นอนโรงพยาบาล มีเตียง มีแผนกสามัญ แต่ถ้าคุณจะไปอยู่ชั้นพิเศษ นอนคนเดียว ติดแอร์ และจะมีห้องรับแขกเพิ่มอีก เรื่องของคุณ คุณมีสิทธิ แต่คุณต้องจ่าย เพราะฉะนั้นผมหมายความว่าอย่างนี้ เท่าที่ผมมีความเข้าใจว่า เป็นอย่างนี้ ถ้าเราเห็นตรงกันตรงนี้ ลงในเจตนารมณ์ให้มันชัดเจน แล้วก็เกี่ยวนี้ พวกเราที่มีคณะกรรมการบันทึกเจตนารมณ์ และเรื่องนี้เป็นห่วงเป็นใยอย่างไร พุดกันคนละนิดคนละหน่อย ถ้าเห็นตรงกันแล้ว บันทึกเลย แล้วก็ถ้าหากว่า กฎหมายถูกออกมาบิดเบี้ยวหรือมีโรงเรียนหนึ่งโรงเรียนใดบิดเบี้ยวตามเจตนารมณ์ ย่อมเป็นเหตุนำขึ้นสู่ศาลได้ และบัดนี้ ในนี้ก็มีศาลรัฐธรรมนูญหลายคน เลขาธิการศาลรัฐธรรมนูญก็อยู่ที่นี้ ได้เห็นเจตนารมณ์ ได้รู้ว่าพวกเราจะเอากันอย่างไร ผมว่า พุดแล้วบันทึกกันเสีย ผมว่า อย่างนี้พอจะรับกันได้ไหมครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 เดี่ยวท่านสมาชิกครับ บุคคลย่อมมีสิทธิในการมีส่วนร่วมกับการศึกษา เพื่อจัดการศึกษาเพิ่มเติม อย่างนี้ ถ้าเกิดเอกชนไปรวมกับโรงเรียน ขอสอนพิเศษและเก็บเงินอะไรอย่างนี้ คือ ถ้าอ่านง่าย ๆ นะครับ มันเป็นอย่างนี้เหมือนกันนะครับ มันเป็นไปได้ไหมครับ ศึกษาเพิ่มเติม ก็คือ อาจจะไม่ออกเวลานะครับ แต่ถ้าหากว่า จะให้เคลียร์ปัญหา ก็บอกว่า

ไม่เก็บค่าใช้จ่ายอย่างนี้ ใครก็ไม่กล้าเข้ามา ผมหวังนะครับ เดี่ยวกลายเป็นว่า นอกเหนือ
หลักสูตร แล้วไปร่วมกับเอกชนเข้ามา ท่านคิดจะครับ ท่านอย่าเพิ่งว่าใครนะครับ

นายศิวะ แสงมณี : ท่านประธานที่เคารพครับ กำลังจะต่อว่า
ท่านประธานอยู่พอดีครับ เพราะว่าเสียตีสี่ผมครับ ก็ไม่มีอะไรครับ คือ ผมอยากเรียน
อย่างนี้ครับ คือ การเขียนไว้เนี่ย มันเป็นการเปิดช่อง ถ้าไม่เขียนไว้เสียยังจะดีกว่า ๒. มันจะ
ก่อให้เกิด เขาเรียก ๒ มาตรฐานในโรงเรียน มันจะมีนักเรียนพวกเกรดเอ (Grade A) กับ
เกรดบี (Grade B) เกิดขึ้นในโรงเรียน เหมือนกับโรงพยาบาลที่ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์
ยกตัวอย่างนี้ ในที่สุดโรงพยาบาลนั้น ก็บอกว่า ไม่ใช่ไร ถ้าอยากนอนสบายก็นอน
ห้องแอร์ แต่ก็เสียสตางค์เพิ่มจริง แต่เขาทำห้องพวกอนาถาไว้ชนิดเดียวครับ ในที่สุดก็บีบ
คนที่จะต้องไปอยู่ในห้องพิเศษอยู่ดีนะครับ อย่างนี้ก็เหมือนกัน เพราะฉะนั้นการเขียนมัน
เป็นการเปิดช่อง ไม่เขียน ทุกวันนี้ก็เรียกกันอยู่แล้วครับ เรียกกันมหาศาลเลย ผมสังเกตดู
นะครับ ผมเองอยู่ต่างจังหวัดนี้ ผมเห็นเลยว่า ตอนเปิดเทอมนี้ สถานธนานุบาลนี้คน
มากมายเลยครับ ไม่เชื่อถามนายกเทศมนตรีที่มาเป็น สสร. เราได้ว่า ช่วงนั้นเทศบาลกำไร
จากคนมาจำนำมากขึ้นเท่าไรนะครับ โรงรับจำนำทุกแห่งครับ มากมายเลยนะครับ เพราะ
ถ้าเสียค่าใช้จ่ายในการเรียนที่รัฐจัดให้เนี่ย มันไม่พออยู่แล้ว เพราะว่าครูต่าง ๆ
ผู้อำนวยการโรงเรียนต่าง ๆ เรียกเพิ่มมากมายเลยครับ คือผมนี่ ผมคิดว่า ผมเห็นใจกับ
พวกคนยากคนจน ถ้าลูกหลานพวกเราในที่นี้ ผมคิดว่า ผมไม่หวังหรอกครับ เพราะว่าทุก
คนพอมีปัญญาที่จะส่งไปเรียนโรงเรียนดี ๆ ได้ แต่ว่าลูกหลานคนยากคนจนลำบาก ยิ่งไป
เขียนอย่างนี้เป็นการเปิดช่อง เพราะว่าในประเทศของเรานั้น ศรีธนญชัยเยอะครับ
ศรีธนญชัยเยอะ และโรงเรียนจะฉวยโอกาสกันตรงนี้แหละครับ -----

ขนาดว่ายังไม่มีการจู่โจม ไม่เขียนไว้ นี่ ยังมหาศาลเลยครับ เพราะฉะนั้นผมเป็นห่วงตรงนี้
 ละครับ ไม่อยากให้เกิด ๒ มาตรฐานในโรงเรียนเดียวกัน แม้กระทั่งวรรคแรก ซึ่งเมื่อที่ผม
 ไม่อยากอภิปราย เพราะว่า ไปเขียนในการเลือกนี้ จะเกิดปัญหาในการบริหารจัดการมาก
 เลยนะครับ แต่เมื่อผ่านไปแล้วก็ โอ.เค. ก็ผ่านไปนะครับ แต่ว่า ในวรรคที่ ๒ นี้ ส่วนตัวผม
 เห็นว่า ไม่ควรที่จะระบุไว้ ผมขออภัยที่ใช้คำว่า แป๊ะเจี๊ยะ กับอาจารย์วุฒิสารนะครับ แต่ที่
 จริงผมอยากจะได้เรียนว่า กรรมการเขาปรารถนาดีครับ คือว่า อยากให้โรงเรียนนี้มี
 คุณภาพนะครับ อยากให้ผู้ปกครองได้ช่วยบริจาค ทุกวันนี้ผมเรียนเลยครับ ผู้ปกครอง
 บริจาคอยู่แล้วครับ ยิ่งสมาคมนักเรียนเก่า นี่ยิ่งต้องบริจาคมหาศาลเลย เพื่อช่วยโรงเรียน
 ของตัวเองให้มีคุณภาพ ผมเป็นนายกสมาคมนักเรียนเก่า เป็นที่ปรึกษาอะไรต่าง ๆ ผมก็
 ต้องหาเงินไปช่วยโรงเรียนเก่า นะครับ แต่ไม่จำเป็นต้องเขียนครับ การเขียนนี้คือการเปิด
 ช่องเลยสำหรับพวกบรรดาผู้บริหารโรงเรียน นะครับ อันนี้ไม่เชื่อผม ก็ถามพวกกระทรวง
 ศึกษาได้ แต่ถ้าผู้บริหารโรงเรียนที่ผมจะยกเว้น คือ โรงเรียนพระโขนงวิทยาลัยเท่านั้น
 ละครับ ซึ่งท่านมาอยู่กับเรานี้ นะครับ ซึ่งตอนมาอยู่กับเรานี้ ท่านก็ไม่ได้เรียกเก็บอะไร
 นะครับ อันนี้ เพราะฉะนั้นผมกราบเรียนว่า การเขียนอย่างนี้ ผมหวังจะเป็นอันตราย
 มากกว่า ไม่เขียนครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ท่านกรรมการครับ มันมีปัญหามาจริง ๆ นะครับ เท่าที่ดูนี้ ท่านจะเอาไว้หรือครับ ตัดถะ
 ครับ

นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร : เรียนท่านประธานค่ะ ท่านประธานมองทางนี้
 ด้วยค่ะ

นายอัชพร จารุจินดา (กรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ
 กระผม อัชพร จารุจินดา กรรมการครับ ขออนุญาตกราบเรียนอย่างนี้นะครับ ว่า ที่
 กรรมการเสนอขึ้นมา นั้น ก็เพราะว่า เป็นการแปรญัตติของหลาย ๆ ท่าน แล้วจากการที่
 คุณกันว่า ถ้าคงไว้อย่างเดิม โดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ามนั้น มาตรฐานโรงเรียนนั้น จะตกต่ำ
 กันทั่วถึงกันหมด เพราะฉะนั้น น่าจะมีสิทธิที่จะเปิดช่องให้ว่า ถ้าเป็นผู้ปกครองร่วมกับ
 โรงเรียนนั้น ไปพัฒนากันอย่างไรนั้น ก็สุดแล้วแต่ คือ เขียนอย่างเดิมโดยไม่มีวรรคสอง

นั่นนะ หลายท่านเกรงว่า ไม่สามารถที่จะทำอะไรได้เกินกว่าที่รัฐจัดให้ อันนั้นคือ สิ่งที่เขียนเพิ่มขึ้น ส่วนจะคงไว้ หรือไม่คงไว้ ก็สุดแล้วแต่ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : คือ ผู้ปกครองนี่นะครับ บางที่เขาไม่มีสตางค์นะครับ แล้วพอไปโดนอย่างนี้ เงื่อนไขอย่างนี้ นะครับ เขาเหมือนถูกบังคับนะครับ ตอนนั้นก็ถูกบังคับแล้ว ต้องไปกู่หนี้ยืมสิน อาจารย์ญาติพี่น้องใครครับ ญาติพี่น้องของท่านวินัสหรือเปล่า คิดให้ดีนะครับ คิดให้ดีนะครับ เดียวได้ไม่เท่าเสีย

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ อันที่ในวรรคที่ ๒ นี้ ไปตรงกันกับที่ท่านอาจารย์สมชัย กลุ่มท่านอาจารย์สมชัยได้ฝากไว้ ท่านจำได้ใช่ไหมครับว่า ผมได้อภิปรายไว้ว่า ท่านอาจารย์สมชัยเป็นห่วงว่า ที่ผ่านมาเราออกมาแล้ว ๑๐ ปี ในเรื่องการศึกษา ปรากฏว่า ที่ทำมานี้ คุณภาพนี้มีปัญหา แล้วก็ปฏิบัติก็ปฏิบัติไม่ได้ แล้วก็ไม่ได้ปฏิบัติ ปฏิบัติจริงก็ไม่ได้ปฏิบัติ ก็ไปเรียกโนนเรียกนี่อยู่ แล้วก็ปฏิบัติจริง ๆ ก็ปฏิบัติไม่ได้ เพราะไม่มีเงิน ผมบอกว่า ถ้าจะทำกันจริง ๆ นี้ อาจจะต้องขึ้นแวก ขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่เคยยกตัวอย่างในต่างประเทศให้ฟัง ตกกลางเราจะคงไว้ แวกก็ต้อง ๗ เปอร์เซ็นต์ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ก็ไม่ได้ ทำจะขึ้นภาษี ภาษีรายได้บุคคล นิติบุคคลก็ไม่ให้ขึ้น จะให้ลง แล้วเราก็บอกว่า ใช้จ่ายเงินก็ต้องจ่ายมากขึ้น เอาจำนวนปีเรียนมากขึ้น ให้มันฟรี ถ้ามว่า มันทำได้ไหม นั่นคือ ความเป็นจริง เพราะฉะนั้นกรรมวิธีการนี้ เทียบนี้ผมเห็นใจกรรมวิธีการ พยายามที่จะเอาแนวความคิดของแต่ละกลุ่ม แต่ละส่วนนี้ให้มันไปได้ เมื่ออยากได้ ๑๒ ปี ก็ ๑๒ ปี เมื่อมีคนบอกว่า อยากจะเริ่มปฐมวัยก็ปฐมวัย คนอยากจะทำเริ่มอนุบาลก็อนุบาล ก็ให้ทางเลือกที่จะเป็นไปได้ เพราะฉะนั้นของอาจารย์สมชัยที่มีท่านผู้ว่าวิชัย และหลายคนนี้ เขาฝากให้ผมนี้ช่วยพูด เพราะว่าท่านอาจารย์สมชัยทำหนังสือถึงท่านประธาน ผมก็เรียนว่า อันนี้เป็นภาระประนีประนอมว่า ทำอย่างไรที่จะไม่อยากจะเห็นคุณภาพการศึกษามันตก ผมถามท่านประธานครับ ขณะนี้ไม่ต้องมีวรรคนี้ ถ้าเขาจะเก็บแป๊ะเจี๊ยะ มันเก็บกันหรือเปล่าครับ เพราะแป๊ะเจี๊ยะนี้เป็นเรื่องของการที่เราไปบีบค่าเล่าเรียนให้มันต่ำ โรงเรียนเอกชนที่มีชื่อเสียง เขาบอกเขาอยู่ไม่ได้ -----

เพราะฉะนั้นพอไปกำหนดอัตราค่าเล่าเรียนต่ำ เขาก็เลี้ยง แทนที่จะเก็บเป็นค่าเล่าเรียน ก็ไปเก็บเงินเป็นก้อนแต่แรกเข้า จะเอาใหม่ ถ้าเอาก็จบ มันก็เหมือนกับการเพิ่มค่าเล่าเรียน คราวนี้คำถาม ก็คือว่า ถามท่านเถอะครับ ไม่มีวรรคนี้ ถามว่า เราควบคุมได้ไหม เพื่อไม่ให้เขาเก็บ แล้วถ้ามีวรรคนี้ ถามว่า อันนี้มันจะไปกระทบอะไรมากน้อยแค่ไหน ท่านลอง คิดดูนะครับ เพราะว่าในปัจจุบันนี้อาจารย์สมชัยก็เป็นห่วงอยู่ตลอดเวลาว่า ขณะนี้เราดึง มาตรฐานการศึกษาให้มันต่ำลงเสมอภาคกัน เพราะโรงเรียนที่จะดีก็ทำไม่ได้ เพราะว่าไม่มีเงิน แล้วรัฐก็ให้เงินเท่ากันอีกทุกโรงเรียน แล้วระบบเศรษฐกิจของเราเป็นระบบตลาด แต่ ระบบตลาดนี้ แล้วเราก็ไป พอมาก็ส่วนหนึ่งไปทำระบบสวัสดิการ แล้วสวัสดิการเราทำ กันได้จริงหรือเปล่า ท่านประธานครับ คิดตรงนี้ให้ดี ถ้าจะเอาก็เอา ไม่เอาก็ไม่ว่ากัน ไม่มี ใครว่ากันไม่ได้ ไม่มีโกรธกัน เอาก็เอา ไม่เอาก็ไม่เอานะครับ เอาว่าอย่างนี้ก็แล้วกัน ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ พิจารณาดูให้ดีนะครับ ท่านเกียรติชัยยกมือมานานแล้วครับ

นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ : ท่านประธานที่เคารพครับ ผมถึงบอกว่า มันต้องมาพูด มาดูกันหน่อย ที่เขียนกันใหม่นี้มันมีผลกระทบอะไร มากน้อยแค่ไหน เริ่มเลยจากการที่บอกให้เลือกรับการศึกษาตั้งแต่ชั้นปฐมวัยจนถึงประถม มันก็เท่ากับ เปิดทางเลือกนะครับ แม้ว่าจะกำหนดอายุเกณฑ์ ๑๒ ปีไว้แล้วก็ตาม แต่ว่าถ้าถามจริง ๆ โดยส่วนตัว ผมคิดว่า นี่ถอยหลังไปจากสปีริต เรื่องการศึกษา

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
อาจารย์เกียรติชัยครับ อันนั้น วรรคนั้นมันเลยแล้วนะครับ เอววรรคสองแล้วกัน

นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ : เลยแล้ว แต่ผมอยากจะพูดให้เรคคอร์ด (Record) ไว้ในที่นี้ว่าผมไม่เห็นด้วยอย่างไร

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เอววรรคสองครับ ขอวรรคสองครับ

นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ : จำเป็นครับที่จะต้องบอกว่า คือ ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ ต้องการจะให้คนเรียนให้สูงขึ้น ให้มากขึ้น อันนี้ท่านถอยหลังลงมา แล้วบอกว่า เอา ๙ ปี บวก ๓ ปี อะไรอย่างนี้ เอาละ ผมพูดเพียงเท่านี้ให้เห็นว่า ตรงนี้มันถอยหลังไปกว่ารัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ นะครับ ส่วนเรื่องเรื่องค่าใช้จ่าย เรื่องค่าใช้จ่ายนี้ เราก็เห็นกันอยู่ แล้ววัฒนธรรมไทยเราก็รู้อยู่ ถึงอย่างไรนั้นะ ถ้าจะเขียนหรือไม่เขียนมัน ก็อีกรอบเดี๋ยวนั้นแหละ มันก็คงจะเรียกกันอยู่นั้น แต่เขียนอย่างนั้นนะ ผมว่า ยิ่งจะเปิดอะไรที่เขาเรียกกัน เก้าเจ็ด ให้มันถูกต้องเป็นทางการเสียอีกด้วยซ้ำไป ซึ่งมันเปิดช่องโหว่มากมาย แล้วพูดถึง อาจารย์เจิมศักดิ์พยายามพูดถึง ดีมานด์ ไซด์ (Demand side) อยู่ตลอดเวลาในเรื่องเหล่านี้ จริง ๆ แล้วต้องเข้าใจว่า นี่เป็นเรื่องของสิทธิที่จะต้องให้ ที่จะต้องคุ้มครอง แล้วเวลารัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้สิทธิเต็มที่ คุ้มครองเขาเต็มที่ พอมาถึงเรื่องการศึกษาขยับขย่อน ขยับขย้อย่างนี้อยู่หรือ ทำไมเราไม่ให้สิทธิเขาเต็มที่ ทำไมจะต้องเสียค่าใช้จ่าย ก็เป็นเรื่องของฝ่ายบริหารที่ต้องไปจัดการมา ถ้าบอกว่า ดีมานด์ ไซด์ ดีมานด์ ไซด์ ต้องไม่เกิดในแง่ของการศึกษาอย่างนี้ ดีมานด์ ไซด์ไม่ใช่ต้องเกิดจาก คอนซูเมอร์ (Consumer) แต่ต้องเกิดจากโซเชียล ดีมานด์ (Social demand) ที่จะไปพูด เพรสเชอร์ (Put pressure) ที่จะไปกดดันให้รัฐบาลไปหางบประมาณมา เพื่อที่จะให้สิทธิในเรื่องการศึกษาอย่างเต็มที่ คุ้มครองสิทธิให้เขาอย่างเต็มที่ แม้ว่าจะต้องไปออกภาษี ริดภาษีอะไรก็ตาม ต้องทำ ทำได้ต้องทำ ก็ต้องทำ เพราะว่า นี่เป็นสิทธิซึ่งจะต้องให้กับเขา ถ้าเป็นดีมานด์ ไซด์ ต้องเป็นดีมานด์ที่มาจากโซเชียล ดีมานด์ ที่จะไปดีมานด์ ฝ่ายบริหารให้ไปหาเงินมา ให้ไปทำมาให้ได้ เพื่อให้เต็มที่กับสิทธิทางการศึกษา คุ้มครองเขาให้เต็มที่ ไม่ใช่ให้คอนซูเมอร์ ไม่ใช่ให้นักเรียนมาดีมานด์มาว่า ฉันเรียนทางนี้ ใ้ค่า ตกลงฉันจ่ายแค่นี้ ฉันเพิ่มแค่นี้ ผมว่า ตรงนี้อันตรายมากที่จะเขียนไว้อย่างนี้ ขอบพระคุณ ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ ผมจะบอกว่า ข้อบังคับให้พูดภาษาไทยนะครับ อาจารย์จรูญครับ

๑๒๗

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

กุดนที่ ๕๔/๓

ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม จรัส
สุวรรณมาลา ครับ ผมอยากจะลองเสนอทางออก ไม่ทราบว่า ทางท่านที่ประชุมจะเห็น
เป็นอย่างไรนะครับ คือ ในวรรคหนึ่งนี้ เราเขียนข้อความเป็นทำนองว่า เราเปิดโอกาสให้
ประชาชนได้เลือกในการรับการศึกษาในขั้นพื้นฐานนะครับ คือ ตั้งแต่ปฐมวัย
หรือประถมศึกษา แล้วก็บอกว่า โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งแปลว่า ในสังคมเราจะมีคน
จำนวนหนึ่งที่จะเลือกไปใช้บริการของรัฐในการรับการศึกษา -----

- ๕๕/๑

ในระดับพื้นฐาน โดยที่รัฐจะประกันว่า ไม่เก็บค่าใช้จ่าย แต่ก็จะมีคนอีกกลุ่มหนึ่งที่มีขีดความสามารถที่จะส่งลูกเข้าเรียนในสถานศึกษาเอกชน ซึ่งอาจจะมีคุณภาพดีกว่า เขาอาจจะเลือกที่จะส่งลูกหลานไปเรียนในสถานที่เหล่านั้น แล้วก็มีผมเข้าใจว่า เป็นที่มาของวรรคสอง แต่ในวรรคสองนี้ ถ้าหากความหมายว่า เราเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาในระบบเก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งคราวที่แล้วมันล็อกไว้ ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ทำไม่ได้ นะครับ ถ้าเราเปิดช่องนั้นออกมา ผมคิดว่า เป็นทางเลือกในเชิงนโยบายที่ดีมาก นะครับ เพราะว่า จะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการศึกษาที่มีหลายคุณภาพ แล้วก็เราสามารถที่จะให้คนที่เขามีความสามารถได้เรียน แต่ว่า มันไม่ควรจะอยู่ในส่วนที่เป็นเรื่องสิทธิ นะครับ มันน่าจะไปอยู่ในเรื่องที่ว่าด้วยเรื่องนโยบายการศึกษาเสียมากกว่า คือ อยู่ในหมวดที่ว่าด้วยเรื่องแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เพราะว่า ตรงนั้นจะเปิดโอกาสให้เราเขียนเป็นเปิดช่องว่า รัฐมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้เอกชนจัดการศึกษาในระบบเก็บค่าใช้จ่ายได้มากกว่าที่จะมาอยู่ในหมวดสิทธิ เพราะว่า ดูเหมือนจะไม่ตรงกันพอดี นะครับ จะเข้ากันไม่ได้ ในความเห็นผม ผมคิดว่า น่าจะต้องตัดวรรคสองออก แล้วก็ไปเพิ่มไว้ในหมวดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ว่าด้วยเรื่องของการศึกษานะครับ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ ท่านอาจารย์วิฑูรย์ เยอะแยะเลยครับ จะไปกันอีกเยอะนะครับ

นายวิฑูรย์ บริบูรณ์ทรัพย์ : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม วิฑูรย์ บริบูรณ์ทรัพย์ สสร. ครับ ผมกราบเรียนท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติครับ ผมเป็นผู้บริหารโรงเรียนนะครับ แล้วก็ทำงานการศึกษามาโดยตลอดทั้งชีวิต จะเรียนว่า ในส่วนที่พวกเราคุยกันมา แล้วก็โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ เรื่องที่ท่านประธานถามถึงเรื่องเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย อันนี้ครับ ผมไม่ค่อยสบายใจ และอยากให้พวกเราเข้าใจว่า ทางประชาชนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายก็จริง แต่ค่าใช้จ่ายนี้ต้องคอมเมนต์ (Comment) ให้เข้าใจว่า ค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง เพราะว่า ทางโรงเรียนก็ไม่สบายใจครับ ท่านบอกว่า ไม่เสียค่าใช้จ่าย ประชาชนอยากได้ฟรีหมดเลยครับ ตั้งแต่เสื้อผ้า อาหาร กางเกง เสื้อ หนังสือ อย่างนั้นหรือครับ ค่าใช้จ่าย แต่ท่านจะต้องคอมเมนต์ให้ชัดเจน เพราะว่ามิฉะนั้นแล้วนี้ รัฐกับประชาชน

ก็จะต้องมาเถียงกันว่า ประชาชนบอกว่า เขาถูกมาเรียนนี้ ไหนบอกว่า ไม่เสียค่าใช้จ่ายอะไรเลยไง เอาหนังสือหนังหา เสื้อผ้า สมุด กระเป๋า กางเกง รองเท้า อย่างไรดี อันนั้นคือ ค่าใช้จ่ายเหมือนกันครับ ถ้าบอกว่า ค่าใช้จ่ายที่รัฐจัดให้กับโรงเรียน สถานศึกษา อย่างนี้ก็จะทำให้เข้าใจตรงกัน และผู้ปกครองจะได้ไม่ต้องไปกล่าวหาว่า การที่รัฐธรรมนุญเขียนไว้ อย่างนี้แล้วเราไม่ปฏิบัติตาม เพราะว่า คำว่า ไม่เสียค่าใช้จ่าย มันตีความหมายเข้าข้างตัว นะครับ เนื่องจากว่าทางสถานศึกษาที่ โรงเรียนรัฐบาลนี่นะครับ เราไม่ได้มีแป๊ะเจี๊ยะหรอก ครับ ท่านครับ เพราะว่า แป๊ะเจี๊ยะนี้ เราบีบไปก็แปลว่า โดนอาญา โดนวินัย เพราะฉะนั้น ถ้าเผื่อเขาจะบริจาค นั่นอีกเรื่องหนึ่ง บนเกณฑ์ที่ทางกระทรวงเขากำหนดไว้ให้ หลักเกณฑ์ว่าทำอย่างไร แต่ในส่วนของการที่จะไม่รับค่าใช้จ่ายนี้ เราไม่รับเงินค่าหน่วยกิต ค่าใช้จ่าย จริงครับ แต่ขอให้เรียนว่า ค่าใช้จ่ายที่ทางผู้ปกครองจะต้องไม่จ่ายนี่นะครับ ก็คือ ที่รัฐจัดให้โรงเรียน เพื่อให้เป็นกรอบที่ชัดเจน ไม่ให้เกิดข้อถกเถียงกันครับ เพราะ ผู้ปกครองบางท่านจะขอด้วยทุกอย่างหมด แม้กระทั่งอาหารกลางวันอะไรต่าง ๆ อันนี้ก็ เป็นเรื่องที่เสียค่าใช้จ่าย อยากให้ตีความให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในอนาคตต่อไป ส่วนในวรรคสองนั้น ทางผมไม่ขัดข้องครับ ถ้าจะให้ทุกอย่างมีส่วนร่วม ก็ยินดีครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : คือวรรคสองนี้มันดาบสองคมนะ ถ้าเขียนแบบนี้ นะครับ เป็นห่วงครับ เป็นห่วง ช่วยหาความชัดเจนหน่อยนะครับ ต้องบอกกันนะครับ เพราะว่าเดี๋ยวเสียหายแล้ว มันจะยุ่ง นี่รัฐธรรมนูญ เรียงลำดับนะครับ ท่านวิทยา ท่านสุรชัย ท่านอรรถรัตน์ครับ พออาจารย์ศรีราชา ท่านปริญญา เชิญครับ

นายสนั่น อินทรประเสริฐ : ผมยกนานแล้วนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ประธานโทษ เดี่ยวเอาท่านวิทยา แล้วอาจารย์แล้วกันนะครับ

นายวิทยา คชเชื่อน : ท่านประธานที่เคารพ ผม วิทยา คชเชื่อน ผมเกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ ระดับปฐมวัยนะครับ เพราะว่า จัดการศึกษาครั้งแรก ที่มหาสารคาม

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

นงลักษณ์ ๕๕/๓

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่าน ขอพรรคนี้เลยนะครับ ขอพรรคนี้เลยครับ

นายวิทยา คชเชื่อน : ครับ เข้าใจครับ แต่ว่า การเลื่อนขึ้นเลื่อนลงนี้
มันจะมีปัญหาสำหรับต่างจังหวัดนะครับ เพราะว่า ผมจะอนุญาตให้ข้อมูลว่า ตอนนี
มหาสารคามนี้จัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นได้รับผิดชอบนี้มีถึง
๖๐๐ แห่งนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ไม่ เข้าใจครับ

- ๕๖/๑

นายวิทยา คชเชื่อน : เพราะฉะนั้นในส่วนของแต่ละจังหวัดนี้ก็จะไม่มีปัญหา
เลื่อนขึ้นเลื่อนลงระหว่างจะให้เริ่มจากปฐมวัย หรือจะให้เริ่มจากประถม ๑ ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เดี๋ยวก่อนครับ ตรงนั้นมันเลยไปแล้ว พรรคหนึ่งครับ ตอนนี้นำกำลังคุยพรรคสองครับ
หาข้อยุติก่อน อย่างนั้นเดี๋ยวมันพันไป พันขึ้นพันลงนะครับ ขอพรรคสองก่อนครับ
ท่านวิทยานั่งลงก่อนครับ อาจารย์เชิญครับ

นายสนั่น อินทรประเสริฐ : ท่านประธานที่เคารพครับ ที่จริงผมเป็นหัว
พรรคสองมาก เพราะว่า ผมเป็นผู้บริหารโรงเรียนมาทุกระดับก็ว่าได้ แล้วเป็นผู้บริหาร
แบบกรม สูงสุดของกรม เป็นอธิบดี แล้วก็อยู่ กค. ก็ดูแลพฤติกรรมของครูบาอาจารย์
ด้านวินัย แล้วก็ไปอยู่ กพ. มาอีก ๖ ปี ทีนี้ผมก็เป็นหัวเรื่องนี้ครับ เวลาสอบสวน มีหน้าที่
สอบสวนครูบาอาจารย์และผู้บริหารโรงเรียนอยู่ตลอดเวลา ปรากฏว่า เขาร้องเรียนมา
แล้วก็สอบถามเขาว่า แล้วก็เราสมยอมกันหรือเปล่า เขาบอกเวลาไปสมัครเรียน เขาจะมี
ใบให้ว่า ใบบริจาค เราบริจาคด้วยความเต็มใจเท่านั้น แล้วก็เอาใบบริจาคเหล่านี้ไปดู ไป
ซึ่งน้ำหนักว่า ใครบริจาคมากก็รับก่อน คนไหนมีเงินน้อย ยากจนหน่อยก็บริจาคน้อย ก็ไม่
มีโอกาสได้เข้าเรียน และเสร็จแล้วไม่ใช่หน่อยนะครับ แม้แต่ที่เมืองนนท์นี่ก็เป็นแสนนะครับ
เข้ามัธยมนี้ ผมก็ไม่สบายใจว่า ถ้าเผื่อมีประโยชน์ไป เราก็สอบสวนครูผู้บริหาร เขาก็บอก
ว่า ผมไม่ได้รับนะครับ ผู้ปกครองนะครับ เขามีสมาคม สมาคมเขาดำเนินการเอง ฉะนั้น
ผมไม่เกี่ยว เพราะครูมีวินัย วินัยถือว่า เรื่องนี้ถ้าทุจริตนี้ แม้แต่บาทเดียวก็ถูกไล่ออก
ให้ออก ปลดออก เราลงโทษรุนแรง แต่ว่า ถ้าเผื่อว่า เรื่องนี้เป็นสมาคมทำ หรือคน
ภายนอกที่มาร่วมด้วยเป็นคนดำเนินการ เพราะเราเปิดโอกาสให้เขาว่า มีส่วนร่วม เขาก็
เอาส่วนร่วมนี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ แล้วทำให้นักเรียนและผู้ปกครองนี้เดือดร้อน ผมคิด
ว่าประโยชน์น่าจะต้องแก้ไขใหม่ ก็เห็นใจโรงเรียนว่า โรงเรียนต้องการความช่วยเหลือ
จากประชาชนและผู้ปกครอง แต่ว่า อย่าให้เปิดโอกาสเช่นนี้ จะทำให้ผู้ปกครองเดือดร้อน
มาก อันนี้ต้องขอกราบเรียนครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ขอบพระคุณครับ ขอประเด็นนี้ครับ ท่านวิเศษกับท่านสุรัชย์ตกลงกันครับ
 เอาใครก่อนครับ

นายสุรัชย์ เลี้ยงบุญเลิศชัย : ท่านวิเศษยกหน้าให้ผมก่อนครับ
 ท่านประธานครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 เขาพยักหน้าให้ท่านนั่งมั่งครับ

นายสุรัชย์ เลี้ยงบุญเลิศชัย : ขอบคุณท่านประธาน แล้วก็ขอบคุณ
 ท่านวิเศษนะครับ ผม สุรัชย์ เลี้ยงบุญเลิศชัย สสร. ครับ ในฐานะผู้แปรญัตติ มาตรา ๔๘
 ด้วย สำหรับวรรคที่สองตามร่างของกรรมาธิการยกร่างที่ยกเข้ามา มีข้อความว่า บุคคล
 ย่อมมีสิทธิในการมีส่วนร่วมกับการศึกษา เพื่อจัดการศึกษาเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่รัฐ
 จัดขึ้น ผมเรียนท่านประธานว่า ผมไม่เห็นด้วยนะครับ แล้วก็เรียนท่านประธานว่า
 ดีที่ท่านประธานเสนอโหวตที่ละวรรคนะครับ ถ้าเสนอโหวตพร้อมกันทั้งมาตรานี้ ผมไม่รับ
 ทั้งมาตรา สำหรับที่กรรมาธิการยกร่างเข้ามา เหตุผลก็กราบเรียนต่อไปนะครับ การที่เขียน
 ให้บุคคลมีสิทธิเข้าไปมีส่วนร่วมกับการศึกษา เพื่อจัดการศึกษาเพิ่มเติม นอกเหนือจาก
 ที่รัฐจัดขึ้น ตรงนี้มีความหมายว่าอย่างไรครับ คำว่า นอกเหนือจากที่รัฐจัดขึ้น
 ก็หมายความว่า นอกเหนือจากการศึกษาที่รัฐจัดให้ตามวรรคหนึ่ง ที่นี้กลับไปอ่าน
 วรรคหนึ่งสิครับ วรรคหนึ่งบอกว่า รัฐต้องจัดอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ พอเอาวรรคหนึ่ง
 วรรคสองมาผสมกันนี้ ตกใจเลยครับ แปลว่าอะไรครับ แปลว่า รัฐไม่มั่นใจว่าที่รับปากว่า
 จะจัดให้ในวรรคหนึ่งอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพนั้นนี้ แปลว่า คุณภาพยังไม่มี ยังไม่มี
 คุณภาพ ถึงต้องให้บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพิ่มเติม ก็คือ ต้องเพิ่มเติม
 จากวรรคที่หนึ่ง นั้นแปลความง่าย ๆ ครับว่า ถ้าวรรคหนึ่งรัฐจัดให้อย่างมีคุณภาพแล้ว
 มันมีอะไรต้องเพิ่มเติมอีกไหมครับ แค่นี้จะเห็นเลยครับว่า ปัญหาประการที่ ๒ ที่จะ
 ตามมาก็คือ ต่อไปโรงเรียนในประเทศไทยจะมี ๒ มาตรฐาน แน่นอหนาละครับ อยากเรียน
 อย่างมีคุณภาพเท่าที่รัฐจัดให้ได้ตามวรรคหนึ่งก็ไปห้องหนึ่ง อยากเรียนอย่างที่มีคุณภาพ

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

สมร ๕๖/๓

เพิ่มเติมไปอีกห้องหนึ่ง ซึ่งจะถูกบริหารจัดการโดยบุคคล แปลว่าอะไรครับ เอกชนแน่นอน
เพราะฉะนั้นจากนี้ไปเราจะเห็นเลยว่า โรงเรียนในประเทศไทย ไม่ว่าจะท่านจะเลือก
เรียนอนุบาลก็ดี -----

- ๕๗/๑

เลือกเรียนประถม ๑ ก็ดี ท่านจะเจอ ๒ หลักสูตรเป็นอย่างน้อย หรืออาจจะมากกว่านั้น ก็คือ จะมีหลักสูตรพิเศษ จะมีหลักสูตรมาตรฐานชั้นสูง จะมีหลักสูตรมาตรฐานชั้นต่ำ จะมีหลักสูตรมาตรฐานพิสดารมาให้ท่านเรียน ที่ผมพูดอย่างนี้ ผมไม่ได้พูดประชดประชันอะไรเลยนะท่านประธาน แต่ผมพูดจากความจริงที่เราปรากฏ ปรากฏจากไหนครับ ระดับอุดมศึกษา ณ วันนี้เราจะเห็นเลยครับ มีหลักสูตรภาคพิเศษเต็มไปหมดเลยครับ เพราะอะไรครับ เพราะเราเปิดช่องให้เขาจัดบริหารการศึกษาเพิ่มเติมจากหลักสูตรมาตรฐานได้ ยกตัวอย่างเช่น เดียวนี้เราจะเห็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา เอาแค่หลักสูตรปริญญาโทพอท่านประธาน เดียวมีให้เลือกครับ หลักสูตรแผน ก ทำวิทยานิพนธ์ หลักสูตรแผน ข ไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่จบแล้วเป็นมหาบัณฑิตเท่ากัน แต่ค่าใช้จ่ายในการเรียนการสอนไม่เท่ากันครับ เห็นไหมครับ ต่อไปมันจะมีหลักสูตรแผน ค ขึ้นมาอีกแน่นอน คือ ไม่ต้องเรียนก็ได้ปริญญาครับ เพราะตอนนี้มีเรียน แต่ไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์กับเรียนแล้วทำวิทยานิพนธ์ ต่อไปมีหลักสูตรแผน ค ไม่ต้องเรียน อยู่ที่บ้านทำข้อสอบแล้วก็ได้ปริญญาเท่ากัน ผมเกรงว่า อย่างนี้มันจะเป็นโรคระบาดเข้าสู่ระดับการศึกษาในระดับโรงเรียน ถ้าเราเปิดช่องอย่างนี้ นะครับว่า ให้เอกชนเข้าไปจัด ประการที่ ๓ สิ่งที่ผมกลัวต่อไปก็คือ กลัวว่า โรงเรียนของรัฐทั้งหลายจะกลายเป็นสถานกวดวิชาของเอกชน เพราะเอกชนบอก ผมขอมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพราะเอกชนบอกว่า โรงเรียนนี้ยังจัดการศึกษาไม่ได้มาตรฐาน เพราะฉะนั้นผมขอเข้าไปมีส่วนร่วม เปิดโรงเรียนกวดวิชาทุกคนปฏิเสธไม่ได้ครับ เพราะมันปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญ ประเด็นต่อไปนะครับ ปัญหาที่ผมว่าน่าจะเกิดขึ้น ก็คือ ตรงนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารโรงเรียนแต่ละโรงเรียน ที่เรากำลังจะโยนให้เขาเป็นผู้ไปรับผิดชอบอนาคตการศึกษาของเด็กไทยทั้งประเทศ ผ่านข้อความวรรคสองของมาตรา ๔๘ ผู้บริหารบอกว่า สมควรที่จะมีการจัดการศึกษาเพิ่มเติมในโรงเรียนที่ตัวเองบริหารอยู่ เป็นช่องทางให้มีการเชื่อถือในการที่จะให้บุคคลภายนอกเข้ามาจัดการศึกษาเพิ่มเติมในโรงเรียน ใครจะรับประกันครับว่าการจัดการศึกษาที่ถูกเชื่อถือ หรือถูกจัดการศึกษาเพิ่มเติมโดยบุคคลภายนอกนั้น เขาจะมีอุดมการณ์ในการมุ่งเน้น เพื่อให้ลูกหลานเราได้รับการศึกษาที่ดีขึ้น หรือเข้ามาทำธุรกิจศึกษา

ในโรงเรียน ด้วยเหตุผลทั้ง ๔ ข้อ ผมไม่อาจเห็นด้วยกับข้อความในวรรคสองตามที่
กรรมวิธีการยกกว้างยกกว้างขึ้นมาครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ ท่านวินัสนะครับ ท่านกฤษฎา ขอกระชับได้ไหมครับท่านกฤษฎาครับ ขอกระชับ นะครับ

นายกฤษฎา ให้วัฒนานุกูล : กระชับครับท่าน ขอขอบคุณครับ
ท่านประธานครับ ผม นายกฤษฎา ให้วัฒนานุกูล ครับท่าน เมื่อกี้ผมขอเสริมท่านสุรชัย
นิดหนึ่ง ปัจจุบันนี้การศึกษานี้ บางโรงเรียนนะครับ มี ๒ หลักสูตรนะครับ หลักสูตรปกติ
๑ หลักสูตร กับหลักสูตรเขาเรียกว่า หลักสูตร ๒ ภาษา มีแล้วครับตามประเด็นนี้ แต่ที่นี้
ผมคิดว่า อยากให้มีการทบทวนนิดหนึ่งครับ ถ้าวรรคนี้ผ่านนะครับ ในประโยคเขาน่า
นอกเหนือจากที่รัฐจัดขึ้นนี้ ถ้าหมายถึงว่า ให้เอกชนหรือโรงเรียนเอกชนสามารถมีการจัด
กระบวนการของตัวเองได้ ถ้าจะตีความในลักษณะอย่างนี้ ก็อยากให้บันทึกไว้ให้มีความ
ชัดเจน นั่นหมายถึงว่า ส่วนของรัฐที่เป็นโรงเรียนของส่วนของรัฐ ก็คือ โรงเรียนในส่วนของ
รัฐ ในส่วนของโรงเรียนที่เป็นเอกชน ก็สามารถดำเนินการจัดด้วยตัวตนเองของตนเองได้
ในส่วนของเอกชนนะครับ ถ้าเกิดสมมุติวรรคนี้ผ่านนะครับ ผมขอให้บันทึกลักษณะ
อย่างนี้ไว้ด้วยว่า เหตุผลนะ มันควรจะเป็นลักษณะเช่นนี้ด้วยครับ ขอขอบคุณครับ
ท่านประธานครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ ยังไม่ผ่านละครับ เดี่ยวครับ ท่านอรรถรัตน์ครับ

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ท่านประธานครับ มันคือผมครับ ท่านประธาน
ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
อะไรนะครับ อ้าว เห็นเมื่อกี้ท่าน พอให้ท่าน ท่านก็ให้คนอื่น

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : เขาขอแทรกก่อน เพราะว่า เป็นต่อเนื่องครับ
ท่านครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : อ้อ
นี่ก็พอเรียกท่าน ท่านก็ให้คนนั้นที่ เรียกท่าน ท่านก็ให้คนนั้นที่ ผมก็เห็นว่า

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ท่านอรรถรัตน์ยกให้ผมแล้วครับ ท่านครับ
ขอบพระคุณท่านครับ ท่านประธานที่เคารพครับ ผม วินัส ม่านมุงศิลป์ ครับ ประเด็นที่ผม
เห็นต่างที่ใครจะอภิปราย ใช้เวลาไม่มากนักะ ท่านประธานครับ ขออนุญาตอ่านวรรคหนึ่ง
ก่อน เดี่ยวผมจะเทียบให้ท่านดูว่าวรรคหนึ่งมันเป็นเรื่องอะไร วรรคสองเรื่องอะไรนะครับ
วรรคหนึ่ง บอกว่า -----

- ๕๘/๑

บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการเลือกรับการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยหรือระดับประถมศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย อันที่ ๑ ๑ พรรคนะครับ พรรคที่ ๒ บุคคลย่อมมีสิทธิในการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา เพื่อจัดการศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่รัฐจัดขึ้น เทียบได้ ๒ บัตรครับ ท่านประธานครับ พรรคหนึ่งเปรียบได้เป็นบัตรสงเคราะห์นะครับ พรรคที่ ๒ คือบัตรสุขภาพ ที่พูดได้อย่างนี้เพราะว่า ๒ บัตรนี้เขาเลิกไปแล้วนะครับ ถ้าไม่อย่างนั้นผมโดนฟ้องนะครับ เขาใช้ ๓๐ บาท รักษาทุกโรคอยู่นะครับ ประเด็นที่ผมอยากเสนอท่านประธาน ก็คือ บุคคลย่อมมีสิทธิในการมีส่วนร่วมจากการศึกษานอกเหนือจากที่รัฐจัดขึ้น เท่ากับว่า เราไม่ได้มองเห็นการศึกษาตั้งแต่เริ่มต้นว่า มันไม่มีคุณภาพ หรือรับประกันไม่ได้ ไซ้ไหมครับ ผมยกตัวอย่าง นี่คือการระดมความจริงที่เกิดขึ้นในสังคมไทย บุคคลย่อมมีสิทธิในการมีส่วนร่วม ผมยกตัวอย่างว่า นาย ก นะครับ ถือโครงการมาโครงการหนึ่งนะครับ นำเสนอผู้บริหารในโรงเรียน เรื่อง การจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน ใช้งบประมาณทั้งสิ้น ๑ ล้านบาท ที่เรียกว่า จัดการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มคุณภาพการศึกษา ลักษณะอย่างนี้จะต้องเรียกประชุมผู้ปกครองเพื่อระดมทรัพย์ ชัดเจนนะครับ พอระดมทรัพย์ วิธีการระดมทรัพย์ของโรงเรียน ก็คือ พูดแต่เรื่องของสิ่งดี ๆ ที่ผู้ปกครองจะต้องเห็นดีเห็นงาม ผู้ปกครองในโรงเรียนนะครับ ไม่ได้รวยทุกคนนะครับ พี่น้องชนบทที่ยากลำบาก ยิ่งจะต้องหารายหัวเป็นราคาที่สูง ยิ่งจะต้องสร้างภาระเกิดขึ้น ไหนว่าจะจัดการศึกษาฟรี เห็นแย้งนะครับ แล้วถามว่า ถ้าลักษณะเช่นนี้ ปัญหา มันเกิดขึ้นตามมามากมาย เด็กใน ๒ มาตรฐาน สถานศึกษาเดียวกันจะเกิดขึ้น โรงเรียนเองก็ต้องขึ้นบัญชีหนี้ของนักเรียนที่ไม่สามารถร่วมทุน แต่ให้เรียนไปก่อน แต่จะก็กังวลว่าจะออกไป รบ. ไปสุดท้าย หลังจากจบสถานศึกษา ถ้าไม่จ่าย ไม่ออกไป รบ. นี่คือการระดมความจริงที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ก็ต้องยอมรับว่า ตรงนี้แก้ไม่ได้ ถึงท่านตัดก็แก้ไม่ได้ ท่านเขียนก็แก้ไม่ได้ แต่ทำอย่างไรครับ ท่านประธานครับ ถ้าสุดแท้แต่กรรมวิธีการ หรือที่ประชุมแห่งนี้ว่า สมควรจะต้องเขียน ซึ่งอีกมิติหนึ่งก็คือ สมมุติว่า โรงเรียนอยู่ใกล้ถนน ผู้ปกครองอยากบริจาคแอร์ ๑ ตัว ให้กับห้องเรียน ดีครับ ยินดีเต็มที เข้าประเด็นนี้ทันที แต่ส่วนน้อยครับ ท่านประธานครับ ถามว่า ถ้าจะต้องห่วงเรื่องการศึกษา ผมขอบันทึก

เจตนารมณ์ ถ้าไม่ตัดนะครับว่า โดยเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญนี้ ห้ามมิให้สถานศึกษา แสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมายในการจัดการศึกษา และมุ่งเน้นให้การมีส่วนร่วมของชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการควบคุม ตรวจสอบ มิให้สถานศึกษาดำเนินการนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ อย่างนี้พบกันครึ่งทาง พอไหว พอไปได้ จัดการศึกษาร่วมกันได้ แต่ไม่ได้เป็นเชิงธุรกิจหรือแสวงหาผลประโยชน์ครับ ท่านประธาน ขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : คือ ผมถามกรรมวิธีการยกร่างแล้วเขาก็ไม่ค่อยอยากได้เหมือนกันนะครับ แต่มันเข้ามานี่ เพราะว่าไปตกลงกันมานะครับ ผมว่าใช้เวลาพอแล้วนะครับ เกรงใจอาจารย์กรรมการ ยกมือหลายทีแล้ว

(นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ผมจะถามสมาชิกแล้วนะครับ ว่า เห็นด้วยกับวรรคสองนี้ นะครับ ที่เขียนมานี้ให้กด เห็นด้วย ถ้าหากว่า ไม่เห็นด้วยกับให้มีวรรคสองนะครับ ให้กด ไม่เห็นด้วย

(นายอรรถรัตน์ รัตนจันทร์ ได้ยื่นและยกมือขึ้น)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : พอแล้วครับ ท่านอรรถรัตน์ครับ เยอะแล้วครับ หลายรอบแล้ว

นายอรรถรัตน์ รัตนจันทร์ : ผมประท้วงครับ ท่านประธานครับ เพราะว่าเมื่อสักครู่นี้ท่านประธานบอกว่า จะอนุญาตให้ผม แล้วก็ญัตตินี้เป็นญัตติที่เสนอขึ้นมาใหม่ นะครับ เพราะฉะนั้นท่านประธานควรจะเปิดโอกาสให้ สสร. ทุกคน ที่ไม่เห็นด้วยได้ มีโอกาส ผมย้ำว่า เป็นญัตติที่คณะกรรมการยกร่างเสนอขึ้นมาใหม่ เพราะฉะนั้น สสร. มีสิทธิที่จะอภิปรายตรงนี้ในกรณีที่ไม่เห็นด้วยครับ แล้วกระผมขอใช้สิทธินี้ ลั่น ๆ ครับ ท่านประธานครับ

๑๓๙

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

เกษตรกรรม ๕๘/๓

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านอรรถศรีตน์ครับ ท่านมีสิทธิอภิปรายนะครับ ผมก็มีสิทธิที่จะขอให้งดอภิปรายนะครับ
เชื่อเถอะครับ มันพูดกันเยอะแล้ว มันเข้าใจแล้วครับว่า จะเอาหรือไม่เอา

(นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง)
มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

- ๕๙/๑

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบคุณครับ ท่านอรรถรัตน์ครับ ท่านสมาชิกที่เห็นด้วยว่า จะให้มีพรรคสองเพิ่มขึ้นมา
นะครับ ให้กต เห็นด้วย นะครับ ถ้าหากว่า ไม่สมควรให้มีพรรคสองนะครับ ให้กต
ไม่เห็นด้วย เชิญลงคะแนนครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
มีท่านใดยังไม่ลงคะแนน มีไหมครับ ลงครบถ้วนแล้วครับ ปิดการลงคะแนนครับ
เจ้าหน้าที่รวมคะแนน เห็นด้วย คือ ให้มีพรรคสอง ๒๕ ไม่เห็นด้วย ๔๑ งดออกเสียง ๔
ตัดออกไปนะครับ พรรคสองตัดออกไปนะครับ

ท่านเลขาเชิญต่อครับ พรรคที่ ๒ นะครับ มีผู้แปรญัตตินะครับ โดยท่าน อาจารย์ศรีราชา ท่านยังติดใจไหมครับ ท่านอาจารย์ครับ ที่เดิมว่า โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย นะครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช (กรรมาธิการ) : ติดใจครับ เพราะว่าเรื่องนี้เป็นหลักการที่สำคัญครับ เพราะว่าในทีแรก ตอนพรรคแรกเป็นเรื่องที่ไม่เก็บค่าใช้จ่าย ตอนนั้นผมขอตัด แต่ได้ประนีประนอมกันไปแล้วครับ ก็จบไปแล้ว ส่วนพรรคที่ ๒ นี้ครับ มันเป็นเรื่องของเหตุผลและความจำเป็นอย่างยิ่งนะครับ ที่จะต้องให้รัฐนี้ครับ มาช่วยเหลือบุคคลทุกสภาพ ผู้พิการ ผู้ยากไร้นี้ะครับ หรือผู้ที่อยู่ในสถานะที่ยากลำบาก ซึ่งอันนี้จะเป็นโอกาสที่จะช่วยให้คนเหล่านี้ได้มีโอกาสเปลี่ยนสถานะ เนื่องจากที่ว่า เขาอาจจะไม่มีทุนรอนในการที่จะเล่าเรียนนะครับ เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องให้โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งยังเป็นความจำเป็นยิ่งกว่าพรรคแรกอีกครับ ผมขออภิปรายสั้น ๆ แค่นี้ครับ เพื่อไม่ให้เสียเวลา ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : พรรคสองนะครับ พรรคสองที่ท่านอาจารย์ศรีราชาขอเดิมว่า ไม่เก็บค่าใช้จ่าย นะครับ ของท่านพิเชียรประเด็นอื่นหรือเปล่าครับ

นายพิเชียร อำนางวรประเสริฐ : กราบเรียนท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญนะครับ กระผม นายพิเชียร อำนางวรประเสริฐ นะครับ ขออภิปรายสั้น ๆ สนับสนุนท่านอาจารย์ศรีราชา เจริญพานิชนะครับ เพราะว่าประเด็นนี้

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านไปสนับสนุน ท่านไม่ได้แปรตรงนี้ไว้ครับ

นายพิเชียร อำนางวรประเสริฐ : ครับ ก็ไม่เป็นไรครับ ผมขออนุญาตเรียนว่าผมสนับสนุนครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณครับ ท่านไม่ได้แปรไว้หน้าครับ ท่านเสรี นิมะยุ ครับ ยกมือ แปรไว้หรือเปล่าครับ

นายเสรี นิมะยุ : แปรไว้ครับ กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม นายเสรี นิมะยุ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ตามที่ช่วงเข้านั้น ผมก็ได้พูดแล้วรอบหนึ่ง

แต่ไม่ใช่อยู่ในญาติติของผมครับ แต่ในขณะที่เข้าไปในญาติติที่ผมขอแปรไว้ตามวรรคสอง มาตรา ๔๘ ครับ ตามที่ได้เขียนไว้ว่า ผู้ยากไร้ ผู้พิการ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านเสรีครับ กำลังพูดเรื่องว่า จะเก็บค่าใช้จ่ายหรือไม่เก็บนะครับ เอาประเด็นนี้ก่อนครับ

นายเสรี นิมะยุ : ประเด็นเก็บค่าใช้จ่ายนี้ ผมเกี่ยวพันครับ เพราะผมกำลัง
จะอภิปรายว่า จะให้มีกองทุนสำหรับผู้พิการครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านแปรไว้อยู่ตรงไหนครับ

นายเสรี นิมะยุ : กลุ่มนายอุทิศครับ กลุ่ม ๓ ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
กลุ่ม ๓ ใช่ไหมครับ เชิญครับ

นายเสรี นิมะยุ : ขอบคุณมากท่านประธานครับ ของผมนั่นเห็นว่า
ความสำคัญในการที่ มาตรา ๔๘ นั้น สำหรับผู้ยากไร้ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสนั้น จำเป็น
ที่จะต้องมีการศึกษาครับ ในประเด็นนี้ ทำไมผมต้องพูดอย่างนี้ครับ
ท่านประธานที่เคารพ เพราะว่า กองทุนการศึกษานั้น เป็นมาตรการที่สามารถที่จะควบคุม
การดำเนินของสถานะผู้ด้อยโอกาส -----

ถ้าเกิดว่า ลำพังที่ให้เพียงการสนับสนุนเกี่ยวกับผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากไร้ และผู้พิการนั้น เห็นว่า ในประเด็นนี้จะไม่มีความหลักประกันในการที่จะดูแลสำหรับผู้พิการ ในลำดับที่เห็นว่า ความเดือดร้อนครับ เหตุผลประการหนึ่งครับ ที่จำเป็นจะต้องเขียนถ้อยคำในกองทุนการศึกษา ในส่วนที่ว่า ในมาตรา ๔๘ วรรคสองครับ ท่านประธานที่เคารพ ท่านจะต้องตระหนักว่า สำหรับผู้พิการนั้น ผู้ด้อยโอกาสนั้น ถ้าเกิดว่า เขาเลือกเกิดได้นั้น บุคคลเหล่านี้คงจะไม่เลือกเกิดในฐานะอย่างนี้ ท่านอาจจะเลือกเกิดเป็นท่านมีชัย นุกุลกิจ ก็ได้ครับ ต้องประทานโทษที่เอ่ยนามครับ ท่านประธานครับ ความจำเป็นอย่างนี้ ส่วนมากเราจะมีแต่ความเอ็นดู ความเมตตาเท่านั้นเอง แต่ทำไมในมาตรานั้น เราจะบรรจุให้บุคคลเหล่านี้ไม่ได้เขียนหรือ เหตุผลประการที่สำคัญยิ่ง ผมได้ศึกษาอารยประเทศที่มีความเจริญครับ ท่านประธานที่เคารพ ประเทศที่มีความเจริญนั้น เป็นตัวชี้วัดว่า ผู้ด้อยโอกาสนั้น ที่จะมีได้รับการสวัสดิการ หรือได้รับการศึกษาที่สูง ดังนั้น ถ้าเกิดว่า เราไม่ตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา นั้น กับผู้ด้อยโอกาสเหล่านั้น คงจะไม่มีหลักประกัน แค่เขียนในวรรคของรัฐธรรมนูญว่า สนับสนุน นั้น ไม่เป็นที่ชัดเจน ท่านประธานครับ ที่นี้ผมมองว่า ในประเด็นอย่างนี้ควรจะตระหนักไว้ ผมเชื่อว่า บุคคลเหล่านั้น ซึ่งมีความลำบากทุกอย่าง บางประเด็นนั้น ที่ผมอยู่ในบางจังหวัดนั้น ผมเฝ้าสังเกตดูครับ พิการในทางกายแล้วไม่พอครับ แถมยังเกิดมาในตระกูลที่ลำบากครับ ในครอบครัวที่ลำบาก ในประเด็นอย่างนี้ เท่ากับว่าเป็นการซ้ำเติมชีวิตของท่าน ผมมองว่า ในประเด็นนี้ควรที่จะตระหนักไว้ เรื่องงบประมาณต่าง ๆ นั้น ท่านไม่ต้องเป็นรัฐมนตรี ดังที่ท่านศิวะพูดเมื่อสักครู่ นั้น ควรจะให้โอกาสกับบุคคลที่ด้อยโอกาส เพราะผมเข้าใจว่า การที่ในวรรคแรกการศึกษานั้น บางครั้งก็จะเอา ๙ ปี ดังที่พูดเมื่อสักครู่ นั้น ดังที่อภิปรายนั้น ดังนั้น การรองรับในวรรคสองนั้นเป็นการรองรับที่ดีครับ เพื่อที่จะได้ดูแลกันไปครับ ในเรื่องที่จะให้โอกาสกับผู้ด้อยโอกาสในเรื่องการศึกษาผู้ด้อยนี้ หรือในการพิการครับ ท่านประธานที่เคารพ ชีวิตบุคคลเหล่านี้ ซึ่งมีแต่ความสงสารครับ ซึ่งขาด บุคคลเหล่านี้ไม่ครบองค์ประกอบ ๓๒ ประการ ดังนั้น เราจำเป็นที่จะต้องมองสิ่งที่บุคคลเหล่านั้นต้องการ อยู่ในด้านการจิตใจ หรือด้านความเข้มแข็งในชีวิต ถ้าเกิดว่า เราไม่ได้คำนึงในจุดนี้ ผมเชื่อว่า ต่อไปจะเป็นภาระของประเทศชาติ เพราะว่าถ้าไม่มีการศึกษากับบุคคลเหล่านี้ บุคคลเหล่านี้จะเป็นภาระต่อ

ประเทศชาติต่อไปเป็นระยะยาว แต่ถ้าหากว่า เรามีการรองรับในด้านกองทุนการศึกษา เพื่อที่จะให้ได้การศึกษาที่สูงแล้ว การรับภาระของประเทศชาติต่อไปนั้น ก็คงจะเบาบางลงครับ ท่านประธานครับ ถึงว่าท่านเหล่านี้จะมีความพิการในด้านสายตา เขาจะมีความพิการในด้านสรีระของร่างกาย แต่อย่าให้ท่านเหล่านี้พิการในด้านสติปัญญาครับท่าน สติปัญญานั้น เราสามารถที่จะเสริมสร้างชีวิตกับคนนี้ได้จากกฎหมายรัฐธรรมนูญ ความเอ็นดู ความเมตตาอย่างเดียวนั้นคงจะไม่พอครับ ถ้าเราไม่ได้เขียนถ้อยคำไว้เกี่ยวกับที่เรา จะให้การสนับสนุนอย่างเดียวนั้น คงไม่พอ ผมมองอยู่ตลอดเวลาว่า กองทุนต่าง ๆ นั้น สวัสดิการต่าง ๆ นั้น จะต้องรองรับด้วยกองทุนครับ จึงจะบังเกิดผล แล้วก็ป็นรูปธรรมครับ ไม่ว่าจะกองทุนในด้านสุขภาพ ไม่ว่าจะกองทุนในการดูแลทั่วไปเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน กองทุนอะไรก็แล้วแต่ครับ อย่างนั้น สิ่งนี้เราควรจะต้องตระหนักไว้ครับ ท่านประธานที่เคารพ ในประเด็นต่อไปนั้น ผมจะมองว่า บางครั้งนั้นพวกเราก็จะละเลยการมองในประเด็นนี้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ครับ ดังที่ผู้อภิปรายได้อภิปรายหลายท่านว่า รากฐานของชีวิตคือการศึกษา -----

ดังนั้น ผู้ด้อยโอกาสก็เช่นกันครับ ท่านสังเกตง่าย ๆ ครับ แม้กระทั่ง ช่อง ๑๑ ท่านยังให้โอกาสกับคนด้อยโอกาสครับ แต่พวกเราไม่ตระหนักบ้างหรือครับ สิ่งนี้ก็อยากจะให้ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ท่านประธาน ผ่านไปยังคณะกรรมการยกกว้าง ต้องตระหนักไว้เกี่ยวกับบุคคลที่ด้อยโอกาส ในประเด็นที่ผมได้นำเรียนเมื่อสักครู่ นั้น ก็อยากจะให้มีการบรรจุในกฎหมายรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อเป็นหลักประกันเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ผู้ทุพพลภาพ ผู้ยากไร้ ให้บังเกิดขึ้นจริงในกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งท่านเหล่านี้มีความคาดหวังครับ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ผมได้ระดมความคิดเห็นในพื้นที่ใน ๓ จังหวัดก็ดี หรือในจังหวัดภาคใต้ก็ดี ผมเห็นสภาพปัญหาเหล่านี้ เป็นมุมมองที่สะท้อนว่า พวกเรานั้นต้องเอ็นดูเขาครับ เรื่องที่ว่า ไม่มีงบประมาณนั้น ทำไมเราไม่มองว่า งบประมาณในด้านอื่นเราจะจำกัดหาวิธีการอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะประหยัดงบประมาณ ผมมองว่า ในจุดอื่นนั้น งบประมาณของประเทศชาตินั้นได้มาโดยวิธีการที่ไม่ดีหลาย ๆ ประการครับ แต่การที่จะให้งบประมาณกับผู้ด้อยโอกาสอย่างเรานั้น ทำไมเราจะไม่ให้เขียวหรือ ผมเชื่อว่า บุคคลเหล่านั้นถ้าเกิดว่า เขาเลือกเกิดได้ ดังที่ผมได้อภิปรายเมื่อสักครู่ นั้น เขาไม่อยากจะอยู่ในฐานะอย่างนี้ สิ่งนี้ผมอยากจะฝากให้ท่านประธาน แล้วก็กรรมการยกกว้างควรจะบรรจุในกฎหมายรัฐธรรมนูญในครั้งนี้ครับ เพื่อที่จะรองรับการศึกษาที่ว่า ๙ ปี ๑๒ ปี ก็แล้วแต่ที่จะบรรจุ ที่เราได้อภิปรายเมื่อสักครู่ นั้น ที่จะมีการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในลำดับต่อไปครับ ขอขอบคุณมากครับ ท่านประธานครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
วรรคสองนี้ มีท่านอื่นอภิปรายใหม่ครับ กลุ่มของอาจารย์เจิมศักดิ์ ของอาจารย์สมชัยหรือเปล่าครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ใช่ครับ

นายวัชรนา หงส์ประภัสสร : ผมขอแปรไว้ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เดี๋ยวก่อน ตามลำดับ ตามเอกสารนะครับ เชิญครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ผม เจิมศักดิ์
ปิ่นทอง ในนามของ ดร. สมชัย ฤชุพันธุ์ ครับ ที่ได้มอบหมายให้อภิปราย อยากจะขอ

เชิญชวนเพื่อนสมาชิก และท่านประธาน และกรรมาธิการ ช่วยกรุณาตรวจสอบของ
ท่านอาจารย์สมชัยนิดหนึ่ง ผมคิดว่า มีประเด็นที่สำคัญ และน่าสนใจมาก ท่านผู้มีเกียรติ
อย่าได้ไปคิดว่า เมื่อเนื่องจากพรรคหนึ่งนี้ เป็นการศึกษาโดยที่รัฐไม่เก็บค่าใช้จ่ายแล้ว
พรรคสองก็เลยตัดทิ้งไป แต่พรรคสองมี ๒ ประเด็น ประเด็นที่ ๑ นี้ท่านอาจารย์สมชัย
อยากจะให้เติมคำว่า ประชาชนผู้ยากไร้ ถ้ามว่า ทำไมต้องเติมว่า ประชาชน เหตุเพราะว่า
เราไปใช้คำว่า บุคคล พอท่านใช้คำว่า บุคคล มาโดยตลอด ในมาตรา ๔๘ ก็จะมี
ความหมายกว้างมาก แต่คำว่า ถ้าเปลี่ยนเป็น ประชาชน หรือเป็น ราษฎร ก็ได้ หรือเป็น
พลเมือง ก็ได้ หรือเป็น คนชาติไทย ก็ได้ หรือจะเปลี่ยนเป็น ผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย
ก็ได้ เพราะถ้าไปเขียนว่า บุคคล นั้น เพราะว่ามาตรา ๔๘ เป็นการกำหนดสิทธิในการ
ได้รับการศึกษาของประชาชน ซึ่งรัฐมีหน้าที่ต้องจัดการให้ ประชาชนที่ได้รับสิทธินี้เป็น
ประชาชน หรือพลเมือง หรือราษฎรของรัฐ หรือคนชาติไทย ซึ่งต้องอยู่ในบังคับของ
กฎหมายไทย หรือของผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ซึ่งต้องเสียภาษีให้รัฐบาลไทย ไม่ใช่สิทธิ
ของบุคคล ถ้าไปเขียนว่า สิทธิของบุคคล มีความหมายถึง มนุษย์ทุกคน สิทธินี้
ชาวต่างชาติซึ่งเป็นบุคคลเหมือนกันไม่ควรจะมีสิทธิ และได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญ
เป็นสิทธิเฉพาะของบุคคลพิเศษ เฉพาะที่มีความสัมพันธ์ตามที่กำหนดกับรัฐเท่านั้น ถ้า
เป็นสิทธิของคนต่างชาติ ไม่ใช่สิทธิของคนทุกคน เพราะฉะนั้น มาตรา ๔๘ นี้ นะครับ ถ้า
ท่านเติมในส่วนนี้ ซึ่งถ้าท่านเห็นด้วย ก็อาจจะต้องไปเติม หรือไปแก้ในวรรคแรก คำว่า
บุคคล เป็น ประชาชน ผมว่า อันนี้เป็นประเด็นที่น่าสนใจนะครับ ท่านอยากจะให้สิทธินี้
กับใครบ้าง เพราะว่าในอนาคตไม่มีอะไรแน่นอนนะครับ เพราะฉะนั้นตรงนี้ท่านต้องเลิก
ต้องกรุณาพิจารณา นั้นเป็นประเด็นแรก ประเด็นที่ ๒ นี้ กลุ่มของที่มีท่านอุทิศ ชูช่วย เป็น
หัวหน้ากลุ่ม -----

แล้วก็คุณเสรีได้อภิปรายเมื่อสักครู่นี้ ของท่านนั้นจัดตั้งกองทุนการศึกษา แต่กลุ่มนี้บอกว่า ต้องได้รับการสนับสนุน และเงินอุดหนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษา ก็คือ ผู้ยากไร้ ผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ นอกจากได้รับการสนับสนุนเฉย ๆ มันเป็นเรื่องเดียวกันกับที่พูดถึง กองทุน แต่ในที่นี้เขียนสั้น ๆ ว่า เงินอุดหนุนเท่านั้นล่ะครับ มันเป็นการบอกถึงว่า ผู้ยากไร้ ท่านให้เรียนฟรี แต่เขาไม่มีปัญญา ไม่มีปัญญา เพราะว่าเขาไม่มีหนังสือเรียน หรือไม่มี เครื่องแบบ เครื่องแต่งตัว หรืออะไรต่อมิอะไร เพราะฉะนั้นอันนี้อาจจะจำเป็นที่จะต้อง มีเงินอุดหนุน แต่ว่าเงินอุดหนุนในที่นี้ไม่ได้ถึงกับบังคับ บอกว่า รัฐนี้จะต้องนะครับ สนับสนุนและเงินอุดหนุน คือ เขาควรจะได้รับการสนับสนุน และเงินอุดหนุนจากรัฐ เพื่อให้ ได้รับการศึกษา ผมคิดว่า ตรงนี้น่าสนใจ และตามสิทธิในวรรคหนึ่งนี่ จะมีก็ได้ ไม่มีก็ได้ เพราะท่านไปเปลี่ยนวรรคหนึ่งไปแล้วจากที่กลุ่มนี้เสนออะครับ เพราะฉะนั้นก็เรียนท่าน ประธานครับ มี ๒ ประเด็น ประเด็นที่ ๑ เดิมคำว่า ประชาชน เพราะเหตุที่ว่า น่าจะเป็น ประชาชนคนไทย และประการที่ ๒ คือ เรื่องเงินอุดหนุน ขอบพระคุณครับท่านประธาน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบพระคุณครับ ท่านวัชรินทร์

นายวัชรินทร์ หงส์ประภัสสร : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม วัชรินทร์ หงส์ประภัสสร สสร. ครับ มาตรา ๔๘ วรรคสอง กระผมขอเพิ่มว่า รัฐต้องส่งเสริม และสนับสนุนการจัดให้มีกองทุนการศึกษาสำหรับผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น จะสังเกตเห็นว่า ข้อความก็เหมือนกับของท่านอุทิศ หรือคุณเสรีที่ได้อภิปรายไปแล้ว นะครับ กระผมจะใช้เวลาเพียงเล็กน้อย เพื่อจะชี้ให้เห็นว่า มีความสำคัญอย่างไรที่ จะต้องมีกองทุนนี้ขึ้นมา เพราะการศึกษานั้น นอกจากที่รัฐจัดให้โดยเปล่า หรือโดยไม่ต้อง เสียค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งแล้ว ยังมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ตัวผู้ยากไร้ หรือผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะลำบากที่จะต้องจ่ายอยู่อีก เช่น ค่าเครื่องแต่งกาย ค่าหนังสือเรียน ค่ารถ ค่าที่พัก ค่าอาหาร เป็นต้นนะครับ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ใน วรรคหนึ่ง ไม่ได้พูดเอาไว้ แต่เป็นสิ่งที่บุคคลเหล่านั้นจะต้องใช้จริง ๆ และการที่ทางกรรมาธิการ ยกร่างใช้คำว่า โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายนั้น ประหนึ่งว่า ถ้าไม่เก็บค่าใช้จ่ายแล้วเขาก็อยู่ได้

แต่ความเป็นจริงนั้น เป็นสิ่งที่เราต้องหาเพิ่มเติมไปให้ เขาจึงจะอยู่ได้ และทำให้สภาพการศึกษาที่เขาทำได้สำเร็จลุล่วงไปนะครับ ทางกลุ่มกระผมจึงมีความเห็นว่า รัฐจะต้องส่งเสริม สนับสนุนให้มีกองทุน เพื่อการช่วยเหลือบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้นมา ซึ่งการส่งเสริม สนับสนุนนี้ ไม่ใช่เป็นเรื่องของการจัดงบประมาณไปให้ก็ได้ แต่จัดวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น ในเรื่องจัดทำกิจกรรมของโรงเรียนขึ้นมา เพื่อจัดกองทุนขึ้นมา หรือเดี๋ยวนี้ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีความตื่นตัวในเรื่องการจัดทำจุดตาม ก็ใช้จุดตามนี้เอาไปให้โรงเรียน ให้โรงเรียนนี้ไปให้เข้า แล้วก็ตั้งเป็นกองทุนขึ้นมา ซึ่งรัฐก็น่าที่จะให้การสนับสนุนด้วยการยกเว้นภาษีอะไรพวกนี้นะครับ กระผมก็มีข้อเสนอเพียงแค่นี้ครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณครับ คือ ผมสอบถามท่านกรรมาธิการในวรรคสองนี่นะครับ ที่ท่านอาจารย์ศรีราชาเสนอว่าให้เพิ่มข้อความ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทางกรรมาธิการไม่ขัดข้องใช่ไหมครับ ในวรรคสองนะครับ บอกเขียนให้ชัดไปเลยครับ ท่านก็จะได้ได้บ้าง ท่านได้บ้างนะครับ ก็ท่านบอกมีแล้ว ก็ไม่น่าจะไปขัดข้องนะครับ เชิญครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสสาร ตันไชย (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม วุฒิสสาร ตันไชย กรรมาธิการครับ ต่อประเด็นเรื่องการเติมเรื่องโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผมคิดว่า ถ้าหากเติมไปนี้ อาจจะทำให้พรรคสองนี้มีความหมายที่แคบลง เพราะว่าจริง ๆ แล้ว ในความหมายของพรรคสองนี้ ได้อธิบายถึงความทัดเทียมกันของบุคคลที่พิการหรือทุพพลภาพ หรืออยู่ในสภาวะยากลำบากนี้ ต้องได้รับการดูแลในการจัดการศึกษาทัดเทียมกับบุคคลอื่น ซึ่งก็หมายถึงพรรคหนึ่ง เพราะฉะนั้นในพรรคหนึ่งก็จะมี ความหมายทั้งในแง่ของทั่วถึง คุณภาพ และไม่เก็บค่าใช้จ่ายอยู่แล้ว แต่ประเด็นในพรรคสองที่จะมีความหมายมากกว่านั้น คือ การพูดถึงเรื่องของการสนับสนุนจากรัฐ ซึ่งผมขออนุญาตกราบเรียนว่า จริง ๆ การสนับสนุนจากรัฐไม่ใช่เป็นประเด็นเดียวเฉพาะเรื่องค่าใช้จ่าย แต่การสนับสนุนจากรัฐเป็นประเด็นเริ่มตั้งแต่กระบวนการที่จะทำให้ผู้พิการเหล่านั้นเข้าถึงระบบของการบริการต่าง ๆ การเข้าถึงการคมนาคม จนไปถึงการเข้าถึงของการที่จะเข้าไปสู่สถานศึกษา ดังนั้น ผมคิดว่า การเปิดกว้างด้วยพรรคสองนี้จะช่วยทำให้มีขอบเขตของการสนับสนุนจากรัฐ ไม่ใช่เฉพาะเพียงเรื่องของงบประมาณอย่างเดียว แต่จะเป็นเรื่องของการจัดเตรียมเรื่องของสาธารณูปโภคสาธารณูปการต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าเราดูตัวเลขจากการสนับสนุนจากรัฐในโรงเรียนของผู้พิการนั้นะครับ จะเห็นว่า ตัวเลขทั้งหมดนี้มีสัดส่วนที่ค่อนข้างสูงนะครับ ผมขออนุญาตยกตัวเลขให้ดูครับว่า ในกรณีของโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนเอกชนที่มีการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการในสายอาชีพนี้ มีการสนับสนุนถึงรายละเอียดหนึ่งหมื่นกว่าบาท ในขณะที่ถ้าเป็นโรงเรียนของรัฐนี้ มีการสนับสนุนถึง ๑๘,๐๐๐ บาท ซึ่งถือว่า สูงกว่ามาตรฐานที่บุคคลทั่วไปนะครับ ดังนั้น ผมคิดว่า การคงพรรคสองไว้ด้วยวิธีการอย่างนี้จะเป็นการเปิดกว้าง แล้วก็จะไม่แคบลง การนำเรื่องกองทุนเข้ามาอย่างเดียวก็อาจจะไม่ได้ตอบครับว่า ปัญหาของผู้พิการจะได้เข้าเรียนหรือไม่ เพราะฉะนั้นระบบของการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ จึงมีทั้งระบบเป็นโรงเรียนเฉพาะทางของคนพิการเองนะครับ เป็นโรงเรียนที่มีการเรียนร่วม ดังนั้น ถ้าเราเปิดกว้างแบบนี้ จะส่งสัญญาณให้ผู้จัดนี้ต้องสนับสนุนทุกทางครับ ขออนุญาตกราบเรียนครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ครับ ท่านอาจารย์ศรีราชา ถ้าใส่ไว้มันก็ชัดไม่ใช่หรือครับ เชิญอาจารย์ศรีราชาครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช (กรรมาธิการ) : ขอบพระคุณท่าน
 ประธานครับ ผม ศรีราชา เจริญพานิช ครับ กรรมาธิการร่าง แล้วก็ สสร. ครับ ผมคิดว่า
 การที่ใส่ไว้ น่าจะมีความชัดเจนกว่า เหมือนอย่างที่ท่านประธานว่า อีกประการหนึ่งก็คือว่า
 คำว่า เท่าเทียมกับบุคคลอื่น ในที่นี้ก็คือ คงจะหมายถึงว่าการศึกษานะครับ ภาคบังคับ
 ตามวรรคหนึ่ง คือ ไม่น้อยกว่าสิบสองปี นะครับ ที่นี้กรณีอย่างนี้ ถ้าเพื่อท่านเหล่านี้ อาจ
 พ้นจากภาวะหรือวัยตรงนั้นไปแล้วนี้ ก็อาจจะไม่ได้รับการดูแลต่อเนื่อง นะครับ
 เพราะฉะนั้นการใส่ไว้ก็เป็นการการันตี (Guarantee) ว่า ในส่วนที่ได้รับการศึกษา คือไม่
 น้อยกว่า ๑๒ ปีแล้วนี่ นะครับ ในส่วนที่จะต้องเป็นการศึกษาสงเคราะห์สำหรับบุคคล
 เหล่านี้ นะครับ ก็จะได้มีส่วนที่จะเดินไปไกลกว่านั้นด้วย รวมทั้งผู้ยากไร้ด้วย นะครับ
 ผู้ยากไร้นี้ ถ้าเพื่อสมมติว่า พ้นจากกรณีตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ยากไร้นี้ ก็อาจจะขอความ
 สนับสนุนจากทางรัฐได้ โดยเป็นการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ หรือการศึกษาสงเคราะห์
 นะครับ เพราะฉะนั้นการเขียนวรรคนี้ไว้ การเติม นะครับ การไม่เก็บค่าใช้จ่ายในวรรคนี้
 นะครับ มันจะเป็นการที่จะช่วยประกันให้ทางบุคคลผู้ยากไร้ก็ดี ผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ หรือ
 อยู่ในสภาวะลำบากนี้ นะครับ จะได้รับการดูแลจากรัฐมากกว่ากรณี ๑๒ ปี ตามวรรค
 หนึ่ง ที่รัฐบาลจะจัดให้ นะครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ท่านกรรมาธิการเชิญครับ

นายไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธาน
 ที่เคารพครับ ผม ไพบุลย์ วราหะไพฑูรย์ กรรมาธิการ ในประเด็นของวรรคสอง นะครับ
 ในเรื่องของผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ตรงจุดนี้
 นะครับ ที่แยกวรรคออกมา ก็เนื่องจากว่า จะทำให้เห็นเด่นชัด นะครับว่า เป็นกลุ่มบุคคล
 ที่ด้อยโอกาสในสังคม -----

ก็ต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น ซึ่งการที่ทัดเทียมกับบุคคลอื่น ไม่ได้หมายความว่า ต้อยกว่าวรรคหนึ่งนะครับ ในการของการตีความในจุดนี้ นอกจากนั้นนะครับ ถ้าไปดูถึงแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ จะปรากฏในมาตรา ๗๙ นะครับ ใน (๒) โดยมาตรา ๗๙ นี้ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายในเรื่องของการศึกษา ในเรื่องของ (๑) นะครับ คุ่มครอง และพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์ และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และพึ่งพาตนเองได้ ตรงจุดที่ผมหยิบยกในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐขึ้นมาเนี่ย ตรงจุดนั้น นอกจากการศึกษาแล้ว รัฐก็ได้มีแนวนโยบายในเรื่องของการสงเคราะห์ การจัดสวัสดิการอื่นอีกด้วยนะครับ ตรงนั้นนะครับ ก็คิดว่า ในข้อความในวรรคสองก็น่าจะแปลความได้กว้างไกลเกินกว่าที่อธิบายกันนะครับ

อีกประเด็นหนึ่ง ที่มีท่านสมาชิกนะครับ ได้ขอเดิคำ่ว่า ประชาชน นำหน้า เราจะพบว่า ในหมวด ๓ นะครับ เป็นเรื่องของหมวดสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยอยู่แล้วนะครับ เราขึ้นคำว่า บุคคล มาตลอดนะครับ ไม่มีคำว่า ประชาชน นำหน้า ก็ควรที่จะบัญญัติเป็นเหมือนกันนะครับ ผมเรียนว่า ในวรรคสองถ้าจะกรุณาเขียนไว้ว่านะครับ ก็แปลความได้ และนอกจากนั้น ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐก็ได้ส่งเสริมบุคคลในกลุ่มนี้ โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดการสงเคราะห์ด้านสวัสดิการ ซึ่งครอบคลุม และให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอยู่แล้วนะครับ ขอบพระคุณครับ

(นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง)
มีสัตยาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านสมาชิกครับ ประเด็นนี้นะครับ ผมจะถามเลยนะครับ ท่านลงคะแนนเฉพาะว่า โดยเก็บค่าใช้จ่ายหรือไม่ครับ ในวรรคที่ ๒

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมธิการ) : ท่านประธานครับ ผมกรรมธิการครับ ท่านประธานที่เคารพ ผม วิชา มหาคุณ ครับ เราไม่ใช่จะตั้งต้นนะครับ เราก็เห็นตรงกันทุกอย่างนะครับว่า อย่างไรก็ตามผู้ยากไร้ หรือผู้ด้อยโอกาส ที่ปรากฏอยู่ในวรรคสองนี้ก็คือ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรืออยู่ในสภาวะยากลำบากนี้ ต้องไม่เก็บค่าใช้จ่ายอยู่แล้ว แต่ว่าเราจะใช้ถ้อยคำอย่างไรเท่านั้นเองนะครับ ผมขอใช้ถ้อยคำให้มันสะดวกสละสลวยหน่อยได้ไหม วรรคหนึ่งก็ไม่เก็บค่าใช้จ่าย วรรคสองก็บอกว่า ไม่เก็บค่าใช้จ่าย มันเป็นการเขียนกฎหมายแบบคนไม่รู้วิธีการเขียน เพราะฉะนั้นผมขอใช้แบบนี้ได้ไหมครับว่า นอกจากสิทธิที่ได้รับตามวรรคหนึ่งนี้ ผู้ยากไร้นี้ะครับ ให้ได้รับเพิ่มเติมนี้ ท่านเห็นด้วยไหมครับอย่างนี้ครับผม

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
อยู่ที่อาจารย์ศรีราชาครับ อาจารย์ว่าอย่างไรครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช (กรรมธิการ) : ขอฟังใหม่อีกรอบ
สิครับ ฟังไม่ค่อยชัดครับ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมธิการ) : นอกจากสิทธิที่จะได้รับตามวรรคหนึ่ง แล้วก็ต่อไปครับ ผู้ยากไร้ก็ได้ครับ อันนี้ถือว่า เป็นการเพิ่มเติมเลยนะครับ นอกจากสิทธิตามวรรคหนึ่ง นะครับ

นายวัชรา หงส์ประภัสร์ : กระผมมีข้อเสนอครับท่านประธาน
ท่านประธานครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ

นายวัชรา หงส์ประภัสร์ : กระผมมีข้อเสนอครับ อนุญาตนะ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ เสนออะไรครับ

นายวัชรา หงส์ประภัสร์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม วัชรา
หงส์ประภัสร์ กระผมขอเสนอว่า เอาอย่างที่อาจารย์วุฒิสารเสนอ นะครับ โดยผมขอร้อง
อาจารย์ศรีราชาให้ถอน แล้วผมก็ถอนด้วยครับ เพราะว่าพิเคราะห์แล้วตามที่

๑๕๓

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

สุพิชชาภัย ๖๔/๓

อาจารย์เสนอนั้น มิได้ครับ อาจารย์วุฒิสารครับ เพราะว่าถ้าแบบอาจารย์วิชาเสนอนั้น จะไปผูกแคบลงมาว่า เฉพาะวรรคหนึ่ง วรรคสองนั้นะครับ การศึกษาไม่ใช่เฉพาะการศึกษา พื้นฐาน -----

- ๖๕/๑

หรือการศึกษาในระดับล่างเท่านั้น อาจจะไปถึงการศึกษาระดับสูงกว่านั้นด้วยครับ เพราะฉะนั้นผมขอเอาอย่างอาจารย์วุฒิสารครับ ขอรับรองอาจารย์ศรีราชาช่วยถนอมด้วย ได้ไหมครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช (กรรมาธิการ) : ผมขอให้อาจารย์วุฒิสารซ้ำอีกทีสิครับ ผมฟังไม่ทันครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : อาจารย์วุฒิสารเชิญครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ต้นไชย (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม วุฒิสารครับ ผมเรียนอย่างนี้ครับว่า ประเด็นที่ท่านอาจารย์ศรีราชาเติมให้ ไม่เก็บค่าใช้จ่าย นี่ ถ้าดูคำแปรญัตติของท่านอาจารย์ คือ ท่านอาจารย์จะตัดคำว่า ไม่เก็บค่าใช้จ่าย ในวรรคหนึ่งออก ที่นี้ขณะนี้ คำว่า ไม่เก็บค่าใช้จ่าย ในวรรคหนึ่งยังอยู่นะครับ เพราะฉะนั้นมันก็เป็นปัญหาถ้อยคำเท่านั้นละครับว่า ถ้าอาจารย์ไม่ตั้งใจจะครับ มันก็อนุমানตามวรรคหนึ่งอยู่แล้วนะครับ ก็น่าจะตกลงได้เลยโดยไม่ต้องโหวตครับ ท่านอาจารย์ครับ เพราะว่าคำว่า ไม่เก็บค่าใช้จ่าย มันคงอยู่ในวรรคหนึ่ง

ประการที่ ๒ ที่ผมขออนุญาตว่าไม่พยายามที่จะไปใส่เรื่องกองทุนอะไร มาก เพราะว่าผมกราบเรียนแล้วครับว่า การสนับสนุนจากรัฐนี้มันไม่ใช่เรื่องเฉพาะค่าใช้จ่ายอย่างเดียว มันเป็นเรื่องของการจัดการ รวมทั้งระบบ ซึ่งจะเชื่อมโยงกับในมาตรา ๗๙ (๑) ที่เกี่ยวข้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในการที่จะสนับสนุนในเรื่องของคนพิการให้เข้าถึงบริการต่าง ๆ ด้วยนะครับ จึงพยายามจะเปิดกว้างเอาไว้ แล้วผมคิดว่า อันนี้น่าจะเกิดประโยชน์กว่า ส่วนว่าท่านทั้งหลายที่อยากเห็นอะไรก็พูดได้ แล้วก็ เป็นเจตนารมณ์ในมาตรานี้อยู่แล้วนะครับ กราบขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ครับ ยอมรับได้ไหมครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานครับ คือ ผมคิดว่า ผมอยากใช้ของท่านวิชามากกว่าครับ ซึ่งสามารถที่จะ

คล้าย ๆ มีความชัดเจนมากกว่าที่จะตัดออกไปเฉย ๆ นะครับ เพราะฉะนั้นผมขอใช้แบบของท่านวิชาครับ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) : อาจารย์วิชาช่วยพูดอีกที่ได้ไหมครับ จะได้บันทึก

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ พูดหลายหนจะไม่เหมือนกันสักหนครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) : ถ้าอย่างนั้นผมว่า หยุดพูดดีกว่าครับ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมาธิการ) : คือ เขาเป็นหลักการแต่ถ้อยคำนี้ เดียวเราจะเขียนให้ชัดเจน ก็คือว่า นอกจากสิทธิที่จะได้รับตามวรรคหนึ่ง ผู้ยากไร้ ผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ หรืออยู่ในสภาวะยากลำบากนี้ต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่นด้วย หรือว่าจะไม่มีด้วย ก็สุดแล้วแต่ครับ ก็คือ หมายความว่า ได้ทั้ง ๒ อย่างเลย ได้ทั้งวรรคหนึ่งด้วย แล้วได้ทั้งวรรคสองด้วย อย่างนี้พอใจไหมครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) : หลักการตามนั้นนะครับ แล้วเดี๋ยวท่านไปเขียนดูนะครับ แล้วถ้าพอใจ ก็ถือว่า ผ่านนะครับ

นายวัชรฯ หงส์ประภัสร์ : ขออนุญาตครับ ขอประทานโทษครับ ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม วัชรฯ หงส์ประภัสร์ ขอได้บันทึกเจตนารมณ์ไว้ด้วยนะครับว่า การศึกษานี้ไม่เฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้นนะครับ การศึกษาในวรรคสองนี้ หมายถึงการศึกษาสูงกว่านั้นด้วยครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) : ครับ บันทึกไว้จะครับ ที่นี้ส่วนกองทุนการศึกษา กับเงินอุดหนุน นะครับ ยังติดใจไหมครับ

นายวัชรฯ หงส์ประภัสร์ : ไม่ติดใจครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) : ของท่านวัชรฯไม่ติดใจ ของท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : คือ เงินอุดหนุนนี้ ผมไม่ติดใจ แต่ผมติดใจประชาชนครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ครับ เงินอุดหนุนไม่ติดใจครับ ท่านเสรี นิเมะยู ครับ กองทุน ท่านยังติดใจไหมครับ

นายเสรี นิเมะยู : เมื่อฟังเหตุผล ก็เป็นข้อมูลประกอบ ผมก็ไม่ติดใจครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณครับ ตอนนี้อยู่ส่วนถ้อยคำที่กลุ่มของอาจารย์สมชัยฝากอาจารย์เจิมศักดิ์ไว้ว่า ขอเพิ่มคำว่า ประชาชน ไปข้างหน้านี้ครับ ท่านกรรมาธิการเห็นว่าอย่างไรครับ อาจารย์เจิมศักดิ์ครับ อันนี้ถ้อยคำนะครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ถ้าฟังที่ ท่านอาจารย์สมชัยฝากไว้นี้ ไม่ใช่เรื่องถ้อยคำนะครับ มันเป็นเรื่อง ผมพูดอีกทีก็แล้วกัน นะครับ หรือว่าจะไม่ให้พูดก็ตามใจ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านตัดสินใจเองเลยครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ผมหาอยู่ มันเป็นคำทางกฎหมาย นะครับ คือ บุคคลในมาตรา ๔๘ นี้ ท่านอาจารย์สมชัยบอกว่า น่าจะเปลี่ยนเป็น ประชาชน หรือราษฎรก็ได้ หรือพลเมือง หรือคนไทย หรือผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ทั้งนี้ เพราะมาตรา ๔๘ เป็นการกำหนดสิทธิในการได้รับการศึกษาของประชาชน ซึ่งรัฐมีหน้าที่ที่ต้องจัดการให้ประชาชนได้รับ สิทธินี้เป็นสิทธิของประชาชน หรือพลเมือง หรือ ราษฎรของรัฐ หรือคนไทย ซึ่งต้องอยู่ในบังคับของไทย -----

เสียภาษีให้รัฐบาลไทย แต่ไม่ใช่สิทธิของบุคคล ซึ่งหมายถึงมนุษย์ทุกคน ซึ่งหมายถึงรวมความกว้างไปถึงต่างชาติด้วย เพราะฉะนั้นถ้าท่านเห็นด้วย ท่านก็เปลี่ยน ถ้าท่านไม่เห็นด้วยก็ว่าไป

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ ท่านใดจะตอบครับ ท่านอัครพร

นายอัครพร จารุจินดา (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ
กระผม อัครพร จารุจินดา กรรมาธิการครับ ประการแรก ขออนุญาตกราบเรียนว่า
สิทธิเสรีภาพในการศึกษาเป็นส่วนหนึ่ง อยู่ในหมวดว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชน
ชาวไทย มันก็หมายความว่า สิทธิทุกอย่างที่เขียนไว้ในหมวดนี้ ในแต่ละมาตรานั้น เป็น
สิทธิของชนชาวไทยโดยเฉพาะนะครับ แล้วก็ทุกมาตรานั้น จะเขียนถึงตัวบุคคล ไม่ได้
เขียนถึงตัวประชาชน เพราะเป็นสิทธิของแต่ละคนที่จะได้รับจากในแต่ละเรื่อง
ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ อย่างในเรื่องการศึกษา ก็สิทธิแต่ละคน ก็จะได้รับในลักษณะนี้
นะครับ ไม่ใช่เป็นสิทธิโดยรวมของกลุ่มชน อันนั้นคือความหมายครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
พอได้ไหมครับ อาจารย์เจิมศักดิ์ครับ เพราะว่า พอได้แล้วมันก็มีบุคคล บุคคล บุคคลทั้งนั้น
นะครับ พอไปได้ไหมครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ผมเจิมศักดิ์ครับ ตัวผมเองไม่ขัดข้อง
แล้วก็คิดเดาเอาว่า อาจารย์สมชัยก็ไม่ขัดข้องครับ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบคุณครับ พรรคสองมีใครค้างอีกไหมครับ มีท่านใดค้างไหมครับ ไม่มีนะครับ ไม่มี
ผ่านพรรคสอง ไปพรรคสามนะครับ พรรคสามนี้มีของกลุ่มท่านอุทิศนะครับ ที่มีพรรคสาม
เป็นของบุคคล นี้ ยังตั้งใจไหมครับ

นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล : เรียนท่านประธาน ผม อนุศาสน์
สุวรรณมงคล ครับ อย่างที่ผมเรียนท่านประธานเมื่อเช้านะครับ ผมไม่ตั้งใจแล้วครับ
ขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณครับ ท่านอนุศาสน์ครับ กลุ่มอาจารย์สมชัย พรรคสามมีการแก้ไขเข้ามา
อาจารย์เจิมศักดิ์ครับ ท่านอาจารย์สมชัยคงไม่ติดใจมังครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : เดี่ยวขอตามหลังนิดหนึ่งนะครับ
กำลังกลับไปดูนิดหนึ่งครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ พรรคสามมีของท่าน ของอาจารย์เจิมศักดิ์เองก็มีอีกครับ อาจารย์สวิงครับ เชิญครับ

นายสวิง ต้นอุต : ท่านประธานที่เคารพครับ บังเอิญในพรรคที่ ๓
นี่นะครับ ผมคิดว่า เป็นเรื่องที่พูดถึงองค์กรวิชาชีพ องค์กรเอกชน เรื่องเกี่ยวกับการศึกษา
ทางเลือก เรื่องเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตัวเอง แล้วก็การเรียนรู้ตลอดชีวิตนะครับ ซึ่งรัฐ
จะต้องได้รับการคุ้มครองในเรื่องนี้ ซึ่งผมขอแปรญัตติเพิ่มเติมนะครับว่า โดยรัฐนี่นะครับ
จะต้องส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชน หรือชุมชนที่มีอัตลักษณ์ วัฒนธรรม หรือ
คุณค่าทางประวัติศาสตร์ มีอำนาจในการจัดการศึกษานะครับ อบรมและกำหนดหลักสูตร
ตามความเชื่อ นะครับ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตัวเอง และรัฐจะต้องรับรอง
หลักสูตรของการศึกษานั้นให้มีวิทยฐานะทัดเทียมกับหลักสูตรการศึกษาที่เป็นทางการ
ในเรื่องนี้นะครับ ผมคิดว่า ที่ผ่านมานี่นะครับ ผมเห็นว่า โดยกระบวนการของชุมชนเองนี่
นะครับ ก็จัดการศึกษาเรื่องนี้อยู่โดยจำนวนมาก งานวิจัยทั้งหลายพบว่า ขณะนี้ประชาชน
จัดการศึกษาเองไม่ต่ำกว่าหกหมื่นกว่าแห่ง ที่ชุมชนเองก็เข้าไปเรียนรู้จากการศึกษา แต่ว่า
เรื่องต่าง ๆ เหล่านี้นี่นะครับก็ไม่ได้มีการรับรอง ตอนนี่เขาจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้
เขาจัดเป็นเรื่องวิทยาลัยการจัดการการเรียนรู้ วิทยาลัยชุมชน มีเกิดขึ้นหลายที่นะครับ
เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับทางด้านวัฒนธรรม เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
สิ่งแวดล้อม หรือเรื่องเกี่ยวกับคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของเขาเอง เรื่องภาษา เรื่อง
จารีตประเพณี ซึ่งผมคิดว่า เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องสำคัญ แต่ว่า น่าจะถูกระบุไว้นะครับ แต่ผม
อยากจะฟังกรรมาธิการว่า ที่เขียนไว้ในพรรคที่ ๓ นั้นเอง มันครอบคลุมเรื่องนี้ขนาดไหน
อย่างไร ซึ่งถ้าหากว่า ได้รับคำตอบที่ชัดเจนนะครับ ผมก็จะพิจารณาอีกทีครับ
ท่านประธานครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณครับ ก็มีท่านอาจารย์สุรัชย์ ยังตั้งใจใหม่ครับ อาจารย์ครับ ถ้าอะไรที่มัน
พอไหวนะครับ ดูแล้วไม่ผิดหลักการ อย่งไรก็เชิญครับ

นายสุรัชย์ เลี้ยงบุญเลิศชัย : ขอขอบคุณครับ ท่านประธานครับ ผม สุรัชย์
เลี้ยงบุญเลิศชัย เรียนท่านประธานครับ ในมาตรา ๔๘ วรรคสาม มีประเด็นที่ผม
ได้ขอแปรญัตติไว้ ๒ ประเด็นครับ ประเด็นแรก ก็คือ ตัดเรื่อง การศึกษาทางเลือกของ
ประชาชน ออก -----

กับประเด็นที่ ๒ เพิ่ม กลุ่มบุคคลหรือกลุ่มองค์กรที่รัฐพึงจะให้การสนับสนุนเรื่องการจัดการศึกษา รายละเอียดของเหตุผล ผมขออนุญาตมอบให้ท่านเกียรติชัยกับท่านวิฑิตยา ซึ่งเป็นผู้รับรองญัตตินี้เป็นผู้นำเสนอครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
อาจารย์วิฑิตยาครับ

นายวิฑิตยา บริบูรณ์ทรัพย์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ ผม วิฑิตยา บริบูรณ์ทรัพย์ สสร. ครับ ผมขออนุญาตกราบเรียนถึงประเด็นในวรรคสาม และมาตรา ๔๘ ซึ่งจริง ๆ แล้วนี่ครับ ผม ส่วนใหญ่ก็จะเห็นด้วยกับที่กรรมาธิการยกวางได้เสนอมา แต่เรามีข้อแตกต่างนิดเดียวครับ คือ ประเด็นในเรื่องเกี่ยวกับคำว่า การศึกษาทางเลือกของประชาชน ซึ่งข้อความนี้ครับ เป็นข้อความที่ยังไม่ชัดเจน แล้วก็ยังไม่มีความบัญญัติใด ๆ ที่เกี่ยวกับกฎหมายการศึกษาที่จะใช้คำว่า การศึกษาทางเลือกของประชาชน ผมอยากจะอ้างถึง พรบ. การศึกษาแห่งชาติ มาตรา ๑๒ นะครับ ซึ่งจะพูดถึงเหมือนเรื่องนี้เลยครับ เหมือนกับเวิร์ดดิ้ง (Wording) ข้อมูลที่ทางยกวางเสนอมา ก็คือ พูดถึงการจัดการศึกษาอบรม องค์กรต่าง ๆ นะครับ ได้แก่ องค์กรวิชาชีพ เอกชน บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิตนั้น ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมจากรัฐ ก็ถ้าแปลความหมาย ก็คือ ขยายความจากคำว่า การศึกษาทางเลือกของประชาชน นี้ ให้เป็น การศึกษาที่หน่วยงาน องค์กร ชุมชนต่าง ๆ สามารถจัดการศึกษาได้ โดยที่เน้นแทนคำว่า การศึกษาทางเลือกของประชาชน โดยใช้ข้อความดังกล่าว ไม่ว่าจะบุคคล หรือสถานประกอบการก็ตาม ทั้งนี้ จะสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา ๑๒ ซึ่งได้บัญญัติคำเหล่านี้ไว้แล้ว แล้วก็ขณะนี้ได้ใช้ไปแล้ว ดำเนินการอยู่แล้วนะครับ ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาชาตินั้น จะไม่มีคำว่า การศึกษาทางเลือกของประชาชน ผมอยากให้มันเกิดความสอดคล้อง แล้วก็เข้าใจตรงกัน ไม่เกิดความสับสน เพราะบางทีคำว่า การศึกษาทางเลือก นี่ครับ ก็ยังเกิดปัญหาขณะนี้ในบางพื้นที่ของประเทศไทย ที่เลือกไปทางที่เขาอยากจะทำในสิ่งที่มันเป็นปัญหา แม้กระทั่งเรื่องความมั่นคงของชาติด้วยก็ตาม ก็อยากจะขอท่าน

กรรมการ ท่านประธาน และท่านสมาชิกของสภาว่างทุกท่านได้โปรดพิจารณา ๆ นั้นจะคล้ายกับยกกว้างหมด เป็นแต่เพียงขอแก้ไขคำว่า การศึกษาทางเลือก ให้เป็น บุคคล หรือที่ ผมเสนอมาในข้อมูลในเอกสารนะครับ ก็จะเหมือนกัน ตรงกันครับ ขอขอบคุณท่านประธาน ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ของกลุ่มอาจารย์สมชัยนะครับ อาจารย์เจิมศักดิ์ครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ผมได้นั่งทางในถึงอาจารย์สมชัย
เรียบร้อยแล้วนะครับ

นายสุรัชย์ เลียงบุญเลิศชัย : ท่านประธานครับ ทำไมไม่ให้โอกาสกลุ่มผม
พูดให้จบเสียก่อน เพราะผมเหลือท่านเกียรติชัยอีกท่านหนึ่ง

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เดี๋ยวครับ เพราะว่าสลับกันครับ เพราะว่าจะได้ฟังหลาย ๆ กลุ่ม แล้วเดี๋ยวสนับสนุน
ค่อยว่ากันครับ อย่างนั้นท่านก็กลุ่มเดียวไป ๓ คนเลยครับ เดี่ยวผมเป็นคนขออนุญาตจัด
แล้วกันครับ อาจารย์เจิมศักดิ์ครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ วรรคสามของ
มาตรา ๔๘ นี้ ในส่วนที่ขอเพิ่มเติมนี้ ผมคิดว่าไม่น่าจะติดใจ เพราะฉะนั้นส่วนที่
ขอเพิ่มเติมตัดทิ้งไป ไม่ติดใจนะครับ ไม่ขอเพิ่มเติม แต่ส่วนที่ขอตัดออก ท่านอ่านดู
นะครับ มาตรา ๔๘ นี้ เป็นมาตราที่พูดกันถึงด้วยของสิทธิของประชาชนในการ
ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน้าที่ของรัฐในการจัดการศึกษาให้ประชาชน
ท่านประธานครับ แต่วรรคสาม ท่านไปพูดถึงเรื่องการจัดการศึกษาอบรมขององค์กร
วิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้
ตลอดชีวิต ย่อมได้รับการคุ้มครองและส่งเสริมจากรัฐ ถ้าท่านย้ายไปอยู่มาตรา ๔๙
จะดีไหม จะไปตรงกันกว่าไหม เพราะอันนี้มันไม่เกี่ยวกับสิทธิในการศึกษาของประชาชน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ อย่างนั้นเดี๋ยวฝากให้กรรมการไปคิดทีนี้ครับ อาจารย์เกียรติชัยมีประเด็น
ที่จะอภิปรายไหมครับ

นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ : ก็คงนึกเดี๋ยวนะครับ ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ นะครับ สำหรับมาตรา ๔๘ วรรคสาม แหมนี่ผมพูดเพราะมากนะวันนี้ คงจะเห็นด้วยกับผมบ้าง คือเรื่องที่เราเสนอ ในกลุ่มเราเสนอเรื่อง ให้ตัดคำว่า การศึกษาทางเลือกของประชาชน ออกไปนี้ เห็นจะดีที่สุด และทำความเข้าใจมากที่สุด เพราะเหตุว่ามันมีความสับสน ผมทำงานร่วมกับทางสภาการศึกษา ก็มีปัญหาในเรื่องเหล่านี้มาก แล้วสิ่งที่เราแก้ไขเพิ่มเติมลงไปนี้ มันให้ความชัดเจนที่ดีที่สุด และตรงนี้ถ้าเราเข้าใจระบบการศึกษานี้ มันจะไปสนองตอบรับกับการศึกษานอกระบบ ซึ่งเปิดช่องทางสำหรับชุมชน ครอบครัวเหล่านี้ได้เข้ามาจัดการศึกษา ที่เรียกว่า การศึกษาทางเลือก ผมคิดว่าถ้าหากว่าเราเติมไปอย่างนี้ มันจะชัดเจนมากกว่า ถ้าหากว่า ยังคงไว้อย่างที่ท่านคณะกรรมการร่างคงไว้นี้ ไม่ได้พัฒนาอะไรไปเลย ท่านยกมาทั้งดุ้นอย่างเดิม จากรัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๕๐ เท่านั้นเอง ตรงนี้ผมคิดว่า จำเป็นต้องทำให้มีความชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากอาจารย์เจิมศักดิ์แย่งพูดเสียก่อน ผมมาดูของกลุ่มของอาจารย์เจิมศักดิ์ ตรงที่ให้เติมเรื่อง รัฐส่งเสริมสนับสนุนประชาชน อัตลักษณ์อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ ท่านกำลังผลักดันเหล่านี้เข้าไปสู่ระบบราชการอีกแล้วนี้ ผมคิดว่า ในทางการศึกษา มันไม่ใช่ตัวเลือกที่ดี อย่างไรก็ตาม ผมเอายืนยันอย่างทางกลุ่มเราเสนอก็คงแล้วกันว่า คงจะต้องตัด คำว่า การศึกษาทางเลือกของประชาชน ออก แล้วทำความเข้าใจอย่างที่เราเสนอไป ผมคิดว่า จะทำให้ความสมบูรณ์ของวรรคนี้ดีขึ้น ชัดเจนขึ้น และพัฒนาไปมากกว่าที่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญ ฉบับ ๒๕๕๐ ครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : เชิญท่านกรรมการครับ ท่านอาจารย์ เดียวโทษที่ ขออาจารย์กรรมการหน่อยครับ อาจารย์มานั่งกลาง ๆ ไม่ดีหรือครับ อาจารย์ไปนั่งริม นะครับ ตัวอาจารย์ก็โตอยู่แล้วครับ มองไม่เห็นเลยครับ

นางกรรมการ บรรเทงจิตร์ : ก็ประธานหันมาทางนี้บ้างดิคะ เรียนท่านประธานคะ ดิฉัน กรรมการ บรรเทงจิตร์ ขอใช้สิทธิของส่วนของคณะแปรรูปคดีของท่าน อาจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง คะ ในส่วนนี้ขออภิปรายเรื่องของการศึกษาทางเลือก การศึกษาทางเลือกนั้น คงมีความเห็นแตกต่างกับตะกี้ คุณเกียรติชัยนะคะ ขออนุญาตเอ่ยนาม

เพราะว่า ในเรื่องของการศึกษาทางเลือกนั้นเป็นสิ่งที่การจัดการศึกษานั้นไม่ใช่รัฐเป็นคนจัดแต่เพียงอย่างเดียว มันต้องมีจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด ซึ่งการจัดนั้นคงไม่ใช่ทั้งในระบบการศึกษา นอกกระบบการศึกษาก็สามารถที่จะจัดได้ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาโดยใช้อัตลักษณ์ หรือวัฒนธรรม หรือการเรียนรู้จากชุมชน การเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งของการที่จะไปจัด รวมทั้งการจัดการศึกษาโดยครอบครัว โดยชุมชน ซึ่งเหล่านี้ คิดว่า รัฐต้องส่งเสริม ตรงนี้ไม่ได้หมายความว่า การจัดการศึกษาเฉพาะรัฐเป็นคนสนับสนุนอย่างเดียว ไม่ใช่ เป็นคนจัดอย่างเดียว ไม่ใช่ นะคะ เพราะฉะนั้นในวรรณคดี เห็นด้วยกับท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ว่า ตรงนี้มันเป็นเรื่องของรัฐจะต้องมีหน้าที่ในการจัด แล้วก็สนับสนุนให้เกิดการจัดการศึกษา ทั้งทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีพ ตรงนี้คิดว่า น่าจะคงเอาไว้ เรื่องของการศึกษาทางเลือกของประชาชนคะ ขอขอบคุณคะ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านอาจารย์ หมอชูชัยครับ

นายชูชัย ศุภวงศ์ (กรรมาธิการ) : ขอขอบคุณครับ ท่านประธานครับ ผม นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์ ครับ มาตราเกี่ยวกับการศึกษานี้ เราต่างจากปี ๒๕๔๐ ค่อนข้างจะชัดเจนนะครับ รัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ สิทธิ เสรีภาพทางการศึกษานี้ ซึ่งก็ดีอยู่แล้ว แต่ว่าฉบับที่ร่างอยู่นี้ก็ได้ก้าวขึ้นไปในวรรณคดีสองอย่างที่เห็นนะครับ คือ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ ตรงนี้ก็เป็นเรื่องที่ได้ค้นพบว่า แม้ว่าไม่เก็บค่าใช้จ่ายในค่าเล่าเรียนนี้ ก็ยังยากลำบาก อันนี้เป็นประเด็นที่ ๑ นะครับ ประเด็นที่ ๒ การจัดการศึกษาขององค์กรวิชาชีพและเอกชน ที่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ สนับสนุนให้ได้รับความคุ้มครองนั้น เราเพิ่มนะครับ นอกจากองค์กรวิชาชีพหรือเอกชนนี้ เราเพิ่มการศึกษาทางเลือกของประชาชน และการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับการคุ้มครอง อันนี้เครือข่ายทางการศึกษานี้ ให้ความสำคัญ แล้วก็รู้สึกดีใจมากที่เราได้มีคำนี้ปรากฏในรัฐธรรมนูญนะครับ แล้วว่าไปแล้วนี้สภาการศึกษาทำให้การสนับสนุนอยู่ -----

แล้วก็สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ก็สนับสนุนการวิจัยตรงนี้อยู่ มีการวิจัยออกมา
 อย่างเป็นระบบ ผมอยากเรียนอย่างนี้ครับว่า แต่เดิมนี่กรมในกระทรวงสาธารณสุขก็ไม่มี
 กรมแพทย์แผนไทยหรือกรมแพทย์ทางเลือกนะครับ แต่ว่าเรามีเรื่องการแพทย์ทางเลือกนี้
 มาก่อนหน้านี้ ก่อนที่จะมีกรมหรือมีคำนี้ที่จะบัญญัติอย่างเป็นทางการนะครับ ถ้ามองไป
 ถึงการแพทย์กระแสหลัก ก็คือ โมเดิร์น เมดิซีน (Modern medicine) นะครับ ขอภัยที่พูด
 ภาษาอังกฤษ คือ เป็นการแพทย์สมัยใหม่ เดิมนี้ เมื่อครั้งตั้งคณะแพทยศาสตร์ศิริราช
 พยาบาลนี้ การแพทย์สมัยใหม่เมื่อครั้งนั้นเป็นการแพทย์ทางเลือกนะครับ เพราะว่า
 คนจะไปก็ต้องมีแรงจูงใจให้ไป ต่อเมื่อพัฒนามาจนถึงจุด ๆ หนึ่งนะครับ ก็กลายเป็น
 การแพทย์กระแสหลัก แล้วตอนหลังก็ไม่สามารถแก้ปัญหาโรคที่เรื้อรัง โรคต่าง ๆ ได้
 นะครับ เราก็หันมาคิดว่า การแพทย์แผนไทย รวมทั้งการแพทย์ทางเลือกนี้เข้ามาเติมเต็ม
 ในส่วนนี้ นะครับ เรื่องการศึกษาก็เช่นเดียวกันครับ เรื่องพลังงานก็เช่นเดียวกันนะครับ
 พลังงานในกระแสปัจจุบันก็เป็นพลังงานที่สร้างมลภาวะมากมาย ตอนหลังก็พูดถึง
 พลังงานทางเลือกมากขึ้นนะครับ ส่วนเรื่องการศึกษาก็เช่นเดียวกันนะครับ การศึกษา
 ที่เป็นไปตามระบบปัจจุบันนี้ก็ดำเนินการไป แต่ว่าถ้าจะให้มีการสนับสนุนให้เกิด
 การศึกษาทางเลือกนี้ก็จะต้องเกื้อหนุนกัน แล้วก็ช่วยเสริมในส่วนที่ขาด และการศึกษา
 ทางเลือกนี้เน้นในการออกแบบว่า เป็นการศึกษาที่ยอมรับว่า มนุษย์มีความแตกต่างกัน
 ในแง่ต่าง ๆ นะครับ ตั้งแต่ในแง่ของวัฒนธรรม ในแง่ของสถานะต่าง ๆ นะครับ แล้วมีกรณี
 ตัวอย่างมากมาย ถ้าจะให้ผมพูดถึงเป็นรูปธรรมนี้ ตรงนี้มีรูปธรรมในการศึกษาวิจัย
 มากมายนะครับ ที่ทาง สกว. หรือสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยได้ศึกษา ๒๐๙ กรณี
 ตั้งแต่โฮม สคูล (Home school) ซึ่งมีเกือบร้อยครอบครัวในประเทศไทย แล้วก็ร่วมกับ
 โรงเรียนในบางแห่งนะครับ ที่จัดการสนับสนุนการศึกษาอย่างนี้นะครับ มีเรื่องการศึกษา
 ทางเลือกที่อิงระบบของรัฐ ได้แก่ โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก สมัยเมื่อสักเกือบ ๔๐ ปีขึ้นมาแล้ว
 นะครับ โรงเรียนหมู่บ้านเด็กที่คุนระชนี้ ธงชัย ได้จัดการ หรือโรงเรียนรุ่งอรุณ โรงเรียน
 ปัญญาทัย อันนี้ก็เชื่อมโยงกับระบบของรัฐ แต่ว่าเน้นกระบวนการเรียนการสอน ความรู้
 เชิงประสบการณ์และการปฏิบัติ นะครับ ซึ่งมีการศึกษาทางเลือกสายครุภูมิปัญญา มีพ่อ
 ครู แม่ครู ปราชญ์ชาวบ้านที่สอนนาฏศิลป์พื้นบ้าน พวก สะล้อ ซอ ซึง อะไรต่าง ๆ

การแพทย์พื้นบ้าน และสมุนไพร อันนี้ก็เป็นการศึกษาทางเลือกหนึ่ง ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นภูมิปัญญาไทยที่ไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควรนะครับ และความรู้ที่อยู่ในตัวคนของผู้เฒ่า ผู้แก่ หรือปราชญ์ชาวบ้านนี่ เป็นความรู้ที่มีคุณค่าไม่น้อยกว่าความรู้ที่อยู่ในตำราแล้วแต่ละคน แต่ละคนนี่ ก็ถ้าเราเห็นว่า ทุกคนมีความรู้ที่อยู่ในตัวเองนี่ คนก็จะมีศักดิ์ศรีและมีคุณค่านะครับ ครูภูมิปัญญามีอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศนะครับ อันนี้ก็เป็นเรื่องของผู้สูงอายุทั้งหลายที่มีองค์ความรู้เก่า ๆ ก็สามารที่จะถ่ายทอดให้กับเยาวชน นอกจากนี้การศึกษาทางเลือกสายศาสนธรรม ซึ่งไม่เน้น หรือสนับสนุนการบริโภคนิยมวัตถุนิยม แล้วก็ดำเนินหลักของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับจิตวิญญาณของรัฐธรรมนูญฉบับนี้นะครับ ไม่ว่าจะเป็โบสถ์คริสต์ (Christ) หรือโรงเรียนปอเนาะนะครับ หรือว่าทางศาสนาที่ตั้งหลายสาขา เช่น สันติอโศก มีโรงเรียนสัมมาสิกขา สอนโมกขพลาราม ไชยา แม้กระทั่งวัดพระธรรมกาย หรือมูลนิธิอันวิภังษา เป็นการนำเอาความคิดของท่านกฤษณมูรติ มาเผยแพร่ หรือนักบวชหญิงในมูลนิธิเสถียรธรรมสถาน อย่างนี้เป็นต้น ซึ่งอันนี้เป็นการเรียนรู้ทางมิติทางด้านจิตวิญญาณนะครับ เป็นเรียนรู้ของชีวิต ซึ่งก็ดำเนินการไปโดยธรรมชาติ ขาดการสนับสนุนจากรัฐ อย่างเป็นระบบนะครับ การศึกษาทางเลือกที่สถาบันนอกระบบของรัฐ ก็มีสถาบันตั้งหลายอย่าง แม้กระทั่งมหาวิทยาลัยเที่ยงคืน อย่างของท่านอาจารย์นิธิ เอียวศรีวงศ์ ที่ปฏิเสธรัฐธรรมนูญฉบับนี้นะครับ ก็เป็นการศึกษาที่ให้ข้อคิดเห็นกับสังคมที่เป็นประโยชน์มากมายนะครับ -----

- ๗๐/๑

แล้วสถาบันหรือภูมิลำเนา ที่ขอใช้ชื่อของ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ เสม
พริ้งพวงแก้ว ที่เอาปราชญ์พื้นบ้าน รวมทั้งในประเทศและต่างประเทศมานำเสนอความรู้ที่
เป็นประโยชน์นะครับ อันนี้รูปธรรมมากมาย แล้วก็ในทุกจังหวัดนี้มีอย่างนี้ มีหมดนะครับ
ซึ่งมีหลายร้อยแห่งนะครับ ซึ่งเมื่อกี้คุณสวิงพูดว่า ถ้าคิดเป็นกลุ่มนี้ ก็ประมาณ ๖ หมื่น
กลุ่มทั่วประเทศ อันนี้เป็นข้อมูลจากการศึกษาวิจัย เพราะฉะนั้นการบัญญัติไว้ใน
รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ก็เท่ากับเห็นว่า ความหลากหลายในการศึกษานี้มันเป็นเรื่องที่สำคัญ
นะครับ อย่างที่เราเห็นว่า ความหลากหลายของธรรมชาติเป็นความมั่นคงของระบบ
นิเวศน์ ความหลากหลายของวัฒนธรรมเป็นความมั่นคงของสังคมชุมชนนะครับ
ความหลากหลายของศาสนานี้ ก็เป็นความมั่นคงของสุขภาวะทั้งบุคคล ชุมชน ครอบครัว
สังคมและประเทศชาติ การหลากหลายทางการศึกษานี้ ผมก็คิดว่า ทำให้เกิดความมั่นคง
ในกระบวนการเรียนรู้ แล้วก็นำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ได้ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณครับ เดี่ยวอาจารย์ตอบอีกรอบแล้วกันนะครับ อาจารย์สวิงครับ ยังตั้งใจ
ใหม่ครับ อาจารย์สวิงตั้งใจใหม่ครับ กรรมมาธิการชี้แจงแล้วครับ

นายสวิง ต้นอูด : ก็ฟังดูแล้ว ก็ครอบคลุมในส่วนที่ผมได้แปรญัตติไป
นะครับ แต่ว่าอย่างไรก็ตามนี้ ผมฟังดูแล้ว ก็น่าจะอยู่ในเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาทางเลือก
นะครับ แล้วก็การศึกษาเรียนรู้ด้วยตัวเอง และการศึกษาตลอดชีวิตเหมือนกันนะครับ
ดังนั้น ก็อยากจะเหมือนกับว่าบันทึกว่า ส่วนที่ผมได้แปรญัตติไปนั้นนะครับ อยู่ใน
เจตนารมณ์นั้นครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
บันทึกไว้แล้วครับ ขอขอบคุณนะครับ อาจารย์เกียรติชัยครับ

นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ : ขอขอบคุณครับ ท่านประธานครับ
เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ อีกครั้งครับ เวลาฟังหม้ออธิบายเรื่องการศึกษาบางทีก็ไม่ค่อย
รู้เรื่องเหมือนกัน เพราะเหตุว่า ในหมวดนี้พูดถึงเรื่องการจัดการศึกษา และในนี้ก็พูดไว้
ชัดเจนถึงเรื่องการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพ องค์กรต่าง ๆ ซึ่งเป็นทางเลือก

นอกเหนือจากการศึกษาในระบบโรงเรียนที่รัฐจัดให้อย่างเป็นทางการ เพราะฉะนั้นเป็นทางเลือก ซึ่งหน่วยงานองค์กรเหล่านี้จะไปจัดเองในลักษณะอย่างไรก็ตามหนึ่งซึ่งให้ประโยชน์กับคนในองค์กรของตัวเอง หรือแม้แต่คนภายนอกที่จัดให้ เท่านั้นเอง เท่านั้นเอง ส่วนองค์กรต่าง ๆ จะไปจัดอย่างไร เนื้อหาอย่างไร ที่เป็นประโยชน์อย่างไร เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งโดยลักษณะอย่างนี้แล้วจะต้องเปิดกว้างในลักษณะที่เป็นการศึกษา นอกกระบบ ซึ่งมีความยืดหยุ่นมากกว่าการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือแม้รวมไปถึงเรื่อง การศึกษาด้วยตนเอง หรือการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งมีลักษณะอีกแบบหนึ่ง อีกรูปแบบหนึ่งของการศึกษาแบบอภิปริญญา อันนี้ก็มีความชัดเจนอยู่ในนี้แล้ว และยังไปเขียนอย่างนี้ ไม่บอกอะไรเลยในเนื้อหาของถ้อยความ พูดถึงการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพ หรือเอกชน แล้วก็พูดถึงการศึกษาทางเลือกของประชาชนขึ้นมาลอย ๆ แล้วก็องค์กร ครอบครัว องค์กรชุมชน เพราะฉะนั้นมันไม่สื่ออะไรชัดเจน ผมจึงได้ขอว่า ตัดคำว่า การศึกษาทางเลือก นี้ออกไป แล้วมันจะได้มีความชัดเจนในเรื่องของการจัดการศึกษา ซึ่งหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ จัดขึ้นเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง นอกเหนือจากการศึกษาในระบบโรงเรียน ก็อยากจะกราบเรียนชี้แจงอย่างนี้ ซึ่งหากว่า เมื่อมีลักษณะเป็นอย่างนี้แล้ว ก็อย่าดึง ผลักองค์กรที่จัดการศึกษา ซึ่งเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับประชาชนนี้เข้าไปอยู่ในระบบราชการเหมือนอย่างที่มีผู้เสนอมา ซึ่งผมไม่เห็นด้วย เท่านั้นเอง ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่าารัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 เอาอาจารย์จรัสก่อนนะครับ อาจารย์วิทยาก่อน เดียวอาจารย์จรัสต่อแล้วกัน

ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา : ท่านประธานที่เคารพครับ ด้วยความเคารพของกรรมาธิการยกร่างนะครับ ที่ท่านพูดเมื่อกี้ ท่านพูดถึงรูปแบบการจัดหลากหลาย ท่านพูดถึงหน่วยงาน องค์กรที่จัดหลากหลายเยอะแยะ ๖๐ หน่วย ๑๐๐ หน่วย ใช่ครับ ท่านพูดอย่างนั้นถูกต้อง แต่มันจริง ๆ แล้วก็คือ ท่านบอกว่า เป็นศึกษาทางเลือก แต่ผมขยายความว่า ที่บอกว่า จัดก็หน่วยงาน ก็องค์กรนั้นนะ เรา กำลังพูดถึงคำแปรในวาระสามนี้ครับว่า การจัดการศึกษา นี้จะเป็นหน่วยงานใดก็แล้วแต่ ทุกในนี้ นะครับ มันจะได้รับความคุ้มครอง ซึ่งผมแทนที่จะเขียนว่า การศึกษาทางเลือก เลือกละใครละครับ ใครเลือก เลือกละใคร ถ้าเป็นบอกระบุอย่างที่เราเสนอมานี้ เหมือนกัน

๑๖๘

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

สมร ๗๐/๓

เลยครับ แต่ชัด ชัดคือบุคคลจะจัดก็ได้ ครอบครัวจะจัดก็ได้ องค์กรชื่ออะไรจัดก็ได้
องค์กรเอกชน ทำได้ครับ สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนาครับ -----

- ๗๑/๑

จะเป็นวัดคริสต์ อิสลาม (Islam) หรือวัดพุทธอะไร ได้หมด สถาบันประกอบการตามองค์กร ตามหน่วยงานอุตสาหกรรม หรือสถาบันสังคมอื่น ๆ ก็ทำได้ พุดให้มันชัดเลยได้ไหมครับ มันก็คือทางเลือก แต่เลือกของท่านนี้มันไม่รู้จะเลือกอะไร ใครเลือก เลือกแบบไหน หน่วยงานไหนเลือก พุดอย่างที่เราเสนอมานี้ เราเสนอเหมือนท่านเลยครับ สนองความต้องการของท่านหมด แต่ขอให้มันชัดสักหน่อย และที่ผมบอกว่าชัดนี้ ไม่ใช่เราคิด ไม่ใช่กลุ่มผมจะคิดกันเอง ผมกราบเรียนท่านว่า มันมีบัญญัติข้อนี้ไว้แล้วใน พรบ. การศึกษาแห่งชาติ มาตรา ๑๒ นะครับ ไม่ใช่เพิ่งคิดตอนนี้ แล้วอยากจะเขียนอะไร ท่านไปลองดูเถอะครับ มันมีบัญญัติอยู่จริง ๆ แล้วมันจะเป็นความชัดเจนในการจัดการศึกษาว่า ใครจะจัดการศึกษา หน่วยงานใดก็ตาม รัฐต้องให้ความคุ้มครอง สนับสนุน ส่งเสริม มันก็จะสมบูรณ์ดีขึ้นครับ เราพยายามทำการศึกษานี้ มาตรานี้ให้เกิดความแจ่มใส แจ่มชัดนะครับ ถ้าคลุมเครือ คลุมเครือแล้วก็จะมานั่งถามว่า แล้วหน่วยงานนั้นได้ไหม หน่วยงานนี้เกี่ยวไหม ตรงไหม ก็ถ้าบอกให้ชัดทั้งหมดเลยนี้ครับ ดีไว้หมดเลย เพิ่มอีกบรรทัดเดียว แล้วจะมีรายละเอียด ซึ่งผู้ปฏิบัติ ใครอยู่หน่วยไหน ประเภทใด องค์กรใด ก็สามารถจัดได้เข้าในวรรคสามนี้ทุกประการ กระทบ เพื่อความเข้าใจง่ายของประชาชน และหน่วยงานที่จัดนะครับ ท่านยกร่างครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณครับ ท่านอาจารย์จรัสอีกท่านหนึ่งนะครับ และได้ยกรรมาธิการตอบเลย
นะครับ

ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา : ท่านประธานครับ ผม จรัส
สุวรรณมาลาครับ กระทบอยากจะขอนิดเดียวครับ คืออยากจะขออภิปรายสนับสนุน
ความเห็นของท่านอาจารย์สมชัย เมื่อกี้ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ได้กรุณาพุดไปแล้ว
เมื่อตอนต้น อยากจะย้ำให้คณะกรรมการเห็นนิตินะครับว่า ในมาตรา ๔๘ ๒ วรรคแรก
นี่นะครับ เป็นการพุดถึงการให้บุคคลมีสิทธิในการรับการศึกษา นะครับ วรรคแรก บุคคล
ย่อมมีสิทธิเสมอกันนะครับ ผมขอไม่อธิบายต่อ วรรคสองเป็นเรื่องของผู้ยากไร้ ผู้พิการ
หรือผู้ทุพพลภาพก็มีสิทธิที่จะได้รับการศึกษา วรรคสามไม่ใช่ วรรคสามเป็นเรื่องของการ
จัดการศึกษา ไม่ใช่เป็นเรื่องของผู้มีสิทธิรับการศึกษา นะครับ ในวรรคสามนี้เจตนาที่จะ

เป็นการบัญญัติ เพื่อที่จะคุ้มครอง และส่งเสริมการจัดการศึกษา ซึ่งถ้ามองในแง่ของ อุปสงค์ อุปทาน พรรคสามเป็นเรื่องอุปทาน ไม่ใช่อุปสงค์นะครับ เพราะฉะนั้นพรรคสาม จึงควรจะไปอยู่ในมาตรา ๔๙ ซึ่งพูดถึงเรื่องการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการจัดการศึกษา ของผู้จัดการศึกษา น่าจะตรงกว่าครับ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : เดี่ยวฝากกรรมการไปดูแล้วกันนะครับว่า จะย้ายได้หรือไม่อย่างไร เพราะในสวน อาจารย์สมชัย ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ไม่ติดใจไปแล้วนะครับ ผ่านไปแล้วนะครับ อาจารย์ ปกรณ์ครับ เชิญครับ

นายปกรณ์ ปรียากกร (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ ผม ปกรณ์ ปรียากกร กรรมการ ก็คงติดค้างอยู่คำเดียวที่เป็นที่โต้แย้งกันอยู่ในเวลานี้ ก็คือเรื่องของการศึกษาทางเลือกนะครับ อย่างที่เราได้เรียน แล้วก็เมื่อสักครู่นี้ที่ท่านอาจารย์กรรมการ ขอร้องที่เอ่ยนามนะครับ ได้พูดถึงเรื่องนี้ ในขณะที่เดียวกันก็ไปสอดคล้องกับท่านผู้ แปรญัตติของกลุ่มของท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ คือ ท่านสวิงนะครับ ในเวลานี้ในรูปแบบของ การจัดการศึกษาของภาคประชาชน เขาดำเนินการศึกษาในลักษณะที่ค่อนข้างจะ กว้างไกล และขณะเดียวกัน ก็นำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ในกลุ่มของเขาเองนี้ ค่อนข้างมาก และมีลักษณะที่อาจจะเรียกได้ว่า ถ้าเราพูดกันตรง ๆ หลายเรื่องนี้เป็นเรื่อง ของการทำให้ภาระของรัฐนี้นะครับ ลดลงอย่างมหาศาลเลย นอกจากนั้นแล้ว ก็ยังทำให้ ความต้องการของประชาชนซึ่งเป็นกลุ่มเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม มีรูปลอยที่ ค่อนข้างชัดเจนมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ถ้าเรามองไกลออกไป มองจากนอกรอบที่ เกิดขึ้นของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีของที่ท่านผู้แปรญัตติ ขอร้องที่เอ่ยนาม ก็คือท่านอาจารย์วิทยา ด้วยความเคารพนะครับ ที่ได้พูดถึงในกฎหมาย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอันนั้นก็เป็นเรื่องที่เราได้ครอบคลุมไว้แล้วในเรื่อง ขององค์วิชาชีพ หรือเอกชน คำว่า เอกชน นั้น มันก็จะสัมพันธ์กับหลาย ๆ เรื่อง ของตัว บุคคล ตัวอะไรต่าง ๆ สารพัดอย่างที่อาจารย์ได้พูดไว้เมื่อสักครู่นี้ แต่เราไม่มีที่ยื่นให้กับคน อีกรุ่นหนึ่ง-----

ซึ่งเขาก็เข้ามาเสนอความเห็นต่อคณะอนุกรรมการในรอบที่ ๑ หลายครั้งหลายคราด้วยกัน แล้วในหลายลักษณะนะครับ รวมทั้งได้นำเสนอผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการที่เขาสามารถจะจัดการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งนี่ เราก็ไม่ค่อยได้จะให้การยอมรับมากนัก และขณะเดียวกัน ก็ไม่ได้รับการส่งเสริม หรือได้รับการคุ้มครอง และในทางกลับกันนี่นะครับ เมื่อคนไม่เข้าใจมากขึ้นนี้ ก็เหมือนกับว่า เขาได้ทำให้เกิดความแปลกแยกในสังคมออกไป เพราะฉะนั้นการเขียนรัฐธรรมนูญลงไปในลักษณะเช่นนี้นะครับ ผมเรียนต่อท่านสมาชิกว่า มันจะช่วยทำให้ความก้าวหน้าของการที่เราจะยอมรับทางเลือกอีกทางหนึ่งนะครับ ซึ่งอาจจะเป็นคำใหม่ ไซ้ครับ แต่ว่ามันเป็นคำที่ได้รับการยอมรับในแวดวงของการทำงานด้านการศึกษาในหลาย ๆ ลักษณะด้วยกันนะครับ ในเวลานี้ ถ้าท่านทั้งหลายดูข้อมูลจากเมื่อสักครู่นี้ที่เราได้พูดให้ฟังนะครับ มันก็จะเป็นข้อมูลยืนยันอย่างมากมาย และขณะเดียวกันก็มีงานวิจัย และเช่นเดียวกับที่คุณสวิงได้กรุณาให้ข้อมูลทางด้านต่าง ๆ ซึ่งมันก็จะไปครอบคลุมในเรื่องของอัตลักษณ์ในเรื่องของวัฒนธรรม ในเรื่องของความเชื่อ ในเรื่องของจารีตประเพณี และในเรื่องที่สำคัญมากก็คือ เรื่องของค่านิยมไทยบางอย่างซึ่งเราได้ทอดทิ้งไป แต่ประชาชนยังคงรักษาไว้ด้วยความยากลำบาก ท่านทั้งหลายจงสังเกตนะครับว่า ในกรณีของอิสาน ถ้าใครอยู่ในภาคอิสาน ก็เห็นชัดนะครับว่า ของศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านที่ชาวบ้านได้จัดการศึกษาเพื่อดำรงคงไว้ และตอนหลังนี้ ก็สามารถที่จะกลับเข้ามาสู่การสนับสนุนของภาครัฐ ในอันที่จะทำให้วัฒนธรรมก็ดี ประเพณีท้องถิ่นก็ตาม สามารถที่จะกลับเข้ามาสู่ภาวะของการได้รับการส่งเสริมอย่างกว้างขวาง แต่นั่นเป็นความยากลำบากของประชาชน ในภาคใต้ตอนล่างนะครับ เราอาจจะได้ยินเรื่องของประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ดูเหมือนว่าจะเป็นความต่าง แต่มันช่วยทำให้เกิดความแข็งแกร่งของพื้นที่ ความแข็งแกร่งของภูมิปัญญา ความแข็งแกร่งของอัตลักษณ์และความเชื่อต่าง ๆ อย่างมาก ในภาคเหนือซึ่งคุณสวิงก็ทำงานในภาคเหนือค่อนข้างมาก เราจะพบว่าถ้าเราไม่ให้การยอมรับในสิ่งเหล่านี้ ที่ถือว่า เป็นการศึกษาทางเลือกของประชาชนเลยนี่นะครับ การศึกษาในระบบและนอกระบบบ้านเราในขณะนี้ กำลังจะนำไปสู่การทำให้

๑๗๒

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

เกศราภรณ์ ๗๒/๒

คนกลายเป็นผู้ที่มีทางเลือกทางเดียว ก็คือ การวิ่งเข้าสู่ระบบแล้วไม่มีที่รองรับเขา
อย่างเต็มที่ ไม่เป็นที่ยอมรับอย่างลักษณะที่เสมอต้นเสมอปลาย และขณะเดียวกัน
ก็ไม่ได้รับการคุ้มครองและส่งเสริมจากรัฐเท่าที่ควร เพราะฉะนั้นด้วยเหตุผลนี้ นะครับ
เราก็บัญญัติไว้ในลักษณะเช่นนี้ครับ

(นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง)
มีสัตญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
มาตรา ๔๘ วรรคสาม นะครับ ผมจะถามสมาชิก นะครับ ว่า หากว่า ท่านสมาชิกท่านใด
เห็นด้วยกับกรรมาธิการให้กด เห็นด้วย ถ้าเห็นด้วยกับท่านผู้สงวน ให้กด ไม่เห็นด้วย
เชิญลงคะแนนครับ ถามอีกครั้งหนึ่ง นะครับ สำหรับท่านที่เพิ่งเข้ามา นะครับ ถ้าท่าน
เห็นด้วยกับกรรมาธิการ ในมาตรา ๔๘ วรรคสาม นะครับ ให้กด เห็นด้วย ถ้าเห็นด้วยกับ
ผู้ที่สงวนคำแปรญัตติไว้ ให้กด ไม่เห็นด้วย

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ลงคะแนนครบถ้วนหรือยังครับ ครบถ้วนแล้ว นะครับ ปิดการลงคะแนน เจ้าหน้าที่
รวมคะแนนด้วยครับ เห็นด้วย ๓๙ ไม่เห็นด้วย ๒๐ งดออกเสียง ๑ นะครับ วรรคสาม
ก็เป็นไปตามร่างของกรรมาธิการ นะครับ

- ๗๓/๑

มาตรา ๔๘ นี้ มีท่านใดติดค้างใหม่ครับ ของท่านวินัสมีอะไรค้างใหม่ครับ
ไม่มีแล้วนะครับ เชิญท่านเลขาต่อครับ

นายวิจักขณ์ นาควัชระ (รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการ
แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
มาตรา ๔๙ ไม่มีการแก้ไข มีสมาชิกผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) :
ไม่มีท่านใดติดใจนะครับ ท่านอรรถรัตน์ครับ ของท่านอยู่ในวาระสามนะครับ ข้อ ๑ ข้อ ๒
ผ่าน เชิญครับ

นายอรรถรัตน์ รัตนจันทร์ : เป็นวาระใหม่ครับ กราบเรียนท่าน
ประธานสภาผู้แทนราษฎรที่เคารพ กระผม อรรถรัตน์ รัตนจันทร์ สมาชิกสภาผู้
แทนราษฎรครับ ในมาตรา ๔๙ กระผมขอเพิ่มเติมวาระสาม มีข้อความว่า การดำเนินการ
ตามวาระแรก บุคคลอาจจะจัดตั้งเป็นศูนย์ สำนัก ชมรม สมาคม กลุ่มองค์กร เครือข่าย
สถาบัน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพ ประสิทธิภาพ
และจริยธรรมสูงสุด ตามบริบททางการศึกษาในทุกระบบ ทุกระดับการศึกษา เพื่อให้เกิด
การพัฒนาในทุกภาคส่วน เพื่อให้แข่งขันได้ทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับนานาชาติ
ตรงนี้เหตุผล ก็คือ เพื่อเป็นการเปิดโอกาส และสร้างโอกาสให้บุคคลที่มีความรู้
ความสามารถได้สร้างสรรค์องค์กร และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ให้กับชุมชนได้เข้าถึงวิธี
เรียนรู้การศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
ทุกระดับ ให้มีองค์ความรู้ ทักษะ เจตคติ และจริยธรรมแห่งโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยสรุป
ก็คือ เป็นเรื่องที่ต้องการให้มีการรับรององค์กรประชาชนที่ได้จัดขึ้นในทุกระดับ ทั้งที่เป็น
นิติบุคคล และไม่ใช่นิติบุคคลครับ กราบขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง) :
ไม่มีท่านอื่นแล้วนะครับ ท่านกรรมาธิการเชิญครับ เชิญท่านอาจารย์สมคิดครับ

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ
ครับ ผม สมคิด เลิศไพฑูรย์ กรรมาธิการครับ ขออนุญาตกราบเรียนท่านสมาชิกสภาผู้
แทนราษฎรว่า ในมาตรา ๔๙ นั้น จะแตกต่างกับมาตรา ๔๘ มาตรา ๔๘ นั้น เป็นเรื่อง

การศึกษาอบรมโดยทั่วไปนะครับ หมายถึงสิทธิของบุคคลโดยทั่วไป แต่มาตรา ๔๙ นั้น เป็นเรื่องเสรีภาพในทางวิชาการ ซึ่งหมายความว่า การจัดการเรียนการสอนมองอีกมุมหนึ่ง ไม่ใช่คนที่ไปเรียนนะครับ แต่กับคนที่ทำหน้าที่สอนเป็นหลัก ว่าคนที่ทำหน้าที่สอนนั้นมีเสรีภาพในทางวิชาการอย่างไรบ้าง พวกอาจารย์ พวกครูทั้งหลายนะครับ ซึ่งอยู่ในสถาบันการศึกษาทั้งหลายนี้ มีสิทธิที่จะพูด จะเขียน จะพิมพ์ หรือจะทำอะไรก็แล้วแต่ที่อาจจะตรงข้ามกับผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารโรงเรียน หรืออะไรก็แล้วแต่นะครับ ถ้าไม่มีเสรีภาพทางวิชาการลักษณะนี้แล้วนี้ การจัดการศึกษาอบรม การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ของสถาบันการศึกษาทั้งหลาย ก็อาจจะล้มล้าง เพราะว่าต้องฟังตามระบบบังคับบัญชาโดยทั่วไป มาตรานี้รับรอง เพื่อให้คณาจารย์ครูมีเสรีภาพทางวิชาการอย่างเต็มที่นะครับ ไม่ใช่เรื่องของการจัดการศึกษาอบรมอย่างในมาตรา ๔๘ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ท่าน สสร. ได้แปรญัตติไว้หน้าครับ เรื่องการดำเนินการต่าง ๆ ทั้งหลาย การจัดตั้งศูนย์ สำนัก ชมรม สมาคม นั้น อาจจะไม่ตรงกับมาตรา ๔๙ นะครับ แล้วก็ไม่ใช่เรื่องของการจัดตั้งองค์กรโดยตรงนะครับ แต่ผมย้ำอีกทีว่า มาตรานี้เป็นเรื่องเสรีภาพทางวิชาการครับ ก็ขออนุญาตว่า ที่แปรญัตติไว้อาจจะยังไม่ตรงกับมาตรา ๔๙ ครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านอรรถครัตน์ครับ ตีใจใหม่ครับ

นายอรรถครัตน์ รัตนจันทร์ : กราบเรียนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญที่เคารพครับ ผม อรรถครัตน์ รัตนจันทร์ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ของผมก็เป็นความเห็น ก็คือ ให้นักวิชาการนั้นละครับ ไม่ใช่แตกต่างกันนะครับ แต่ว่าเข้าใจถูกแล้ว แต่ว่าให้นักวิชาการได้มีโอกาสที่จะตั้งเป็นองค์กรสำหรับนักวิชาการ ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาการแข่งขัน ทั้งจะให้เป็นผู้ระดับทั้งระดับชาติ และระดับนานาชาติ ก็คือ อันเดียวกัน เพียงแต่ว่า กระผมอยากขยายความให้รัฐได้เข้ามารับรององค์กรทางวิชาการครับ ขอขอบพระคุณครับท่าน

๑๗๕

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

วสรินทร์ ๗๔/๑

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ เมื่อกรรมาธิการเขาอธิบายแล้ว ท่านไม่ติดใจแล้วนะครับ ติดใจใหม่ครับ ยังติดใจอยู่
ใหม่ครับ

นายอรรถรัตน์ รัตนจันทร์ : ติดใจอยู่ครับท่าน

(นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง)
มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
มาตรา ๔๙ ผู้สงวนคำแปรญัตติขอเพิ่มวรรคสามนะครับ หากท่านสมาชิกเห็นด้วยกับ
ร่างของกรรมาธิการที่ไม่ได้เพิ่มนะครับ ให้กด เห็นด้วย หากท่านสมาชิกเห็นด้วยที่จะ
ให้เพิ่มเป็นวรรคที่สาม ตามที่มีสมาชิกขอสงวนคำแปรญัตติไว้ ให้กด ไม่เห็นด้วย
เชิญลงคะแนนครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ลงคะแนนครบถ้วนหรือยังครับ ท่านเสวตลงหรือยังครับ ลงเรียบร้อยแล้ว
ปิดการลงคะแนน เจ้าหน้าที่รวมคะแนนด้วยครับ เห็นด้วย ๔๔ ไม่เห็นด้วย ๙
งดออกเสียง ๑ เป็นไปตามกรรมาธิการนะครับ

เชิญท่านเลขาต่อครับ

นายวิจักขณ์ นาควัชร (รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการ
แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ส่วนที่ ๙
สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ ไม่มีการแก้ไข มีผู้แปรญัตติ
ขอสงวนคำแปรญัตติ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านวินัสครับ

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ขอขอบคุณครับ ท่านประธานครับ ผม วินัส
ม่านมุงศิลป์ ครับ สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ ท่านประธานครับ ท่านประธานจำได้ไหม
ครับว่า ตอนเช้าที่ผมหรือท่านว่า ประเด็นเรื่องหมวดการศึกษาแห่งชาติ ถ้าท่านประธาน
ใช้วิธีการ ในมาตราของผมก็จะตกไปปริยาย ตอนนี้สิ่งที่ผมพยากรณ์ไว้ตอนเช้า
เป็นจริงแล้วใช่ไหมครับ หมวดการศึกษาแห่งชาติผมตกไปแล้วใช่ไหมครับ เพราะมัน
เปลี่ยนแปลง แก้ไข ตามมติที่ประชุมไปแล้ว

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เดี๋ยวครับ ท่านพูดอย่างนี้ เดี่ยวจะหาว่ามติผิด คือ ถามท่านแล้วนะครับว่า มาตราของ
ท่านสอดคล้องกับแต่ละมาตราไหม ท่านบอกว่า สอดคล้องนะครับ ก็บอกว่า ถ้า
สอดคล้องถึงมาตรานั้น ท่านก็อภิปรายนะครับ และก่อนที่จะผ่านมาตราดังกล่าว ผมก็
ถามท่านว่า ของท่านมีอะไรติดค้างไหม ท่านบอก ไม่มี ท่านเอาได้เลยครับ อายากเลยครับ
เดี๋ยวมันสับสนครับ เชิญเลยครับ

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ถ้าอย่างนั้นผมหรือท่านประธานอย่างนี้นะครับ
เพื่อให้เกิดการบันทึกในเจตนารมณ์ที่ผมอยากจะแปรญัตติเรื่องของหมวดการศึกษา
แห่งชาติ ผมขออภิปรายครับ ท่านประธานครับ ก่อนที่จะไปมาตราอื่น ผมไม่ตั้งใจสงสัย
แต่ผมขออภิปรายในภาพรวมของการศึกษาของไทยครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
มันผ่านไปแล้วครับ มาตราที่กำลังพูดถึงนะครับ ส่วนที่ ๙ ท่านจะอภิปรายใหม่ครับ

๑๗๗

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

วสรินทร์ ๗๔/๓

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ผมอภิปรายเพื่อการบันทึกเป็นเจตนาได้ไหมครับ
ท่านประธานครับ ตอนนี้อย่างผมตกไปแล้ว ผมรับสภาพแล้ว

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
คือมันเลยไปแล้วครับตรงนั้น เดี่ยวพอจบ ท่านจะบันทึกอะไร อย่างไรก็ค่อยว่ากัน

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ถ้าอย่างนั้น ผมก็ต้องรออยู่ในมาตรา ๖๘/๑ ๒
๓ ๔ อย่างนั้นนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ

นายวินัส ม่านมุงศิลป์ : ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
แล้วท่านถึงเวลา ท่านก็ยกมือด้วยนะครับ เดี่ยวตกไปอีก มาโทษผมอีก ท่านเลขาต่อครับ

นายวิจักขณ์ นาควัชระ (รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการ
แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนุญ) :
มาตรา ๕๐ มีการแก้ไข มีการรมาธิการขอสงวนความเห็น และมีสมาชิกผู้แปรญัตติ
ขอสงวนคำแปรญัตติ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ ท่านสมาชิก ท่านวิทยากรครับ เชิญครับ

นางกรรณิการ์ บรรเทงจิตร : ทางนี้ค่ะ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
เรียกท่านวิทยากรไปแล้วครับ

นางกรรณิการ์ บรรเทงจิตร : ไม่ใช่ค่ะ เรียนท่านประธานค่ะ กรรณิการ์
บรรเทงจิตร ในส่วนที่ ๙ เรื่องสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ
ตรงนี้มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ ยังไม่ได้ผ่านตรงนี้ค่ะ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
เมื่อถามไถ่ครับว่า มีท่านใดอีกไหม ท่านอาจารย์ยังตั้งใจไหมครับ เดี่ยวจะหาวาเลยไป
อย่างไม่ทราบรายละเอียด เพราะยังอยู่แค่หัวเรื่อง ยังไม่ได้เข้ามาตรา ๕๐

๑๗๘

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

รสรินทร์ ๗๔/๔

นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร : ค่ะ ไม่ได้ตั้งใจ แต่ว่าอยากให้ถูกต้อง
เท่านั้นเองค่ะ ก็เลยคิดว่า ตรงนี้ไม่ตั้งใจค่ะ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมาญ คนที่หนึ่ง) :
ไม่ตั้งใจก็ถูกแล้วครับ เอาเท่าที่ตั้งใจนะครับ ท่านวิทยา เชิญครับ

นายวิทยา คชเชื่อน : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม วิทยา คชเชื่อน ครับ
ขออนุญาตแปรญัตติในกลุ่มของท่านสมชัย ฤษุพันธุ์ นะครับ มาตรา ๕๐ บุคคลย่อมมีสิทธิ
เสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุข นะครับ

- ๗๕/๑

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ของท่านวิทยานี้ เป็นผู้รับรองอยู่ในของอาจารย์สมชัยหรือเปล่าครับ

นายวิทยา คชเชื่อน : ใช่ครับผม

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เชิญครับ

นายวิทยา คชเชื่อน : เพิ่มเติมในจุดนี้เป็น ทางกาารแพทย์และการ
สาธารณสุขที่ได้รับมาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถาน
บริการสาธารณสุขของรัฐ ตัด โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แล้วก็ ทั้งนี้ ตามกฎหมายบัญญัติ เพิ่ม
ตามกฎหมายบัญญัติ ครับ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบพระคุณครับ อย่างนั้นเอาที่ละวรคนะครับ เดียวก็จะพันกันอีกนะครับ
ของท่านอาจารย์สมชัยวรรคที่ ๑ ไปแล้วนะครับ มีท่านใดติดใจอีกไหมครับ ท่านอรรถครัตน์
ครับ ท่านอรรถครัตน์อยู่ในกลุ่มท่านพิเชียรนะครับ เชิญครับ

นายอรรถครัตน์ รัตนจันทร์ : กราบเรียนท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ที่เคารพ กระผม นายอรรถครัตน์ รัตนจันทร์ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ในมาตรา ๕๐
กระผม ได้ขอแปรญัตติโดยเพิ่มคำว่า บริการทางการแพทย์ เข้าไป ขออนุญาตอ่านมาตรา
ดังกล่าว นะครับ มาตรา ๕๐ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางการแพทย์
และการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน และมีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการ
สาธารณสุข โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย สาเหตุที่มีการเพิ่มเติม บริการทางด้านกาารแพทย์
ก็เนื่องจาก การแพทย์จะเกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาล แต่การสาธารณสุขจะเกี่ยวกับ
การส่งเสริมคุณภาพ ป้องกันโรค เพื่อให้เป็นที่เข้าใจและชัดเจนยิ่งขึ้น การดูแลสุขภาพ
ให้สิทธิแก่ประชาชนให้มีส่วนร่วมด้วย กระผมขออนุญาตให้เหตุผลดังนี้ครับ
กราบขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบพระคุณครับ กลุ่มของท่านอุทิศครับ มีท่านใดไหมครับ

นายอุทิศ ชูช่วย : กราบเรียนท่านประธานครับ มีผู้ร่วมขอแปรญัตติด้วย
ครับ ท่านวิชัย เรื่องเรื่องกฤตฤทธิ ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านวิชัยครับ เชิญเลยครับ ถ้ายังไม่พร้อม ก็ไปกลุ่มอื่นก่อนก็ได้ครับ พร้อมไหมครับ
พร้อมเชิญครับ

นายวิชัย เรื่องเรื่องกฤตฤทธิ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพครับ
กระผม วิชัย เรื่องเรื่องกฤตฤทธิ สสร. ครับ ในมาตรา ๕๐ นี้ กระผมขออนุญาตเพิ่มเติม
นะครับ จากบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางการแพทย์ ขอเพิ่มคำว่า
ทางการแพทย์ เข้าถึงยา รับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานอย่างเพียงพอ
ในวรรคแรกครับ ประเด็นนี้กระผมอยากจะกราบเรียนว่า เรื่องของสาธารณสุขนั้น เป็น
เรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อวิถีชีวิตของประชาชนทั้งประเทศนะครับ เพราะว่า มีความ
เกี่ยวพัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของชีวิตประจำวันของประชาชน เพราะว่า จากสภาพ
ความจริงในประเทศไทยนั้น ในขณะนี้เรื่องของสาธารณสุขนั้น ยังไม่สามารถที่จะ
ให้บริการอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะสถานที่ นับตั้งแต่ในใจกลางเมือง จนกระทั่งถึงชนบท
สาธารณสุขในประเทศของเราในขณะนี้มืออยู่เพียงประมาณหนึ่งหมื่นหนึ่งพันสี่ร้อย
กว่าแห่งเท่านั้นเอง ทั้ง ๆ ที่มีประชากรเพิ่มเติมขึ้นทุกวัน เมื่อมีสถานพยาบาลไม่เพียงพอก็
ส่งผลไปถึงด้านนายแพทย์ด้วย ต้องยอมรับความจริงครับว่า นายแพทย์ ทันตแพทย์ แล้ว
ก็บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ บุคลากร เรามีไม่เพียงพอ จากอัตราที่ควรจะเป็นในบัดนี้
เดี๋ยวนี้ นั่น ขาดไปถึงเกือบแปดพันอัตรานะครับ แล้วก็ส่วนที่ ๒ ยิ่งไปกว่านั้น ความเป็น
จริง คือ เครื่องไม้เครื่องมือ รวมไปถึงยาและงบประมาณบางส่วน ก็ไม่สามารถที่
สนองตอบความต้องการที่จำเป็นต่อวิถีชีวิตของพี่น้องประชาชน เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วทาง
สาธารณสุขจะดูแลแก้ไขปัญหาของประชาชนได้เช่นไร เมื่อขาดสิ่งเหล่านั้น -----

กระผมจึงขอเพิ่มเติมบัญญัติลงไปว่า ขอให้นายแพทย์ ถึงยาและเครื่องมือเครื่องมืออย่างเพียงพอ อันนั้นก็ถือว่า เป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นอยู่ ท่านประธานครับ ในหลายจังหวัดที่ได้กระทบกับปัญหาที่กระผมได้กราบเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชายแดนที่กำลังมีปัญหาอยู่หลายจังหวัด ขาดแคลนนายแพทย์จริง ๆ ขาดแคลนบุคลากรจริง ๆ ถามว่า ทำไมเป็นเช่นนั้น เพราะว่าสถานที่ที่เป็นปัญหาอยู่เดี๋ยวนี้ นายแพทย์ทั้งหลายจะต้องย้ายที่อยู่ ตลอดจนทำงานหนักมาก ท่านประธานครับ บางท่านบางวิชาชีพอาจจะมีเพียงท่านเดียว อันนี้ก็น่าเห็นใจนะครับ จึงอยากจะให้บัญญัติตรงนี้ให้ชัดเจนว่า การแก้ไขปัญหาของประชาชน การที่จะทำให้รัฐธรรมนูญนั้น มีประโยชน์ต่อพี่น้องประชาชนในมาตรานี้ก็ต้องมีสิ่งที่กระผมได้กราบเรียนไว้เพียงพอ ก็คิดว่าในประเด็นนี้ขอกราบเรียนไว้เพียงเท่านี้ก่อนครับท่านประธาน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณครับ กลุ่มอื่นมีท่านใดตั้งใจไหมครับ กลุ่มอื่นมีท่านวัชรานะครับ

นายวัชร หงส์ประภัศร : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ กระผมวัชร หงส์ประภัศร ในมาตรา ๕๐ วรรคแรกนี้ กระผมได้แปรญัตติไว้ในมาตรา ๗๙ วรรคสอง ด้วยข้อความเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นในมาตรา ๕๐ วรรคแรกนี้ กระผมไม่ตั้งใจในมาตรา ๕๐ วรรคแรก แต่ไปตั้งใจในมาตรา ๗๙ วรรคสองครับ แล้วก็ในวรรคสุดท้ายนี้ กระผมก็ไม่ตั้งใจเช่นเดียวกันครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณมาก ๆ เลยครับ อาจารย์กรรณิการ์ครับ เดี่ยวทางคุณหมอมธีร์วัฒน์ เดี่ยวอาจารย์กรรณิการ์เขา คุณหมอมธีร์วัฒน์เชิญเลยครับ อาจารย์กรรณิการ์เขายกให้แล้วครับเชิญเลยครับ

นายธีร์วัฒน์ ร่มไทรทอง : กราบเรียนท่านประธานและท่านสมาชิกที่เคารพครับ เกี่ยวกับเรื่องการสาธารณสุข มาตรา ๕๐ นะครับ ที่ผมอยู่กลุ่มคุณพิเชียรครับ ผม นายแพทย์ธีร์วัฒน์ ร่มไทรทอง นะครับ มองเห็นว่า ปัญหาเรื่องทางการแพทย์นั้นครับ เกี่ยวกับสาธารณสุขและการแพทย์นั้น ผมดูแล้ว แล้วก็พิจารณาแล้วไม่ตั้งใจนะครับ เห็นด้วยกับยกร่างนะครับ แล้วก็เห็นหลายกลุ่มครับ ที่แปรญัตติเกี่ยวกับ

เรื่องมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่งนี้ ผมเห็นด้วยกับยกร่างครับ เพราะฉะนั้นผมอยากจะให้เหตุผล
 นิดหน่อยว่า ยกร่างว่าอย่างไรนะครับ เนื่องจากเกี่ยวกับวรรคหนึ่ง มาตรา ๕๐ บุคคลย่อม
 มีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับ
 การรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย วรรคสอง
 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขจากรัฐ ซึ่งต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมี
 ประสิทธิภาพ วรรคสาม บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการป้องกัน และขจัดโรคติดต่ออันตราย
 จากรัฐ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และทันต่อเหตุการณ์ครับ สาเหตุที่ผมเห็นด้วยนะครับ
 เพราะว่าเหตุผลนะครับ มีบางกลุ่มที่แปลเป็นอย่างอื่นนะครับ ผมมองดูว่า ปัญหาของการ
 สาธารณสุขนั้นนะครับ ปัญหาที่ต้นทุนนะครับ การบริหารทรัพยากรอันนี้นะครับ ต้นทุนนี้
 ค่าประกันสุขภาพนะครับ ต่อหัว ต่อคน ๑,๘๐๐ บาท ต่อคนต่อปีนะครับ แล้วเดี๋ยวนี้
 เปลี่ยนมาเป็น ๒,๑๐๐ บาท ต่อคนต่อปี ต้นทุนจริง ๆ นะครับ ในการบริหารนี้ ก็ประมาณ
 ๒,๗๐๐ บาท ต่อคนต่อปีครับ ซึ่งต้องใช้งบประมาณ ๙๗,๐๐๐ ล้านบาทนะครับ อันนี้เป็น
 งบประมาณที่ใช้จ่ายมากเลยนะครับ แล้วก็เรื่องที่ ๒ นี้ก็คือ ถ้าเป็นมีการประกัน เนื่องจาก
 ประกันสุขภาพแล้ว ยังมีประกันความเสียหายจากบริการสาธารณสุข -----

อันนั้นจะเป็นการเพิ่มต้นทุนให้การบริหารประเทศอย่างอย่างมากเลยนะครับ เพราะฉะนั้น
จุดนี้ แล้วก็ยิ่งถ้ามาดูหมอนะครับ ทั้งหมดประเทศไทยมี ๓๐,๐๐๐ คนนะครับ ที่จบ
ออกมา แล้วที่ทำงานจริง ๆ มีอยู่ประมาณสองหมื่นหนึ่งพันคนนะครับ แล้วก็ที่สอบเข้า
แพทย์นี้ประมาณปีละพันกว่าคน แล้วลาออก ๒๔๕ คน ต่อปีนะครับ แล้วก็รวมทั้งถ้าเรียน
จบไปเรียบร้อยแล้วก็ลาออกอีกประมาณ ๕๐๐ คนครับ จากสถิตินะครับ เหลือแพทย์อยู่
ไม่เท่าไร ทำให้มีการขาดแคลนแพทย์นะครับ แล้วก็แพทย์ต่อคน แพทย์ ๑ คน นะครับ
ต่อประชากรของอเมริกา ของญี่ปุ่น ประชากรเขา

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เอาของเราดีกว่ามังครับ

นายธีรวัฒน์ ร่มไทรทอง : เดี่ยวครับ ๑ คน ต่อประชากร ๒๕๐ คน
นะครับ ของไทยเราเนะครับ ๑ คน แพทย์ ๑ คน ต่อคนไข้ ๓,๐๐๐ คน แล้วก็ภาคอีสาน
ครับ แพทย์ ๑ คน ต่อคนไข้ประมาณ ๒๐,๐๐๐ คนครับ อันนี้ครับเป็นการขาดแคลนที่
มากเลย แล้วก็ยากก็เช่นเดียวกัน นับวันราคาสูงขึ้น ค่าลิขสิทธิ์ ค่าอะไรต่าง ๆ ค่าวัสดุ
ครุภัณฑ์อะไรต่าง ๆ นั้น แล้วก็ขณะเดียวกันนะครับ ผู้มีบัตรทองนะครับ ประกันสุขภาพ
นั้น ๔๗ ล้านคน นะครับ ผู้ยากไร้ ๑๐ ล้านคน ผู้มีฐานะ ๓๗ ล้านคน อันนี้ครับ ที่ผมคิดว่า
ควรจะมีการผู้ยากไร้ได้รับคำรักษาฟรี แต่ผู้มีฐานะก็ควรจะให้ได้มีส่วนช่วยด้วยตาม
มาตรา ๓๗ ของ พรบ. หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ๒๕๔๕ ครับ เพื่อกำหนดเบี้ยประกัน
สุขภาพให้เป็นธรรมมากขึ้นนะครับ เพราะว่าสำนักงานเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติเห็นควรว่า
ควรกำหนดบริการที่จำเป็น และบริการที่เกินความจำเป็น เพื่อให้คนมีฐานะได้ร่วมจ่าย
สมทบด้วย อันนี้เป็นเหตุผลที่กระผมเห็นด้วยกับร่างของยกร่างนะครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ ขอขอบคุณครับ อาจารย์กรรณิการักษ์ก็ให้คุณหมอไปแล้วไม่ใช่หรือครับ

นางกรรณิการักษ์ บรรเทงจิตร : ไม่ใช่ค่ะ ให้คุณหมอบุกก่อนค่ะ แล้วเดี๋ยวจะ
ถึงคิวพุดค่ะ เรียนท่านประธานค่ะ ดิฉัน กรรณิการักษ์ บรรเทงจิตร ค่ะ ขออภิปราย
ในเรื่องของบุคคลที่ย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่มีคุณภาพได้
มาตรฐานเท่าเทียม โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และมีหลักประกันในการเข้าถึงยา รวมทั้งได้รับ

การคุ้มครองจากความเสียหายอันเกิดจากการบริการสาธารณสุข ตรงส่วนนี้ให้เหตุผลว่า เพื่อเป็นการทำความเข้าใจนะคะว่า การบริการสาธารณสุขนั้น หมายถึงบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การสร้างเสริมสุขภาพการป้องกันและควบคุมโรค และปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ การตรวจวินิจฉัยและบำบัดสภาวะความเจ็บป่วย และการฟื้นฟูสมรรถภาพของบุคคล ครอบครัวและชุมชน นี่คือการหมายรวมของการบริการสาธารณสุข ซึ่งก็ได้มีการบัญญัติไว้ใน พรบ. สุขภาพแห่งชาติ ซึ่งตรงส่วนนี้ในหลักการของการบริการสาธารณสุขนั้น รัฐเป็นคนจัดบริการให้ แต่ในปัจจุบันนั้นจะเห็นว่า มันก็มีทางเลือกของภาคประชาชนในการที่สามารถที่จะจัดบริการ หรือร่วมกันจัดกับภาครัฐได้ มีเช่นนั้นแล้วภาครัฐก็จะรับผิดชอบในเรื่องของการจัดบริการโดยใช้งบประมาณค่อนข้างสูงนะคะ ซึ่งขณะนี้เห็นว่า ในกระทรวงสาธารณสุขเอง หรือในส่วนของโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งได้มีการดำเนินการ แล้วก็ใช้งบประมาณจำนวนมากนะคะ ในเหล่านี้เป็นนโยบายของทางด้านสุขภาพที่เกิดขึ้นมา รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน สามารถที่จะจัดบริการทางด้านสาธารณสุขที่มีคุณภาพ หลักใหญ่ก็คือว่า ต้องมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน แล้วก็ทั่วถึง มีประสิทธิภาพ ตรงนี้น่าจะเป็นส่วนสำคัญที่จะได้บรรจุเอาไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้ประชาชนมีหลักประกันในการที่จะเข้าถึงนะคะ -----

(AIDS – Acquired Immune Deficiency Syndrome) หรือทางองค์การพัฒนาเอกชนทางด้านสุขภาพต้องการให้เขียนลงไปให้ชัดเจนนะครับ ซึ่งก็เป็นเรื่องที่เราเข้าใจได้นะครับ แต่ผมอยากจะเรียนว่า เรื่องนี้ได้รวมอยู่ในบริการสาธารณสุขแล้วนะครับ แล้วก็รัฐบาลไทย โดยท่านนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขนะครับ แล้วก็กระทรวงสาธารณสุข โดย อย. แล้วก็องค์การเภสัชกรรม แล้วก็สำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาตินี้ ได้ร่วมกันในการทำให้ยาที่เข้าถึงได้ยากนี้ ยาเอดส์ หรือยาโรคหัวใจนี้ ลดลงอย่างมาก แล้วต้องบอกว่า เป็นปรากฏการณ์ของการเขย่าโลกที่เดียว นะครับ เพราะว่าไม่เพียงแต่ผู้ป่วยไทยที่ได้รับราคาขายที่ลดลงอย่างมาก แต่ว่าอันนี้ส่งไปถึงประเทศอื่น ๆ ด้วย ยาเอดส์เดือนหนึ่ง ผมยกตัวอย่างที่ใช้กันโดยทั่วไป เดือนหนึ่ง ๑,๔๐๐ บาท ต่อเดือนต่อคน ลดลงเหลือครึ่งหนึ่ง เหลือ ๗๐๐ ครับ อันนี้ด้วยการต่อสู้อย่างเข้มข้น ยาโรคหัวใจตัวหนึ่ง ราคาเคย ๙๐ บาท ลดลงได้เหลือ ๕ บาท นะครับ อันนี้เป็นการค้ากำไรอย่างมโหฬาร เพราะว่าสิทธิของทางการค้าต้องไม่มีสิทธิเหนือชีวิตของมนุษย์นะครับ อันนี้ก็เป็นการกล้าหาญของรัฐบาลไทย แล้วก็ขณะที่ทำเรื่องนี้ ทางบริษัทาก็ใช้วิธีการสารพัดนะครับ แต่ว่าบังเอิญเราเตรียมเอกสารของเกี่ยวกับเรื่อง เดอะ ทรูท อะเบาต์ ดร๊าก คัมพานีส์ (The Truth About Drug Companies) ต้องขอประทานโทษครับ เป็นภาษาอังกฤษนะครับ เป็นเรื่องของความจริงเกี่ยวกับบริษัทยาข้ามชาติ โดยแพทย์หญิง มาร์เซีย แองเจิล (Marcia Angel) เป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard University) ก็เปิดโปงที่สิ่งที่บริษัทโกหก นะครับ ที่บอกว่า ต้องใช้การวิจัย (Research) ถึงตัวหนึ่ง ๘๐๐ ล้านดอลลาร์ (U.S. Dollar) ซึ่งไม่เป็นความจริงเลย ตลอดเวลา ๒๐ ปี ที่ผ่านมานะครับ เป็นการกระชากหน้ากากบริษัทยาข้ามชาติที่อ้างถึงเรื่องสิทธิบัตร ประเด็นสุดท้าย เรื่องของการประกันสุขภาพที่ท่านสมาชิก สสร. ได้พูดถึงนะครับ ผมคิดว่า ในมาตรานี้เป็นหลักประกันที่ชัดเจนว่า ประชาชนคนไทยมีสิทธิขั้นพื้นฐานที่ได้รับบริการโดยถ้วนหน้า ตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ แล้วครับ ไม่ใช่พรรคการเมืองใด พรรคการเมืองหนึ่ง นะครับ เป็นเรื่องที่เป็นหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า แล้วก็ได้พัฒนาขึ้นมาดีขึ้นตามลำดับ และรัฐบาลเคยจัดสรรงบประมาณปีละ ๑,๒๐๐ บาท ต่อคนต่อปี ในปี ๒๕๔๕ ----- ๗๙/๑

ตอนนี้ก็จัดสรรมาในปี ๒๕๕๑ นี้ ปีหน้าก็รับ ก็ใช้เงินงบประมาณมาได้ถึง ๒,๑๐๐ บาท ต่อคนต่อปี อันนี้ก็ผมคิดว่า ทางการศึกษา น่าจะดูเป็นโมเดล เป็นรูปแบบหนึ่งได้ว่า ถ้าเราให้ความสำคัญกับชีวิตสุขภาพ หรือให้ความสำคัญกับการศึกษาแล้ว เรา ย่อมสามารถที่จะจัดสรรงบประมาณมาได้นะครับ เป็นความสำคัญลำดับแรก ผมคิดว่า ประเด็นทั้งหมดที่ผมกล่าวมา น่าจะครบถ้วนในมาตรานี้ครับ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบพระคุณครับ

(นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง)
มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ผมถามท่านสมาชิกนะครับ ในมาตรา ๕๐ วรรคแรก หากท่านเห็นด้วยกับกรรมาธิการ ให้กีด เห็นด้วย หากเห็นด้วยกับผู้ขอแปรญัตติ ให้กีด ไม่เห็นด้วย เชิญลงคะแนนครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ครับ ผมถามท่านสมาชิกอีกครั้งหนึ่งนะครับ ท่านที่เข้ามาใหม่ ในมาตรา ๕๐ วรรคแรก หากท่านสมาชิกเห็นด้วยกับกรรมาธิการ ให้กีด เห็นด้วย หากเห็นด้วยกับผู้ขอแปรญัตติ ให้กีด ไม่เห็นด้วย ครับ มีท่านไต่ยังไม่ลงคะแนนมีไหมครับ ลงคะแนนครบถ้วนแล้ว ปิดการลงคะแนน เจ้าหน้าที่รวมคะแนนด้วยครับ เห็นด้วย ๕๕ ไม่เห็นด้วย ๙ ดออกเสียง ไม่มี ไม่ลงคะแนน ไม่มีนะครับ วรรคแรกนี้เป็นไปตามกรรมาธิการนะครับ

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

สุพิชชาย์ ๗๙/๒

ท่านสมาชิกครับ ผมว่าพรรคต่อไปเดี่ยวเราพักสักชั่วโมงหนึ่งนะครับ แล้วก็
มาพิจารณากันต่อนะครับ ขอพักการประชุมครับ

พักประชุมเวลา ๑๗.๕๐ นาฬิกา

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๘.๓๒ นาฬิกา

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายบรรณิธิ เศรษฐบุตฺร ประธานสภาว่าง
รัฐธรรมนูญ ได้กลับมาขึ้นบัลลังก์ เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตฺร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : เปิดประชุมต่อ
นะครึบ ที่พักการประชุมไป เราพักประชุมรับประทานอาหารไปนั้น ในมาตรา ๕๐ ท่าน
เลขาผ่านวรรคแรกไป เริ่มวรรคสองครึบ ท่านสมาชิกครึบ เราพิจารณากันไปวันนี้ทั้งวัน
ได้เท่าไรครึบ ๒ มาตราแล้วนะครึบ เราไปในอัตรานี้นี่น่าจะมีปัญหา แต่ผมหวังว่า มาตรา
อื่น ๆ คงจะไปเร็ว -----

- ๘๑/๑

ท่านอุทิศกลับมาพอดี เชิญ ใช้นิเทศน์ท่านอุทิศ ตอนนี่ถึงมาตรา ๕๐ พรรคสอง ท่านสมาชิก หรือท่านผู้เสนอไปมีไหมครับ ไม่มีนะครับ ท่านพิเชียรใช้นิเทศน์ พรรคหนึ่งจบไปแล้ว ท่านอุทิศ ไปพรรคสอง ท่านสมชัยนะครับ ท่านอยู่ไหมครับ ไม่อยู่นะครับ ข้ามไป ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ มีไหมครับ ไม่มี

นางกรรณิการ์ บรรเทาจิตร : ท่านประธานคะ ทางนี้คะ

นายบรรณิศา เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ครับ

นางกรรณิการ์ บรรเทาจิตร : ตรงส่วนของพรรคสองนะคะ ในส่วนของ คณะของอาจารย์เจิมศักดิ์ที่ขอแปร เพื่อป้องกัน และลดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัยของประชาชน และต้องจัดบริการสาธารณสุข โดยไม่คิดมูลค่าและทันต่อ เหตุการณ์นั้น ตรงส่วนนี้เป็นการ ขอดอนนะคะ ท่านประธานคะ ตรงนี้ขอดอนนะคะ

นายบรรณิศา เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ครับ ขอดอน ขอบคุณครับ ตกลงกรรมาธิการชี้แจงอะไรไหมครับ ที่ผ่านมาแล้วต้องโหวตใหม่นี้ ท่านกรรมาธิการ ผมเข้ามาต่อครับ มาตรา ๕๐ ท่านกรรมาธิการครับ มาตรา ๕๐ พรรคสอง มีใครตั้งใจไหมครับ เมื่อกี้ท่านกรรณิการ์ขอดอนแล้ว ไม่มีนะครับ เพราะฉะนั้น ขอให้ถามความเห็นตามกรรมาธิการใช้นิเทศน์ เชิญอาจารย์เจิมศักดิ์ครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ผม เจิมศักดิ์ นะครับ ขอฟังนิดเดียวว่า ทำไมท่านเติมคำว่า เหมาะสม ซึ่งผมเดา ๆ อยู่เนี่ย ผมก็เห็นด้วย อยู่แล้วนะครับ แต่ว่าถ้าท่านพูดสักนิดหนึ่ง จะได้บันทึกได้ถูกว่า ทำไมถึงไปแก้จากของ ร่างเดิมของท่าน ขอบพระคุณครับ

นายบรรณิศา เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เชิญครับ กรรมาธิการชี้แจงสั้น ๆ นะครับ เมื่อกี้คนบอกผมพรรคสอง ตกลงพรรคสอง หรือพรรคสาม

นายปกรณ์ ปรียากร (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ พรรคสองไม่มี คำว่า เหมาะสม

นายบรรณิศา เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ของอาจารย์ เจิมศักดิ์พรรคสามนะครับอาจารย์ ท่านอาจารย์ปกรณ์ว่าอย่างไรนะครับ

นายปกรณ์ ปรียากร (กรรมธิการ) : ที่ท่านประธานบอกว่าพรรคสอง
เข้าใจว่า จะเป็นพรรคที่ ๓ เสียมากกว่ามั้งครับ เพราะว่าผมดูในพรรคสองไม่มีครับ เพราะ
พรรคหนึ่งเราผ่าน

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ขออนุญาต
นะครับ พรรคสองไม่มีท่านใดตั้งใจ เป็นไปตามที่กรรมธิการเสนอแล้วนะครับ เชิญท่าน
วิทยาครับ

นายวิทยา คชเชื่อน : ท่านประธานที่เคารพ ผม วิทยา คชเชื่อน ในกลุ่ม
ของอาจารย์สมชัยครับ สำหรับพรรคสองนะครับ ที่เพิ่มข้อความไป ทางกรรมธิการชี้แจง
ในพรรคแรกแล้วนะครับ มันก็จะมาแย้งกับพรรคสอง ก็เลยขออนุญาตตัดไปครับ
ขอบคุณครับ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ครับ เพราะฉะนั้น
พรรคสองนี้เป็นไปตามที่กรรมธิการ หลังจากผ่านเรื่องพรรคหนึ่งไปแล้วนะครับ
ตรงกันนะครับ ขออนุญาตไปพรรคสามครับ พรรคสาม ท่านสมชัยไม่อยู่ใช่ไหมครับ
ผ่านไป ไม่มีท่านอื่นแล้วใช่ไหมครับ พรรคสาม ท่านกรรณิการ์ เมื่อที่ท่านถอนไปแล้วนี้

นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร : คนละพรรคแล้วคะอาจารย์

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เชิญครับ

นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิตร : กราบเรียนท่านประธานคะ กรรณิการ์
บรรเทิงจิตร คะ คงเป็นคำถามที่ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ได้ถามว่า พรรคสามของทาง
กรรมธิการร่างได้มีการเพิ่มเติมคำว่า อย่างเหมาะสม นะคะ ช่วยอธิบายคะ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เชิญท่าน
กรรมธิการ ท่านอัชพรครับ

นายอัชพร จารุจินดา (กรรมธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ
ครับ กระผม อัชพร จารุจินดา จากกรรมธิการครับ ขออนุญาตเรียนชี้แจงอย่างนี้นะครับ
ว่า พรรคสามเดิมนั้น เป็นตามรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๔๐ นั้น การได้รับสิทธิในการป้องกัน
และขจัดโรคติดต่อ นั้น จะต้องเป็นไปตาม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งหมายความว่า

๑๙๒

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

สุพิชชาย์ ๘๑/๓

จะต้องมีการตรากฎหมาย เพื่อกำหนดสิทธิในเรื่องนี้ ความจริงความหมายอยู่ในตัวว่า ตามที่เหมาะสมอยู่แล้วนะครับ ที่นี้พอในหลักการของร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้นั้น ตัดคำว่า ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ออกทั้งหมด ก็เลยต้องใช้ข้อความกำกับว่า ไม่ใช่ได้ครบ ร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่ว่าต้องดูพื้นฐานของรัฐ -----

- ๘๒/๑

ดูทั้งความจำเป็น ดูทั้งความเหมาะสมของผู้ที่จะได้รับสิทธิในการป้องกันและขจัดโรคติดต่อครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านครับ เคลียร์แล้วนะครับ ที่กรรมการใส่ อย่างเหมาะสม ลงไป อาจารย์เจิมศักดิ์เข้าใจนะครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ผม เจิมศักดิ์ ผมเข้าใจครับ แล้วก็เห็นด้วยครับ เพราะฉะนั้นแล้ว แต่ว่า ถ้าท่านถามว่า ถ้าสมาชิกไม่ตั้งใจ ก็ผ่านครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : เนื่องจากมีการแก้ไขนะครับ ขอถามสมาชิกนะครับ มีท่านผู้ใดตั้งใจใหม่ครับ ไม่ตั้งใจจะได้อ่านไปนะครับ เพราะเนื่องจากมีการแก้ไข ผมจึงต้องถามท่านสมาชิก

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ไม่ตั้งใจจะครับ ผ่านไป เพราะฉะนั้นเป็นไปตามร่างที่กรรมการแก้ไข ต่อไปมาตรา ๕๑ นะครับ มีการแก้ไข มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ ท่านอาจารย์สมชัย เชิญครับ คุณอลิสตา อยู่ในคณะท่านอาจารย์สมชัยใช่ไหมครับ

นางสาวอลิสตา พันธุศักดิ์ : ใช่ค่ะ กราบเรียนท่านประธาน ดิฉัน อลิสตา พันธุศักดิ์ สสร. ในมาตราที่ ๕๑ นั้นะคะ ทางกลุ่มผู้หญิง เครือข่ายผู้หญิงได้ขอมาในเรื่องของความรุนแรงนะคะ จากอันเดิมเราขอให้แก้ไขในวรรคสองคะ เรื่องของการแทรกแซงและการกำจัดสิทธิของเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัวจะทำได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ เพื่อสงวนและรักษาไว้ซึ่งสถานะของครอบครัวหรือประโยชน์สูงสุดของบุคคลนั้น ณ ที่นี้ไม่ได้ระบุว่า บุคคลนั้น คือพวกถูกระงับหรืออย่างไรนะคะ แล้วก็อาจจะเป็นอันตรายในสังคมไทยได้ในการตีความอันนี้ เพราะว่าในสังคมไทยเองมีโครงสร้างอำนาจที่สัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัวนะคะว่าผู้ชายมีอำนาจเหนือกว่า ในการให้การสำคัญของสถานะและชื่อเสียงของบุคคลนั้นะคะ และครอบครัวจะทำให้กรณีความรุนแรงในครอบครัวจะเกิดได้ และมีการปกปิด แล้วก็มักจะส่งผลในการกระทำความรุนแรงในครอบครัวมากกว่าเดิม ซึ่งเราก็เห็นในปัจจุบันนะคะ ใน

ข่าวหน้า ๑ เมื่อวานนี้ก็มีในเรื่องของความรุนแรงในการตีทำร้ายลูกณะคะ ที่
 ประจวบคีรีขันธ์ จนลูกสมอบบวมณะคะ ลูก ๒ ขวบ เพราะว่าเศรษฐกิจ ความยากจน แล้ว
 ก็ของพ่อแม่ที่ทำไร่ข้อยณะคะ ก็ทำให้เกิดความรุนแรงในครอบครัวอยู่ตลอดเวลา สถิติของ
 ความรุนแรงในครอบครัวที่มีการทำร้ายกันในครอบครัวนี้ ในคู่ที่สมรสสูงถึง
 ๔๔ เปอร์เซ็นต์ณะคะ ในปัจจุบัน เพราะฉะนั้นในการที่เราจะปกป้อง ผู้กระทำจะเป็นใครก็
 ตามนี้ ก็อาจจะเป็นอันตรายได้ในวรรคนี้ณะคะ แล้วก็ในการที่เราได้เห็นว่าการปกปิดมันก็
 เกิดมาจากวัฒนธรรมของเราเองในการกลัวที่คนจะรับรู้ เราเกิดอะไรขึ้นในครอบครัว
 แล้วก็มีความอาย ผู้หญิงเองมีความอายเป็นหลักณะคะ แล้วก็ในเรื่องของความรุนแรงนี้
 จะไม่ค่อยบอกณะคะ ในทุก ๆ ด้าน ถึงแม้ว่าจะเป็นสามีภรรยานั้นก็ตาม บางที่ไม่ได้มี
 ความสมยอมในการที่จะอยู่ด้วยกัน ฉะนั้น ในเรื่องตัวอย่างต่าง ๆ ที่เคยเกิดขึ้นที่ทำให้
 ผู้หญิงหายไปโดยไม่รู้สาเหตุ แล้วก็บางครั้งหายไป แล้วก็ทราบได้ว่าเสียชีวิตแล้ว ก็เกิด
 จากเหตุการณ์นี้ โดยเฉพาะคนที่มีหน้าตาในสังคมณะคะ เพราะฉะนั้นเราก็อยากจะให้ทาง
 ยกร่างพิจารณาอีกครั้งหนึ่งในข้อนี้ณะคะ ในเรื่องของบุคคลนี้นณะคะ แล้วก็
 ขอขอบพระคุณที่ท่านได้เพิ่มส่วนหนึ่งในเรื่องของให้ความสำคัญถึงเรื่องของความรุนแรง
 สำหรับสตรีและเด็กในร่างที่มีล่าสุดณะคะ แต่อย่างไรก็ตาม ในการที่จะดำรงวรรคนี้ไว้นี้ ก็
 อาจจะเป็นผลร้ายสำหรับคนที่ได้รับความรุนแรง แล้วก็อยากจะให้มีเพิ่มที่แปรไว้ คือ
 อยากรู้เพิ่มเติมว่า -----

ถ้าผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว และการปฏิบัติอันเป็นไม่เป็นธรรม มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือในการเยียวยา และบำบัดฟื้นฟูการดำรงชีวิตและสวัสดิการอื่น ๆ เนื่องจากว่า เราอยากจะทำให้มีความมีสันติในสังคมนะคะ เพราะฉะนั้นถ้าเราชอบพฤติกรรมอย่างนี้เอาไว้ในบ้าน แล้วก็นั่นก็จะส่งผลมาในสังคม ฉะนั้น การรักษาหรือเยียวยาผู้ที่มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงนี้ รัฐจำเป็นต้องหาวิธีการเยียวยาและบำบัด มันจะเป็นการแก้ที่เหตุ ไม่อยากจะทำให้เราเห็นผลโดยตลอดเวลา เพราะว่าสังคมในปัจจุบันนี้ เราก็เห็นว่า มันมีเรื่องแบบนี้เกิดขึ้นเรื่อย ๆ และเรื่องของความรุนแรง และก็เรื่องของเด็กที่มีความรุนแรงมากขึ้นในการกระทำ เพราะว่าได้รับผลกระทบจากครอบครัวนะคะ ฉะนั้นอยากให้ท่านคณะกรรมการยกร่างลองพิจารณาแก้ไขคำพูดในวรรคนี้ได้ใหม่คะ เพราะว่าอยากจะทำให้มี ได้รับคำชี้แนะจากท่านด้วย และก็อยากได้รับคำแนะนำด้วยคะ อยากรู้ก็ขอขอบคุณมากคะ สวัสดิ์คะ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : นี่เป็นวรรคสองนะครับ ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ชี้ใหม่ครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ผมจะขออนุญาต

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เดี่ยวก่อนท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ ของท่านสมชัยที่เมื่อกี้พูดกัน อยู่ในวรรคสามชี้ใหม่ เพราะในร่างนั้นกรรมการเดิมวรรคสองเข้าไปอีก ๒ บรรทัด ส่วนท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ของอาจารย์เจิมศักดิ์ต้องถือว่า อยู่ในวรรคไหน อาจารย์เดิมอยู่ในวรรคสี่ชี้ใหม่

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ผมไม่ว่าอะไร จะไปไว้ที่ไหนก็ได้ เพราะว่าท่านอาจารย์สมชัยนี้ใจเดียวกับผม ท่านไปอยู่ในวรรคอื่นวรรคหนึ่ง ผมแยกวรรค ก็ไม่เป็นไร ขอเอาเนื้อหาก่อนนะครับ ท่านประธานครับ ผมอยากจะอภิปรายไปเสียทีเดียวจะได้ไม่ต้องลุกขึ้นมาอีก คือ ผมเห็นกรรมการได้มีการแก้ไขมาตราบนี้ ผมเองก็พยายามดูอยู่ว่า ทำไมท่านไปแก้ไข ก็พอจะเข้าใจนะครับ แต่ว่า ก็ไม่เข้าใจดีนักว่าการที่ท่านแยกวรรคออกมาใหม่นี้ มันเป็นเพราะอะไร แต่เดี๋ยวท่านค่อยอธิบายผมก็แล้วกัน แต่ว่าผมอยากจะถามต่อไปด้วยว่า กรณีที่บุคคลในครอบครัวนี้ถูกการใช้ความรุนแรง ผมคิดว่า

ที่ท่านร่างนี้ดี แล้วก็เราจะต้องปกป้องเรื่องการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ผมไม่เห็นประโยชน์เลย และผมก็เคยพบแม่ตีลูก จะด้วยความเครียดหรืออย่างไรก็ตาม ที่สถานีรถไฟที่จังหวัดสุรินทร์ ผมเคยพบแม่เอาสายยางฉีดน้ำตีลูกแบบ ใ้โฮ ผมเห็นแล้วกลัวจะตาย พอเราจะเข้าไปพูดจา ก็มีคนมาห้ามตลอดเวลาว่า เขาแม่ลูกกัน คุณมายุ่งทำไม นี่เป็นวัฒนธรรมไทยอีกอย่างหนึ่ง เคยเห็นผ้าตีเมีย ผมก็รู้สึกว่ามีดีเลย แต่พอจะเข้าไปยุ่ง คนก็บอกว่า จะเข้าไปทำไม มันเป็นเรื่องของผ้าตีเมียเขาตีกัน ท่านประธานครับ วัฒนธรรมตรงนี้จะทำกันอย่างไร แล้วกฎหมายฉบับนี้ครอบคลุมตรงนั้นแค่ไหน ขณะเดียวกันผมเคยพบผู้ร่วมงานของผมบางคน พอมาทำงาน มันก็พยายามเอามือปิดหน้า พอดูหน้า ก็เจอรอยเล็บเมียข่วนที่หน้า นี่เรื่องจริงครับท่านประธาน แล้วผมถามว่าคุณโดนข่วนอย่างนี้แล้วคุณทำอะไร ผมก็ทงไม่ไหวสิ ผมก็ต่อปากเมีย นี่เรื่องจริงเลย เขาฟังอยู่ เขาก็หัวเราะก๊ากเลยว่า ผมยกตัวอย่างของจริง ท่านประธานครับ อย่างนี้กฎหมาย เอาละกฎหมายรัฐธรรมนูญท่านคุ้มครองนะครับ ไม่ให้ใช้ความรุนแรงอะไรต่อมิอะไรนี้ ผมพยายามจะไม่อ่าน ไม่พูดให้มันยาว แต่ท่านประธานหรือท่านกรรมาธิการต้องชี้แจงว่า มันครอบคลุมแค่ไหนเรื่องความรุนแรง ประชาชนเขาจะารู้ด้วยว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ช่วยอะไรเขาบ้าง ส่วนที่ผมเพิ่มเติมนี้ะครับ ท่านประธานครับ ทำของท่านให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเท่านั้นเองนะครับ ผมเห็นด้วย ท่านย้ายที่ ผมก็ไม่ว่าอะไร ผมก็เห็นด้วยนะครับ แต่ว่าที่เราเติมนี้ก็คือ ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัว และการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือในการเยียวยาและบำบัดฟื้นฟู การดำรงชีวิตและสวัสดิการ อื่น ๆ -----

ผมเชื่อว่า ท่านทั้งหลายที่มีใจอยากจะช่วยเหลือคนที่ได้รับความรุนแรงนี้คงจะต้องเห็นด้วย แล้วก็ต่อข้อความเดิมของท่านว่า เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมจากรัฐ มันก็จะเป็นไปด้วยกัน แต่ท่านจะไปไว้ตรงไหน ผมไม่ขัดข้องนะครับ ช่วยดูด้วยแล้วกัน พวกผมนี้ได้แต่มีความรู้สึกว่ามันควรจะมียะไร แต่ว่าข้อความทางกฎหมายต้องขอให้กรรมการเชี่ยวชาญกว่าอีกมากมายนี้ช่วยดูให้ด้วยนะครับ และกรุณาอธิบายให้ผมฟังสักนิดหนึ่ง ที่ผมถามไปเมื่อสักครู๋ ขอบพระคุณครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ขอบคุณครับ
ที่ใช้เวลาดีมาก ท่านวัชรพุดในตอนนี้อย่าไปเลยหรือเปล่าครับ เชิญครับ

นายวัชรพุด หงส์ประภัสร์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพครับ
กระผม วัชรพุด หงส์ประภัสร์ ในการแปรญัตติข้อนี้ มาตรฐานนั้น มีการแปรไว้ในวรรคสี่ครับ ซึ่งกระผมจะขอให้คุณวุฒิสชาติอภิปราย ส่วนกระผมจะขออภิปรายในส่วนที่ท่าน
กรรมการได้กรุณาแก้ ส่วนกระผมขออภิปรายในส่วนที่ท่านกรรมการได้แก้ไข
มาตรฐานในภายหลังครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : แต่ถ้าแก้ไขท่าน
ไม่ต้องพูดถึง ๑๐ นาทีแล้วนะครับ เชิญท่านวุฒิสชาติครับ ท่านวัชรพุดใช้ไปหนึ่งนาทีครึ่งแล้ว

นายวุฒิสชาติ กัลยาณมิตร : กราบเรียนท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ที่เคารพครับ กระผม วุฒิสชาติ กัลยาณมิตร สสร. ครับ สำหรับในมาตราที่ ๕๑ วรรคสามนี้
นะครับ ผมดูในเรื่องของที่ทางกรรมการยกร่างเสนอต่อสภาร่างนะครับ ก็มีการปรับแก้
ถ้อยคำไปบางส่วนนะครับ ซึ่งดูแล้วค่อนข้างจะสอดคล้องนะครับ เพราะฉะนั้นผมไม่ตั้งใจ
ตรงประเด็นนี้ครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านวัชรพุดครับ

นายวัชรพุด หงส์ประภัสร์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพครับ
กระผม วัชรพุด หงส์ประภัสร์ สสร. กระผมมีมติในมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง ตามที่ท่าน
กรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็น
สำคัญ คือ กระผมเกิดข้อสงสัย คือ นี้ไม่ออกกว่า การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน

ในการใช้สิทธิในการอยู่อาศัย และได้รับการพัฒนาด้านร่างกายและจิตใจ และสติปัญญา นั้นนะได้แก่อะไร มีตัวอย่างเช่นไรครับ กระผมขอคำอธิบายเท่านั้น ถ้าพอใจแล้วก็ไม่ได้ติดใจอย่างอื่นครับ ขอขอบคุณครับ

นายบรรณิตรี เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เชิญกรรมการที่แข็งแรงเลยครับ รวบยอดหมดเลย

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม วิชา มหาคุณ ครับ ต้องขอขอบคุณทุกท่านนะครับที่มีความรู้สึกที่ดี แล้วก็เอาใจใส่ ต่อเด็กและเยาวชน และครอบครัว และท่านก็พยายามที่จะให้การร่างรัฐธรรมนูญได้ครอบคลุมการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้ครบทุกด้าน ซึ่งก็ตรงตามวัตถุประสงค์ของ กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งเราจะเห็นได้ว่า มาตรฐานนี้ได้เป็นการร่างเป็นครั้งแรก นะครับ ที่กำหนดหลักของการคุ้มครองสิทธิเด็กอย่างครอบคลุมทั่วถึง รวมถึงได้มีการ ปรับปรุงแก้ไขตามที่องค์กรต่าง ๆ ได้เสนอแนะ ท่านที่มีความสนใจ และเข้าใจในปัญหา เด็กและเยาวชนก็ขอแก้ไขเพิ่มเติม จนกระทั่งมีการแปรญัตติในเรื่องเหล่านี้ครับ เราก็ ได้นำมาปรับปรุงด้วย กระผมขอกราบเรียนอย่างนี้ครับว่า หลักการที่เราได้มีการปรับปรุง แก้ไขหลังจากที่ได้มีการร่างมาร่างแรกแล้ว ก็คือ ต้องการให้ครอบคลุมตามอนุสัญญาว่า ด้วยสิทธิเด็ก คือ คอนเวนชัน ออน เดอะ ไรท์ ออฟ เดอะ ไชลด์ (Convention on the rights of the child) นะครับ อนุสัญญานี้มีประเทศต่าง ๆ ลงนามร่วมด้วยมากที่สุด ในโลกครับ อนุสัญญานี้ได้เป็นหลัก ซึ่งทำให้เราต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย หลายฉบับ ซึ่งขณะนี้ผมขอกราบเรียนว่า กฎหมายของเราได้บัญญัติไว้ครอบคลุมเกือบจะ ทุกด้านแล้วนะครับ ผมคิดว่า รัฐธรรมนูญนี้เพียงแต่ตอบสนองความต้องการให้มัน บัญญัติไว้เป็นหลักของบ้านเมืองให้แน่นอนเท่านั้นเอง ในหลักการก็คือ สิทธิตาม อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กจะมีด้วยกัน ๔ ด้านครับ ด้านที่ ๑ คือ สิทธิในการอยู่อาศัย คือ เซอร์ไวเวิล ไรท์ (Survival Right) สิทธิในการอยู่อาศัยก็หมายความว่า เด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์ มารดาต้องเกิดมาแล้ว ต้องเกิดโดยสมบูรณ์นะครับ ไม่พิการพิการ -----

แล้วก็สามารถจะอยู่รอดในโลกอันอัปมงคลของเราได้ นะครับ ต้องสามารถจะเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ มีศักยภาพต่อไปในอนาคต สิทธิด้านที่ ๒ นะครับ คือ สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา ดิเวลลอปเม้นท์ ไรท์ (Development Right) สิทธินี้ก็คือ การที่เขาจะได้รับการศึกษาอบรมจากทางครอบครัว ทางด้านสิ่งแวดล้อม จากโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียนให้ครบถ้วนทุกด้านครับ สิทธิด้านที่ ๓ ก็คือ สิทธิที่จะมีส่วนร่วม ความจริง ก็คือที่เราบอกว่า คำนี้ถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญนั่น คือ อันนี้แหละครับ ซึ่งท่านอาจารย์วิชา ขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านสงสัยว่า มันจะมีอะไรบ้าง กล่าวคือว่าอะไรครับ ทุกด้านนะครับ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาที่ในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน เขาบอกว่า ต้องให้เด็กมีส่วนร่วมด้วย เพื่อการพัฒนาในด้านประชาธิปไตยครับ เช่นว่า ต้องให้เด็กมีสิทธิออกเสียง แม้แต่ในครอบครัว พ่อแม่มีการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิต จากที่รวย กลัปลายเป็นคนจน ต้องให้เด็กมีส่วนร่วม ต้องให้เด็กรับรู้ ถ้ามีฉะนั้นแล้วเด็กจะถูกกระทบอย่างรุนแรงทางด้านจิตใจ เพราะฉะนั้นเด็กนี้ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย บางประเทศเขากำหนดด้วยซ้ำไปว่า เด็กจะมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตของเขานี้ตั้งแต่อายุเท่าไร เช่น นอร์เวย์นี้กำหนดว่า ตั้งแต่อายุ ๑๒ ขวบ ต้องให้เด็กมีส่วนร่วมในวิถีชีวิตของพ่อและแม่ด้วยครับ แต่ในบางประเทศก็ไม่ได้กำหนด อย่างเราก็ไม่ได้กำหนดนะครับ ก็ขึ้นก็อยู่กับวุฒิภาวะของเด็กเป็นสำคัญครับ สำหรับสิทธิประการที่ ๓ จะอยู่ในวรรคสองครับ ท่านที่เคารพครับ คือ สิทธิในด้านการคุ้มครอง ป้องกัน สิทธิในด้านการคุ้มครองป้องกัน คือ โพรเทกชัน ไรท์ (Protection Right) นั่นก็มีความสำคัญอย่างมากนะครับ ก็จะรวมถึงการเยียวยา และการบำบัด แก้ไข ฟันฟูด้วย กล่าวคือ เราเริ่มตั้งแต่การป้องกันมิให้เขาได้รับการทารุณกรรม ได้รับความรุนแรง ไม่ว่าจะจากการกระทำทางด้านกาย หรือทางด้านจิต ทางด้านพฤติกรรมต่าง ๆ การอาละวาดกันในครอบครัว การทะเลาะเบาะแว้งนี้กระทบกระเทือนในจิตใจของเด็กไม่ได้เป็นอันขาดครับ เพราะเด็กจะซึมซับเอาสิ่งที่ไม่ดีงาม ชั่วร้ายนั้น มาเป็นวงจรที่อุบาทว์ต่อไปในอนาคตครับ เพราะฉะนั้นที่ท่านอาจารย์ขอแปรญัติตีมานี้ ความจริงรวมอยู่ในนี้หมดแล้วครับ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนี้ เขาเขียนไว้เลยนะครับว่า คำว่า ปกป้องคุ้มครอง คือ โพรเทกชันนี้หมายความว่าอะไร หมายความว่า คือการที่เด็กจะได้รับการป้องกันการกระทำอันรุนแรง อันมิชอบต่าง ๆ

ไม่ว่าจะกระทำจากผู้หนึ่งผู้ใดก็ตาม จากคนในครอบครัว จากคนนอกครอบครัว ถ้าได้รับการกระทำแล้ว ได้รับสภาพจิตใจที่ไม่ดีงาม ต้องมีการบำบัด แก้ไข เยียวยา ต้องได้รับการบำบัดฟื้นฟูระบบ ต้องได้รับการช่วยเหลือในทุกด้าน เพราะฉะนั้นในจุดนี้เอง ปรากฏว่าในวรรคสองนี้เราได้ขยายถึงอะไรครับ ถึงสตรีด้วยนะครับ นอกจากเด็กและเยาวชนตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแล้ว เรายังขยายถึงสตรี ขยายถึงสตรีตามไหนครับ ตามอนุสัญญาว่าด้วยการเลือกปฏิบัติ ห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ ในอนุสัญญาฉบับนี้ ก็คือว่า มีการคุ้มครองการทารุณกรรมต่อสตรี การประพฤติมิชอบต่อสตรีนะครับ ต่อไปคือเรื่องของบุคคลในครอบครัว อันนี้เป็นแนวสมัยใหม่ คือเรื่องโดเมสติก ไวโวลเन्ซ์ (Domestic violence) หรือความรุนแรงในครอบครัว หรือแฟมิลี ไวโวลเन्ซ์ (Family violence) นั้น เราขยายถึงบุคคลทุกคนที่อยู่ในครอบครัว มิใช่แต่เฉพาะเด็ก เยาวชน และสตรีเท่านั้นนะครับ ใครก็ตามที่อยู่ในครอบครัว ก็มีให้กระทบถึงความรุนแรงต่าง ๆ ด้วย ได้รับการคุ้มครองหมดนะครับ และการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม คืออะไร คือ แมลทรีทเม้นต์ (Maltreatment) แมลทรีทเม้นต์นี้จะคลุมหมดนะครับ ทั้งถ้อยคำ คำพูดที่ไม่ดีงามต่าง ๆ การใช้อารมณ์ ใช้ความรุนแรงหมด ครบหมดครับ ตามอนุสัญญาที่เราได้รับการรับรองแล้ว เรียกได้ว่า เราทันสมัยที่สุดในโลกแล้วครับตอนนี้ครับ ส่วนในวรรคต่อไป เรื่องการแทรกแซงและการจำกัดสิทธินั้น ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ก็กำหนดไว้เลยนะครับว่า อาจจะมีการแทรกแซงโดยรัฐ หรือจากบุคคลภายนอกที่หวังดีต่อเด็กก็ได้ครับ -----

ที่จะไม่ให้เด็กได้รับสิทธิเงินกินขอบเขตนะครับ แต่ว่าอย่างไรก็ตาม การที่รัฐจะเข้าแทรกแซงนี่นะครับ ที่ว่าแทรกแซงนี้ ก็หมายความว่า เด็กนี้อาจจะถูกกระทำทารุณอย่างที่ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ได้พูดถึงเมื่อกึ่งนี้ครับ ขออนุญาตเอ่ยนาม คือท่านบอกว่า ท่านไปเจอกรณีของเด็กนะครับ ถูกพ่อแม่ หรือถูกใครในครอบครัวทารุณ แล้วท่านจะเข้าไปอย่างไร ขณะนี้เราได้เขียนในกฎหมายคุ้มครองเด็ก ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ก็คือว่า บุคคลใดก็ตามที่พบเห็นเหตุการณ์ สามารถจะเข้าไปช่วยเหลือออกมาได้ และไม่ต้องได้รับโทษด้วยนะครับ นี่ก็คือ การเขียนตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ก็คือ อันนี้แหละครับ คือการแทรกแซง นอกจากนี้ อย่างเจ้าหน้าที่ของรัฐไปเจอเคส (Case) ต่าง ๆ เขาก็พาเด็กไปอยู่ในสถานสงเคราะห์ หรือไปรับเด็กไปดูแลได้ครับ เพื่ออะไรครับ เพื่อว่าจะได้พ้นจากการที่ถูกกระทำทารุณกรรม แต่การแทรกแซงนี้จะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุด อันตกได้แก่ เด็ก แล้วก็ต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้ด้วย เช่น มีกฎหมายคุ้มครองเด็กอย่างนี้ครับ หรือในกรณีของการจำกัดสิทธิก็เหมือนกัน สิทธิ ๔ ด้าน ที่ผมได้เขียน ที่ว่าผมได้กล่าวไว้ว่า คณะกรรมาธิการร่างได้เขียนเอาไว้แล้ว ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนี้อาจจะมีการจำกัดนะครับ ในบางประการ แต่ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดอันจะตกได้แก่ บุคคลนั้น คือ เด็ก เยาวชน สตรี แล้วก็บุคคลที่อยู่ในครอบครัวครับ ไม่ใช่กับบุคคลอื่นนะครับ เดอะ เบสต์ อินเทอเรสต์ ออฟ เดอะ เชนด์ ออฟ เดอะ วูแมน (The best interest of the child of the woman) (*The best interest of the child and the woman*) แล้วก็บุคคลในครอบครัวเราขยายด้วยนะครับ อันนี้เรียกได้ว่า ไม่มีกฎหมายใดที่ทันสมัยเท่านี้อีกแล้วครับผม ส่วนในวรรคสุดท้าย ก็ที่กล่าวถึงว่า เด็ก เยาวชนไม่มีผู้ดูแลนี้นะครับ ได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมที่เหมาะสมจากรัฐ นี่กระผมก็ขอกราบเรียนว่า ความจริงแล้วเขียนไว้ครบถ้วนแล้วอยู่ในกฎหมายคุ้มครองเด็กนะครับ เราจะเขียนไว้โดยละเอียดถี่ถ้วน ก็คือ กรณีที่อาจจะแทรกแซงได้นั้นแหละครับ ก็คือ รัฐจะเข้าไปแทรกแซงในครอบครัวทันทีที่เด็กปราศจากผู้ดูแล แต่การแทรกแซงนั้นเป็นการแทรกแซงชั่วคราวนะครับ ไม่ใช่แทรกแซงกันถาวร ซึ่งก็จะอยู่ภายใต้หลักการของวรรคที่ ๓ ด้วยเหมือนกัน คือว่า ประโยชน์สูงสุดต้องตกได้กับเด็ก นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า เราก็ได้บัญญัติ

หน้าที่ของรัฐไว้ในมาตรา ๗๙ (๑) ซึ่งเป็นแนวนโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวกับเด็กเยาวชน ก็คือ ต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน เพราะฉะนั้นกระผมขอเรียนยืนยันว่า ไม่มีตกหล่นนะครับ ที่ท่านได้กรุณาแปรญัตติมา แล้วก็ไม่มีตกหล่นจากหลักสากล และอนุสัญญาทุกฉบับที่เราได้รับมาครับ กระผมขอชี้แจงเท่านี้ครับ ขอขอบคุณครับ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ผมถามนิดเดียวที่เหมาะสม กับ อย่างเหมาะสม นี่เหมือนกันใช่ไหม

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมาธิการ) : ครับผม

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : แต่ทำไมมาตราที่ผ่านมาแล้วก็ใช้ อย่างเหมาะสม แล้วมาตราต่อไปนี่ อีกสองสามมาตรา รู้สึกว่าจะใช้ที่เหมาะสม

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมาธิการ) : มันเป็นไปในทำนองเดียวกัน คำว่า การศึกษาอบรมที่เหมาะสม ผมเข้าใจว่าใช้หลักครับ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ไม่ครับ ในมาตรา ๕๐ นี้เมื่อกรับไปแล้ว

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมาธิการ) : คิดว่าอยู่ที่รูปประโยคครับผม

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : อยู่ที่รูปประโยคเอละ ไม่ ผมถามเท่านั้นนะ เพื่ออธิบายได้ เดี่ยวภาษาไทย ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์เข้าใจเคลียร์หรือยังครับ ยัง

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ขอถามนิดเดียว ผมก็ชื่นชมมากนะครับ มาตรานี้ และก็เป็มาตราที่ถ้าประชาชนได้ทราบนี้ น่าจะดีใจ ถามนิดเดียวว่าต้องมีกฎหมายลูกตามมาหรือไม่ แล้วในหลายประเทศ อย่างในเยอรมันนี่ พ่อแม่ตีลูกนี้ไม่ได้ คือ ถ้าตีลูกนี้อาจจะมีความผิด แล้วทางการอาจจะต้องเอาเด็กไป เพื่อที่จะไปดูแลเยียวยา แล้วอาจจะพ่อแม่จะมีความผิดนี้ ขอถามว่า ในที่สุดเราจะไปถึงขั้นนั้นไหม แล้วขณะเดียวกันที่ผมขอแปรญัตติไว้ ผมยังไม่ค่อยมั่นใจว่า มันมีข้อความเหมือนกันก็คือ ผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัวนี้ครับ ----- ๘๗/๑

ได้รับการช่วยเหลือในการเยียวยา และบำบัดฟื้นฟูการดำรงชีวิต และสวัสดิการอื่น ๆ ผมอ่านในนี้แล้วนี่ ยังไม่เห็นตรงนั้น ช่วยชี้ให้ผมดูนิดเดียว นอกจากคำว่า คุ่มครอง แต่ว่า คุ่มครอง มันตีความถึงเยียวยาอะไรต่ออะไรด้วยหรือเปล่า จะขอความกรุณาท่าน อาจารย์กรรมการช่วยถาม หรือแสดงความเห็นก่อนได้ไหมครับ แล้วท่านตอบทีเดียว เพราะท่านอยู่ในกลุ่มผมนี้ครับ

นายธนนิติ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : อยู่ในกลุ่ม แต่ต้องใช้เวลาหน่อย ๆ นะครับ เพราะว่าเวลาถามเดี่ยวเพิ่มไปเรื่อย ๆ ไม่ได้ อาจารย์ถามสั้น ๆ นะครับ เชิญครับ

นางกรรมการ บรรเทิงจิตร : ขอบพระคุณค่ะ เรียนท่านประธานที่เคารพ กรรมการ บรรเทิงจิตร ค่ะ ตรงส่วนของที่แปรมาว่า การช่วยเหลือในการเยียวยา และบำบัดฟื้นฟู ตรงนั้น ตามที่ท่านอาจารย์วิชา มหาคุณ ขอประธานอภัยที่เอ่ยนามนะคะ ตรงนั้น ได้อ้างถึงเรื่องของสิทธิเด็กนะคะ ไม่ว่าจะ ๔ ข้อนั้น ซึ่งคิดว่า ยังไม่แน่ใจว่า ตรงส่วนนั้นได้มีการพูดถึงเรื่องของการเยียวยาอย่างไร เพราะว่า พอพูดถึงเรื่องของความรุนแรงนะคะ มันมีความรุนแรงในทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นเด็ก เยาวชน ไม่ว่าจะเป็นสามี ไม่ว่าจะเป็นภรรยา หรือแม้กระทั่งคนในครอบครัว ซึ่งความรุนแรงนั้น ก็เกิดมีหลายรูปแบบ นะคะ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการใช้แรงงาน การทำร้ายร่างกายทั้งทางกาย ทางใจ ทางโบายดี การข่มขืน ไม่ว่าจะข่มขืน ลูก พี่ข่มขืนน้อง หรือว่าปู่ ตา ลุง อะไรเหล่านี้ ซึ่งเราก็พบกันอยู่ประจำนะคะว่า เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นการทำร้ายร่างกายทั้งทางกายและทางใจ นะคะ รวมทั้งการทรมานต่าง ๆ เหล่านี้ไม่แน่ใจว่า ในเรื่องของการเยียวยาของบุคคลแต่ละกลุ่มคน แล้วก็แต่ละประเภทของความรุนแรงนะคะ ได้มีการวางตรงนั้นไว้อย่างไร เพราะว่า เราจะพบว่า ในขณะนี้ของเรานั้น พอเจอเด็กวัยรุ่นก็จะส่งไปสถานพินิจเด็ก และเยาวชน พอครอบครัวก็จะส่งไปยัง ผู้หญิงก็จะส่งไปยังสถานผู้หญิงเหล่านี้ แต่เป็นลักษณะของการเข้าไปเพื่อจะ ไม่แน่ใจว่าเป็นเรื่องของการบำบัดเยียวยาหรือไม่นะคะ หรือจะเป็นการขำเติม บางครั้งเป็นการขำเติม แต่เราก็จะเจอสถานพินิจบางแห่งนะคะ ยกตัวอย่างที่พุทธมณฑลนะคะ ขออนุญาตเอ่ยนาม ซึ่งได้เป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องของการมีส่วนร่วมของเด็ก เยาวชน ในการช่วยเหลือ ดูแล เยียวยา บำบัด ฟื้นฟูอย่างชัดเจน

เหล่านี้ก็เลยคิดว่า อยากให้ท่านอาจารย์ ทางกรมการยกทรงได้เอาไปอธิบาย หรือว่า ลงไปในเจตนารมณ์ให้ชัดเจนในเรื่องเหล่านี้ละคะ ไม่อย่างนั้นก็คงไม่มี พรบ. คุ่มครอง ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งกำลังจะมีตามมานะคะ ก็เลยขอความชัดเจน ตรงส่วนนี้คะ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ก็สรุป หมดเวลา ที่อยู่ในโควตา (Quota) แล้ว เชิญท่านวัชรา

นายวัชรา หงส์ประภัสร์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม วัชรา หงส์ประภัสร์ สสร. กระผมขอกราบขอพระคุณท่านอาจารย์วิชามากครับ ที่ได้ให้ความรู้ ในเรื่องนี้ แต่กระผมยังมีข้อสงสัยอยู่ครับ ขอคิดดัง ๆ สักนิดหนึ่งนะครับว่า ในวรรคหนึ่ง นี้ เด็กและเยาวชนมีสิทธิ แล้วก็โดยค้ำถึงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน คำว่า โดยค้ำถึงถึง นี้ มันขยายความว่า เด็กและเยาวชนมีสิทธิ และโดยเด็กนั้น จะต้องค้ำถึง ถึง การมีส่วนร่วมของเด็ก ความคิดของผมมันเป็นอย่างนี้ครับ เลยดูมันสับสนอยู่หน่อย หนึ่งครับ ซึ่งอันนี้เป็นเรื่องของการเรียงประโยค แต่เนื้อความนี้พอจะเข้าใจ แต่เมื่อเป็น รัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ กระผมไม่อยากจะให้สิ่งนี้หลุดรอดไปโดย ไม่ได้ใคร่ครวญกันให้ถ้วนถี่ครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : คุณรัฐครับ สั้น ๆ นะครับท่านครับ

นายรัฐ ชุกกลิน : สั้น ๆ ที่สุดครับท่านประธานครับ ผม รัฐ ชุกกลิน สมาชิก สภาร่างรัฐธรรมนูญครับ ท่านประธานครับ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติครับ ขอนิดเดียวครับ คือ ที่ท่านกรมการยกทรงได้พูดนะครับว่า คำว่า คุ่มครอง นี้ จะไปเกี่ยวกับ เยียวยา บำบัด พิษฝูการดำรงชีวิตนี้ละครับ ผมก็เลยมีข้อสงสัยนิดหนึ่งครับว่า ขออนุญาตยกตัวอย่าง ดีกว่าละครับ สมมุติว่า เนื่องจากภาษาไทยผมก็ไม่ค่อยแข็งนะครับ ก็เลยจะถามว่า สมมุติว่าพระคุ่มครองนี้ แต่ว่าพระจะไปเยียวยา พระจะไปบำบัดการดำรงชีวิต หรือเปล่าครับ แต่ถ้าเราลงไปชัดเจนลงไปเลยนะครับว่าท่านจะคุ่มครอง เพราะแน่นอน ครับ คำว่า คุ่มครอง นี้ เวลาไปเจอชาวบ้านเขา ท่านคุ่มครองเขาอยู่แล้วครับ -----

แต่เวลาเกิดเรื่องที่เราไม่คาดคิด เรื่องมันมาก่อนที่เราจะไปพบเห็นนะครับ เพราะฉะนั้นผมคิดว่า เราแน่นอน เราคุมครองไปแล้ว แต่ถ้ามันเกิดเรื่องไปแล้ว เราจะยอมเยียวยาเขาไหม เราจะทำให้ชีวิตเขากลับมาสู่สภาพเดิมที่มีความเป็นอยู่ปกติ เพื่อจะได้มาเป็นประชาชนที่ดีของเราได้หรือเปล่าครับ ขอขอบคุณครับ

นายบรรณิทธิ เศรษฐสุนทร (ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ) : กรรมาธิการ
คุณสมเกียรติครับ เชิญครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ขอขอบคุณท่านประธานครับ ผม สมเกียรติ
รอดเจริญ สสร. ขออนุญาตคำเดียวครับ พรรคสุดท้ายเลยนะครับ เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มี
ผู้ดูแล มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมที่เหมาะสมจากรัฐ คำว่า เหมาะสม มี
เกณฑ์ชี้วัดแบบไหน อย่างไรหรือเปล่าครับ ขอขอบคุณครับ

นายบรรณิทธิ เศรษฐสุนทร (ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านอลิสาครับ
เชิญครับ

นางสาวอลิสา พันธุ์ศักดิ์ : ก็กราบขอบพระคุณท่านวิชา มหาคุณ นะคะ
ที่ให้ความเข้าใจในเรื่องนี้ นะคะ ตามที่เรื่องของความคุ้มครองอย่างที่ท่านรัฐพูดไว้ นะคะ
ก็ยังมี ความสงสัยว่า ถ้าเดิมจะเต็มได้หรือเปล่านั้น เรื่องที่ ๒ ก็คือ เรื่องของบุคคลนั้น
นะคะ ถ้าอย่างไร ก็อยากจะให้มีเจตนารมณ์ในการที่จะโพรเทกต์ (Protect) ผู้ถูก
กระทำนะคะ แล้วก็อยากจะให้ใส่ไปในเจตนารมณ์ว่าเป็นเฉพาะผู้ถูกกระทำเท่านั้นนะคะ
ขอบพระคุณค่ะ

นายบรรณิทธิ เศรษฐสุนทร (ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านไอรสครับ
เชิญครับ สั้น ๆ ครับ

นายไอรส วงษ์สิทธิ์ : กราบเรียนท่านประธานกรรมาธิการครับ
ท่านประธานครับ ผม ไอรส วงษ์สิทธิ์ สสร. ครับ จากพรรคสองนะครับ ขออนุญาตหลัก
ภาษานิดเดียวครับ จากการถูกใช้ความรุนแรงของเด็ก น่าจะเป็น การถูกใช้ นะครับ แล้วก็
มีข้อสังเกตนิดเดียวครับว่า มาตรา ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ นั้น ใช้คำว่า เหมาะสม ทั้งสิ้น
ซึ่งคำว่า เหมาะสม นั้น เหมือนกับการได้รับการแต่งตั้งที่เหมาะสมนะครับ มันไม่มีคำตอบ
ที่ชัดเจน ขอขอบคุณครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านกรรมาธิการ
ตอบรวดเดียวเลยครับ ทุกประเด็น เข้าใจว่าสัก ๕ ประเด็น

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมาธิการ) : ประเด็นแรก
ที่ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ ขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านได้มีข้อสังเกตว่า จะต้องมีการกฎหมายลูก
ออกมาใหม่ครับ ความจริงแล้ว หลักเกณฑ์ในเรื่องการคุ้มครองเด็ก เยาวชน มีมาตั้งแต่
ปี ๒๕๔๐ ตามรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๔๐ นะครับ เราก็ไล่ตามนะครับ ก็คือ ออก
กฎหมายลูกเกือบจะครบถ้วนครบถ้วนความครบหมดแล้วครับ กฎหมายคุ้มครองเด็กนี้
เป็นฉบับสุดท้าย แล้วก็มีที่เพิ่มเติม ก็คือ เรื่องความรุนแรงในครอบครัวที่จะต้องมี
กฎหมายกำลังจะออกจากสภานิติบัญญัติแห่งชาตินี้ครับ เพราะฉะนั้นมีฉบับอีกฉบับ
หนึ่งนี้ ก็จะครบถ้วนนะครับ แต่ว่าอย่างไรก็ดี ถ้าเมื่อมีเกณฑ์ในเรื่องของความทันสมัย ใน
เรื่องของกฎหมายอีกนี้ เราก็ต้องออกอีกครับ เพราะว่าในเกณฑ์ที่เราได้พูดไว้ เราจึงได้
เขียนไว้กว้าง ๆ นะครับ ในเรื่องของประโยชน์สูงสุดอันจะตกได้กับเด็กก็ตินะครับ หรือว่า
เป็นไปตามกฎหมายบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อสงวน และรักษาไว้ซึ่งสถานะ
ครอบครัว หรือประโยชน์สูงสุดอันจะตกได้กับเด็กนะครับ หรือบุคคลนั้น หรือคำว่า บุคคล
นั้น ซึ่งรวมหมดนี้ครับ ผมขอเรียนว่า ความจริงแล้วแม่บทอันนี้มันจะอยู่ใน
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชน ครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว
นะครับ ซึ่งจะมีถ้อยคำนี้ไว้เลยนะครับว่า ในกรณีที่จะช่วยเหลือ หรือเยียวยา หรือว่าดูแล
หรือจัดการ ไม่ว่าจะเป็นการแทรกแซงในเรื่องของครอบครัว ซึ่งกระทำโดยศาล และคณะ
ของผู้พิพากษา จะต้องกระทำภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อสงวนและรักษา
เอาไว้ซึ่งสถานะของครอบครัว และประโยชน์สูงสุดอันจะตกได้กับเด็กและบุคคลใน
ครอบครัวครับ สำหรับที่ท่านอาจารย์กรรณิการ์ ขออนุญาตเอ่ยนาม อีกท่านหนึ่ง ท่านได้
พูดถึงเรื่องความรุนแรง แล้วก็อยากจะให้ใส่ไว้ในเจตนารมณ์ อันนี้คงจะไม่มีข้อขัดข้องแต่
ประการใดครับ เพราะว่าเป็นหลักที่แน่นอนอยู่แล้วนะครับ ส่วนที่พูดถึงเรื่องการเยียวยา
นะครับ การคุ้มครองและการเยียวยา ซึ่งท่านยังติดใจกันอยู่ว่ามันจะอยู่ในคำว่า คุ้มครอง
หรือไม่ ที่จริงแล้วในภาษาที่เราพูดกันจริง ๆ ก็คือคำว่า ปกป้องคุ้มครอง คำว่า ปกป้อง
คุ้มครอง หมายความว่า ครอบคลุมหมดนะครับ ทั้งกระบวนการป้องกัน แก้ไข เยียวยา

พี่น้อง อันนี้จะหมดนะครับ ถ้าเผื่อท่านยังติดใจอยู่ ผมขอเพิ่มคำว่า ปกป้อง เข้าไปอีก
อันหนึ่งก็จะคลุมหมดครับ -----

- ๘๘/๑

ถ้าท่านเห็นด้วยนะครับ ขอเพิ่มถ้อยคำ คำว่า ปกป้องคุ้มครอง แต่ว่าจะต้องเขียนให้มันรับกันด้วยนะครับ จะขอรับไปให้ ที่ว่า มีสิทธิได้รับการปกป้องคุ้มครองจากรัฐ จากการใช้ความรุนแรง ก็คือ ใช้ความรุนแรงของบุคคลอื่นนี่นะครับ และการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมก็คือ จากบุคคลอื่นนั่นเองนะครับ แต่ถ้าใช้คำว่า ถูก อย่างที่ท่าน สสร. โอรส ได้บอกนี้ มันจะไม่เป็นหลักของภาษาที่ใช้ในระบบของร่างรัฐธรรมนูญครับ ส่วนที่ท่านอาจารย์ยังติดใจในเรื่องอื่น ๆ ผมขออนุญาตว่า ถ้าเป็นหลักเกณฑ์ ก็อาจจะเขียนไว้ในบันทึกเจตนารมณ์เพื่อให้ชัดเจนขึ้น อย่างนี้มีข้อขัดข้องอะไรไหมครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านเสริมเกียรติครับ

นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ ท่านกรรมการกร่าง ท่าน สสร. ผู้มีเกียรติทุกท่านครับ จริง ๆ แล้วต้องดูเจตนารมณ์ของมาตรา ๕๑ ว่า จะต้องการดูแลเด็กเพียงใด คำว่า คุ้มครอง คำว่า เยียวยา คำว่า บำบัดฟื้นฟู ความหมายคนละอย่างกันครับ ผมขอยืนยัน กฎหมายอื่น ๆ ยกตัวอย่างเช่น กฎหมายกองทุนเงินทดแทน เวลาถูกจ้างตาย ได้รับอันตราย หรือเจ็บป่วยจากการทำงาน ก็จะมีคำพูดอยู่ ๓ คำ เหมือนกัน คือ ต้องมีการรักษาพยาบาล และบำบัดฟื้นฟู คำว่า รักษาพยาบาล ก็คือ เยียวยานั่นเอง ว่าหลังจากประสบอันตรายหรือบาดเจ็บ แต่ว่าฟื้นฟูหมายถึงว่า ระยะเวลาผ่านไปแล้ว แต่ว่าประกอบกรณีก็ทำตามปกติไม่ได้ ต้องมีการบำบัดฟื้นฟู เช่นว่า จะต้องมีการ เขาเสียแขนขาอะไรนี้ ก็ต้องฟื้นฟูให้เขาสามารถกลับมาดำรงชีวิตได้อย่างปกติ ซึ่งทางสำนักงานประกันสังคมก็มีศูนย์บำบัดฟื้นฟู ดังนั้น คำว่า บำบัดฟื้นฟู ต้องอีกขั้นตอนของการเยียวยา ส่วนการคุ้มครองนั้น คือ ปกป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายก่อนที่จะได้รับอันตราย คำว่า เยียวยานี้หลังจากได้รับอันตราย คำว่า ฟื้นฟู คือทำให้หายแล้วก็ต้องกลับมาดำรงชีวิตอย่างปกติสุข ประเด็นก็อยู่ที่ว่า รัฐธรรมนูญมาตรานี้ประสงค์จะคุ้มครอง ป้องกัน ดูแลเพียงใด สำหรับเรื่องการคุ้มครองนั้น ก็มีตามที่ท่านขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านอาจารย์วิชา ได้อธิบายไว้แล้วว่า หลังจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ใช้ ก็ออก พรบ. คุ้มครองเด็ก ๒๕๕๖ ซึ่งมาตราสำคัญอยู่ในประมวลมาตรา ๙ และมี ๑๐ ประการ ที่คุ้มครอง คือ ห้ามทำโน่นทำนี่ละเมิดเด็ก แต่ไม่มีเกี่ยวกับการ

เยียวยา ห้ามทุกอย่าง โดยเฉพาะรัฐบาลณรงค์เฉพาะ (๑๐) คือ เรื่องห้ามจำหน่ายบุหรื
และเหล้าให้เด็ก ยังมีห้ามเอาเด็กไปพนัน ห้ามเอาเด็กไปเล่นกลางคืนทำให้เสื่อมเสีย
การเจริญเติบโต อย่างพวกตลกชอบเอาลูกไปเล่นตีหนึ่งตีสอง อันนี้ล่ะครับ
เป็นการคุ้มครอง กระผมขอกราบเรียนว่า ถ้าหากว่าคณะของอาจารย์เจิมศักดิ์
ซึ่งผมเป็นผู้รับรองนี้ ประสงค์จะให้เยียวยาและบำบัด ฟีนฟู ก็ต้องบัญญัติไปว่า
ต้องมีเยียวยาและบำบัดฟีนฟู คำว่า ปกป้อง มันก็ความหมายคล้าย ๆ กับคุ้มครองครับ
เป็นเรื่องก่อนเกิดความเสียหายครับ ขอขอบคุณมากครับ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : อาจารย์เจิมศักดิ์
จะสรุปหรือครับ สั้น ๆ เลยนะอาจารย์

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ขอบพระคุณครับ ของผมไม่ค่อยสั้น
นะครับ แต่ว่าผมพูดสั้นนะครับ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : อาจารย์โต ผมรู้
แล้ว

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : คือผมพูดสั้นครับ ท่านประธานครับ
ผม เจิมศักดิ์ ครับ ผมคิดว่า ท่านอัยการเสริมเกียรติพูดได้ตรง ตรงกับใจ ผมคิดว่า คำว่า
เยียวยา ยังไม่ครอบคลุม ปกป้องคุ้มครอง ต้องเติมว่า เยียวยา หรือว่า จะบำบัดและ
เยียวยา ก็แล้วแต่ ขอความกรุณาว่า ถ้าพิจารณาใส่ลงไปอีกสักคำหนึ่ง หรือบำบัดเยียวยา
ด้วย นี่จะดีที่สุด ผมคิดว่า ยังไม่ค่อยตรงนะครับ ขอความกรุณา ขอบพระคุณครับ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านสรุปครับ
เรื่องท่านครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ขอขอบคุณที่ท่านประธาน ผม สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย ครับ สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญ ผมมีประเด็น ๒ ประเด็นครับ ท่านประธานครับ ประเด็นแรกก็คือ ข้อความในวรรคสองนะครับ เรียนเสนอท่าน กรรมการยกร่างนะครับ ผ่านท่านอาจารย์วิชา ถ้าเป็นไปได้นะครับ ปรับปรุงถ้อยคำ นิดหนึ่ง ผมว่า ก็น่าจะทำให้ถ้อยคำมันกระชับขึ้น จากเดิมซึ่งในขณะนี้ใช้คำว่า เด็ก เยาวชน สตรี บุคคลในครอบครัวมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐจากการใช้ความรุนแรง ก็อ่านแล้ว ผมค่อนข้างที่จะสะดุดลักษณะเดียวกับที่ท่านวัชรานเสนอ ถ้าเราจะปรับเป็นว่า ได้รับการคุ้มครองจากรัฐให้พ้นจากการใช้ความรุนแรง นะครับ มันจะทำให้เว้นระยะของการใช้คำซ้ำไปได้ระยะหนึ่ง อีกประเด็นหนึ่ง ก็คือ ในมาตรา ๕๑ วรรคสาม เรื่องการ แทรกแซงและจำกัดสิทธิของเด็ก ซึ่งเราวางหลักไว้ว่า จะกระทำได้ เว้นแต่โดยอาศัย อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แล้วก็บอกเงื่อนไขของการใช้อำนาจของกฎหมาย ในการที่จะไปแทรกแซง และการจำกัดสิทธิของเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัวว่า เฉพาะเพื่อสงวน และรักษาไว้ซึ่งสถานะของครอบครัว หรือประโยชน์สูงสุดของบุคคลนั้น ผมเห็นว่า นอกเหนือจากการใช้สิทธิไปแทรกแซง และจำกัดสิทธิเด็กและเยาวชน เพื่อ รักษาไว้ซึ่งสถานะของครอบครัวแล้ว ก็มีประโยชน์อีกอย่าง ซึ่งผมเห็นว่า มีความสำคัญที่ ควรต่อการที่มีความจำเป็นต้องไปแทรกแซง ก็คือ การรักษาสัมพันธภาพในครอบครัวด้วย นะครับ เพราะฉะนั้นถ้าเห็นด้วย ก็ขอความกรุณาเติมเรื่องของการแทรกแซง เพื่อรักษาไว้ ซึ่งสถานะของครอบครัว หรือสัมพันธภาพในครอบครัว หรือเพื่อประโยชน์สูงสุดของบุคคล นั้น ขอขอบคุณครับ

นายวรนิติ เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ) : วรรคสอง เป็น ความรุนแรง ก็อาจจะตรงกับที่เมื่อที่ท่านโอรสเสนอไว้ ท่านกรรมการว่าอย่างไรครับ แก้ไขได้อย่างไร ตกลงกันได้อย่างไร จะได้ไม่ต้องโหวต เชิญครับ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมการ) : ถ้าเพื่อถ้อยคำ เติม คำว่า วรรคสองนะครับ เด็กและเยาวชน สตรี และบุคคลในครอบครัวมีสิทธิได้รับความ คุ้มครองและการบำบัดฟื้นฟูจากรัฐ ให้ปราศจากการใช้ความรุนแรง คือ ถ้าพื่อนี้ะครับ มันไม่รู้ว่า พันแบบไหน เพียงไรนะครับ เพื่อให้ปราศจากความรุนแรง ถ้าเพื่อจะไม่ต้องการ

ใช้คำว่า การใช้ความรุนแรง จากการใช้ความรุนแรงนี่นะครับ ก็ขอรับไปปรับในถ้อยคำในแบบนี้นะครับ แล้วก็เดี๋ยวจะเสนอท่านอีกครั้งหนึ่งดีไหมครับ จะได้ผ่านอันนี้ไป ถ้าไม่อย่างนั้น จะปรับถ้อยคำ ถ้อยคำ อยู่นะครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านรับเรื่องเยียววาไปด้วยไหมครับ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมาธิการ) : คืออย่างนี้ครับ เยียววาจะอยู่ในเรื่องการบำบัดฟื้นฟูอยู่แล้ว โดยหลักการเลย ผมขอยืนยันเลยว่า ไม่จำเป็นต้องมีคำว่า เยียววา ถ้ามีคำว่า เยียววา ก็ไม่ต้องมีคำว่า บำบัดฟื้นฟู ครับ อันนี้ตามกฎหมายเด็กครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : โอ.เค. ครับ มีบำบัดฟื้นฟู ผมก็พอใจครับ ขอบพระคุณครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ใกล้หมดแล้วนะครับ เพราะฉะนั้น เชิญคุณสมเกียรติครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ขอขอบคุณครับ ท่านประธานครับ ผม สมเกียรติ รอดเจริญ สสร. คำว่า เหมาะสม ครับ ผมกับท่านโอรสก็มีความรู้สึกเหมือน ๆ กันละครับ คำว่า เหมาะสม ช่วยขยายหน่อยครับ เหมาะสมแค่ไหน อย่างไร มีเกณฑ์ชี้วัดแค่ไหนครับ เพราะว่ามันกลาดเคลื่อนไปหมดเลยครับ สามสี่มาตรานี้เหมาะสม เหมาะสม เหมาะสมทั้งนั้นครับ ขอขอบคุณครับ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมาธิการ) : คือขออธิบายเพิ่มเติมครับ ผม วิชา มหาคุณ ครับ ท่านประธาน เรื่องความเหมาะสม หรือ ที่เหมาะสม นี้ ก็อย่างที่ท่านอัครพรได้อธิบายไปข้างแล้วนะครับ คือหมายความว่า เราไม่อยากจะใช้คำว่า ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติครับ หลักเกณฑ์ของเราก็คือว่าพยายามตัดคำว่า ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ออกไป แล้วใช้คำว่า ที่เหมาะสม เพื่อให้ศาลนี้ได้มีการวินิจฉัยนะครับ อันนี้ก็หมายความว่า ให้ขอบเขตในเรื่องของการวินิจฉัยว่าเหมาะสมแค่ไหน เพียงไรนี้จะอยู่ในหลักเกณฑ์ของศาล ซึ่งจะดำเนินการ ซึ่งก็ต้อง

๒๑๒

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

รัศมี ๙๐/๓

ดำเนินการตามกฎหมายอยู่แล้วครับ ก็เป็นการบัญญัติขึ้นเพื่อใช้อำนาจทั้งตุลาการ และ
นิติบัญญัติทั้งสองอย่างครับ คำว่า เหมาะสมอย่างนี้ครับ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ตกลงนะครับ
ท่านครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ท่านประธานครับ เมื่อกี้ท่านวิชายังไม่ได้
ชี้แจงเลยครับว่า จะรับข้อเสนอของผม ที่ให้เพิ่มเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว ลงใน
วรรคสามหรือไม่ครับ

- ๙๑/๑

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมธิการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ ผมเห็นว่า ตามมาตรา ๗๙ (๑) นี้จะครอบคลุมอยู่แล้วนะครับ คือ ในเรื่องของความเป็นปีกแผ่นของครอบครัว คือ เป็นนโยบายของรัฐอยู่แล้วครับ จะอยู่ในอันนั้นนะครับ แต่ว่าในส่วนนี้จะเป็นเรื่องของสถานะของครอบครัว ซึ่งที่จริงเรื่องของสถานะของครอบครัว ก็จะรวมถึงเรื่องสัมพันธภาพนั้นอยู่แล้วนะครับ ก็ขอให้เป็นที่ตามที่ท่านได้ขอแปรญัตติมานะครับ ขอบพระคุณครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ขอภัยท่านวิชาครับ เรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว กับเรื่องของสถานะในครอบครัวนี้ ผมเห็นว่า ยังมีความแตกต่างกันอยู่นะครับ สถานะในครอบครัวนี้ มันจะหมายถึงเรื่องของการหย่าร้างของสามี ภรรยา เรื่องของบิดามารดากับบุตรนี้ มันจะเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ในครอบครัวมากกว่า

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : กรรมธิการบอกเรื่องนี้ไม่ได้ขอแปรญัตติไว้ครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ท่านแปรของท่านมาเองนี่ครับ ท่านแก้ของท่านมาเองมาตรา ๕๑ นี้

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : พรรคสามไม่ได้แก้ ส่วนพรรคที่แก้ตกลงกันได้หรือยังครับ เรียบร้อยไหมท่านสุรชัย

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ว่าอย่างไรครับ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เขาบอกพรรคสามทางกรรมธิการบอกไม่ได้แก้ไขนี้ครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : พรรคสามไม่ได้แก้ไข

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ครับ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมธิการ) : พรรคสามนี้ยื่นตามเดิมเลยครับ พรรคสามคือพรรคสองของเดิมนะครับ ท่านกรุณาดูที่เทียบนะครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ถ้าอย่างนั้น ผมขอเพิ่มในพรรคแรกได้ไหมครับ ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ และสติปัญญา

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : เขาบอก
ท่านไม่ได้ขอแปรไว้

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ก็ท่านเป็นคนแก้ใครครับ กรรมการเป็นคน
แก้วรรคแรก

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : กรรมการ
ว่าอย่างไรครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ตกลงวรรคแรกท่านแก้เองหรือเปล่าครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านขอแก้
เป็นอะไร ท่านสุรชัยครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ผมขอเพิ่ม เรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว
ครับ ให้เพิ่มเรื่อง มีสิทธิได้รับการพัฒนาเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ได้ไหมครับ
ถ้าไม่ได้เดี๋ยวอันไหนที่ตกลงกันได้

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ทำไม่ได้ ท่านกรุณาชี้แจงเหตุผลหน่อย
ทำไมท่านไม่ยอมให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวได้รับการพัฒนาหรือครับ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ
ครับ ผม วิชา มหาคุณ ครับ ความจริงก็อยากจะแก้ตามถ้อยคำที่ท่านขอแปรญัตติทั้งหมด
นะครับ แต่บังเอิญว่า ในเรื่องของการคุ้มครองนี่นะครับ ในเรื่องของเด็ก เยาวชน และ
บุคคลในครอบครัว เราเน้นที่เรื่องความรุนแรงก่อนนะครับ คือ เดิมนี่เราเน้นว่า เด็ก
เยาวชน ครอบครัวมีสิทธิคุ้มครองจากรัฐจากการใช้ความรุนแรง แล้วเราก็รับมาว่า เด็ก
และเยาวชนมีสิทธิในการอยู่รอด และได้รับการพัฒนาในร่างกาย จิตใจ สติปัญญาตาม
ศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมนี้ สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมก็รวมหมดครับ ทั้งใน
สภาพแวดล้อมของทางครอบครัว ของทางสิ่งแวดล้อมภายนอก โรงเรียน สถานที่
ทุกอย่างที่เด็กอยู่ ครอบคลุมนะครับ ทั้งในเรื่องของไม่ว่าจะเป็นอยู่ในครอบครัว หรืออะไร
ก็ตามนะครับ แล้วก็โดยมีส่วนร่วม ที่นี้ในเรื่องของสัมพันธภาพในครอบครัวเราได้มุ่งเน้น
ว่า ให้รัฐได้มีการคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน และความเป็นปีกแผ่นของ

ครอบครัว อันนี้ก็จะอยู่ในมาตรา ๙๙ (๑) ทางกรรมาธิการยกกว้างก็เห็นว่า ก็เป็นการ
เพียงพอแล้วครับผม

นายนวนิติ เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ว่าอย่างไรครับ
ถ้าตกลงไม่ได้ก็ต้องโหวตแล้วนะครับท่าน

นายสุรัชย์ เลียงบุญเลิศชัย : คือ ถ้าท่านวิชาเยนยันนะครับว่า คำว่า
สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม หมายถึง หมายความว่ารวมถึงเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัว
ด้วยนะครับ ก็ปรากฏอยู่ในเจตนาเหตุ ต่อไปมีปัญหา ก็จะได้ค้นคว้าได้ว่า นี่ท่านได้เคย
บรรยายไว้แล้วว่า คำว่า สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม นั้นหมายถึงความสัมพันธ์ใน
ครอบครัวอยู่แล้ว เหตุผลที่ผมให้น้ำหนักกับเรื่องนี่คืออย่างนี้ครับ -----

- ๙๒/๑

ท่านประธานครับ เราต้องอย่าลืมนะครับว่า เด็กและเยาวชนเขาไม่ได้อยู่กับในครอบครัวที่บิดามารดาเป็นผู้ให้กำเนิดเขาตลอดเวลา ท่านต้องให้ความหมายกันไปถึงนั้นด้วยนะครับ ว่า คำว่า ครอบครัว เด็กอาจอยู่กับครอบครัวของพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยงก็ได้ หรืออยู่กับครอบครัวซึ่งเป็นคนอื่นเลยก็ได้ ซึ่งไม่ใช่เป็นทั้งบิดามารดาเขา ไม่ใช่เป็นทั้งพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยงเขา เพราะฉะนั้นเรื่องของความสัมพันธ์ในครอบครัวนั้นนะ มันจึงเป็นปัจจัยสำคัญประการแรกเลยครับ ที่จะนำไปสู่ปัญหาในตัวเด็กต่าง ๆ ได้อีกมาก ถ้าเด็กต้องอยู่กับครอบครัวที่เขาเกิดความรู้สึกว่าเขาไม่มีความสัมพันธ์ด้วย หรือเขาไม่ได้รับความอบอุ่นในครอบครัวที่เขาไปอยู่ด้วย เด็กนั้นจะมีปัญหาตามมาเยอะ ผมถึงได้กราบเรียนท่านว่าผมถึงให้ความสำคัญกับเรื่องสัมพันธภาพในครอบครัวว่า ควรที่จะเป็นสิทธิของเด็ก ไม่ใช่เป็นแค่เพียงแนวนโยบายแห่งรัฐครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ว่าอย่างไรครับ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ ก็ขอเขียนไว้ในเจตนารมณ์ให้ชัดเจนว่า คำว่า สภาพแวดล้อม รวมถึงเรื่องของสัมพันธภาพในครอบครัวครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ว่าอย่างไรครับตกลงนะครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ถ้ามีบันทึกแล้วผมตกลงครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ครับ ขอขอบคุณมากครับ ท่านสมาชิกครับ มาตรา ๕๑ ไขใหม่ครับ เป็นไปตามที่ตกลงกันแล้วนะครับกับกรรมาธิการนะครับ เชิญเลขา

นายคัมภีร์ ดิษฐากรณ์ (รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๕๒ มีการแก้ไข มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๕๒ นะครับ มีผู้สงวนคำแปรท่านเดียว เชิญท่านวัชรารักษ์

นายวัชรวิทย์ หงส์ประภัสร์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม
วัชรวิทย์ หงส์ประภัสร์ สสร. กระผมขอมอบให้คุณวุฒิชชาติครับ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เชิญครับ
คุณวุฒิชชาติครับ

นายวุฒิชชาติ กัลยาณมิตร : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพครับ
ผม วุฒิชชาติ กัลยาณมิตร สสร. ครับ ท่านประธานครับ ในมาตราที่ ๕๒ นี้ครับ จริง ๆ
แล้วทางคณะกรรมการร่างได้แก้ไขด้วยความให้เรียบร้อยนะครับ ก็เป็นไปตามที่ผม
ขอแปรญัตติไว้ครับ ที่แรกก็ตั้งใจเหมือนกันกับคำว่า เหมาะสม นะครับ แต่ได้รับฟัง
คำชี้แจงจากท่าน สสร. ท่านอาจารย์วิชานะครับ ก็เข้าใจนะครับ ก็ไม่ตั้งใจครับ ขอขอบคุณ
ครับ ท่านครับ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ไม่ตั้งใจแล้ว
นะครับ ผ่านนะครับ เนื่องจากผู้ขอสงวนไม่ตั้งใจ เพราะฉะนั้นเป็นไปตามที่กรรมการ
เสนอครับ เชิญครับ

นายอรรถวิทย์ รัตนจันทร์ : กราบเรียนท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ที่เคารพ ผม อรรถวิทย์ รัตนจันทร์ ครับ กระผมในนามของท่านอาจารย์พิเชียรมีแปรญัตติ
อยู่ตรงนี้ครับ ไม่ทราบท่านประธาน

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ไม่มีครับท่าน
ไม่มีนะครับ มีหรือ

นายอรรถวิทย์ รัตนจันทร์ : มาตราที่ ๕๒ หน้า ๔๐ ครับ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตราที่ ๕๒
มีหรือ มีไหม

นายอรรถวิทย์ รัตนจันทร์ : หน้า ๔๐ ครับ อยู่ท้ายสุดเลยครับ ท่านประธาน
ครับ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ขอประทานโทษ

นายอรรถวิทย์ รัตนจันทร์ : ท่านอนุญาตนะครับ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ครับ

นายอรรถรัตน์ รัตนจันทร์ : ในมาตราที่ ๕๒ ทางกลุ่มกระผมได้ขอแปรญัตติเป็นว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ โดยตัดคำว่า และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ออก ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นสิทธิที่เท่าเทียมกันครับ โดยกระผมขอกล่าวเหตุผลเรียนต่อท่านประธานอย่างนี้ครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ) : เชิญครับ อธิบายเพิ่มเติมอะไร เชิญ

นายอรรถรัตน์ รัตนจันทร์ : ครับ การยอมรับสิทธิของผู้สูงอายุที่จะได้รับความช่วยเหลือและสวัสดิการจากภาครัฐโดยเท่าเทียมกัน จะโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง เช่น จากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการจัดการให้มีกองทุนผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ หรือในรูปแบบเงินสมทบจากภาครัฐให้กับกองทุนสัจจะออมทรัพย์และสวัสดิการภาคประชาชน หรือเป็นระบบประกัน แม้ภาระทางด้านการเงิน การคลังของประเทศจะเพิ่มขึ้น แต่ก็เป็นผลดีต่อประเทศและคุ้มค่า -----

เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีโปรแกรม (Program) เกื้อกูลผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ การช่วยเหลือมีจริง แต่ว่าการครอบคลุม ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของเบี้ยยังชีพคนชรา สถานสงเคราะห์คนชรา กองทุนผู้สูงอายุที่ทำระบบสมัครเล่น หรือระบบนำร่อง ที่ผ่านมาเป็นเพียงแต่พอให้รู้ว่า ประเทศอื่นมี ประเทศไทยก็มีให้ความช่วยเหลือเช่นกัน แต่ที่ไม่เหมือนกัน ภาครัฐจะต้องเป็นผู้นำในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ เพื่อตระหนักถึงบุญคุณของผู้สูงอายุที่เคยทำบทบาทอุปการะเลี้ยงดูลูกหลาน เคยเสียภาษีให้รัฐทั้งทางตรงและทางอ้อมระหว่างการทำงาน เราจึงควรคิดว่า นี่คือนิติกาของสังคมในตอนผู้สูงอายุเหล่านั้นอยู่ในวัยทำงานก็ได้เสียภาษีให้กับภาครัฐ และเมื่อถึงเวลาแก่เฒ่า ก็ควรที่จะได้รับสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้จากสวัสดิการของรัฐ จึงควรที่จะสนับสนุนให้รัฐใช้เงินภาษี และหากจะต้องจ่ายเงินภาษีเพิ่มขึ้นบ้าง ก็ควรที่จะยินดีจ่าย เพื่อที่จะได้จัดระบบการช่วยเหลือผู้สูงอายุพร้อมกับการสนับสนุนให้เพิ่มภาษีทางตรง ได้แก่ ภาษีเงินได้หรือภาษีทรัพย์สิน ซึ่งความจริงงบประมาณของรัฐที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุก็ไม่ได้มากมายอะไร อยู่ในวิสัยที่จะเป็นไปได้ และไม่ทำให้สถานการณ์การคลังของประเทศลำบากอย่างแน่นอน โดยสรุป ก็คือ ผมคิดว่า ที่ผ่านมานะครับ ทุกคนมีการเสียภาษีหมด เพราะฉะนั้นเมื่อเขาเหล่านั้นกลายเป็นผู้สูงอายุขึ้นมา การได้รับความช่วยเหลือจากรัฐก็น่าจะเท่าเทียมกันครับ กราบขอบพระคุณครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เชิญท่านอาจารย์วิชัยครับ ท่านขอสงวนคำแปรไว้ ไม่มี ผ่านไปนะครับ ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ผม เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง นะครับ ผมเห็นด้วยกับท่านทั้งหลายที่แปรญัตติ แล้วท่านก็อภิปรายมาทั้งหมด แต่ว่า ถ้าท่านอ่านข้อความของผมที่เดิมนี่ จะคิดว่า จะเห็นว่า สิ่งที่ผมขอเดิมน่ะดีที่สุด

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เอาอย่างนั้นเลย หรือท่านอาจารย์เจิมศักดิ์

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : เอ้า ง่ายดีจะได้สั้น ๆ ไรครับ ท่านลองอ่านดูสิครับ ในหลักการเดียวกัน แต่ผมเติมว่า ผู้สูงอายุนี้ะครับที่ บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรี และความช่วยเหลืออื่น ๆ จากรัฐ หรือจะความช่วยเหลือที่เหมาะสม ก็ได้ เพราะว่าท่านกลัวว่า เดียวไปใส่ เดียวไม่มีกฎหมายลูก เดียวไม่เหมาะสม เดียวเกินไป อื่น ๆ ที่ท่านจะใส่คือ ที่เหมาะสม ผมไม่ว่า แต่ว่าข้อความว่า สวัสดิการสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ นี้ ผมว่าใช้ได้เนะครับ แล้วก็สอดคล้องกับทุกกลุ่มเลย เพราะว่าถ้าทุกกลุ่มนี้ะครับสอดคล้องกันนี้ เดียวถ้ารวมกัน เดียวเรามาลงคะแนนให้กลุ่มผม เป็นอันว่าใช้ได้ ขอบพระคุณครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : อาจารย์ว่าใช้ได้ เดียวผมฟัง กรรมการว่าอย่างไรครับ ทั้งสามท่านที่เขาแปรไว้ จะแก้ตกลงอะไรกับเขาได้บ้างครับ เชิญใครชี้แจงครับ ยังตกลงไม่ได้ เชิญท่าน

นายวิจิตร วิชัยสาร (กรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญที่เคารพครับ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติครับ สำหรับมาตรานี้ ที่ท่านสมาชิกกรุณาแปรญัตติ แล้วก็เป็นการเชื่อมเพื่อกับท่านผู้สูงวัยเนะครับ ผมก็ขอขอบคุณแทนทุก ๆ ท่านด้วยในวันนี้เนะครับ แต่อย่างไรก็ดีครับ มีประเด็นพิจารณาอยู่ ๒ ประเด็นครับ คือ ในส่วนหลักการคงสอดคล้องกันแล้วเนะครับ ตั้งแต่ ๒๕๔๐ แล้วก็ฉบับฟังความคิดเห็น แล้วก็ฉบับที่เสนอสถานะครับ แต่ว่า ประเด็นอยู่ที่ท่าน เมื่อกี้ท่านสมาชิก เดียวผมลืมนชื่อไปแล้ว ประธานโทษนะ ท่านสมาชิกที่เสนอแทนในกลุ่มของคุณพิเชียรเนะครับ ขอตัดคำว่า ไม่มีรายได้เพียงพอ ออกใช่ไหมครับ ตรงนี้เนะครับ นี่ประเด็นพิจารณา ซึ่งปริมาณของจำนวนผู้สูงอายุนี้ะครับ ซึ่งเป็นผู้สูงวัยนี้ะครับ บางกลุ่มก็อาจจะไม่ประสงค์ที่จะขอรับการช่วยเหลือเนะครับ -----

จะให้ตีความว่า เกิน ๖๐ ปี แล้วก็ไม่ต้องเขียนว่า ไม่มีรายได้ เปิดกว้างไว้ มันจะมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่ นะครับ ในความเห็นของผม นะครับ คือ จริง ๆ แล้วเราน่าจะเจาะเข้าไปที่กลุ่มที่เดือดร้อน และที่ไม่มีรายได้เป็นสำคัญ น่าจะเป็นอย่างนี้นะครับ แล้วส่วนการที่นำเสนอในเรื่องของสิทธิประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งที่ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์กรุณาเสริมเข้ามา นั้น อยู่ใน พรบ. ผู้สูงอายุ ครอบคลุมไว้ โดยเฉพาะในมาตรา ๑๑ นี้ ครอบคลุมไว้ทุกประเด็นที่เราเป็นห่วงแล้ว นะครับ เพราะฉะนั้นการช่วยเหลือที่เหมาะสมแล้วก็มีกฎหมายบัญญัติอยู่แล้วครับ ในการที่จะช่วยเหลือครับ เพราะฉะนั้นในความเห็นผม น่าจะดำเนินการได้เหมาะสมดีแล้วครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ) : ผู้แปรว่าอย่างไรครับ อาจารย์เจิมศักดิ์ไม่ขัดข้องใช่ไหม ท่านอรรถรัตน์ ครับ

นายอรรถรัตน์ รัตนจันทร์ : กราบเรียนท่านประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญที่เคารพครับ ผม อรรถรัตน์ รัตนจันทร์ สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญ ผมขอเจรจากับคณะกรรมการครับ โดยเปลี่ยนเป็นว่า ผู้ที่ประสงค์ที่จะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐอย่างนี้ได้ไหมครับ ก็คือ ถ้าไม่ประสงค์ก็ตัดออกไป

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ) : แก่ตามนี้ให้ผมด้วยนะ ถ้าแก่ตามนี้ มีสิทธิได้รับ ผมเกิน ๖๐ ผมได้รับด้วย ว่าไหมครับ

นายอรรถรัตน์ รัตนจันทร์ : ถ้าประสงค์ครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ) : ช่วยเหลือกรรมการหลาย ๆ คนไม่ใช่หรือ กรรมการใครจะชี้แจงครับ ชี้แจงดี ๆ นะครับ ไม่อย่างนั้นผลประโยชน์ขัดกันหรือเปล่าไม่รู้

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย (กรรมการ) : บ่นนี้ ท่านประธานครับ ผม วุฒิสาร ครับ บ่นนี้หลายท่านอาจจะได้ประโยชน์ ผมยังไม่ได้ประโยชน์ครับ จะได้ในอนาคต ผมขออนุญาตกราบเรียนอย่างนี้นะครับ ท่านประธานครับ ประเด็นที่ท่านอรรถรัตน์ขอภัยที่เอ่ยนาม ที่ท่านตัดเรื่องของคุณสมบัติของผู้สูงอายุออก แล้วก็หมายถึงว่า ผู้สูงอายุทุกคนควรได้รับสวัสดิการจากรัฐนี้นะครับ ผมขออนุญาตกราบเรียนว่า หลักในการดูแลผู้สูงอายุ มันมีหลักอยู่ว่า ถ้าเราส่งสัญญาณในการดูแลจากรัฐมากขึ้น

ในมุมมองกลับ ก็คือว่า การดูแลจากครอบครัวจะลดลง เพราะฉะนั้นแนวทางแบบนี้ ผมคิดว่า การที่กำหนดเอาไว้ว่า ตามความเหมาะสมนี่ จริง ๆ แล้วการดูแลผู้สูงอายุไม่ได้ดูเฉพาะ เรื่องของรายได้หรือเบี้ยยังชีพ แต่ว่ามี การดูแลอีกหลายอย่าง รวมทั้งมาตรการอื่นที่ปรากฏ อยู่ในรัฐธรรมนูญ เช่น มาตรการในเรื่องของการส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวนี้มีความ เข้มแข็งขึ้น ประเด็นเหล่านี้จะเป็นประเด็นประกอบครับ เพราะฉะนั้นถ้าเราไปมุ่งเน้นกับ กลุ่มผู้สูงอายุ และพยายามที่จะไปสร้างหลักประกันทุกอย่าง ในฐานะที่เป็นรัฐ แนวโน้มก็ จะเป็นในลักษณะที่เป็นรัฐสวัสดิการ และจะส่งเสริมให้ระบบสถาบันครอบครัว ซึ่งเราเพิ่ง พุดไปเมื่อกันั้นครับ แล้วก็มีอีกหลาย ๆ กรณีนี้ ทำให้เกิดระบบที่ห่างเหินเกินไป จริง ๆ แล้ว ระบบ การดูแลผู้สูงอายุเป็นระบบที่เป็นทั้งระบบตามประเพณีนิยม แล้วก็ เป็นระบบตาม สากล คือ หลักวิชาในการดูแลนะครับ ดังนั้น ผมจึงคิดว่า การกำหนดกลาง ๆ น่าจะเป็น ประโยชน์นะครับ ส่วนประเด็นที่ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ ขอร้องที่เอ่ยนามครับ ได้กรุณาให้ ความเห็นเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อันเป็นสาธารณะนี้ จริง ๆ ผมก็ยัง พยายามนึกครับว่า มันจะมีอะไรบ้างที่เป็นตัวอย่าง คือถ้าคนที่พิการนี้ค่อนข้างชัดเจน นะครับ แต่ว่าถ้ากรณีผู้สูงอายุก็พยายามนึกอยู่ว่า ถ้าเราใส่เข้าไปแล้ว ในขณะที่ยังไม่มี ความชัดเจนก็อาจจะต้องไปคิดกันต่ออีกไกลเหมือนกันครับ ท่านอาจารย์ครับว่า เราจะไป เพิ่มเติมอะไรที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกนะครับ ผมเองยังคิดว่าถ้าท่านสมาชิกจะกรุณา ผมคิดว่าเราคงไว้ นะครับ เพราะว่าหลักส่วนใหญ่ในเรื่องของผู้สูงอายุ เราก็ดูแลดีอยู่แล้ว แต่ว่าเส้นแบ่งความสมดุลระหว่างการดูแลโดยรัฐ กับการส่งเสริมให้ครอบครัวเป็นผู้ดูแล ผมคิดว่าอันนี้เป็นจุดสำคัญที่อยากฝากให้ท่านลองพิจารณาดูครับ ขอขอบคุณครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : เชิญครับ เมื่อกี้ อาจารย์เจิมศักดิ์ว่าอย่างไรก่อนครับ ลั่น ๆ นะครับอาจารย์ จะรับ ไม่รับอย่างไร

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ผม เจิมศักดิ์ ครับ ขอถามนิดหนึ่งว่า ในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ เมื่อกี้ผมพยายามนั่งค้น แต่พอดีผมไม่มีอินเทอร์เน็ต (Internet) กับมือ บอก มาตรา ๑๑ มันคืออะไร ขอถามนิดหนึ่งครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ใครตอบ ลั่น ๆ เชิญครับ

๒๒๓

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

หน้า ๙๔/๓

นายปกรณ์ ปรียากกร (กรรมาธิการ) : คือในมาตรา ๑๑ นี้จะครบ ของ
พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พุทธศักราช ๒๕๔๖ ระบุในสิ่งที่พวกเราเป็นห่วงกันไว้เกือบจะ
ครบถ้วนสมบูรณ์โดยนะครับ -----

- ๙๕/๑

อย่างเช่น ในข้อ ๑. การบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่จัดไว้ โดยให้ความสะดวก และรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ ๒. การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ๓. การประกอบอาชีพ หรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม ๔. การพัฒนาตนเอง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่ม ในลักษณะ เครือข่ายหรือชุมชน ๕. การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุ ในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่น ๆ ๖. เป็นการช่วยเหลือด้าน ค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม ๗. ยกเว้นค่าชมสถานที่ของรัฐ ๘. การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรม หรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง ในประการที่ ๙ นั้น เป็นการให้คำแนะนำปรึกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดี หรือในทางการแก้ไขปัญหาครอบครัว อันที่ ๑๐ จัดที่ พักอาศัย อาหาร และเครื่องนุ่งห่ม ให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง อันที่ ๑๑ เป็นเรื่องที่เราทราบกันอยู่แล้ว ก็คือ การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม อันที่ ๑๒ การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี ซึ่งไม่ทราบจะขอรับบริการใหม่อันนี้นะครับ อันที่ ๑๓ การอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ก็เขาจะมีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในเรื่องนี้ที่พิจารณา พระราชบัญญัตินี้เพิ่งออกมาเมื่อปี ๒๕๔๖ โดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แล้วมันก็มีผลต่อการดำเนินการที่ตามมา เพราะฉะนั้นการที่เราเขียนไว้ในกฎหมายในลักษณะทำนองนี้นะครับ ที่อาจารย์เจิมศักดิ์บอก การให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ โทษที่ ที่อาจารย์เจิมศักดิ์พูดถึงว่า สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรีนี้ ความจริงคำว่า สมศักดิ์ศรี มันก็อาจจะมีความหมายที่ไม่ชัดเจนเพียงพอ แต่ว่าถ้าเราดูจากในรายละเอียดของกฎหมายใน มาตรานี้แล้ว ผมคิดว่า ความประสงค์ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ ได้รับการตอบสนองอยู่แล้ว ครับ

นายธนนิติ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านวิทยากรรับ
 ท่านยกมือมานานแล้วครับ ขอให้ท่านนิตหนึ่งก่อนอาจารย์

นายวิทยา คชเชื่อน : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม วิทยา คชเชื่อน ท่านประธานครับ มีคำถามจากพี่น้องประชาชนว่า เราจะได้อะไรจากรัฐธรรมนูญ ส่วนหนึ่ง คือ ข้อมาตรา ๕๒ บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ และกรรมาธิการยังเพิ่มข้อความจากความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ มันก็มากพอแล้ว ยังตัดข้อความเดิมที่ว่า ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ก็รัฐธรรมนูญจะมีผลใช้บังคับได้ทันทีหลังจากที่ประกาศใช้ เชื่อว่าพี่น้องประชาชนคงจะพอใจในข้อนี้ครับ และก็หลาย ๆ ข้อ ขอบขอบคุณครับ

นายนวนนิตี เศรษฐบุตตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ก็ดีแล้วนะครับ อาจารย์เจิมศักดิ์รับได้ไหมครับ ลั่น ๆ นะครับอาจารย์ มีคนยกมืออีก

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ผมยืนขึ้นที่ไรท่านก็บอก ลั่น ๆ ท่านประธานครับ ผม เจิมศักดิ์นี่ครับ คือผมฟังนี่บอกว่า มาตรา ๑๑ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุนี้ ผมก็ดีใจ ที่ท่านพูด แต่ว่าผมสับสนนิดเดียว คือ ท่านเคยให้หลักการกับพวกเราว่า รัฐธรรมนูญนี้ไม่ยากที่จะต้องรอกฎหมายประกอบ หรือกฎหมาย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ทีนี้นี่ท่านบอก มีกฎหมายบัญญัติแล้ว เลยไม่ต้องบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ผมก็เลยงงว่า ตกลงรัฐธรรมนูญเราควรบัญญัติกว้าง ๆ คร่าว ๆ ให้มันถูกต้องไหม แล้วกฎหมายบัญญัตินี้ มันต้องบัญญัติตรงกับเรา ถึงแม้ว่ามันบัญญัติแล้วนี้ เราก็ใส่ข้อความสักคำใหญ่ ๆ ให้มันเห็นว่ามันดีแล้ว แบบนี้คุณไปแก้ไขไม่ได้นะ อย่างนี้เป็นต้น ผมถามแค่นั้นเอง ข้อกฎหมาย เพราะว่าผมสับสนตรงนี้นะครับ ผมตามท่าน ท่านบอกผมว่า กฎหมายรัฐธรรมนูญในตัวของมันเองต้องบอก แล้วขณะที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติต้องใช้ได้ ผมก็ถาม ก็แก้ไข ช่วยดูตามแนวคิด พอทีนี้นี่ท่านบอก มีบัญญัติแล้ว ไม่ต้องใส่ ผมเลยไม่รู้ว่าท่านจะเอาอะไร อย่างไร หรือว่าท่านคิดว่า ถ้าอย่างนี้ใส่สักคำหนึ่ง แล้วก็บัญญัตินี้มันก็ดีแล้ว ก็ตรง ขอบพระคุณครับ

นายนวนนิตี เศรษฐบุตตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เมื่อกี้ท่านสมเกียรติไม่อยู่ใช่ไหมครับ ท่านรัฐครับ ท่านสมเกียรติก่อน ขอเชิญท่านสมเกียรติแล้วท่านรัฐ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ท่านประธานครับ ผม สมเกียรติ รอดเจริญ ครับ ประเด็นนี้เดี๋ยวครับตรงนี้ คือว่า มาตรา ๕๒ เขียนไว้ว่าอย่างนั้นครับ บุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่าหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอ นะครับ ไม่มีรายได้เพียงพอ กับ มีรายได้ไม่พอเพียง เหมือนกันไหมครับ ไม่มีรายได้เพียงพอ ก็แสดงว่า ไม่มีใช่ไหมครับ ไม่มีเลยนะครับ แล้วเราจะไปกำหนดได้อย่างไรครับ แล้วก็ชี้วัดกันได้อย่างไรว่า คนนี้ไม่มีเลยนะครับ เดี๋ยวจะเป็นปัญหาที่จะต้องมาตีความกันอีกนะครับ เพราะว่าตรงนี้ที่ เหมาะสมที่ว่า มีพระราชบัญญัติรองรับอยู่นี้ ผมกลัวจริง ๆ ว่า พระราชบัญญัติไม่บอกไว้ ด้วยว่า ไม่มีรายได้ หรือมีรายได้ มีรายได้ไม่เพียงพอ กับ ไม่มีรายได้เพียงพอ นี้ คนละค่านะครับ คนละความหมายครับ ท่านประธานครับ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุตตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : คุณรัฐครับ

นายรัฐ ชุกกลิน : ขอบคุณครับ ท่านประธานครับ อันนี้ผมจะใช้เวลาไม่นาน นะครับ ผม รัฐ ชุกกลิน สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญครับ ขออนุญาตแปรในฐานะคนที่ร่วม แปรกับท่านอาจารย์เจิมศักดิ์นะครับ อันที่ ๑ ที่ท่านเขียนว่า สวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก อันเป็นสาธารณะอันสมควรดีศรี ทุกคนของเรานี้ครับ ผมว่า วันนี้เรายังไม่แก่ ไม่เฒ่ามากนักครับ ต่อไปเราก็จะแก่ จะเฒ่า เราก็จะเป็นคนสูงอายุครับ หลายท่านก็ได้ ทำงานเพื่อประเทศชาติมาเยอะนะครับ ท่านทุกท่านก็มีศักดิ์ศรีนะครับ พออายุมากแล้ว เราก็ต้องให้ศักดิ์ศรีเขาครับ แล้วผมขออนุญาตตอบที่ท่านกรรมาธิการได้ตามนะครับว่า สิ่งอำนวยความสะดวกนี้ ผมขออนุญาตยกตัวอย่างนะครับ สิ่งอำนวยความสะดวก ไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นโต๊ะ เก้าอี้ ของนะครับ ผมขออนุญาตยกตัวอย่างว่า สมมุติว่า คนอายุ ๘๐ ปี เดินเข้ามาที่โรงพยาบาลนี้ เขาต้องไปต่อคิวเหมือนกับคนปกติไหมครับ หรือว่าตรงนี้คือ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เขา มีสิทธิจะลัดคิวเข้าไปก่อน เพื่อไปหาระบบ สาธารณสุขได้ก่อน หรือว่า ถ้าเขามาแล้วจะมีนางพยาบาลไปประคองเขาเข้ามา เข้าไป หาหมอยังไงนะครับ อันนั้นเรียกว่า สิ่งอำนวยความสะดวกหรือเปล่านะครับ ซึ่งผมก็ ยืนยันว่า การที่ใส่คำว่า มีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ อย่างสมควรดีศรี เพิ่มขึ้นมานี้ ผมคิดว่า เป็นสิ่งที่น่าจะได้ครับ ขอขอบคุณครับ ท่าน ประธานครับ

นายธนนิติ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ขอขอบคุณครับ
เชิญท่านกรรณิการั้รับ ให้กระชั้นนะครับ

นางกรรณิการั้ บวรเทิงจิตร : เรียนท่านประธานที่เคารพ กรรณิการั้
บวรเทิงจิตร ค่ะ ตรงส่วนนี้ขอสนับสนุน ตะกี้ได้มีการพูดถึงเรื่องของผู้สูงอายุ นะคะ มีสิทธิ
ได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตรงส่วนนี้คิดว่า ในเรื่องของ
เครือข่ายของผู้สูงอายุ หรือตาม พรบ. ผู้สูงอายุที่ได้ออกมาแล้วนั้น ตรงส่วนนี้ได้มีการ
พูดถึงนี้ก็จริง แต่ขณะนี้แนวโน้มของสังคมไทยนี้ผู้สูงอายุจะมากขึ้นเรื่อย ๆ นะคะ แล้วก็
มีแนวโน้มว่า จะมากกว่า แล้วก็ก็เป็นภาวะ ไม่ใช่เป็นภาวะ หมายถึงว่า เป็นบุคคลที่มี
จำนวนมากของสังคม บุคคลเหล่านี้โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นผู้เฒ่าที่มีความมั่นใจ และก็มีความ
เชื่อมั่นตัวเองสูง ตัวอย่างพวกเราที่มีอายุเยอะ ๆ ก็จะมีคามเชื่อมั่น เพราะฉะนั้น
เหล่านี้จากส่วนหนึ่งก็จะเป็นการพึ่งตนเอง ก็มักจะพึ่งตนเอง แต่การพึ่งตัวเองเหล่านี้
ตามสภาพร่างกายที่ถดถอย อายุมากขึ้น อย่างตะกี้คุณรัฐ ชุกกลิน ได้กล่าวถึงว่า ผู้สูงอายุ
เวลาไปไหนนี่การเดินทาง การเดินเหิน การลุก จะนั่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะไม่สะดวก
เพราะฉะนั้นสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เหล่านี้ คือ ยกตัวอย่างเช่น ทางลาด ซึ่งก็ต้อง
มีให้สำหรับผู้สูงอายุ หรือการจัดสวัสดิการอื่น ๆ เช่น การดูแล แม้กระทั่ง ยกตัวอย่าง
เรื่องส้วม ส้วมสำหรับคนพิการปัจจุบันนี้ก็ได้เฉพาะคนพิการ ก็จะรวมถึงส้วมเป็นส้วม
สำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ และหญิงมีครรภ์ ตัวอย่างอย่างนี้เป็นต้น ซึ่งจะใช้ร่วมกันได้
ไม่จำเป็นว่า ต้องไปแยกต่างหาก แต่จะชี้ให้เห็นว่า ผู้สูงอายุขณะนี้ก็มีแนวโน้มมากขึ้น
รัฐธรรมนูญของเรานี้จะรองรับตรงส่วนนั้นได้อย่างไรนะคะ ส่วนที่ ๑ -----

ส่วนที่ ๒ ก็คือ สวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกนั้น จะครอบคลุมรวมไปถึงมากขนาดไหนนะคะ ในส่วนนี้ซึ่งอยากจะให้ ถ้าเขียนลงไปได้ก็เขียน ไม่ได้ก็ต้องลงไปในเจตนารมณ์ เพราะว่าในส่วนของคนพิการเรายังบรรจุได้นะคะ ขอขอบคุณค่ะ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ตกลงกรรมการครับ ท่านใดท่านหนึ่งก็พอแล้ว

นายชูชัย ศุภวงศ์ (กรรมาธิการ) : ผม นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์ นะครับ การเขียนที่เหมาะสมจากรัฐนี้ ก็คิดกันเยอะนะครับ เพราะว่าเราตัด ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ออก เพื่อให้สิทธิได้รับการรับรองในรัฐธรรมนูญ ที่นี้การเขียน ไม่มีรายได้เพียงพอ แก่การยังชีพมีสิทธิได้รับ นี้ คิดว่า น่าจะเหมาะสมครับ ถ้าเราเขียนเรื่องอย่างสมศักดิ์ศรีอะไรเข้าไป ซึ่งเขียนได้ก็ดี แต่ว่ามาตราต่าง ๆ ถ้าจะดูต่อไปจะเป็นภาระที่รัฐต้องรับอีก เยอะเลย แล้วผมอยากจะบอกตัวเลขผู้สูงอายุขณะนี้ นะครับ มีประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ประชากรตอนนี้ประมาณ ๖๓ ล้าน ก็ ๖.๓ แล้วก็ว่าครั้งหนึ่งทีลำบาก ที่จะต้องรับการช่วยเหลือ แล้วก็มองไปอีก ๑๕ ปีข้างหน้า จะเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ ๑๗ เปอร์เซ็นต์ ๑๗ เปอร์เซ็นต์ นี้ก็ประมาณ ๑๑ ล้านคน ซึ่งเป็นภาระที่ค่อนข้างเยอะนะครับ แล้วก็ประชากรไทย ๑๕ ปีข้างหน้าคงอยู่ประมาณ ๖๕ ล้านคน แต่ว่าผู้สูงอายุนี้น่าจะเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่มาก เพราะฉะนั้นการเขียนอย่างนี้ก็ยืดหยุ่น ถ้ารัฐสามารถที่จะทำได้ก็จะพัฒนาให้เหมาะสมศักดิ์ศรี ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ในมาตรา ๔ นะครับ แต่ถ้าไปเขียนรัดมากก็เดี๋ยวเกรงว่าจะลำบากครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : คุณวัชรารับได้ไหมครับท่าน ลั้น ๆ

นายวัชรา หงส์ประภัสร์ : รับได้ครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์รับได้ไหม

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ถ้าเติมตรงอย่างที่ผมว่า ก็รับได้ครับ ผมไม่ได้พูดเล่นนะครับ

LIRT

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ถ้าไม่อย่างนั้น
เดียวโหวต ไม่เป็นใครครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ถ้าอย่างนั้นโหวตเลยครับ ผมได้
คุย ๆ มาแล้วครับ เชิญครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านอรรถรัตน์

นายอรรถรัตน์ รัตนจันทร์ : กราบเรียนท่านประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ
ที่เคารพ ผม อรรถรัตน์ รัตนจันทร์ ครับ สิ่งที่ผมนำเสนอก็มีความสำคัญอยู่ตรงที่อยากจะ
ให้ท่านสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ และคณะกรรมการยกร่างได้เล็งเห็นว่า ผู้สูงอายุ
ก่อนหน้าที่เขาจะเป็นผู้สูงอายุเขาได้เสียภาษีมาตลอด เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ควรจะ
ชดเชยเขา แล้วก็ผมเข้าใจว่า น่าจะเป็นการจูงใจให้คน โดยเฉพาะที่เป็นภาคเอกชนครับ
หันมาเสียภาษีมากยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ถ้าคณะกรรมการไม่เห็นด้วยกับญัตติของ
กระผม กระผมก็ขอให้ท่านใดที่สนับสนุนญัตติของกระผมไปยกมือโหวตให้ร่วมกับ
ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ ขอขอบพระคุณครับ ขอให้อาจารย์เจิมศักดิ์ชนะครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ตกลงของท่าน
ไม่เอาแล้วนะ ไปเอาของอาจารย์เจิมศักดิ์อันเดียวใช้ไหมครับ ที่นี้ของท่านวัชรา
ก็ยอมแล้ว เพราะฉะนั้นเดี๋ยวจะออกเสียงเฉพาะ ๒ อย่างเท่านั้นนะครับ ตามกรรมการ
หรือตามอาจารย์เจิมศักดิ์ ถูกต้องไหม เชิญท่านไพโรจน์

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
ไพโรจน์ พรหมสาส์น ก่อนจะออกเสียง ผมมีนิดเดียวครับว่า คำว่า สมศักดิ์ศรี นั้น เรา
ยกกันขึ้นมาพูดแล้วในคณะกรรมการยกร่าง บอกว่า มันต่างกันนะ สถานะของแต่ละ
คนมันจะต่างกันมาก คำ เป็นมีศักดิ์ศรี อะไรของแต่ละคน นี่มันจะต่างสถานะ ต่างเวลา
ต่างสถานที่อะไรพอสมควร เพราะฉะนั้นเป็นการยากที่จะทำอะไรให้มันสมศักดิ์ศรีของแต่ละ
คน ซึ่งเป็นการยาก ขณะนี้ก็เดิมช่วยเหลือคนผู้สูงอายุ เดือนละ ๓๐๐ ตอนนั้นก็ปรับเป็น
๕๐๐ บาท นี่ตามงบประมาณ ตามที่อยู่มันทำได้ขณะนั้น ถ้าจะให้สมศักดิ์ศรี ของคนที่
เคยเป็นนายอำเภอ เป็นผู้ว่า เป็นกำนัน เป็นผู้ใหญ่บ้าน เป็นชาวบ้านมันแตกต่างกัน

ค่อนข้างมาก และมันยากที่จะไปกำหนดว่าแค่ไหนเพียงพอที่ว่าสมศักดิ์ศรีครับ ขอขอบคุณครับ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุตตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านศิวะครับ
เชิญครับ

นายศิวะ แสงมณี : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม ศิวะ แสงมณี ผู้สูงอายุ
คือ ไม่ทราบว่า พี่โพโรจน์อาจจะเข้าใจผิดไปนิดหนึ่งที่ คำว่า สมศักดิ์ศรี ในที่นี้เราไม่ได้
หมายถึงสถานะที่เคยเป็นอะไรมาก่อน แต่สมศักดิ์ศรีในฐานะเป็นคนแก่ นะครับ
เป็นคนแก่ แล้วก็สมศักดิ์ศรีในฐานะเป็นมนุษย์ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่านั้นเอง นะครับ
ก็ขออนุญาตเรียนแค่นี้ครับผม

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุตตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ตกลงโหวตนะครับ
(นายบรรณิทธิ เศรษฐบุตตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) มีสัญญาณให้
สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุตตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ตกลงผมจะถาม
นะครับ ถ้าเห็นด้วย คือ เห็นด้วยกับกรรมาธิการ ถ้าไม่เห็นด้วยแปลว่า เห็นด้วยกับ
อาจารย์เจิมศักดิ์ ถูกต้องไหมครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ กรรมการมีแก้ไขเพิ่มเติมไม่ใช่หรือครับ ผมเลยไม่รู้ว่าจะให้เห็นด้วยที่อันไหนครับ ท่านต้องถามก่อนว่า จะเห็นด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมก่อนหรือเปล่า แก้ไขอะไรก็ได้

นายบรรณิธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ถามว่า สมาชิกไม่ขัดข้อง แล้วยังจะเหลือแค่อันที่กรรมการแก้ไขใช่ไหม ระหว่างที่แก้ไขไปแล้วกับของเดิมหรือ ก่อนใช่ไหมครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ผมคิดว่าท่านประธานถามนิดเดียวว่า กรรมการได้มีการแก้ไขจากร่างเดิม แล้วสมาชิกก็มีแก้ไขจากร่างเดิมนั้นะครับ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เมื่อกี้ที่ผมถามจะถามว่า ที่กรรมการแก้ไข ที่มีว่า ที่เหมาะสม ต่างจากร่างเดิมนั้น ไม่มีใครยื่นตามร่างเดิมใช่ไหม ไม่มีใครเห็นด้วยตามร่างเดิมใช่ไหมครับ ไม่ต้องออกเสียงอันนั้นแล้วใช่ไหมครับ ก็เหลือว่าที่กรรมการแก้ไขที่มีคำว่า ที่เหมาะสม นะครับ ซึ่งเป็นของกรรมการ แล้วก็อันที่อาจารย์เจิมศักดิ์แปรญัติไว้ นะครับ ผมก็จะถามว่า ถ้าเห็นด้วย คือ เห็นด้วยกับกรรมการ ถ้าไม่เห็นด้วย เท่ากับเห็นด้วยกับอาจารย์เจิมศักดิ์ ถูกไหม ถูกนะครับ ท่าน ตกลงนะครับ ออกเสียงนะครับ

(นายบรรณิธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายบรรณิธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เชิญครับ ท่านออกเสียงครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายบรรณิธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มีใครไม่ได้ออกเสียงไหมครับ ไม่มีแล้วนะครับ ยังครับ ท่านอาจารย์ดิพันธุ์ เจ้าหน้าที่ ท่านมานิจออกเสียงหรือยังครับ มาตรานี้ดีมากเลย เจ้าหน้าที่ช่วยท่านมานิจหน่อย นี่ถ้าผมออกเสียงเจ้าหน้าที่ก็ต้องมาช่วยเหมือนกัน เชิญครับท่านดิพันธุ์ ท่านดิพันธุ์เรียกเจ้าหน้าที่ เอาให้แน่น เดี่ยวไม่รู้ใครลำบาก เอาให้ได้แน่โดยเต็มที่นะครับ เดี่ยวท่านมานิจได้หรือยัง ชยับไป

ตรงโน้นได้ใหม่ ขยับไปอีกทีหนึ่ง ดีแล้วจะได้ซื้อเครื่องใหม่ เดียวก็ไปเสียบตรงโต๊ะอาจารย์
เจมส์ก็ดียิ่งใหญ่ ได้ใหม่ ลงได้ใหม่

รองศาสตราจารย์เจมส์ก็ดี ปิ่นทอง : ผู้สูงอายุนี้ต้องได้รับการดูแลอย่าง
เหมาะสมเห็นไหมครับ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ถ้าอย่างนั้นนับ
ท่านมานิจเพิ่มไป ฝ่ายเห็นด้วย คนหนึ่งนะครับ ได้ไหมครับ ไม่ต้องลงนะครับ ได้หรือยัง
ครับ ได้แล้วใช้เครื่อง เทคโนโลยี (Technology) เราใช้มือนี้ดีที่สุดแล้ว ใช้นะครับ
เสร็จเรียบร้อยนะ รวมคะแนนครับเจ้าหน้าที่ ๖๘ เห็นด้วย ๓๒ เกือบยั้งแล้วไหมละ ผม
ไม่ได้ยั้งนะ ผ่านนะครับ ชั่วโมงครึ่งได้ ๒ มาตรา เลขาคับต่อเลยครับ

นายคัมภีร์ ดิษฐากรณ์ (รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการ
แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
มาตรา ๕๓ มีการแก้ไข มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านวิชัย
ท่านอาจารย์วิชัยครับ ผากท่านอาจารย์ชวลิตไว้

นายชวลิต หมิ่นนุช : ไม่ติดใจครับ ท่านประธานที่เคารพครับ ผม ชวลิต
หมิ่นนุช สสร. ครับ ไม่ติดใจครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ไม่ติดใจนะครับ
เพราะเมื่อกี้ผ่าน

นายชวลิต หมิ่นนุช : กรรมาธิการปรับไปแล้วครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านอุทิศครับ

นายอุทิศ ชูช่วย : ท่านประธานครับ ขอให้ท่านมนตรี เพชรขุ้ม
ได้กราบเรียน

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : เอาเลยนะครับ
ท่านมนตรี นาฬิกาเดินแล้ว

นายมนตรี เพชรขุ้ม : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ คณะกรรมาธิการ
ยกร่างที่เคารพทุกท่านครับ เพื่อนสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญครับ มาตราที่ ๕๓ นะครับ
บุคคลซึ่งพิการหรือทูปพลภาพมีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็น
สาธารณะ และความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ นะครับ ขอเพิ่มเติมนะครับ เข้าถึงและ
ใช้ประโยชน์จาก นะครับ ตรงนี้ก็เป็นข้อความที่ว่า บุคคลซึ่งพิการหรือทูปพลภาพ
มีสิทธิเข้าถึง ได้รับและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็น
สาธารณะ และความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ นะครับ เรื่องดังกล่าวนี้ นะครับ เพราะบุคคล
ดังกล่าว นะครับ ไม่สะดวกในการเคลื่อนไหว หรือว่าไม่สะดวกในการที่จะสัญจร
จะกิน จะนอน หรือจะพักผ่อนอื่น ๆ อีกมากมาย นะครับ ฉะนั้น ก็ต้องใช้คำว่า เข้าถึง นะครับ
และใช้ประโยชน์จากสวัสดิการ นะครับ ขอขอบคุณมากครับ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ขอบพระคุณมากเลย ใช้เวลาดีจริง ๆ ไปต่อไป ท่านสมชัย มีตัวแทนไหมครับ ถ้าไม่มี ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ครับ ไม่ต้องใช้ถึงสิบก็ได้อาจารย์ เชิญ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ผม เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ครับ ผมจะใช้ไม่เกิน ๒ นาที ท่านประธาน ท่านประธานครับ อันนี้ผมต้องขอบคุณเครือข่ายคนพิการนะครับ ที่มาให้ข้อมูลกับพวกเรา แล้วก็ผมก็คิดว่า กรรมการยกกว้างได้แก้ไขได้ดีมาก ๆ ก็ต้องขอบคุณ เพราะฉะนั้นข้อความที่กลุ่มผมบางคนเติมลงไปนี่ไม่เอา เอาตามยกกว้าง เพราะว่าว่ายกว้างนี้ได้แก้ไขอย่างดี แล้วก็ตามที่กลุ่มเครือข่ายคนพิการได้มาให้ข้อมูลกับกรรมการ ผมก็ได้เอาข้อมูลจากกรรมการไปให้กับกรรมการยกกว้าง แล้วกรรมการยกกว้างก็ได้แก้ไข แล้วแก้ไขดีกว่าที่ผมคิดอีก ขอบพระคุณครับ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ถอนไปเรียบร้อยแล้วนะ ท่านสุรชัยครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ขอบคุณครับ ท่านประธานครับ อาจารย์เจิมศักดิ์จะให้ผมถอนอย่างอาจารย์หรือเปล่าครับ กราบเรียนท่านประธานครับ มาตรา ๕๓ มีประเด็นที่ผม สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย กับคณะได้ขอแปรวันะครับ ก็เป็นข้อความที่เกี่ยวกับเรื่องของสิทธิของคนพิการนะครับ เรียนท่านกรรมการยกกว้างนี้ครับว่า ในมาตรา ๕๓ เดิม ระบุข้อความไว้ว่า บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ทั้งนี้เนื่องจากการที่ไปรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนผู้พิการนะครับ เขาก็ร้องทุกข์มาว่า ที่ผ่านมา นั้น สวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่รัฐจัดให้ นั้น เป็นแค่เพียงรูปแบบ แต่ในสภาพความเป็นจริงแล้วเขาเข้าไม่ถึง หรือเข้าถึง แต่ก็ใช้ประโยชน์ไม่ได้นะครับ แต่ตรงนี้ ก็เป็นข้อมูลซึ่งผมและคณะได้นำมาขอแปรปฏิบัติ เป็นว่า มาตรา ๕๓ บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

๒๓๕

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

กุนที่ ๙๙/๓

อย่างแท้จริงเป็นรูปธรรมว่า การที่รัฐจะจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และสวัสดิการให้กับผู้พิการหรือทุพพลภาพนั้น ต้องให้เขาเหล่านั้นสามารถใช้ประโยชน์จากสวัสดิการ และสิ่งอำนวยความสะดวกดังกล่าวได้ด้วย นอกจากนี้ได้ขอแปรญัตติเพิ่มเติม ในเรื่องของบุคคลวิกลจริตยอมได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ ซึ่งเมื่อตรวจสอบเทียบเคียงดูกับร่างที่ปรับปรุงแก้ไขใหม่ของกรรมาธิการยกร่างแล้ว หลักการก็ตรงกันครับ เพราะฉะนั้นก็ถือว่า กรรมาธิการเห็นด้วยกับผม ไม่ใช่ไม่เห็นด้วยนะครับ เมื่อเห็นด้วยกับผมก็เป็นอันยุติครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ตกลงท่านสุรชัยเห็นด้วยกับกรรมาธิการ หรือบอกให้กรรมาธิการเห็นด้วย

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : กรรมาธิการเห็นด้วยกับผมครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ครับ กรรมาธิการคงไม่เกียจนะ ไปท่านวัชรา เชิญครับ ท่านวัชราครับ

- ๑๐๐/๑

นายกฤษฎา ให้วัดมนานุกูล : ท่านประธานครับ ผมขออนุญาตใช้สิทธิ
ในส่วนของท่านสุรชัยครับ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : เดียวก่อนครับท่าน
ให้ผู้ที่เขาแปรตรงนี้เป็นขบวนไปก่อนนะ

นายกฤษฎา ให้วัดมนานุกูล : ผมอยู่ในชุดแปรท่านสุรชัยครับท่านประธาน

นายบรรณิธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านสุรชัย
ท่านเห็นด้วยไปแล้วครับท่าน

นายกฤษฎา ให้วัดมนานุกูล : นิดหนึ่งครับ นิดเดียวครับ ครึ่งนาทีครับ
คือจริง ๆ อาจจะขอพระคุณทางยกร่างนะครับที่

นายบรรณิธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : เอาเลย
ครึ่งนาทีนะ รีบเลยนะ

นายกฤษฎา ให้วัดมนานุกูล : ครึ่งนาทีนะครับ ผมขอพระคุณ เพราะว่า
เนื่องจาก ผมแปรญัตติตรงวิกัลจริตแล้ว วันนั้นที่ผมพูดว่า คนบุคคลวิกัลจริตหายไป
นะครับ ตรงนี้ต้องฝากขอพระคุณด้วย ไม่พูดไม่ได้ครับ ความดีของยกร่างมีอยู่นะครับ
ขอพระคุณครับที่มาใส่ตรงนี้ให้ผม ขอพระคุณครับ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ขอคุณท่านวัชรา
ครับ

นายวัชรา หงส์ประภัสร์ : ครับ กระผมขอมอบสิทธิอันนี้ให้กับ
คุณจตุรินทร์ ครับ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : คุณจตุรินทร์
เอาเลย นาฬิกาเดินแล้ว

นายวัชรา หงส์ประภัสร์ : ผมขอเพิ่มเติมสักนิดหนึ่งนะครับ หลังจาก
คุณจตุรินทร์พูดแล้วครับ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : เชิญคุณจตุรินทร์
ก่อน

นายจตุรินทร์ ภิรมย์ภักดี : กราบเรียนท่านประธานครับ ผม จตุรินทร์ ภิรมย์ภักดี นะครับ ก็อย่างแรกเลย ก็ต้องขอขอบคุณคณะกรรมการมากนะครับ ผมคิดว่า ในสิ่งที่ได้เริ่มแก้ไขไปนี่ก็เป็นก้าวแรกนะครับ อย่างไรก็ตามเสีย อยากรจะให้ฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมนะครับ ซึ่งผมคิดว่า อาจจะทำให้ร่างนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นนะครับ เติมนิดหน่อยเอง ก็ ๓ ปีที่ผ่านมา เป็นทั้งผู้จัดการทีมนะครับ แล้วก็ที่ปรึกษาของสมาคมกีฬาคนพิการแห่งประเทศไทย ซึ่งก็มีผลงานค่อนข้างจะดีนะครับ ในระดับโลกนี้นะครับ จากสิ่งที่ผมได้สัมผัสกับนักกีฬาคนพิการเหล่านี้ นะครับ กว่าสามพันห้าร้อยคนนี้นะครับ ก็เข้าใจว่า เขาต้องการสิทธิเสรีภาพเหมือนทุก ๆ คนนะครับ อธิบายในการเคลื่อนไหว ในการออกความคิดเห็นนะครับ ซึ่งผมคิดว่า ในจุดนี้เราก็ได้ให้เข้ามาในระดับหนึ่งแล้ว นะครับ แต่อย่างไรก็ดีนะครับ ผมคิดว่า ก็ยังมีกลุ่มคนพิการอีกกลุ่มหนึ่งนะครับ ซึ่งมีความจำเป็นเร่งด่วนที่เขาประสบความลำบากนะครับ และมีความจำเป็นจริง ๆ ที่ไม่สามารถดูแลตัวเองได้นะครับ ทีนี้ ถ้าเผื่อเราคำนึงถึงงบประมาณ หรือบุคลากรของรัฐที่จะให้ความช่วยเหลือกับคนเหล่านี้ นะครับ มีจำกัด เลยอยากจะเสนอแนะนะครับว่า อย่างเป็นไปได้ อยากรจะให้เพิ่มเติมข้อความนะครับ ในร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๓ นั้นนะครับ โดยที่ บุคคลพิการหรือทุพพลภาพที่ไม่สามารถดูแลตัวเองได้ ให้รัฐจัดสวัสดิการและความช่วยเหลือจากรัฐนะครับ ผมคิดว่า อันนี้ ในเมื่อเขาเองเป็นด้อยกว่าคนพิการอื่น ๆ นะครับ มีความจำเป็นนะครับที่รัฐจะต้องช่วยพิจารณาในส่วนนี้นะครับ และถ้าเผื่อสามารถเป็นไปได้ ก็คิดว่า จะทำให้กระบวนการบังคับใช้รัฐธรรมนูญเป็นไปในคุ้มครองคนพิการอย่างเป็นรูปธรรม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นครับ ขอขอบคุณครับ

นายธนิต เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : คุณวัชรา ต่อของคุณ

นายวัชรา หงส์ประภัศร : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม วัชรา หงส์ประภัศร สสร. กระผมขอใช้สิทธิในฐานะที่ท่านกรรมาธิการได้มีการแก้ไข เรื่องนี้ครับ คือ มาตรา ๕๓ นี้ เดิมใช้คำว่า บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิได้รับ สวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก และได้แก้ไขใหม่เป็น มีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ จากสวัสดิการ กระผมเห็นว่า คำว่า เข้าถึง นั้น เป็นการแปลมาจากภาษาอังกฤษและ

ไม่สื่อความหมายที่เป็นไทยอย่างชัดเจน ของเก่าน่าจะดีกว่าครับ ที่คำว่า ได้รับ นะครับ
ขอบคุณครับ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านอลิสดา ครับ

นางสาวอลิสดา พันธุ์ศักดิ์ : กราบเรียนท่านประธานนะคะ ดิฉัน อลิสดา
พันธุ์ศักดิ์นะคะ ในนามของกลุ่มท่านสมชัย ฤชุพันธุ์ ค่ะ ก็กราบขอบพระคุณ
คณะกรรมการยกกว้างนะคะ ในข้อนี้ แล้วก็ขอถอนเลยคะ ขอบคุณคะ

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : เชิญกรรมการ
ยกกว้างครับ เหลือตรงประเด็น เข้าใจของคุณวัชรานิดเดียว เชิญครับ ใครฝ่ายชี้แจง
ขอเชิญท่านครับ อาจารย์วิชาครับ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ
ครับ ผม วิชา มหาคุณ ครับ คงจะมีประเด็นที่ยังได้ไม่ครบถ้วนของท่านอาจารย์วัชรฯ ซึ่ง
ท่านบอกว่า อยากจะให้เติมที่ว่า บุคคลที่พิการหรือทูปพลภาพ นี้ ถ้าไม่มีรายได้เพียงพอ
ใช้ไหมครับ คือ ไม่สามารถดูแลตนเองได้ ก็ให้รัฐจัดสวัสดิการและความช่วยเหลือให้ด้วย
ผมขอเรียนว่าอย่างนี้ครับว่า ในกรณีของผู้พิการ โดยหลักทั่วไปแล้ว ก็สิทธิจะอยู่ใน
วรรคแรกอยู่แล้วนะครับว่า เรามีสิทธิที่จะได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการและ
สิ่งอำนวยความสะดวก ผมเรียนว่า ความจริงแล้วคนพิการนี้เขาไม่ได้ให้เราโอบอุ้มเขาจน
เขาช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เขามีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และเขาตระหนงในตัวเอง
ที่ไม่ต้องการให้ใครมาเห็นว่า เขาเป็นคนพิการเลยนะครับ -----

-

เขายอมรับในความพิการ แต่ว่าเขาต้องการเข้าถึงในสิ่งที่รัฐจัดให้ อำนาจความสะดวกให้ แล้วมองเห็นว่า เขาเป็นมนุษย์คนหนึ่งนะครับ เพราะฉะนั้นโดยหลักเกณฑ์อันนี้ เราจึงไม่ต้องเขียนคำว่า อย่างมีศักดิ์ศรี อย่างที่ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์เคยเขียนไว้ นะครับ แล้วก็บอกว่า ให้ใส่ในเรื่องของผู้สูงอายุ ซึ่งความจริงแล้วหลักเกณฑ์อันเดียวกัน ก็คือว่า ผู้สูงอายุก็มีความภาคภูมิใจในตัวเอง แล้วไม่ต้องการให้ใครมาเหยียดหยามว่า เขาเป็นผู้สูงอายุ คือ เขามีความตระหนงว่าเขาแข็งแรงอยู่ เช่นเดียวกันครับ ผู้พิการก็หลักเกณฑ์อันนี้เหมือนกันครับ ใครจะมาเหยียดหยามเขาไม่ได้ เขาต้องการแต่เพียงว่า ให้เขาเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกเท่านั้นเอง แต่อย่างไรก็ดี ในกรณีที่เขาไม่มีรายได้ไม่เพียงพอ ก็จะอยู่ในมาตราต่อไปครับ ซึ่งเป็นมาตรารวมเลย ท่านคงจะเห็นได้อย่างชัดเจน ในมาตรา ๕๔ นั้น ใช้คำว่า บุคคล บุคคลในที่นี้ คือ รวมทั้งคนพิการ คนไม่พิการ รวมหมดครับ ใครก็ตามที่ไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอนี้ นะครับ ไม่เพียงพอแก่การยังชีพนี้ ก็จะมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ คือ หมายความว่า หากว่า เข้าถึงแล้วยังไม่มีรายได้เพียงพอ แล้วก็ยังขาดสิ่งต่าง ๆ นะครับ เนื่องจากว่า เขาตกจากมาตรฐานขั้นต่ำที่เราให้ มาตรฐานขั้นต่ำจะอยู่ในมาตรา ๕๓ นะครับ นี่คือมาตรฐานขั้นต่ำ เราก็เสริมด้วยสิ่งที่จะเติมให้เขาเต็มขึ้น นะครับ เท่ากับมาตรฐานขั้นต่ำ ก็คือ ในมาตรา ๕๔ ซึ่งเราจะพูดต่อไปครับ เพราะฉะนั้นกระผมก็คิดว่า รัฐธรรมนูญเราก็จะให้ครบถ้วน นะครับ ถ้าท่านต้องการให้บันทึกไว้ในเจตนารมณ์ ก็ยินดีที่จะบันทึกไว้ด้วย นะครับว่า อย่างไรก็ตาม จะไม่มีการตกจากระบบเป็นอันขาด ๑. ก็คือ มาตรฐานขั้นต่ำ อยู่ในมาตรา ๕๓ ได้เพิ่มยิ่งขึ้นให้เท่ากับมาตรฐานขั้นต่ำ ถ้าตกจากระบบนี้ นะครับ ก็จะเสริมด้วย มาตรา ๕๓ นะครับ หรือถ้าหากว่า เป็นคนพิการที่อายุ ๖๐ ด้วย ก็จะอยู่ในมาตรา ๕๒ ด้วย เรียกได้ว่า ไม่มีอะไรในรัฐธรรมนูญนี้จะขาดตกบกพร่องเลย ครับผม ขอขอบคุณครับ

นายธนนิติ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ตกลงฟังได้ไหมครับคุณวัชรา

นายวัชรา หงส์ประภัสสร : คำว่า เข้าถึง ครับ คำว่า เข้าถึง ท่านยังไม่ได้อธิบายครับ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมาธิการ) : คำว่า เข้าถึง นี้ก็อย่างที่ท่านอาจารย์วิชาได้พูดถึง ก็คือ แปลมาจากคำภาษาอังกฤษ คำว่า แอคเซส (Access) คำว่า แอคเซส นี้ที่จริงแล้ว กระผมอยากจะเรียนว่า เป็นคำที่ทางฝ่ายผู้พิจารณาต้องการครับ เขาเรียกกร้อง แล้วก็เสนอมาเองว่า เขาอยากจะใช้คำ คำนี้ เนื่องจากว่า เขาไม่ต้องการอย่างที่ผมได้เรียนนะครับว่า การได้รับความช่วยเหลือเฉย ๆ แล้วโดยที่เขาไม่สามารถจะเข้าถึงความช่วยเหลือเหล่านั้นได้ นะครับ เหมือนอย่างที่เป็นเรื่องของความยุติธรรมนะครับ สิทธิในความยุติธรรมมันไม่ใช่ให้สิทธิอย่างเดียว แต่ต้องเข้าถึงด้วย เข้าถึงแค่ไหน เพียงไร ผมคิดว่า ท่านผู้สูงอายุทุกท่านเข้าใจได้ดีครับผม เข้าใจได้ดีกว่าผู้ด้อยวัยนะครับผม ขอขอบคุณครับ

นายธนนิติ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านกรรมาธิการอีกท่านที่แจ่มเหมือนกันนะครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสสาร ตันไชย (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ ผม วุฒิสสาร กรรมาธิการครับ ผมเรียนประเด็นเดียวครับท่านวิชา ขออภัยที่เอ่ยนามครับ ประเด็นที่ท่านขอเพิ่มว่า คนพิการหรือทุพพลภาพที่ไม่สามารถดูแลตัวเองได้ให้ได้รับนี้จริง ๆ แล้วจะทำให้กรอบของการได้รับนี้แคบลง จริง ๆ แล้วสาระที่เราเขียน คนพิการและทุพพลภาพ นี้ทั่วไปนะครับ ถ้าเราไปเติมเรื่องว่า ไม่สามารถดูแลตัวเองได้ นี้ ก็แปลว่าพิการ แต่ยังดูแลตัวเองได้นี้ เพราะว่า ระบบกฎหมายคนพิการเรามีการจำแนกระดับขั้นของการพิการ แล้วก็ระดับของการดูแลคนพิการและทุพพลภาพที่แตกต่างกันในการจดทะเบียนนะครับ เพราะฉะนั้นถ้าท่านไปเติมตรงนี้ อาจจะทำให้ความหมายของการครอบคลุมในเรื่องสิทธินี้แคบลงครับ

นายธนนิติ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านวิชาครับได้ไหมครับ สั้น ๆ ท่านครับ

นายวิชา หงส์ประภัสร์ : ได้ครับ

นายธนนิติ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ได้ครับ ตกลงรับได้หมดแล้วนะครับ คือ ถ้ารับได้หมด จะได้ผ่านนะครับท่าน ท่านอาจารย์ศรีวิชา จะอภิปรายในฐานะกรรมาธิการหรือสมาชิกธรรมดาครับ

รองศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช (กรรมาธิการ) : ขออภิปรายในฐานะสมาชิกครบท่านประธาน คือ ผมอยากจะกราบเรียนอย่างนี้ครับ ผมมีความรู้สึกอย่างหนึ่งว่า รัฐธรรมนูญนี้ครับ เขียนแล้วนี่ต้องเป็นภาษาไทยที่ดี ที่เป็นภาษาไทยที่ใช้โดยมาตรฐานทั่วไป ผมไม่ค่อยแน่ใจ คำว่า เข้าถึง นี่ครับ มันแปล มันแปลก ๆ และผมขออนุญาตว่า ผมท้วงนะครับ แล้วก็ถือว่า ภาษาคำว่า เข้าถึง มันแปลจากภาษาอังกฤษ คำว่า แอคเซส ทู (Access to) ซึ่งผมว่า มันไม่จำเป็นหรอกครับ ถ้าเมื่อได้รับแล้วมันก็คงเข้าถึง ถ้าเมื่อไม่เข้าถึง ก็คงไม่ได้รับครับ เพราะฉะนั้นผมคิดว่า มาตรฐานภาษาไทยในรัฐธรรมนูญนี้ มันควรจะเป็นภาษาที่เป็นมาตรฐาน ไปใช้ภาษาฝรั่งปนภาษาไทยแล้ว ผมรู้สึกว่ามันน่ารังเกียจครับ ผมขอให้บันทึกข้อโต้แย้งผมด้วยครับ ขอบพระคุณครับ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : แต่ว่า ถ้าเห็นกันหมดแล้วนะครับ ผมว่า

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ เพื่อให้ความ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เพื่อให้อยู่ในบันทึก

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมาธิการ) : ผม วิชา มหาคุณ อีกครั้งหนึ่งครับผม ถ้อยคำ คำนี้ นะครับ มาจากคำของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงตรัสไว้ว่า เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ครับผม ขอบพระคุณครับ ขอให้บันทึกไว้ด้วยครับ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ตกลงถ้าเห็นด้วยกันแล้ว ก็จะได้ผ่าน มาตรา ๕๔ ไปนะครับ เพราะว่า ผู้แปรญัตติกับกรรมาธิการตกลงกันได้ ก็ต้องผ่านนะครับ

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ (กรรมาธิการ) : ผ่าน ๕๓ ครับ ท่านประธาน ไม่ใช่ผ่าน ๕๔ ครับ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : มาตรา ๕๓ ขอประธานโทษ ใจผมเร็ว จะให้จบ ๕๔ ท่านเลขาครับ ตกลงมาตรา ๕๓ นะครับ

กรรมมาธิการกับผู้แปรญัตติตกลงกันได้ นะครับ ท่านสมาชิกไม่คัดค้าน นะครับ ผ่านได้
 นะครับ ไปมาตรา ๕๔ เลขาคับ เชิญครับ

นายคัมภีร์ ดิษฐาภรณ์ (รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการ
 แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ) :
 มาตรา ๕๔ มีการแก้ไข มีผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านแรก ท่านวิชัย
 นะครับ เชิญครับ ท่านอาจารย์ชวลิต

นายชวลิต หมิ่นนุช : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม ชวลิต หมิ่นนุช
 สสร. ครับ ไม่ติดใจครับ เพราะว่า ทางกรรมมาธิการได้ปรับข้อความแล้วครับ ขอขอบคุณครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ขอขอบคุณมากครับ
 ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ครับ ตกลงจะขอบคุณหรือเปล่า ขอคนอื่นก่อน เดี๋ยวผมตัวไม่ทัน
 ท่านสุรชัยครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ผมขอให้อาจารย์เจิมศักดิ์ก่อนได้ไหม ผมหา
 ไม่ทัน

นายบรรณิณี เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : หาไม่ทันใช่ไหม

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ทันแล้วครับ ท่านประธานครับ เรียนท่าน
 ประธานครับ สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย ครับ ในฐานะผู้แปรญัตติครับ มาตรา ๕๔
 กราบเรียนท่านประธานอย่างนี้ครับ บุคคล เดิม นะครับ ข้อความเดิม บุคคลที่ไร้ที่อยู่อาศัย
 และมีรายได้ไม่เพียงพอ ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ข้อความมีเท่านี้ นะครับ
 พอข้อความมีเท่านี้ ปัญหามันเกิดครับท่านประธาน เกิดอย่างไร ท่านลองดูคำ
 ขอแปรญัตติของท่านวิชัย นะครับ ท่านวิชัยขอเพิ่มว่า ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ แปลว่า
 อ่านแล้วยังไม่รู้เรื่องครับ ก็เลยเขียนทั้งข้างว่า ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ มาดูที่ท่าน
 อาจารย์เจิมศักดิ์ ปั่นทอง ขอแปรญัตติเพิ่มเติม ท่านเพิ่มคำว่าอะไรครับ เพิ่มเติมคำว่า
 รายได้เพียงพอแก่การยังชีพ แสดงว่า ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์นี้ อ่านแล้วก็ไม่รู้เรื่องว่า ผู้ที่
 ไร้ที่อยู่อาศัยนั้น มีสิทธิได้รับความช่วยเหลืออะไรจากรัฐ ถึงได้ขอเพิ่มว่า ให้รัฐช่วยเหลือ
 เรื่องรายได้ให้เพียงพอแก่การยังชีพ ผมก็เช่นเดียวกันท่านประธาน ว่า ผู้ที่ไม่มีที่อยู่อาศัย

นั่น มาตรานี้จะช่วยเหลืออะไรกับเขา เพราะเขียนแต่เพียงว่า ไม่มีรายได้เพียงพอ ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ คือ ประเด็นก็คือว่า ร่างออกมาแล้วนี้ อ่านแล้วไม่เข้าใจว่า สิ่งที่มีที่อยู่ที่ไม่มีที่อยู่อาศัยจะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐนั้น คืออะไรนะครับ ผมจึงขอแปรญัตติเพิ่มเติมข้อความ เพื่อให้มันมีความชัดเจนว่า บุคคลกลุ่มนี้จะต้องได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่อยู่อาศัยจากรัฐ ถ้ามว่า ทำไมผมถึงแปรญัตติว่า จะต้องได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่อยู่อาศัยจากรัฐ ก็ต้องขอกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านกรรมาธิการยกร่างว่า ก็ในเมื่อมาตรานี้ มาตรา ๕๔ เรากำลังพูดถึงประชาชนชาวไทย เฉพาะกลุ่มบุคคลที่ไร้ที่อยู่อาศัย เมื่อเราพูดถึงกลุ่มบุคคลที่ไร้ที่อยู่อาศัย แล้วรัฐจะเข้าไปช่วยเหลือเขา แน่นนอนที่สุดไม่ใช่เรื่องอื่น ต้องช่วยเหลือเรื่องที่อยู่อาศัยให้กับเขา

ประการต่อมา ที่ผมอยากจะกราบเรียน ก็คือว่า จากร่างเดิมนั้น ได้กำหนดเงื่อนไขในการที่รัฐจะเข้าไปช่วยเหลือกลุ่มบุคคลที่ไร้ที่อยู่อาศัยไว้ โดยกำหนดเงื่อนไขว่า ไม่มีรายได้เพียงพอ -----

แปลความก็ต้องเข้าใจได้เลยครับว่า จากร่างที่ท่านยกมาขึ้น ท่านวางเงื่อนไขในการที่รัฐจะเข้าไปช่วย เพื่อกำหนดข้อจำกัดเรื่องงบประมาณให้กับฝ่ายบริหาร โดยกำหนดเงื่อนไขว่า บุคคลแม้ไร้ที่อยู่อาศัย จะต้องมียศประกอบเพิ่มเติมนะ ก็คือ ต้องมีรายได้ไม่เพียงพอ นั่นหมายความว่า แม้บุคคลที่ไม่มีที่อยู่อาศัย แต่มีรายได้เพียงพอในการที่จะสามารถจัดหาที่อยู่อาศัยได้ด้วยตนเอง รัฐก็จะไม่เข้าไปช่วยเหลือ เพราะฉะนั้น คำว่า ไม่มีรายได้เพียงพอ ตามมาตรา ๕๔ นี้ มันก็คือ คำที่มาขยายความ บุคคลที่ไร้ที่อยู่อาศัย เพื่อที่จะมาสร้างเป็นเงื่อนไขของฝ่ายรัฐในการที่จะเข้าไปช่วยเหลือ ก็คือ ต้องเป็นทั้งบุคคลที่ไม่มีที่อยู่อาศัย และต้องไม่มีรายได้เพียงพอที่จะจัดหาที่อยู่อาศัยของตัวเองได้ ทีนี้ มาดูร่างที่ท่านเสนอเข้ามาใหม่นะครับ ท่านเปลี่ยนใจแล้ว ท่านเปลี่ยนข้อความใหม่ อย่างนี้ครับว่า บุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ พอมาอ่านร่างที่ ๒ ที่ท่านเสนอเข้ามาใหม่ที่ประชุมนี้ ผมว่า ท่านกรรมาธิการเริ่มโลเลหรือเปล่าครับ ท่านกำลังเอาเรื่องบุคคลที่ไร้ที่อยู่อาศัยมาพูดกับเรื่องของการ และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ แปลว่า ท่านกำลังจะเพิ่มคน ๒ คนมาอยู่ในมาตราเดียวกัน หรือท่านกำลังจะเอาเรื่องรายได้ไม่เพียงพอเป็นเงื่อนไขในการที่รัฐจะไปช่วยเรื่องที่อยู่อาศัยให้กับเขา เพราะว่า ถ้าท่านเปลี่ยนใจเป็นว่า มาตรา ๕๔ ท่านจะไม่พูดถึงเฉพาะบุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยละ แต่ท่านกำลังจะไปพูดถึงบุคคลที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพด้วย สิ่งที่ผมแปรญัติไปนั้น ผมจะต้องเปลี่ยนตามท่านด้วยนะครับ เพราะของเดิมท่านพูดแต่คนกลุ่มเดียว คือ คนที่ไร้ที่อยู่อาศัย แล้วท่านไปตั้งเงื่อนไขว่า ไร้ที่อยู่อาศัยบวกกับมีรายได้ไม่เพียงพอ เมื่อของใหม่ท่านแก้ไขมาเป็นอย่างนี้ แล้วถ้าสิ่งที่ผมกำลังอธิบายเป็นความเข้าใจที่ถูกต้อง ก็คือท่านกำลังจะเปลี่ยนใจว่า มาตรา ๕๔ ไม่ได้ใช้เฉพาะแต่บุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัย แต่ท่านจะใช้กับบุคคลที่ไร้ที่อยู่อาศัยกลุ่มหนึ่ง และบุคคลที่มีรายได้ไม่เพียงพออีกกลุ่มหนึ่ง กรณีอย่างนี้ คำแปรญัติของผมต้องขออนุญาตแก้ไขเป็นว่า คน ๒ กลุ่มนี้ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐในเรื่องที่อยู่อาศัย และเรื่องรายได้ที่พอเพียงกับการยังชีพ ต้องขอแปรญัติตามสิ่งที่ท่านเปลี่ยนแปลงไปใหม่ครับ ขอขอบคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายบรรณิตรี เศรษฐบุตร ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นายเดโช สนวนานนท์ รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอพระคุณครับ ต่อไปท่านวัชราครับ เชิญครับ

นายวัชรา หงส์ประภัสสร : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมไม่ติดใจในสิ่งที่ได้ยื่นแปรญัตติไว้ แต่กระผมติดใจในสิ่งที่ท่านกรรมาธิการได้มีการแก้ไข โดยเหตุผลเดียวกับที่ท่านสมาชิกที่ได้อภิปรายนั่งลงไปตะกี้ก็รับว่า ถ้าใช้คำเช่นที่ปรากฏอยู่ คือว่า บุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้ หมายถึงจะต้องมีองค์ประกอบว่า ทั้งเป็นผู้ไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอ ซึ่งเท่ากับว่า เป็นคนประเภทเดียวเท่านั้น แต่ถ้าแยกโดยเติมคำว่า บุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยและบุคคลซึ่งไม่มีรายได้เพียงพอ คือ เพิ่มข้อความเข้าไปอีก จะได้เป็นคน ๒ ประเภทครับ จะชัดเจนยิ่งขึ้น และไม่ต้อองตีความขอขอบคุณครับ

นายกฤษฎา ให้วัฒนานุกูล : ท่านประธานครับ ผม กฤษฎา ก่อนท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ ฟังผมก่อนอาจารย์ครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ตามนี้ก็ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ก่อนนะครับ เชิญครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานที่เคารพ ผม เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง นะครับ ท่านประธานครับ กรรมาธิการนี้ได้แก้ไขตามที่ผมได้แปรญัตติแล้วนะครับ ผมก็ไม่ติดใจในส่วนที่ผมแปรญัตติ แต่ในส่วนที่กรรมาธิการได้แก้ไขที่คุณสุรชัยได้กรุณาอภิปรายนี้ ผมเข้าใจว่าอย่างนี้ถูกต้องไหม ท่านเขียนว่า บุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ท่านหมายถึงองค์ประกอบ ๒ อย่างในคน คนเดียวกัน ถ้าไร้ที่อยู่อาศัยเฉย ๆ ก็ยังไม่ได้ -----

เช่น ผมมีเงินฝากในธนาคาร ๗๓,๐๐๐ ล้านบาท แต่ไว้ที่อยู่อาศัยนี้ไม่ได้ ผมไม่ได้รับความดูแล เพราะฉะนั้นผมต้องไว้ที่อยู่อาศัยและมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ ๒ อย่าง องค์ประกอบ ๒ อย่าง จึงได้รับการช่วยเหลือใช่ไหมครับ ทีนี้ที่คุณสุรชัยเดิมนี่ ผมว่า น่าสนใจนะครับ เมื่อท่านเน้นที่ไว้ที่อยู่อาศัย ก็จะต้องช่วยในเรื่องที่อยู่อาศัยใช่ไหม คราวนี้ ถ้าไปเติม ที่อยู่อาศัย นี้ มันก็เลยล็อกแค่ที่อยู่อาศัย มันเลยแคบลง คำว่า เหมาะสม มันจะกว้างกว่าใช่ไหม นี่ผมถามแค่นั้นล่ะครับ ผมพอใจแล้ว ในส่วนของผม ผมได้แล้ว แต่ถามตรงนี้ให้มั่นใจ ถ้าไม่มั่นใจ เดี่ยวผมจะไปโหวตกับคุณสุรชัย ขอบพระคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ครับ
ขอบคุณครับ ท่านกฤษฎาครับ เชิญครับ

นายกฤษฎา ให้วัฒนานุกูล : ขอบพระคุณครับ ท่านประธานครับ ผมคิดว่า บรรยากาศเริ่มดีแล้วครับ ขอบพระคุณครับ ท่านประธานครับ ผม กฤษฎา ให้วัฒนานุกูล ผมในฐานะผู้สนับสนุนท่านสุรชัยครับ ผู้รับรองครับ ผมคิดว่าแนวทางของญัตติที่ท่านสุรชัยได้ยื่นนั้น ผมคิดว่า ถ้าเป็นไปตามนี้นะครับ จะทำให้เห็นว่าการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ครับ เป็นสิ่งที่เอื้ออำนวย และตอบสนองหลายสิ่งหลายอย่างที่ไม่เคยเกิดขึ้นในอดีตที่ผ่านมา ผมคิดว่า ตรงนี้ทางท่านกรรมาธิการร่างนี่คงเป็นเจตนารมณ์อย่างแท้จริงอยู่แล้ว และท่านประธานเองก็เป็นประธานบันทึกเจตนารมณ์คงจะมองเห็นตรงนี้เช่นเดียวกันนะครับ ผมก็คงขอสนับสนุนเพียงแค่นี้ครับ ขอบพระคุณมากครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอบพระคุณครับ ท่านกรรมาธิการครับ ท่านอาจารย์วุฒิสารหรือครับ เชิญครับ
ตอบทุกรายการเลยนะครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ต้นไชย (กรรมาธิการ) : กราบเรียน
ท่านประธานครับ ผม วุฒิสาร กรรมาธิการ ครับ ต่อมาตอนนี้ครับ ผมขออนุญาตเรียนว่า
เจตนาของกรรมาธิการร่างมี ๒ ส่วนนะครับ ก็คือว่า ส่วนแรกนี้ มาตราที่กำลังพูดถึง
กลุ่มบุคคลผู้ได้รับสิทธินี้ครับ ดังนั้น การให้สิทธิแต่ละบุคคลจึงมีความหลากหลาย
ในการได้รับสิทธิเหล่านั้น ท่านจะเห็นว่าหลายมาตราที่ผ่านมาถึงเรื่อง
ของการช่วยเหลือจากรัฐ ที่ไม่ได้ระบุอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้แคบลงนะครับ ดังนั้น

ในมาตรานี้ ถ้าไประบุเรื่องที่อยู่อาศัยอย่างเดียว ก็อาจจะเป็นปัญหา ผมยกตัวอย่างเช่น ปัญหาของคนเร่ร่อนที่ไม่มีที่อยู่อาศัย จริง ๆ แล้วการแก้ปัญหาคนเร่ร่อนไม่ได้แก้ด้วยการจัดให้มีที่อยู่อาศัย การแก้ปัญหาของคนเร่ร่อน มีปัญหาอื่นอีกมากมายนะครับ ดังนั้น มาตรานี้จึงเริ่มต้นจากการกำหนดที่กลุ่มเป้าหมาย แล้วกำหนดมาตรการว่า รัฐต้องให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมนะครับ ซึ่งมาตรการของการช่วยเหลือที่เหมาะสมนี้อาจจะรวมถึงที่อยู่อาศัยก็ได้ หรืออาจจะรวมเรื่องการฝึกอาชีพก็ได้ หรือจะรวมเรื่องอื่น ๆ อีกมากมาย นะครับ ดังนั้น กรรมาธิการจึงเห็นว่า ในขอบเขตของเรามีความกว้างขวาง แล้วก็น่าจะครอบคลุม และจะเปิดโอกาสให้ประชาชนกลุ่มนี้ได้รับประโยชน์มากกว่าครับ จึงขออนุญาตกราบเรียนครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ตกลงว่า ท่านสุนทรหรือครับ ท่านสุนทรครับ เชิญครับ

นายสุนทร จันทรวงศ์ : ท่านประธานที่เคารพ ผม สุนทร จันทรวงศ์ สสร. นม. นม. คือ นครราชสีมาครับ บางคนบอกว่า ไม่เข้าใจ ผมขอใช้สิทธิอภิปรายในฐานะที่ท่านยกร่างได้ยกมา ผมจะเริ่มตั้งแต่การใช้ภาษานะครับ ผมรำคาญครับ ที่ใช้ซ้ำซากครับ บอกแต่ ซึ่ง ซึ่ง ซึ่ง ไม่ว่าจะมาตราใด จะ บุคคลซึ่ง มาเรื่อย ซึ่งผมขอแก้อันดับแรกเลย เป็น บุคคลผู้ไร้ที่อยู่อาศัย และไม่มีรายได้เพียงพอ ตรงนี้ แล้วก็วรรคนะครับ ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่อยู่อาศัย ผมเห็นด้วยกับท่านสุรชัย เพราะว่าคนขาดที่อยู่อาศัยเราก็ต้องให้ที่อยู่อาศัย แต่บางคนอาจจะเข้าปัญหาที่อาจารย์เจิมศักดิ์กล่าววนะครับ มีเงินตั้งเจ็ดแปดหมื่นล้าน แต่ก็ยังไม่มีแผ่นดินอยู่ ก็เลยต้องมาสรุปเพิ่มเติมว่า ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่อยู่อาศัย หรือความจำเป็นที่เหมาะสมอื่น ๆ จากรัฐ ขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ท่านสุรชัย ครั้งที่ ๒ แล้วใช่ไหมครับ ยืนยันครับ เชิญครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ขอบคุณครับ ท่านประธานครับ ผม สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย สมาชิกสภาร่าง ในฐานะผู้แปรญัตติ มาตรา ๕๔ กราบเรียนอย่างนี้ครับ ว่า เมื่อกี้ท่านกรรมาธิการร่างได้กรุณาชี้แจงนั้น ท่านยังไม่ได้ชี้แจงสิ่งที่ผมสอบถามไป ว่า การที่ท่านแก้ไขมาตรา ๕๔ โดยเปลี่ยนแปลงถ้อยคำจากเดิมเป็นว่า และไม่มีรายได้ เพียงพอแก่การยังชีพ นั้น เจตนารมณ์ของท่านต้องการให้ข้อความนี้มาขยายความ คำว่า บุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัย หรือท่านต้องการแยกเป็นคนอีกกลุ่มหนึ่ง ถ้าเป็นคนอีกกลุ่มหนึ่ง หมายความว่า มาตรา ๕๔ เรากำลังจะสื่อกับพี่น้องประชาชนว่า รัฐจะช่วยบุคคล ซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยกลุ่มหนึ่ง แล้วก็ช่วยบุคคลที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพอีกกลุ่มหนึ่ง ผมต้องการความชัดเจนตรงนี้ครับ เพราะว่า มีประเด็นที่ผมจะต้องขอพูดต่อไปครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
เชิญครับ ท่านอัครพรครับ

นายอัครพร จารุจินดา (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ครับ กระผม อัครพร จารุจินดา กรรมาธิการครับ ต้องขออนุญาตกราบเรียนอย่างนี้ครับ ว่า มาตรา ๕๔ จากร่างแรก ร่างแรกนั้น ก็ใช้ ๒ เดือนไข้อยู่มาตั้งแต่เดิมนะครับว่า เป็น บุคคลที่ไร้ที่อยู่อาศัย และไม่มีรายได้เพียงพอ ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ อันนี้ คือ ข้อความเดิมที่กรรมาธิการได้ยกร่างในครั้งแรกเสนอ แล้วก็ออกรับฟังความคิดเห็น สิ่งที่คุณกรรมาธิการแก้ไขในครั้งนี้เป็นร่างที่เสนอต่อที่ประชุมนั้น เพียงแต่เพิ่มเติมว่า แก่การยังชีพ ซึ่งเป็นไปตามที่ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ได้แปรญัตติไว้ว่า ต้องการให้ชัดเจนว่า รายได้เพียงพอ นั้น เพียงพอในระดับไหน เพราะฉะนั้นโดยวัตถุประสงค์หรือโดยเจตนารมณ์ตั้งแต่แรกเริ่มของกรรมาธิการนั้น ก็กำหนดเป็น ๒ เดือนไข สำหรับในการช่วยเหลือ ก็คือ ๑. ก็คือ ไร้ที่อยู่อาศัย และผู้ที่ไร้ที่อยู่อาศัยนั้นจะต้องไม่มีรายได้เพียงพอ แก่การยังชีพด้วย ไม่ได้แยกเป็น ๒ ประเภทครับ เพราะเหตุว่า ถ้าบัญญัติแต่เพียงประเภท บุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยนั้น ก็จะมีการอ้างอิงไปถึงบุคคลอื่น ๆ แม้กระทั่งลูกที่อยู่กับพ่อแม่

ก็อาจจะ พอจะแยกตัวออกมา ก็ถือว่า ไม่มีที่อยู่อาศัย แล้วจะมาขอความช่วยเหลือจากรัฐ ตรงนั้นไม่ใช่เจตนาของมาตรานี้ มาตรานี้ก็เจาะจงไปอย่าง ถ้าเป็นคำพูดสามัญ ก็คือพวกที่เร่ร่อนทั้งหลาย พวกไม่มีบ้านอยู่ นอนสะพานอะไรพวกนั้น รัฐจะต้องเข้ามาช่วยเหลือในวิถีทางใดวิถีทางหนึ่งครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ท่านสุรชัยพอใจไหมครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ผมเห็นภาพแล้วครับ ท่านประธานครับ ที่นี้ ถ้าพอเห็นภาพอย่างนี้ มันแปลความได้อย่างไรครับ ท่านประธานครับ แปลว่า ถ้าไม่มีที่อยู่อาศัย แต่ยังมีรายได้พอการยังชีพเท่านั้นนะครับ คือ มีเงินเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง ไม่อดตาย แต่ชาตินี้ไม่มีปัญญาที่มีที่อยู่อาศัยแน่นอน รัฐไม่ช่วยเหลือ เพราะจะมาติดเงื่อนไขที่ท่านประธาน ติดเงื่อนไขว่า มีรายได้เพียงพอกับการยังชีพ นั้นแปลว่า ท่านกำลังจะบอกกับพี่น้องประชาชนว่า คนเร่ร่อนที่ไม่มีที่อยู่อาศัยเก็บขวดพลาสติก (Plastic) ตามแหล่งขยะขาย เก็บเศษเหล็ก เศษกระดาษตามแหล่งขยะขาย มีรายได้พอที่จะเจียดปากเจียดท้องให้ตัวเองได้ แค่นี้ไม่อดตาย ไม่เข้าองค์ประกอบที่รัฐจะช่วยเหลือแล้วครับ เพราะท่านบอกแล้วไงครับ เมื่อที่ท่านตอบผมว่า เป็นองค์ประกอบของการที่รัฐจะเข้าไปช่วยเหลือคนที่ไม่มีที่อยู่อาศัย คือ ต้องมีรายได้ ต้องถึงขั้นไม่มีรายได้พอที่จะยังชีพนะครับ ผมว่า ถ้าอย่างนั้น ผมไม่สามารถที่จะเห็นด้วยได้เลย ในการที่ท่านไปปรับข้อความของท่าน จากฉบับรับฟังความคิดเห็น เพิ่มมาตรการในการที่รัฐจะเข้าไปช่วยเหลือ อย่างนี้ท่านปฏิเสธได้หมดเลยครับ เหลือคนกลุ่มเดียวในประเทศที่ท่านจะเข้าไปช่วยเหลือตามมาตรา ๕๔ ก็คือ จะอดตายเมื่อไรแล้วค่อยมาบอกให้รัฐเข้าไปช่วยเหลือ แต่ถ้าทราบไฉนยังพอแก่การยังชีพแล้ว ไม่อยู่ในเงื่อนไขตามมาตรา ๕๔ ที่รัฐจะช่วยเหลือได้เลยนะครับ เพราะฉะนั้นถ้าท่านอธิบายความแล้วว่า เจตนาที่ท่านแก้ไขมาตรา ๕๔ ท่านมีเจตนาอย่างที่ท่านอธิบายความให้ผมฟัง ผมต้องกราบเรียนท่านประธานกับท่านสมาชิกที่เคารพทั้งหลายว่า เขียนอย่างนี้ผมรับไม่ได้ครับ -----

เพราะว่าไม่ได้นำเสนอมติใหม่อะไรให้กับพี่น้องประชาชนเลย ท่านกำลังจะบอกกับพี่น้องประชาชนว่า ตราบใดที่ท่านยังไม่อดตาย รัฐจะไม่เข้าไปดูแล แม้ท่านจะเป็นคนเร่ร่อน ผมรับไม่ได้จริง ๆ ครับ ขอบพระคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ท่านกรรมการลงชื่อชี้แจงให้ชัดเจน ท่านอาจารย์สมคิดครับ เชิญครับท่านครับ

ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์ (กรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพครับ เดี่ยวประชาชนทางบ้านจะเข้าใจกรรมการผิดนะครับ ร่างท่านสุรชัยเขียนบอกว่า บุคคลที่ไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอ ๒ อันนะครับ บุคคลที่ไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอ ร่างของท่านสุรชัยก็มีคำว่า ไม่มีรายได้เพียงพอ เหมือนกันไม่ได้ตัดคำนี้ทิ้งเลยนะครับ ฟังแล้วเดี๋ยวทางบ้านจะเข้าใจนะครับว่า ต่างกันอยู่เยอะพอสมควร คือต่างกันอยู่คำเดียวครับว่า ไม่มีรายได้เพียงพอ ของท่านสุรชัย กรรมการได้เติมคำว่า แก่การยังชีพ เข้าไป ตามที่กลุ่มท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ได้ขอแปรญัตตินะครับ กรรมการก็รับฟังแล้ว เห็นว่า ความเห็นของกลุ่มท่านอาจารย์เจิมศักดิ์มีเหตุมีผล ก็แก้ไขตามกลุ่มท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ครับ คือ เติมคำว่า แก่การยังชีพ เข้าไป แต่ว่าไม่มีรายได้เพียงพอ เงื่อนไขที่ ๒ เป็นเงื่อนไขที่ทั้งกลุ่มท่านอาจารย์สุรชัย กลุ่มอาจารย์เจิมศักดิ์ ปืนทอง หรือกรรมการก็เขียนตรงกันนะครับ แต่ต่างกันว่า ไม่มีรายได้เพียงพอ เท่านั้นนะครับ กรรมการยังเห็นว่า ที่ได้แปรญัตติตามความเห็นของกลุ่มอาจารย์เจิมศักดิ์ น่าจะถูกต้องแล้วครับ ท่านประธานครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ขออนุญาตท่านประธานอีกครั้งหนึ่งครับ ที่ท่านอาจารย์สมคิดชี้แจงมานั้น ไม่ใช่แล้วครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ตามหลักฐานก็จริง ๆ อย่างนี้ครับ ของที่ท่านสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย แปรญัตติบอกว่า มาตรา ๕๔ บุคคลที่ไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : คำว่า และไม่มีรายได้เพียงพอ นั้นท่านประธานครับ มันคือข้อความที่ปรากฏอยู่ในร่างฉบับรับฟังความคิดเห็นของกรรมการยกร่าง ผมไม่ได้เป็นคนขอแปรนะครับ ผมแปรญัตตินี้ ผมแปรญัตติแต่เพียง

คำว่า ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือเรื่องที่อยู่อาศัย เรื่องที่อยู่อาศัยจากรัฐ นั่นคือสิ่งที่ผมแปรญัตติเข้าไป ผมไม่ได้แปรประเด็นเรื่องรายได้

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
เข้าใจครับ โทษครับ เข้าใจครับ ถูกต้องครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : เพราะฉะนั้นสิ่งที่ท่านอาจารย์สมคิดอธิบายกลับมา นั่นจึงคนละเรื่องกัน และผมเรียนท่านประธานอย่างนี้ครับว่า ร่างเดิมของกรรมาธิการยกร่างในฉบับรับฟังความคิดเห็นนั้น ท่านมีองค์ประกอบอยู่ ซึ่งผมก็อภิปรายไปแล้วว่า เดิมท่านมีองค์ประกอบคำว่า ไม่มีรายได้เพียงพอ ระดับมันไม่เหมือนกันครับ แต่ของใหม่ท่านแปรลึกเข้าไปอีก ท่านแปรญัตติไปเป็น และไม่มีรายได้เพียงพอ แก่การยังชีพ มันผิดกันมากเลยครับ ถ้าเอาฉบับรับฟังความคิดเห็นเป็นเกณฑ์ นั่นนะครับ ท่านประธานครับ คำว่า บุคคลที่ไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอ แค่นี้มันจะได้ความหมายสมบูรณ์ในตัวเองว่า คนที่รัฐจะเข้าไปช่วยเหลือดูแลในกรณีที่เขาไม่มีที่อยู่อาศัยนั้น ต้องไม่มีรายได้เพียงพอที่จะไปจัดหาที่อยู่อาศัยให้ตัวเองได้ รายได้เพียงพอในที่นี้ขยายความบุคคลที่ไม่มีที่อยู่อาศัย ต้องแปลความอย่างนั้นว่า คนกลุ่มนี้ต้องมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะมีปัญญาไปหาที่อยู่อาศัยด้วยตนเอง แต่พอท่านมาเพิ่มเติมคำว่า ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ เข้าไป มันลึกไปกว่านั้นท่านประธาน นั่นแปลว่า ถ้าผมไม่ถึงขั้นหารายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ รัฐไม่ช่วยเหลือผม นั่นแปลว่า ท่านไม่ได้มุ่งประเด็นเลยว่า การที่ประชาชนไม่มีที่อยู่อาศัยนั้น เพราะเขาไม่มีปัญญามีที่อยู่อาศัยเอง แต่ท่านไปเพิ่มองค์ประกอบให้มันหนักขึ้น ท่านประธาน ต้องถึงขั้นมีรายได้ไม่พอต่อการยังชีพด้วย ซึ่งตรงนี้ผมว่า มันมีความต่างกันเยอะนะครับ ไม่ใช่ไม่ต่างกัน ขอขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
เห็นท่านมานิจครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานครับ
มานิจ สุขสมจิตร ครับ สสร. ผมคิดว่า เราได้ใช้เวลาอภิปรายตรงนี้มานานพอสมควรแล้ว
ผมเสนอให้ปิดอภิปรายครับ

๒๕๒

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

พรเทพ ๑๐๖/๓

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
หาหรือครับ เดียวครับ มีค้างอยู่คนหนึ่งขึ้นมา นะครับ ท่านรุจิรา แต่ว่าท่านเสนอญัตติ
ขอผู้รับรองสิครับ จะเสนอหรือยังครับ ถ้าเสนอต้องมีผู้รับรอง ถ้ายังไม่เสนอท่านรุจิราก่อน
ครับ เชิญครับ

รองศาสตราจารย์รุจิรา เตชางกูร : ยกมือตั้งนาน ท่านประธานมอง
ไม่เห็นนะคะ คือ ขออนุญาตพูดเพราะว่า อยากให้ทั้งข้อคิด แล้วก็ความรู้สึกตัวเองด้วย
คือ เข้าใจความรู้สึกของผู้แปรญัตติว่า เห็นอกเห็นใจผู้ยากไร้ซึ่งก็เป็นสิ่งที่ดี -----

- ๑๐๗/๑

แต่ว่าต้องคำนึงถึงว่า อยากให้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นร่างรัฐธรรมนูญฉบับประชานิยม นะคะ เพราะว่า การร่างรัฐธรรมนูญนั้น ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ รัฐธรรมนูญที่ดีต้อง คำนึงถึงประสิทธิภาพในการบังคับใช้ด้วยนะคะ อย่าคำนึงแต่ด้านประชานิยมอย่างเดียว ค่ะ ขอขอบคุณค่ะ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : คราวนี้ท่านมานิจจะยืนยันเสนอแปรญัตติใหม่ครับ มี ขอผู้รับรองนะครับ ปิดอภิปราย นะครับ ไม่มีใครคิดเป็นอย่างอื่นนะครับ ขอปิดการอภิปราย แล้วกรรมาธิการจะชี้แจงอีก ครั้งหนึ่ง ไม่มีครับ เดี่ยว ท่านสุนทรว่าอย่างไรครับ

นายสุนทร จันทรังสี : ท่านประธานที่เคารพ ขอภัยที่จะเอ่ยนาม และ พี่มานิจที่เคารพ และท่านคณะกรรมการยกกว้าง กลวิธีเช่นนี้ ในความรู้สึกของผมคิดว่า ไม่เหมาะสม เพราะมิฉะนั้นแล้ว เมื่อกรรมาธิการยกกว้างรู้สึกจะพลาดทำเสียที ก็ลงมาเป็น ใช้ตำแหน่ง สสร. มาขอปิดอภิปรายเรื่อย ๆ น่าจะเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่น่ากระทำ ผมขอ เรียนไว้ด้วยความเคารพครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ครับผมครับ พาดพิงแป็บเดียวครับ ท่านมานิจครับ

นายมานิจ สุขสมจิตร (กรรมาธิการ) : ผม มานิจ สุขสมจิตร ครับ ขอใช้สิทธิพาดพิงครับ ผมเห็นว่าได้ใช้เวลามานานพอสมควรแล้ว แล้วก็ท่านสุนทรน่าจะ ต้องถอนคำพูดว่า ใช้เรื่อย ๆ ผมเพิ่งมาเสนอปิดอภิปรายครั้งนี้เป็นครั้งแรกในชีวิตด้วย ครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : จริง ๆ ครับ นะครับ คงจะพอแล้วนะครับ เพราะข้อเท็จจริงก็ไม่มีอะไร ไม่ต้องพาดพิงซึ่งกันและ กันอีกแล้วนะครับ ท่านสุนทรครับ เอาละครับ

นายสุนทร จันทรังสี : ท่านประธานที่เคารพ และพี่มานิจที่เคารพ ด้วยครับ ผมกราบเรียนแล้วนะครับว่า ถ้าเป็นอย่างนี้ต่อไป กรรมาธิการยกกว้างก็จะใช้ เรื่อย ๆ และท่านโปรดสังเกตนะครับว่า ผู้ที่ยกมือให้การสนับสนุนมีแต่กรรมาธิการยกกว้าง เท่านั้นนะครับที่สนับสนุน แต่บรรดาสมาชิกนะครับ ซึ่งมีหน้าที่ที่จะปรับปรุง ตกแต่ง

ถ้อยคำให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนไม่มีใครยกเลยครับ ผมถึงว่า วิธีนี้ไม่น่าจะใช้ ไม่ว่าจะครั้งนี้ หรือครั้งต่อ ๆ ไปครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : คืออย่างนี้ครับ ท่านสุนทรครับ ความจริงก็เป็นสิทธิ เป็นเอกสิทธิ์นะครับ ถ้าเป็นเอกสิทธิ์เราก็ได้แต่ให้ความเห็นเท่านั้นนะครับ แต่ว่าอย่างไร อย่างไรก็เป็นเอกสิทธิ์ของ สสร. อาจารย์เจิมศักดิ์ครับ เชิญครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : เรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ท่านประธานครับ เรื่องการขอปิดอภิปรายนี้ เป็นเอกสิทธิ์ของทุกคนในที่ประชุมนี้ครับ คราวนี้ เมื่อเขาผู้ที่เสนอต้องมีผู้รับรอง ถ้าผู้รับรอง ๑๐ ท่าน ก็ถือว่าถูกต้อง แต่ถ้าเราไม่เห็นด้วยการปิดอภิปราย ก็จะต้องลุกขึ้น แล้วก็เสนอว่า ขอเสนอว่าขอให้อภิปรายต่อ ขอผู้รับรอง ถ้ามีผู้รับรองอีก ๑๐ ท่าน ที่นี้ก็ต้องลงมติ หมายความว่าผู้ที่เสนอนี้ ไม่ได้สิทธิขาดว่า พอเสนอแล้วเป็นเอกสิทธิ์ จะต้องเป็นไปตามนั้น เพราะฉะนั้นถ้าไม่เห็นด้วยกับคุณมานิจนี้ ต้องมีผู้เสนอทันทีว่า เห็นว่า ควรอภิปรายต่อไป แล้วขอผู้รับรอง ก็จะต้องโหวตกัน แต่ว่า ผู้ที่จะขอเสนอเพื่อที่จะปิดอภิปรายนี้ ห้ามไม่ให้อภิปรายก่อน จริง ๆ แล้วผมนี่อะลุ่มอล่วย เมื่อคราวที่แล้วที่คุณอะไรนะครับ คราวเรื่องความหลากหลายทางเพศครับ คุณหลักชัย กระทำผิดข้อบังคับ ผมเกือบจะประท้วง แต่ว่าเอาละ ผมเห็นว่ายังใหม่ ๆ กันอยู่ ก็ปล่อย เพราะท่านขึ้นมาอภิปรายเลยว่า แหม อย่างนั้นอย่างนี้ พอพูดเสร็จ ท่านบอก ขอปิดอภิปราย เขาถือว่าดีหัวเข้าบ้าน คือ พูดเสร็จแล้วก็บอกไม่ให้คนอื่นพูดนะ ขอปิด อย่างนี้ประธานยอมไม่ได้ แต่วันนั้นประธาน ท่านก็ยอม ผมก็เลยชี้แจงประท้วง ผมยังจำอยู่ตลอดเวลาว่า ที่ผมถูกตม้นั้นนะครับ ขอขอบคุณครับ ท่านประธานครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ขอขอบคุณครับ ผมก็จะทำอย่างที่อาจารย์เจิมศักดิ์พูดนะครับ ถึงถามว่า มีผู้รับรองครบถ้วนไหม แล้วใครจะคิดอย่างอื่น ถาม ท่านสุนทรลุกขึ้นมา บอกท่านจะขอเปิดอภิปรายหรือเปล่า ก็ถามอย่างนี้ตามขั้นตอนครับ เสร็จแล้วทุกคนก็เงิบ ก็เงิบ ผมก็ถือว่า ก็เห็น

๒๕๕

สสร ๒๕/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ)

อุทัยวรรณ ๑๐๗/๓

ว่าไม่มีใครคัดค้านครับ ก็เท่านั้น จะถามใหม่ นะครับ ถ้าอย่างนั้น เป็นเอกสิทธิ์ของ
ท่านมานิจครับ ท่านมานิจจะยืนยันว่า จะขอปิดการอภิปรายใช่ไหมครับ ขอผู้รับรองครับ
(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ผู้รับรองครบถ้วนครับ มีใครเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ถ้าไม่เห็นเป็นอย่างอื่น ก็ถือว่า ปิดการอภิปรายครับ -----

-

- ๑๐๘/๑

ถ้าปิดการอภิปราย กรรมการความจริงมีสิทธิที่จะสรุปเสนอความเห็นอีกนะครับ แต่ถ้าไม่มีแล้ว ก็ต่อไปนี่ผมจะขอโทษนะครับ

(นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง)
มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ประเด็น ในกรณีนี้มีการแก้ไขจากร่างเดิมนะครับ เมื่อสักครู่ ท่านสุรชัยได้กล่าวขวัญไปถึง
ร่างที่ฉบับรับฟังความคิดเห็น แล้วมาแก้จากร่างนั้น เป็นของกรรมการอันใหม่
เพราะฉะนั้นก็ต้องถามประเด็นแรกก่อนว่า จะมีเห็นด้วยกับร่างเดิมที่ยังไม่ได้มีการแก้ไข
ปรับปรุงหรือไม่ ใช่ไหมครับ ตกลงนะครับ ขั้นตอนที่ ๑ ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับร่างเดิมของ
กรรมการ ให้กด เห็นด้วย จะให้ถามว่า เห็นด้วยตามที่แก้ เห็นด้วย ว่าอย่างนั้นหรือครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ท่านประธานครับ
จริง ๆ ท่านประธานถามถูกแล้วครับ แต่ว่ามีวิธีให้ง่าย ๆ ก็คือว่า เนื่องจากว่า มีการแก้ไข
แล้วผู้แปรญัตติก็น่าจะแก้ไข เพราะฉะนั้นมีใครยังอยาก คือ ไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขไหม
ถ้าไม่มีใครยก ก็ผ่านเลย

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
คำถามอย่างเดียวกัน โอ.เค. ครับ ถ้าอย่างนั้นถามใหม่ นะครับ ถ้าท่านผู้ใดเห็นด้วยกับ
ร่างเดิม ฉบับรับฟังความคิดเห็น ที่ไม่ได้แก้ไขอะไรมานะครับ ก็กด เห็นด้วย ถ้าไม่เห็น
ด้วยกับร่างเดิม ก็กด ไม่เห็นด้วย เชิญลงคะแนนครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ไม่ใช่ครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ก็ใช่ครับ ไม่เห็นด้วยกับร่างเดิม ก็ไม่เห็นด้วย

นายไพบุลย์ วาหะไพฑูรย์ (กรรมการ) : ท่านประธานครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ถ้าเห็นด้วยกับร่างเดิม หรือร่างเดิม ก็เห็นด้วยก่อน ก็เท่านั้นละครับ

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานครับ ขออนุญาต
ครับ ผม ไพบูลย์ครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่สอง) :
เชิญครับ

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธาน
ที่เคารพครับ ผม ไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ ครับ กราบเรียนด้วยความเคารพ อย่างที่ท่าน
อาจารย์เจิมศักดิ์กรุณาเสนอ ก็น่าจะเป็นอย่างนั้นนะครับ ก็คือว่า ถ้าจะถามว่า ด้วยความ
เคารพนะครับ ถ้าจะถามว่า ที่ประชุมเห็นชอบกับที่แก้ไขใหม่ ซึ่งมันตรงกับผู้แปรญัตติ
นะครับ แล้วมันตรงกันนะครับ แล้วถ้าไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น ก็เสนอลงมติใหม่ว่า จะ
เอาตามร่างกรรมาธิการที่แก้ไขใหม่ หรือจะเอาตามท่านสุรชัย เท่านั้น คือประเด็นแรก
ไม่ต้องลงคะแนนนะครับ ก็คือถามว่า ตรงจุดนี้นะครับจะให้มีการแก้ไขใหม่ ซึ่งที่ประชุม
ส่วนใหญ่ก็จะให้แก้ไขกันหมดแล้ว คราวนี้จะแก้เป็นอย่างไรนะครับ ตามกรรมาธิการ
หรือตามผู้แปรญัตติ ลงคะแนน

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่สอง) : เข้าใจ
ครับ แต่ผมเข้าใจท่านสุรชัยบอกว่า เพราะเหตุแก้ไขร่างเดิม จึงจะมายอมแก้ไข ถ้าไม่มี
การแก้ไขร่างเดิมเลย ท่านสุรชัยก็จะไม่อภิปราย จะไม่แก้ไขใหม่ครับ แต่ผมจับความ
จากประเด็นที่ท่านว่าอย่างนั้น เพราะฉะนั้นจากประเด็นแรก ก็ต้องบอกว่า ร่างเดิมแท้ ๆ นี้
ครับ ท่านไปแก้ทำไม ถ้าท่านไม่แก้ ก็ไม่ต้องถามประเด็นนั้น แต่เนื่องจากไปแก้เข้า มันก็
เกิดเป็นประเด็นขึ้นมาทันที และที่อาจารย์เจิมศักดิ์เคยพูดตลอดเวลา เรื่องนี้เกิดกรณีขึ้น
เพราะไปแก้ร่างเดิม เพราะร่างนั้นไม่เห็น สมาชิกไม่มีโอกาสได้เห็นที่ท่านไปแก้ไข เพราะ
มาเสนอที่หลังครับ ถูกไหมครับ ที่ผมพูดนี้ครับ ตอนที่เราเคยพูดตกลงกันโดยตลอดเวลาก็
เป็นเช่นนั้น เพราะฉะนั้นก็จำเป็นต้องเป็นอย่างนี้ นี้คือ ข้อตกลงครับ ที่เราตกลงมาก่อน
เป็นอย่างนี้ตลอดครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ผม เจิมศักดิ์
นะครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ถ้าสมมุติว่า ท่านสุรชัยเห็นด้วยอย่างนั้นนะครับ ผมก็ไม่ติดใจ ผมก็จะเปลี่ยนเป็นคำถามใหม่ได้ แต่ที่ผมถามอย่างนี้ เพราะเหตุที่ท่านสุรชัยติดใจ เท่านั้นเองนะครับ ท่านสุรชัยขออนุญาตยืนยันอีกทีครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : กราบเรียนท่านประธานครับ ขอบพระคุณครับ ท่านประธานครับ ผมกราบเรียนว่า สิ่งที่ท่านประธานอธิบายไปนี้ถูกต้องหมดแล้วครับ ผมแปรภูตดินี่แปรจากฉบับรับฟังความคิดเห็นของท่านกรรมาธิการยกร่าง ผมก็พูดไปแล้วตอนที่ผมอภิปราย ในขั้นที่ท่านทำฉบับรับฟังความคิดเห็นออกมา ท่านใส่แต่คำว่า รายได้ไม่เพียงพอ ท่านไม่มีคำว่า รายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ -----

ผมถึงได้บอกว่าคุณแปรจากฉบับรับฟังความคิดเห็น และผมก็มาขอเพิ่มว่า รัฐต้องให้ความช่วยเหลือเรื่องที่อยู่อาศัยให้ชัดเจนเข้าไป เพราะฉะนั้นสิ่งที่ท่านประธานถามว่าจะถือตามเห็นชอบกับฉบับร่างรับฟังความคิดเห็น หรือไม่เห็นชอบ จึงถูกต้องแล้วครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ดำเนินการต่อ นะครับ ขอถามว่า ถ้าท่านเห็นว่า เห็นชอบตามร่างเดิม ฉบับรับฟังความคิดเห็น ให้กุด เห็นด้วย ถ้าไม่เห็นชอบตามอันนั้น ก็กุด ไม่เห็นด้วย เชิญลงคะแนนครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : เสร็จแล้วใช่ไหมครับ รวมคะแนนเลยนะครับ ยังไม่ได้ลงเลยหรือครับ เชิญเลยครับ ของผมก็เพิ่งขึ้นนะครับ เชิญรวมคะแนนครับ เรียบร้อยหรือยังครับ ท่านผู้ใดยังไม่ได้ลงคะแนนครับ ถ้าเรียบร้อยแล้ว ก็ขอปิดการลงคะแนนครับ ขอรวมคะแนนเลยครับ ผลออกมาว่า จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม ๖๑ เห็นด้วยตามร่างเดิม ๑๕ เสียง ไม่เห็นด้วย ๔๑ เสียง งดออกเสียง ๕ ตกลงว่า เปลี่ยนมาเป็นเห็นด้วยกับกรรมาธิการในฉบับเสนอสภาร่างรัฐธรรมนูญ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ก็จะต้องถามต่อ เมื่อเห็นด้วยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างนี้แล้ว ก็ต้องถามต่อว่า ใครเห็นด้วย กับญัตติของท่านผู้ใดที่จะมีการแก้ไข ถ้าเขาตกลงกันไม่ได้ หรือตกลงกันได้ ก็ต้องเรียนถามแต่ละท่านครับ ท่านเจ้าของญัตติแต่ละท่าน ตั้งแต่เริ่มท่าน ขออีกครั้งนะครับ ท่านอาจารย์ เหลือท่านสุรชัยคนเดียวใช่ไหมครับ ยืนยันนะครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ใช่ครับ เหลือคนเดียวแล้วครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ตกลงครับ คำถามก็ง่ายครับ จะเห็นกับของกรรมาธิการ หรือของท่านสุรชัย คำถามจะถามเช่นนั้นนะครับ ตกลงถูกต้องนะครับ ขออนุญาตไหวตนะครับถ้าอย่างนั้น

(นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ท่านสมาชิกครับ ถ้าท่านเห็นด้วยกับกรรมาธิการ โปรดกด เห็นด้วย ถ้าท่านเห็นด้วยกับ ท่านสุรชัยที่แปรญัตติมา โปรดกด ไม่เห็นด้วย ครับ เชิญลงคะแนนได้ครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกดปุ่มลงคะแนน)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : พร้อมยังครับ พร้อมแล้วนะครับ ปิดการลงคะแนนนะครับ ขอผล เห็นด้วยกับกรรมาธิการ ๔๐ ไม่เห็นด้วย ๑๔ เป็นอันว่า ที่ประชุมเห็นด้วยกับที่กรรมาธิการแก้ไข ขอขอบคุณครับ

ต่อไปเชิญท่านเลขาธิการครับ

นายคัมภีร์ ดิษฐากรณ์ (รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติราชการ
แทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) :
ส่วนที่ ๑๐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน ไม่มีการแก้ไข มาตรา ๕๕ มีการแก้ไข
มีกรรมการขอสงวนความเห็น และผู้แปรญัตติขอสงวนคำแปรญัตติ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
มาตรานี้มีกรรมการขอสงวนความเห็น ท่านชูชัย ท่านเกริกเกียรติ ท่านคมสัน ขอสงวน
ความเห็นให้คงตามร่างเดิม เชิญท่านคนใดคนหนึ่งนะครับ กรรมการ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ท่านประธานครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ครับผม

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ผมขออนุญาตครับ ผม สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศ
ชัย ครับ เนื่องจากเราเสร็จจากมาตรา ๕๔ นี้แล้วครับ ก็จบส่วนที่ ๙ พอดี กำลังจะเริ่ม
ส่วนที่ ๑๐ ผมว่า ๒๑.๐๐ นาฬิกาแล้วครับ แล้วได้ข่าวข้างนอกสถานการณ์ไม่ค่อยดีครับ
ผมได้ข่าวมานะ ผมไม่ได้ยืนยันอะไรนะครับ ได้ข่าวว่าข้างนอกสถานการณ์ไม่ค่อยดี แล้วก็
วันนี้เราทำงานกันมาจะ ๑๒ ชั่วโมงแล้ว เสนอว่า วันนี้เราหยุดกันแค่นี้ก่อนดีไหมครับ ---

- ๑๑๐/๑

เพราะพรุ่งนี้ก็เริ่มส่วนที่ ๑๐ เลย แล้วมาตอนนี้ ผมเรียนท่านประธานครับ เป็นเรื่องสิทธิใน ข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน ตรงนี้มีประเด็นปัญหาที่จะอภิปรายกันมากนะครับ ก็เรียนเสนอครับ ท่านประธานครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : แล้วแต่ที่ประชุมนะครับ แต่ผมคิดว่า เราทำงานมา ก็ถ้ามองดูอัตราอย่างนี้นะครับ ใจผมไม่ใช่ ๔ ทุ่มนะครับ คือนี่ คือ อยากจะขยับเป็นสี่ทุ่มครึ่งเสียด้วยซ้ำไป เพราะว่า จริง ๆ แล้วน่าจะวันนะครับว่า ในอัตราอย่างนี้แล้วจะไม่ทันครับ แต่ว่าถ้าที่ประชุมเห็นว่าไม่ไหวแล้ว ก็สุดแล้วแต่ แต่ว่าที่ประชุมกำหนดไว้จริง ๆ มันสี่ทุ่มครึ่ง ผมเองก็เพิ่งนั่งมาสักได้ นิดเดียว แค่อั่งชั่วโมง ท่านเจิมศักดิ์ครับ เชิญครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ครับ คือ ผมเห็นด้วยกับท่านสุรชัยนะครับ ผมก็เห็นว่า ท่านประธาน เพิ่งมานั่งเดี่ยวเดี่ยว ท่านก็เลยยังฟิต (Fit) แต่พวกผมนั่งตั้งแต่เช้า ไม่มีใครเปลี่ยน ท่านน่าจะยังมีคนเปลี่ยน แต่ผมไม่มีใครเปลี่ยนเลย แล้วก็มันก็ล่าเต็มที่ แล้วเรียนตรง ๆ เลยครับว่า มาตรา ๕๕ เป็นเรื่องต้องพูดยาว ผมคิดว่า ๑ ชั่วโมง ไม่จบนะครับ นี่พูดกัน เสียเลย เพราะฉะนั้นเราพูดกันพรุ่งนี้เช้า เอากันตอนสดขึ้นนั่นแหละ จะได้พูดกันกระชับ นะครับ ผมเรียนอย่างนี้นะครับ เพราะฉะนั้นเห็นด้วยกับคุณสุรชัยนะครับ แต่ว่า สถานการณ์ข้างนอกปกติดีครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ก็ดีครับ ที่ไม่เอาเหตุการณ์มาอ้างนะครับ เดี่ยวคนผู้ฟังทางบ้านจะพลอยตื่นตกใจกันไป ด้วยนะครับ แต่จริง ๆ แล้วก็ไม่ใช่ครับ เหตุการณ์ปกติ ไม่มีอะไรเกิดขึ้นนะครับ อย่าลืมนะ ตอนนี้นำกำลังถ่ายทอดอยู่นะครับ อย่างนี้ก็สุดแล้วแต่ที่ประชุมนะครับ ผมเรียนแล้ว มีผู้จะ เสนอเป็นญัตตินะครับ คือ ทำได้อย่างเดียว คือ เสนอเป็นญัตติครับ เพราะเวลานั้นยังไม่ ถึงกำหนดที่จะปิดครับ ถ้าท่านยืนยันจะเสนอเป็นญัตติ ก็ต้องยืนยันอีกครั้งนะครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : กราบเรียนท่านประธานครับ ยืนยันขอเสนอ เป็นญัตติครับ ขอเสนอปิดประชุมครับ ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิยกยกมือขึ้นรับรอง)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ก็มีผู้รับรองครบถ้วนครับ มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : มีครับ เชิญครับ เชิญท่านศิริวะครับ

นายศิริวะ แสงมณี : ท่านประธานสภาที่เคารพครับ ผม ศิริวะ แสงมณี สสร. คือ ผมเป็นห่วงคนที่บอกทางบ้านไว้ว่าจะครับว่า สี่ทุ่ม แล้วที่นี้ถ้าเลิกไปก่อนแล้วมันจะกลายเป็นว่า เราโกหกนะครับ แล้วก็มันจะไปให้คำตอบไม่ได้ เพราะฉะนั้นเขาดูที่วิถีทางบ้านอยู่ด้วยนะครับ เพราะฉะนั้นผมก็เลยเป็นห่วงคนอื่นครับ แต่ส่วนตัวผมไม่มีปัญหาอะไรนะครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ก็ท่านไม่ได้เสนอ ท่านเพียงแต่เป็นห่วงเท่านั้น ไม่ได้เสนอขอให้เปิดการประชุมต่อใช่ไหมครับ ก็เป็นอันว่า ขอปิดการประชุมเลยนะครับ

เลิกประชุมเวลา ๒๑.๐๐ นาฬิกา

การประชุมสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๒๘ (เป็นพิเศษ)
วันอังคารที่ ๑๙ เดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

รายนามคณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา นายจเร พันธุ์เปรื่อง รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
นางสาวยุพา ศิริประภาพร ผู้อำนวยการสำนักรายงานการประชุม
และชวเลข

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

นางนัยนา เปรมประพันธ์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานชวเลข ๓
นางบังอร วิบูลโกศล เจ้าหน้าที่ชวเลข ๘
นางนนท์สภรณ์ ขุนทองจันทร์ เจ้าหน้าที่ชวเลข ๘
นางสาวฐานวีร์ เกิดไสยศรี เจ้าหน้าที่ชวเลข ๗
นางสาวชลธิชา เกียรติสุข นิติกร ๔

ผู้จัดรายงานการประชุม (กลุ่มงานชวเลข ๓)

นางสาวเกศราภรณ์ จันทร์บำรุง นางดวงใจ มั่นคงดี
นางสาวรัศมี บานเย็น นางสาวเบญจมาภรณ์ รงค์ทอง
นางสาวรสรินทร์ กนกอุดม นางสาวกมลมาศ ทั้งสุภูติ ศิริสัมพันธ์
นางสาวกุลนิษฐ์ พัฒนประเสริฐ นางนิรวา คำงาม
นางสาวรัชนีพร มณีนิล นางสาวสุทธาทิพ ศรีทองอินทร์
นางวันทนา วงษ์ชมภู นายณัฐวัฒน์ อนันต์สิทธิพงศ์
นางจีรนุช มานะกอบการ นางสาวพรชรรณ แก้วนิล
นายพรเทพ ไชยสงวนสุข นางสาวอุทัยวรรณ จำนงค์ศาสตร์
นางสาวนัชชา ไนไธสง นางสาวสุพิชชาย์ เนืองพิมพ์

LIRT

นางสาวสายชล ไทยรวมมิตร

นางสาวปติตตา ธีรนนท์

นางสาวกุลนที หวังประเสริฐ

นางสาวสมร เกตุศรี

นางสาววีรุทัย ผาสุกเวชพร

นางสาวประไพพิศ ดีสุน

นางนงลักษณ์ คุ้ม

นางสาวรัตนา ภูระหงษ์

สำนักgrayงานการประชุมและชวเลข
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกการขอแก้ไขรายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๕ / ๒๕๕๐

(เป็นพิเศษ)

(วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐)

ตั้งแต่วันที่ ๑ - ๒๖๓ สรุปการแก้ไข ดังนี้

หน้า	บรรทัด	ข้อความเดิม	ข้อความที่ขอแก้ไข
๔	๒๑	พูดคนละจุด ๆ จุด ไป	พูดคนละจุด จุด จุดไป
๙	๒๓	หลักการ	หลักการ
๒๘	๑	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๑๐)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐
๔๔	๑๒	ขาดสื่อการเรียน การสอนที่ดี	ขาดสื่อการเรียนการสอนที่ดี
๔๗	๑๓	เริ่มตั้งแต่ประถมวัย	เริ่มตั้งแต่ปฐมวัย
๕๔	๒๑	ประธานกรรปเรียนท่านประธานสภา	กรรปเรียนท่านประธานสภา
๕๖	๒	ชั้นก่อนประถมวัย	ชั้นก่อนปฐมวัย
	๘	การศึกษาประถมวัย	การศึกษาปฐมวัย
๕๗	๕	อนุบาล ถึงประถมวัย	อนุบาล ถึงปฐมวัย
	๘	ชั้นก่อนประถมวัย	ชั้นก่อนปฐมวัย
๕๙	๒๒ -	ช่วยไปร่วมตกลงกันด้วย นะครับ	ช่วยไปร่วมตกลงกันด้วยนะครับ
	๒๓		
๖๕	๑๔	รัฐธิปไตย	รัฐธิปไตย
๖๖	๑๙	เข้ามาแล้วครับ	เข้ามาแล้วนะครับ

แบบที่ ๑ : การแก้ไขเกี่ยวกับคำทั่วไป

หน้า	บรรทัด	ข้อความเดิม	ข้อความที่ขอแก้ไข
๖๘	๑๑	ลงมาคลุมฐานล่าง ตรง การศึกษา	ลงมาคลุมฐานล่างตรงการศึกษา
	๑๑	ประมว้ย	ปฐมว้ย
๖๙	๒๖	เรานัก การศึกษา	เรานักการศึกษา
๗๔	๒๓	หนังสือติ๊ก	หนังสือติ๊ก
๗๕	๑	ด้ามหนังสือติ๊ก	ด้ามหนังสือติ๊ก
๙๗	๒๖	มาตรา ๑/๑	มาตรา ๔๘/๑
๑๔๒	๕	ผมก็ยวพันครับ	ผมก็ยวพันครับ
๑๖๒	๑๘	อัตตลักษณ์	อัตลักษณ์
	๒๔	ขอใช้สิทธิของส่วนของคุณะแปรญัตติ ของท่าน	ขอใช้สิทธิของส่วนของคุณะแปรญัตติ ของท่าน
๑๖๓	๑	ในเรื่องของการศึกษาทางเลือกนั้น เป็น สิ่งที่ การจัดการศึกษานั้น	ในเรื่องของการศึกษาทางเลือกนั้น เป็นสิ่งที่การจัดการศึกษานั้น
๑๖๔	๖	คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล	คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
๑๗๑	๘	ซึ่งอาจจะเป็นคนคำใหม่	ซึ่งอาจจะเป็นคำใหม่
๑๗๓	๑๗	สร้างสรรค์องค์กร	สร้างสรรค์องค์กร
๑๘๓	๑๓	นับวันราคาสูงขึ้น	นับวันราคาสูงขึ้น
๑๘๔	๖	พรบ . สุขภาพแห่งชาติ	พรบ.สุขภาพแห่งชาติ
๑๘๕	๑๘	อยู่ในวรรคไหน	อยู่ในวรรคไหน
๑๘๙	๘	ทุกบ้านนะครับ	ทุกด้านนะครับ
๒๐๔	๒๓	สมมุติว่าพระคัมครองนี้ แต่ว่าพระจะไป เยียวยา	สมมุติว่าพระคัมครองนี้ แปลว่าพระจะไป เยียวยา

หน้า	บรรทัด	ข้อความเดิม	ข้อความที่ขอแก้ไข
๒๓๓	๑	(รองเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการ สภาร่างรัฐธรรมนูญ)	(รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติ ราชการแทนเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภาร่าง รัฐธรรมนูญ)

บันทึกการขอแก้ไขรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๒๕ / ๒๕๕๐

(เป็นพิเศษ)

(วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐)

ตั้งแต่วันที่ ๑ - ๒๖๓ สรุปการแก้ไข ดังนี้

หน้า	บรรทัด	ข้อความเดิม	ข้อความที่ขอแก้ไข
๒	๑๐	ประมาณห้าร้อยท่าน	ประมาณ ๕๐๐ ท่าน
	๒๔	ห้าร้อยคน	๕๐๐ คน
๑๕	๑๕	ไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี	ไม่น้อยกว่าสิบสองปี
๓๐	๒๐	แปดสิบเปอร์เซ็นต์	๘๐ เปอร์เซ็นต์
๕๘	๑๓	เกือบสิบปีแล้วครับ	เกือบ ๑๐ ปีแล้วครับ
๙๒	๒๐	ในวรรคหนึ่งทับหนึ่ง	ในวรรค ๑/๑
๙๔	๔	ในวรรคหนึ่งทับหนึ่ง	ในวรรค ๑/๑
๙๗	๒๕	ไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี	ไม่น้อยกว่าสิบสองปี
๑๕๐	๗	ไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี	ไม่น้อยกว่าสิบสองปี
๑๖๔	๒๒	สักเกือบสี่สิบปี	สักเกือบ ๔๐ ปี
๑๘๓	๒	มีสามหมื่นคน	มี ๓๐,๐๐๐ คน
	๕	ประมาณห้าร้อยคน	ประมาณ ๕๐๐ คน
	๑๒	ประมาณสองหมื่นคน	ประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน
๑๘๕	๑๕	ประมาณสักสามประเด็น	ประมาณสัก ๓ ประเด็น

แบบที่ ๓ : การแก้ไขเกี่ยวกับการทับศัพท์คำภาษาต่างประเทศ

หน้า	บรรทัด	ข้อความเดิม	ข้อความที่ขอแก้ไข
๑๘๖	๑	เอดส์ (AIDS)	เอดส์ (AIDS - Acquired Immune Deficiency Syndrome)
	๑๔	เดอะ ทูท อะเบาด์ ดรัก คัมพานี (The truth about drug companie)	เดอะ ทูท อะเบาด์ ดรัก คัมพานีส์ (The Truth About Drug Companies)
๑๘๘	๒๓	เซอร์ไวเวิล ไรท์ (Survival right)	เซอร์ไวเวิล ไรท์ (Survival Right)
๑๘๙	๓	ดิเวลลอปเมนต์ ไรต์ส (Development rights)	ดิเวลลอปเมนต์ ไรท์ (Development Right)
	๑๘	โพรเทกชัน ไรต์ส (Protection rights)	โพรเทกชัน ไรท์ (Protection Right)
๒๐๑	๑๖	เดอะ เบสต์ อินเทอเรสต์ ออฟ เดอะ ไชลด์ ออฟ เดอะ วูเมน (The best interest of the child of the women)	เดอะ เบสต์ อินเทอเรสต์ ออฟ เดอะ ไชลด์ ออฟ เดอะ วูเมน (The best interest of the child of the woman) (The best interest of the child and the woman)
๒๔๖	๕	ล็อก (Lock)	ล็อก

บันทึกการขอแก้ไขรายงานการประชุมสภาาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๕ / ๒๕๕๐

(เป็นพิเศษ)

(วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐)

ตั้งแต่หน้า ๑ - ๒๖๓ สรุปการแก้ไข ดังนี้

หน้า	บรรทัด	ข้อความเดิม	ข้อความที่ขอแก้ไข
๕	๑๑	เบิร์นเอาต์ (Burn – out)	เบิร์นเอาต์ (Burnt - out)
๗	๕	สตริกต์ (Strict)	สตริกต์ (Strict)
๒๔	๑๑	คิว	คิว (Queue)
๓๓	๑๖	แอร์ (Aircondition)	แอร์ (Airconditioner)
๓๔	๓-๔	เอแบก (ABAC) อาร์แบก (RBAC)	เอแบค (ABAC) อาร์แบค (RBAC)
๓๗	๑๐	ซัพพลาย ไซซ์ (Supply size)	ซัพพลาย ไซด์ (Supply side)
	๑๒	ดีมานด์ ไซซ์ (Demand size)	ดีมานด์ ไซด์ (Demand side)
๓๘	๑๐	เปอร์เซ็นต์ (Percent)	เปอร์เซ็นต์ (มีแล้ว หน้า ๓๐)
๔๗	๓	ไอคิว (IQ)	ไอคิว (IQ - Intelligence Quotient)
	๕	อีคิว (EQ)	อีคิว (EQ - Emotional 'Quotient)
๖๑	๗	คิว (Queue)	คิว
๗๑	๑๘	อีโมชันเนล โควเชียนต์ (Emotional Quotien)	อีโมชันเนล โควเชียนต์ (Emotional Quotient)
๑๒๖	๘	ดีมานด์ ไซซ์	ดีมานด์ ไซด์
	๙	(Demand Size)	(ตัดภาษาอังกฤษ มีแล้ว หน้า ๓๗)
๑๓๗	๒๕	บริจาดแอร์ (Aircondtion)	บริจาดแอร์ (มีแล้ว หน้า ๓๓)

บันทึกการขอแก้ไขรายงานการประชุมสภาาร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๒๕ / ๒๕๕๐

(เป็นพิเศษ)

(วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐)

ตั้งแต่หน้า ๑ - ๒๖๓ สรุปการแก้ไข ดังนี้

หน้า	บรรทัด	ข้อความเดิม	ข้อความที่ขอแก้ไข
๑๖๕	๑๒	กฤษฎณะ มูรติ	กฤษฎณมูรติ
	๑๕	อาจารย์นิธิ เอียวศรีวงศ์	อาจารย์นิธิ เอียวศรีวงศ์
๑๙๗	๒๔	กระผม วิชา หงส์ประภศร	กระผม วิชา หงส์ประภศร